

БХ
ФОНДАЦИЈА
БОГУМИЛА ХРАБАКА

FONDACIJA AKADEMIKA BOGUMILA HRABAKA
ZA PUBLIKOVANJE DOKTORSKIH DISERTACIJA
VOJVOĐANSKA AKADEMIJA NAUKA I UMETNOSTI

Doktorske disertacije | Knjiga 18

Uglješa Belić

RODNA DIMENZIJA ENCIKLOPEDIJSKOG TEKSTA

Ideologizacija i interkulturalnost

Novi Sad, 2018.

FONDACIJA AKADEMIKA BOGUMILA HRABAKA
ZA PUBLIKOVANJE DOKTORSKIH DISERTACIJA
VOJVOĐANSKA AKADEMIJA NAUKA I UMETNOSTI

Doktorske disertacije | Knjiga 18

Uglješa Belić

RODNA DIMENZIJA ENCIKLOPEDIJSKOG TEKSTA

Ideologizacija i interkulturalnost

Novi Sad, 2018.

FONDACIJA AKADEMIKA BOGUMILA HRABAKA
ZA PUBLIKOVANJE DOKTORSKIH DISERTACIJA

VOJVOĐANSKA AKADEMIJA NAUKA I UMETNOSTI

Doktorske disertacije | Knjiga 18

Uglješa Belić

RODNA DIMENZIJA ENCIKLOPEDIJSKOG TEKSTA

Ideologizacija i interkulturalnost

ISBN 978-86-81428-02-3 | 978-86-85889-14-1

ZA IZDAVAČA

Akademik Lajoš Genc

UPRAVNI ODBOR FONDACIJE

Akademik Julijan Tamaš

Akademik Branimir Gudurić

Akademik Jožef Salma

Prof. dr Radomir Folić, dopisni član

Prof. dr Aleksandar Kasaš

RECENZENTI

Prof. emeritus Svenka Savić

Prof. dr Svetlana Tomin

DIZAJN, PRIPREMA ZA ŠTAMPU I ŠTAMPA

Lazarus, Kać

TIRAŽ

200

NAPOMENA O AUTORSKOM PRAVU: Nijedan deo ove publikacije ne može se preštampati, reprodukovati ili upotrebiti u bilo kom obliku bez pisanog odobrenja autora, kao nosioca autorskog prava.

COPYRIGHT NOTICE: No part of this publication may be reprinted, reproduced or utilized in any form without permission in writing from the author, as the holder of the copyright.

*Mojim najmilijima,
Nataši, Dimitriju i Nikoli*

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

030.1:305

БЕЛИЋ, Угљеша

Rodna dimenzija enciklopedijskog teksta : ideologizacija i interkulturalnost / Uglješa Belić. - Novi Sad : Fondacija akademika Bogumila Hrabaka za publikovanje doktorskih disertacija : Vojvođanska akademija nauka i umetnosti, 2018 (Novi Sad : Lazarus). - 206 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Doktorske disertacije / Vojvođanska akademija nauka i umetnosti ; knj. 18)

Tiraž 200. - Abstract. - Bibliografija. - Registar.

ISBN 978-86-81428-02-3

ISBN 978-86-85889-14-1 (za izdavačku celinu)

a) Енциклопедије - Текст - Родна анализа

COBISS.SR-ID 327608327

SADRŽAJ

1 Uvod.....	1
Pregled i razvoj enciklopedijskih projekata u Jugoslaviji i Srbiji (1925–2014)	3
Prisustvo/odsustvo žena u enciklopedijama: osnovni podaci	8
Teorijski okvir.....	10
Istraživanje rodnosti – doprinos pojedinki i ženskih udruženja	13
2 METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA.....	18
Korpus istraživanja (drugi uzorak)	20
Tabelarni prikaz 106 novih enciklopedijskih odrednica	122
Jedinica analize	127
3 REZULTATI ISTRAŽIVANJA	131
Rezultati analize istraživanih enciklopedija na slova A i B	131
<i>Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka</i>	131
<i>Enciklopedija Jugoslavije, prvo i drugo izdanje</i>	133
<i>Srpska enciklopedija</i>	133
<i>Enciklopedija Vojvodine</i>	134
Rezultati dobijeni na osnovu karakterističnih primera (odrednica)	135
<i>Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka</i>	135
<i>Enciklopedija Jugoslavije, prvo i drugo izdanje</i>	136
<i>Srpska enciklopedija</i>	138
<i>Enciklopedija Vojvodine</i>	139
Rezultati istraživanja novoformiranog korpusa (Predlog ženskih biografija za novu enciklopediju)	141
4 ZAKLJUČNA RAZMATRANJA.....	145

5 LITERATURA	149
6 GENDER DIMENSION OF AN ENCYCLOPEDIA TEXT – IDEOLOGY AND INTERCULTURALISM – ABSTRACT.....	153
7 PRILOZI	155
Spisak tabela	155
Spisan fotografija	197
8 IMENSKI REGISTAR	199

1 UVOD

Enciklopedija se definiše kao „naučno delo sistematizovano kao rečnik koje daje sažete podatke iz svih oblasti znanja ili iz jedne oblasti posebno” (Klajn i Šipka, 2006, 440). Kada je reč o prostoru sadašnje Srbije, za nešto više od 90 godina (od 1925. do 2018), potrebne podatke možemo naći u *Narodnoj enciklopediji srpsko-hrvatsko-slovenačkoj* (1925)¹, *Enciklopediji Jugoslavije* (prvo izdanje: 1955–1971; drugo izdanje: 1980–1990)², *Srpskoj enciklopediji*³ (Tom 1: knj. 1–2, slova A–B) u 2010. i 2011. i *Enciklopediji Vojvodine*⁴ (A–B) od 2011. do 2014.

Enciklopedija je u osnovi knjiga o prošlosti i sadašnjosti namenjena budućim pokolenjima kao provereno nasleđe raznih podataka o ličnostima, događajima i pojmovima. Ona se definiše kao „naučno delo sistematizovano kao rečnik koje daje sažete podatke iz svih oblasti znanja ili iz jedne oblasti posebno” (Klajn i Šipka, 2006, 440). Naučno delo je kulturno, ideološki i politički uokvireno što ova definicija ne signalizira, pa će tako budućim naraštajima u nasleđe stizati poruke zanemarivanja, isključivanja nekih osoba (ili događaja i pojmova). Imajući to u vidu, polazimo od stava da je enciklopedija naučno delo uvek rodno, politički, kulturološki, ideološki i jezički određeno, dakle enciklopedijski tekst jeste ideologizovan. Shodno tome, najveći deo svakog enciklopedijskog izdanja odnosi se na biografije istaknutih i značajnih žena i muškaraca, pa je i ideologizacija, odnosno diskriminacija na personalnom nivou najizraženija i najčešća, manifestujući se kroz zanemarivanje i isključivanje “nepodobnih”, ali i kroz dodavanje osobina i zasluga koje objektivno ne postoje ili kroz prećutkivanje nedostataka koji su ustanovljeni zarad postizanja željenog ideološkog cilja. Nema potrebe posebno isticati da razni vidovi diskriminacije jesu posledica ideologizacije. U našem vremenu najčešća je svakako politička ideologizacija, ali nažalost, često su prisutni i ostali njeni vidovi. Različiti su uzroci i pobude: „ima nemara, profesionalnog egoizma, lične surevnjivosti i taštine, često u kombinaciji sa manjom ili većom pozicijom u društvenoj moći. Međutim, postoji i samopodrazu-

¹ U daljem tekstu NE. U istraživanju je korišćeno 2. fototipsko izdanje, Stanoje Stanojević, *Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka*, Novi Sad, Sremski Karlovci, Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, 2001.

² U daljem tekstu EJ 1 (za prvo izdanje) i EJ 2 (za drugo izdanje).

³ U daljem tekstu SE.

⁴ U daljem tekstu EV.

mevajuća marginalizacija određenog stvaralaštva”. Ona potiče iz dugotrajne koncentracije na zadate ciljeve, kakvi su „... za srpsku historiografiju, bez sumnje bili i ostali – oslobođenje i ujedinjenje srpskog naroda u jednu državu”⁵

Opravdano se postavlja pitanje u kojoj meri enciklopedija sadrži implicitnu i eksplicitnu rodnu diskriminaciju o osobama iz prošlosti i sadašnjosti, ali i o drugim vidovima diskriminacije koji su zabeleženi u korpusu istraživanja. Brojni primeri rodne diskriminacije u posmatranom enciklopedijskom testu, na slova A i B, detaljno su analizirani i statistički obrađeni. Izdvojeni primeri drugih uočenih oblika diskriminacije komentarisani su bez statističke analize.

Pitanje diskriminacije, rodne i drugih, do sada nije postavljano kada je reč o enciklopedijama štampanim u Kraljevini SHS, SFRJ i Republici Srbiji na srpsko(hrvatskom) jeziku u poslednjih devedesetak godina. Smatramo da je ono potpuno opravdano, dakle objektivno je, jer učešće, uloga i značaj žene u svakodnevnom životu, u prošlosti i sadašnjosti, nisu i nikako ne treba da budu samo stvar feminističkog opredeljenja ili nekakvog pomodarstva, već objektivnog naučnog sagledavanja koje bi podrazumevalo primenu, pre svih, istorijskog sistemsko-strukturnog metoda.⁶

Dodajmo tome i činjenicu da je enciklopedija uvek rezultat timskog rada, jer u njenom stvaranju učestvuje veliki broj pojedinke i pojedina. Ovo je važan detalj jer je uključivanje, odnosno isključivanje iz redakcijskih poslova implicirano takođe raznim vidovima diskriminacije, koje je pažljivom i objektivnom analizom celokupnog enciklopedijskog teksta moguće uočiti i objasniti.

Posebnu dimenziju ove problematike predstavlja činjenica da ideologizovan i diskriminatoran enciklopedijski tekst nije pouzdan i postavlja se pitanje kakva je njegova vrednost u odnosu na istinu.

Knjiga u velikoj meri jeste rezultat rada na disertaciji koja je odbranjena na Univerzitetu u Novom Sadu septembra 2016. godine, ali je u mnogim svojim delovima, proširena i dopunjena primerima drugih vidova diskriminacije enciklopedijskog teksta, dakle ne samo rodno diskriminatornog, što se vidi i u naslovu knjige, koji nije identičan naslovu disertacije. Nešto je drugačiji i raspored teksta, kao i predloženi korpus od 106 enciklopedijskih odrednica. Uvidom u korišćenu literaturu postaje jasno da je početni tekst disertacije proširen sadržinski i po obimu.

Za konačni izgled ove knjige dugujem iskrenu i kolegijalnu zahvalnost članicama i članovima Komisije pred kojom je disertacija odbranjena: prof. dr Dubravki Stojanović, Filozofski fakultet u Beogradu – predsednica Komisije;

⁵ Up. L. Perović, Dominantna i neželjena elita: beleške o intelektualnoj i političkoj eliti u Srbiji (XX–XXI vek), Beograd 2016, 411–450.

⁶ To zapravo znači da će biti prezentovana istorija proučavanja ovog pitanja sa konkretnim primerima, teorijski okvir sa pregledom doprinosa pojedinačnih istraživača/istraživačica i ženskih udruženja, cilj i metod istraživanja. Posebno mesto zauzima korpus od 106 ličnosti žena. Na kraju, biće saopšteni rezultati istraživanja u posmatranom enciklopedijskom korpusu na slova A i B, kao i rezultati istraživanja u korpusu koji smo samostalno formirali sa stanjem i uvidom u literaturu na bazi kritičke analize teksta, op. aut.

prof. dr Svenki Savić i prof. dr Svetlani Tomin, Filozofski fakultet u Novom Sadu – mentorke; prof. dr Milici Antić Gaber – Filozofski fakultet u Ljubljani – članica i prof. dr Jovanu Komšiću, Ekonomski fakultet u Novom Sadu – član. Njihove sugestije, predlozi i primedbe, tokom izrade, odbrane disertacije i nakon nje, bili su veoma korisni i zahvalan sam na njima.⁷

Pregled i razvoj enciklopedijskih projekata u Jugoslaviji i Srbiji (1925–2014)

Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka

U Pogovoru NE IV (2001, I–X), poslednje knjige ove enciklopedije glavni urednik Stanoje Stanojević detaljno navodi uslove pod kojima je prva enciklopedija nastajala: „nastala je u prvoj deceniji njihove zajedničke države (IX) kada „za taj posao nije bilo gotovo nikakvih preduslova, opširnih priručničkih knjiga ili dobrih registara, dakle nije bilo skoro ničega, po čemu bi se mogao sastaviti dobar i koliko-toliko potpun alfabetar članaka, koji treba da uđu u N.E.” (Stanojević, knj. 4, 2001, III). „Podaci o živim ličnostima traženi su po pravilu od njih samih” (IV), poštovala se volja ličnosti da ne uvrste nečije podatke, ako su oni tako insistirali. U timu je ukupno bilo 146 saradnika – nijedna saradnica „od kojih su: 80 Srba, 45 Hrvata i 21 Slovenac. Među saradnicima su zastupljene sve političke stranke i druge razne grupe i struje u sva tri dela našega naroda. Po položaju u društvu bilo je među saradnicima N.E. 65 profesora Univerziteta, 20 akademika, 8 bivših ministara, 5 viših oficira ...” (I).

Očigledno je da su prvi enciklopedijski tekst u Kraljevini SHS pravili muškarci izuzetne akademske moći⁸, što će ostati glavna smernica i u sačinjavanju potonjih enciklopedijskih tekstova. Otuda smatramo ovaj vid naučnog (akadenskog) teksta visoko ideologiziranim, koji je sačinio tim ljudi velike (društvene i intelektualne) moći. Odabir saradnika ukazuje na odgovor zašto su neki od tekstova (odrednica, članaka) izostavljali doprinose žena u datoj oblasti. Deo pitanja o odrednicama među kojima su i žene odnosi se na urednikovo 'jadikovanje' šta su mu sve zamerali u radu. Jedna od zamerki je da su u NE ušle odrednice o glumcima i glumicama, što su očigledno, neki smatrali zabavom, a ne ozbiljnim doprinosom razvoju društva i zbližavanju triju naroda. Urednik Stanojević je pripremio odgovor za tu vrstu primedbi. „Jedan odličan naučnik zamerio je ozbiljno, što su u N.E. u opšte uzete biografije glumaca i glumica. Kad sam mu ja izneo razloge, koje je on naravno morao usvojiti, on je onda rekao, da je, ako već moraju da uđu njihove biografije, besmisleno donositi spisak njihovih uloga. Ja sam mu naravno odgovorio, da je za glumca uloga isto ono, što je za njega knjiga ili rasprava (Isto,V)”. Iznalaženje odnosa između umetnosti i nauke kao dokaza o doprinosu neke ličnosti, zahvaljujući čemu ta

⁷ Up. <https://www.cris.uns.ac.rs/searchDissertations.jsf>.

⁸ O prožimanju ženskog pitanja i jugoslovenstva up. Jelena Petrović, „Žensko autorstvo između dva svetska rata: prilog književnoj antropologiji roda”, u: *Teorije politike i roda* (ur. Tatjana Rosić), Beograd, Institut za književnost i umetnost, 2008, 67–81.

ličnost treba da se nađe u enciklopedijskom tekstu, dakle da dobije enciklopedijsku odrednicu, ostaje do današnjeg dana izazov. Tako je najveći broj žena u NE upravo onih koje su se dokazale u pozorišnoj umetnosti, odnosno u doprinosu zabavi, ugođaju i uveseljavanju drugih. (Videti podatke u Tbl. 3. u Prilozima).

„Sem političkih i nacionalnih, bilo je još jedno pitanje, koje mi je u toku rada često zadavalo vrlo mnogo brige i posla. To je pitanje lične osetljivosti pojedinih saradnika.” (Isto, VII) „(...) Svi oni, koji olako zameraju, što N.E. nije dovoljno ujednačena, trebalo bi da sve ovo uzmu na um i da znaju, kakve sam ja imao muke zbog nacionalnog, političkog i oblasnog antagonizma, i zbog lične osetljivosti pojedinih saradnika” (Isto, VII) ... Mislim da je našom N.E. kod prilika kakve su kod nas, i prema prilikama, u kojima je postala (bez sredstava, bez predradova i za vrlo kratko vreme) dato najviše i najbolje što se u ovom pogledu u opšte moglo dati” (Isto, X).

Detaljnije iznosimo teškoće stvaranja prve enciklopedije kod nas da bismo podsetili da je ista situacija i danas, tačnije da je jedno timsko delo veoma teško sklopiti. Problemi sa kojima se suočavaju enciklopedijske redakcije su, u našim uslovima, veoma slični i odnose se, pre svega, na nedostatak kontinuiranog finansiranja enciklopedijskih projekata. Sa druge strane, uprkos velikom stepenu razvoja informacionih tehnologija, i dalje je teško koordinirati brojnim timom saradnika i njihovim radom, bez obzira da li je reč o članovima/cama redakcije ili autorima/kama enciklopedijskih odrednica, ali i lekturi i korekturi teksta. Tome dodajemo i teškoće koje mogu nastupiti usled konceptijskih nejasnoća ili konceptijskih nesuglasica na najvišem nivou odlučivanja.

Međutim, u predgovorima drugih enciklopedija koje će uslediti ovakva pitanja nećemo razmatrati, jer je tekst predgovora za 50 godina već akademiziran u smislu da privatno nije deo javnog akademskog teksta, pa teškoće urednika pripadaju upravo ovoj prvoj sferi. Za feministički pristup enciklopedijskom tekstu jednako je vredno pravilo privatno je političko, što znači da proces sačinjavanja enciklopedijskog teksta prolazi različite faze odnosa pojedinačnog i timskog rada, usaglašavanja sa određenim ideološkim, političkim, moralnim i drugim vrednostima toga vremena.

„Dužina biografije ne mora uvek biti u pravom odnosu sa značenjem date osobe. To često stoji u vezi i sa posebnim prilikama” (Isto, IV), a jedan od razloga je i „razno shvatanje pojedinih saradnika u tom pogledu” („jer većina saradnika nije dopuštala, da im se članci mnogo menjaju, osobito ne da im se skraćuju”) (Isto, V). Podatak pre otkriva da su uvaženi autori smatrali pravljenje enciklopedijske odrednice svojim autorskim delom, a ne timskim radom na jedinstvenom tekstu, pa je tako bilo i slučajeva otkazivanja saradnje upravo zbog toga.

Enciklopedija Jugoslavije (prvo izdanje u osam tomova: 1955–1971; drugo izdanje u šest tomova 1980–1990⁹) otpočelo je neposredno posle Drugog svetskog rata u Zagrebu i „govori o zemlji u kojoj smo se rodili poslije mnogobrojnih pokolenja i koju ćemo kao svoju otadžbinu namrijeti onima koji dolaze” (Predgovor Prvom

⁹ Glavni urednik drugog izdanja (samo 1. toma) bio je Miroslav Krleža. Posle njegove smrti, urednik EJ za tomove 2–6. bio je Jakov Sirotković.

izdanju EJ, V). U EJ reč je „o prošlosti naše domovine i našeg jezika, o tragičnim lutanjima vlastite kulturne i političke svijesti po prostorima i vremenima u okviru kojih smo nastali i razvijali se. U EJ govori se o našoj sadašnjosti i budućnosti „... da bismo rodovima koji će govoriti našim jezikom obezbijedili najneposrednije i najprirodnije pravo. Pravo na čovjeka dostojan, slobodan i civilizovan život. *U njoj je riječ o svim jugoslovenskim narodima*” (Predgovor, italic U.B.). Dakle, „*Enciklopedija Jugoslavije* želi da bude odraz kulture i civilizacije svih južnoslovenskih naroda” (Isto). Prema Predgovoru, namera je Centralne redakcije EJ da sumira znanja o jugoslovenskim narodima i njihovim kulturama („Govoreći o svojoj zemlji, EJ želi da bude odraz kulture i civilizacije svih južnoslovenskih naroda” (Predgovor, V). Osim o unutrašnjoj koheziji, članovi Redakcije su vodili računa i o međunarodnom ugledu i položaju zajedničke jugoslovenske države „To je izdanje pridonijelo afirmaciji Jugoslavije, njezinih naroda i narodnosti u svjetskim razmjerama” (Predgovor Drugom izdanju EJ, VII). Konceptijsko i programsko stajalište nije promjenjeno – „EJ i dalje treba da pripomogne jačanju zajedništva na načelima koje je utemeljio SKJ na čelu sa Josipom Brozom Titom” (VIII).

Srpska enciklopedija

U Predgovoru *Srpskoj enciklopediji*, štampanoj 55 godina posle (2010), Uredi-vački odbor daje ocenu JE, kao razlog za otpočinjanje novog posla: „u izradi *Enciklopedije Jugoslavije* sproveden je ne samo postupak sistematskog prečutkivanja ili iskrivljavanja činjenica koje se ne uklapaju u zadate ideološke okvire nego je, vremenom, sve očiglednije postojalo saznanje da je jugoslovenska enciklopedistika poslužila u svrhu plasmana političkih ideja usmerenih ka dezintegraciji srpskog državnog, političkog i kulturnog prostora” (SE, Predgovor, 2010, 7). Iz ovog citata je jasno da navedena definicija enciklopedije kao („*naučno delo sistematizovano kao rečnik koje daje sažete podatke iz svih oblasti znanja ili iz jedne oblasti posebno*”) nije dostatna pa treba dodati da se radi o knjizi koja je duboko utisnuta u politički, društveni i kulturni kontekst. Njega isčitavamo iz sadržaja odabranih enciklopedijskih jedinica u korpusu podataka o osobama i o događajima. Kako je pitanje roda uvek političko pitanje, onda je jasno da se u enciklopedijskom tekstu mogu tražiti podaci za *stepene* rodne diskriminacije prema ženama kao političkoj poruci. Pravljenje enciklopedije je uvek konstrukcija o prošlosti i sadašnjosti za budućnost u smislu izbora događaja i osoba o kojima saopštava.

Zašto smo odabrali da analiziramo baš enciklopedijski tekst kao politički važan? Zato što je on 'uticajniji' od bilo kod drugog naučnog teksta, jer deluje kao neoboriva istina, već sama činjenica da se neki podatak (ne)nalazi u tekstu jeste merilo društvene vrednosti. Vraćamo se citatu po kojem „... Enciklopedija Jugoslavije želi da bude odraz kulture i civilizacije svih južnoslovenskih naroda” – poručuje uredništvo prvog toma JE (Predgovor, V). Činjenici da enciklopedijski tekst deluje sugestivno, dodajmo još i ubeđivačku snagu enciklopedijske odrednice koja čini da korisnik sve podatke o određenoj ličnosti bezrezervno prihvata.

S tim u vezi onda možemo postaviti pitanje čega ima ali, isto tako i koga i čega nema u *Srpskoj enciklopediji* (2010) koja počinje da izlazi u drugoj deceniji 21. veka u novim uslovima društvenog preokreta od socijalističkog ka kapitalističkom, od južnoslovenskog ka jednonacionalnom, tj. srpskom većinskom narodu. Već u prvoj rečenici se određuje i značaj ove knjige, koja „predstavlja prekretnicu u srpskoj kulturi: Srbi su na sigurnom putu da steknu sveobuhvatnu i pouzdanu, višetomnu nacionalnu enciklopediju, te da među koricama desetotomne publikacije budu izložena važna i proverena saznanja o srpskom narodu, sakupljena u okviru mnogobrojnih disciplina” (Predgovor, 2010, 7).

Ako se sada u SE nalaze podaci važni samo i isključivo za srpsku kulturu, pitanje je gde se nalaze podaci važni za druge nacionalne zajednice (mađarsku, slovačku, hrvatsku, rusinsku, rumunsku, nemačku, jevrejsku, bugarsku, crnogorsku, makedonsku, grčku, češku, albansku itd.) koje žive u Republici Srbiji, odnosno u kojoj meri su takvi podaci uključeni u jedinice teksta SE. U kojoj meri su oni filtrirano prisutni u ovom tekstu? Praktično je reč o novoj ideologizaciji enciklopedijskog teksta u svrhu okupljanja podataka o (jednom) većinskom narodu?¹⁰

Enciklopedija Vojvodine

Enciklopedija Vojvodine (2011–2014)¹¹ zamišljena je kao regionalna enciklopedija u kojoj će biti uvršteno sve što je bitno odredilo njenu prošlost i što čini njenu sadašnjost, kako bismo pred čitateljstvom predstavili njen potpuni identitet. Zabeležićemo i ličnosti iz drugih sredina i naroda u čijem je stvaralačkom fokusu bila Vojvodina”. (*Prezentacija Enciklopedije Vojvodine*, 2010, 5). „Za razliku od postojećih ili projektovanih nacionalnih enciklopedija naroda koje čini delom i višenacionalno vojvođansko stanovništvo a koje marginalno obuhvataju ličnosti i društvena zbivanja drugih vojvođanskih nacionalnih zajednica, *Enciklopedija Vojvodine* će sveobuhvatno i jednako obuhvatiti sve događaje i istorijska zbivanja na ovom prostoru, kao i ona koja su indirektno ali značajno uticala na sudbinu ovog tla i ljudi koji tu žive.” (T. Ketig, Predgovor, *Enciklopedija Vojvodine*, envoj.rs).

¹⁰ Ideologizacija enciklopedijskog teksta je očigledno prisutna u svim enciklopedijskim izdanjima, više ili manje. Najčešće je reč o političkoj, ali je vrlo prisutna i tzv. patriotska, a ništa ređe se ne javlja ni rodno diskriminatorna. Diskriminacija može biti i verska, polna, seksualna, sociološka itd. O nekim vidovima ideologizacije up. J. Komšić, Nacionalpatriotska ideologizacija enciklopedijskog teksta, *Danas*, 12.9.2014. i M. M. Stevanović, Diskriminacija strukturno utisnuta u tekstove enciklopedija, *Danas*, 16.11.2017.

¹¹ Za predstavljanje EV korišćena je publikacija *Prezentacija Enciklopedije Vojvodine* (ur. R. Kastori), Novi Sad 2010.

Tabela 1. Ukupni podaci o enciklopedijama i odrednicama o ženama u njima tokom 90 godina

R. br.	Naziv enciklopedije i godina izdanja	Urednik/Redaktor	Saradnici		Pismo	Dužina odrednice (prosečan broj redaka)	Foto	Bibl.	Lit.
			F	M					
1.	Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka, A–B (1925)	Stanoje Stanojević	0	146	Ćir.	13,76	-	0	5
2.	Enciklopedija Jugoslavije E1, A–B (1955–1956)	Miroslav Krleža	41	470	Lat.	13,36	4	55	71
3.	Enciklopedija Jugoslavije E2, A–B (1980–1982)	Miroslav Krleža, Jakov Sirotković	91	696	Lat.	12,48	9	106	60
4.	Srpska enciklopedija A–B (2010–2011)	Čedomir Popov, Dragan Stanić	187	323	Ćir.	30,38	26	245	170
5.	Enciklopedija Vojvodine A–B (2011–2014)	Tomislav Ketig	50	94	Lat.	12,48	-	214	187

Napomene uz tabelu: Dužina odrednice je zasnovana na tzv. retku. U različitim izdanjima enciklopedija, koje su bile predmet istraživanja, tekst odrednica je različito prelomljen, te se samim tim redak sastoji od različitog broja slovnih znakova. Mi smo se odlučili da se redak sastoji od 60 slovnih znakova, pa je prema tome i izveden prosečan broj redaka u navedenoj koloni. Prisustvo žena u posmatranim enciklopedijama izraženo je prosečnim brojem redaka.*

* NE je štampana dvostubačno, E1 i E2 takode, SE trostubačno, EV u svom elektronskom izdanju jednostubačno. Redak u NE broji 35 karaktera, u E1 166, u E2 255 karaktera, u SE 35. dok u EV jedan redak ima 60 karaktera. To onda znači da je jedan redak NE i SE otprilike 60% retka u EV, odnosno da je redak E1 i za 10% veći od retka u EV, a da je redak E2 približno isti retku u EV. Dakle, kada je u koloni gornje tabele izražena dužina odrednice pomoću redaka, moramo imati u vidu njegovu dužinu. Konkretno, u slučaju SE, gde se na prvi pogled čini da je prosečna dužina odrednice duplo veća, nije tako, jer dobijenu prosečnu dužinu moramo podeliti sa 1,71 i kada to uradimo, vidimo da je prosečna dužina odrednice u SE zapravo oko 17 redaka sa 60 karaktera, prim. aut.

Prisustvo/odsustvo žena u enciklopedijama: osnovni podaci

Očekivano, nijedna od odabranih enciklopedija nema pomena o rodnoj dimenziji teksta kao namernoj dimenziji (verovatno iz uverenja da je insistiranje na toj dimenziji zapravo neka ‘modna’ strategija određene grupe žena, a ne realnost prakse i pokazatelj društvenog razvoja).

Za sada izostaje valjana diskusija o osobinama enciklopedijskog teksta kao jednog tipa naučnog diskursa kod nas u kojem se prepoznaje moć institucija; isto tako, izostaje i kritička diskusija o tome da li su komponente tog diskursnog tipa implicitno ili eksplicitno diskriminatorne u odnosu na žene u postojećim enciklopedijskim projektima u državi (na primer, za sada se u oba enciklopedijska projekta titule i zanimanja žena pišu u muškom rodu, kao odraz teorijskog shvatanja da u jeziku postoji ‘generički’ rod, koji je i za žene i za muškarce, kao ‘neobeležena’ forma).¹² Otuda je analiza jezika jedna od komponenti istraživanja. Na kraju, daje se predlog modela kako bi mogla izgledati enciklopedijska jedinica sa stanovišta rodno osetljivog jezika i nediskriminatorne retorike kao obrazac rodno nediskriminatornog enciklopedijskog teksta.

Vladajući stavovi o enciklopediji kao nezaobilaznom i vrhunskom delu svake kulture pokazuju da se enciklopedija shvata kao ‘muška’ percepcija vrednosti za nacionalnu (ili evropsku ili civilizacijsku) kulturu, pa se stoga dekonstruiše ovaj stav, pored ostalog, i analizom jezičke forme. Potrebno je preispitati sadržaje, formu i nameru pisanja jedinica, zatim izraditi predlog kojim bi se promenio stav u odnosu na doprinose žena iz različitih oblasti rada, u kojima su pokazale visoke rezultate – kako žena u zemlji tako i onih koje žive i stvaraju u dijaspori.

¹² Objavljeni tekstovi o nastajanju i osobinama enciklopedijskog teksta, odnosno savremenih enciklopedijskih dela najčešće su apologetskog karaktera koji slave redakciju, autore, državu i njene funkcionere (predsednike, premijere, ministre i sl.), srpski narod..., a ne bave se sadržajem objavljenog s ciljem da budući tekstovi budu bolje napisani u skladu sa savremenim naučnim shvatanjima. Po mišljenju autora, naročito su problematični tekstovi koji se tiču zajedničke prošlosti, odnosno ličnosti i geografskih teritorija iz nje. U proklamovanim stavovima iz enciklopedijskih odrednica, vrlo često izbijaju neprijateljstvo i animozitet prema ličnostima, pa čak i čitavim narodima, pa tako sve ono što je npr. hrvatsko, jugoslovensko ili albansko predstavlja ONI dok smo MI najčešće dobri, bez mana, i (slučajno) Srbi. Na veoma studiozan način, uz obilje podataka autor M. Mlakar (Zagreb) iznosi viđenje nastanka i razvoja „enciklopedičke leksikografije na srpskom jeziku”, up. M. Mlakar, *Srpska enciklopedika u Srbiji*, Studia lexicographica, god. 11, br. 21 (2017), 7–42. Nesumnjivo da će navedeni rad predstavljati nezaobilazno naučno štivo u nekim budućim bavljenjima enciklopedistikom na jugoslovenskom tlu, budući da izneti zaključci i konstatacije uopšte nisu sporni. Izuzetak možda predstavlja pokušaj M. Mlakara u navedenom radu da nastanak nekih enciklopedijskih dela, zapravo *Narodne enciklopedije* i *Enciklopedije Jugoslavije*, analizira i sa stanovišta nacionalnog porekla ili pripadnosti, ili čak grada iz kojeg autor dolazi. Po mišljenju autora ove knjige, nacionalna pripadnost jeste privatna stvar o kojoj ne bi trebalo raspravljati javno, pogotovo ne samo na nivou imena i prezimena, svakako imajući u vidu činjenicu da ona može biti promenljiva, i ne bi predstavljalo izuzetak da se neko rodi npr. kao Srbin, a umre npr. kao Hrvat ili obrnuto. Sem toga, verovatno nije neznatna ni grupa ljudi koja je anacionalna, a koja po prirodi stvari rado čita i koristi enciklopedije, op. aut.

Proces modernizacije koji je zahvatio državu umnogome je potpomogao da se tradicionalna i kulturno uvrežena slika o ženama i njihovoj ulozi u savremenom društvu postepeno menja. Emancipacija žena i uvrežena tradicionalistička viđenja ženskog roda su dve krajnosti koje karakterišu recepciju žene u srpskom društvu između dva svetska rata, ali su prisutni i u današnjem društveno-političkom okruženju, pa je potrebno ponuditi drugačiju sliku žene u našem savremenom društvu.¹³

Potrebno je ponoviti da se navedeni rezultati istraživanja odnose na slova A i B. U slučaju NE to znači da u njihovom nastanku nije učestvovala nijedna žena, mada je u nastanku cele enciklopedije u tri knjige/toma, dakle svih slova i u redakcijskim poslovima, učestvovalo tek njih nekoliko: dr Milada Paulova, dr Ksenija Anastasijević i Vera Stojić, koja je radila isključivo na sekretarskim poslovima.¹⁴

Polovinom 20. veka počinje štampanje *Enciklopedije Jugoslavije* na srpskohrvatskom jeziku (1955) i već u prvoj knjizi (na slovo A–Bosk), na ukupno 708 stranica teksta samo je 10 žena dobilo prostor, tačnije ukupno 137 redaka teksta (uglavnom bez fotografija uz tekst). Situacija nije mnogo izmenjena do objavljivanja poslednjeg toma 1971, a „*Enciklopedija Jugoslavije* želi da bude odraz kulture i civilizacije svih južnoslovenskih naroda”. Gde su nestale žene iz istorijske i savremene situacije u tom enciklopedijskom tekstu, u uredništvu i redakciji i među saradnicima?

Početak objavljivanja *Srpske enciklopedije* (Prvi tom, knjige 1–2: 2010, 2011) predstavlja u Republici Srbiji početak dugoročno osmišljenog i najavljivanog enciklopedijskog projekta.

Radi se o obnovi ideje o nacionalnoj enciklopediji, kakve postoje u drugim, ali i nama susednim zemljama, dok u Srbiji još uvek nedostaje. Enciklopedijski materijal je sakupljan u okviru mnogobrojnih naučnih disciplina (filozofija, psihologija, arheologija, istorija, biologija, geologija, hemija, šumarstvo, lingvistika i filologija, elektrotehnika, religija, teologija, književnost, pozorište, film, ekonomija, sport, geografija, turizam i dr.). O sistematizovanim podacima u obliku rečnika ili redakcija struka brinu urednici, ukupno ih je 24, od kojih i jedna žena.

¹³ O emancipaciji i položaju žene u radovima saradnika Instituta za noviju istoriju u okviru naučnih skupova pod nazivom *Srbija u modernizacijskim procesima 19. i 20. veka*. Up. *Položaj žene kao merilo modernizacije* (ur. L. Perović), Beograd, Institut za noviju istoriju Srbije, 1998. i *Žene i deca* (ur. L. Perović), Beograd, Institut za noviju istoriju Srbije, 2006.

¹⁴ Milada Paulova (1891–1970) i Ksenija Atanasijević (1894–1981) su mnogo bolje poznate i o njima se pisalo, zato na ovom mestu o njima ne bih iznosio neke detaljnije podatke, osim da su obe bile profesorke univerziteta. M. Paulova je bila istoričarka, docentkinja na Karlovom univerzitetu u Pragu. K. Anastasijević je bila filosofkinja i profesorica Univerziteta u Beogradu. Književna prevoditeljka i lektorka Vera Stojić (Budimpešta, 1902 – Beograd, 1988), zaslužuje da se o njoj kaže nekoliko reči, budući da je učestvovala u nastanku nekoliko enciklopedija, ali i da je bila vrsna prevoditeljka. Obavljanje sekretarskih poslova za potrebe redakcije NE bio je jedan od prvih poslova, kojim je zaslužila poverenje S. Stanojevića, inače svog rođaka. Kasnije je Vera Stojić prevodila sa engleskog, ruskog i nemačkog jezika Bulgakova, Molijera, Poa, Golsvordija, Čerliševskog itd. Kraće vreme je bila angažovana i u redakciji *Enciklopedije Jugoslavije*. Najveći deo radne karijere provela je kao najbliža i najpouzdanija saradnica I. Andrića. Up. *Savremeni književni prevodioci Jugoslavije*, Beograd 1970, 94. i R. Popović, *Pisac i prijatelji*, Danas, 17.7.2016.

Početak druge decenije 21. veka otpočeo je rad na *Enciklopediji Vojvodine*. Prvi tom (u elektronskoj formi dugoročno osmišljenog istraživačkog projekta je dostupan od 2014. godine) u kojem se predstavlja „kulturalna i istorijska kompleksnost vođanskog istorijskog i savremenog stanja”. Uredništvo dodaje „... zabeležićemo i ličnosti iz drugih sredina i naroda u čijem je stvaralačkom fokusu bila Vojvodina” (*Prezentacija Enciklopedije Vojvodine*, Predgovor, Novi Sad 2010, 5). Odrednice su pisane u okviru sledećih oblasti: medicinske nauke, geografija, društvene nauke, ekonomske nauke, istorijske nauke, etnologija, lingvistika, politika i javni mediji, obrazovanje i pedagogija, društveno-politički sistem, poljoprivreda i šumarstvo, pravne nauke, tehničke i tehnološke nauke, kultura i umetničko stvaralaštvo, fizička kultura i sport i prirodno-matematičke nauke. U organizacionom smislu, novinu predstavlja uvođenje stručnih konsultanata za istoriju i kulturu narodnosti koju čine pripadnici svih tradicionalnih nacionalnih zajednica u AP Vojvodini¹⁵. Prvo-bitna redakcija je brojala 16 članova (od toga su bile samo 2 žene), a u timu stručnih konsultanata od 5 članova, samo je jedna žena.

Teorijski okvir

Teorija drugosti (de Bovoar, 1983)¹⁶ je poslužila kao osnova za unutrašnju analizu enciklopedijskih odrednica o ličnostima i metod kritičke analize diskursa/teksta (Wodak, 2009) kao primer jednog od institucionalnih tekstova. Za ovu teoriju smo se opredelili jer je nesumnjivo imala ogroman uticaj na razvoj feminizma. Ona dokazuje filozofsku samostalnost Simon de Bovoar, iako su je mnogi svodili najčešće na, razume se, egzistencijalizam. Kasnije je, Mišel le Daf, upravo polazeći od odnosa Simon i Sartra, formulisala tzv. Eloiza kompleks kao paradigmu za odnos žene i muškarca u kojem žena, iako ima sve sposobnosti da pruži nekakav teorijski doprinos, zauvek ostaje vezana, dakle u senci, za svog partnera kojem se pripisuju apsolutno sve zasluge.¹⁷ Valja pomenuti i činjenicu da se Simon de Bovoar 1972. priključila francuskom Pokretu za oslobođenje žena, uz konstataciju da to čini dok ne nastupi socijalizam.¹⁸ Upravo zbog toga, odnos feministkinja prema njenom delu je bio, blago rečeno, kritički nastrojen.¹⁹ Ni recepcija drugih opredeljenja nije bila pozitivnija.

¹⁵ U pitanju su stručni konsultanti za mađarsku, hrvatsku, rusinsku, slovačku i rumunsku nacionalnu zajednicu, up. *Prezentacija Enciklopedije Vojvodine*, Novi Sad 2010, 3–4.

¹⁶ Up. Simone de Beauvoir, *Drugi pol*, 1–2, Beograd, BIGZ, 1982. i Ane Brigitte Roning, „Simon de Bovoar: Drugi pol – uticaj na moderni feminizam”, u: Svetlana Zečević i Nataša Krivokapić, *Rod, identitet i kultura*, Nikšić, Filozofski fakultet, 2010, 28–40.

¹⁷ Up. D. Duhaček, *Od Deklaracije o pravima žene i građanke do drugog pola*, Beograd 2014, 255–259.

¹⁸ Dakle, feminizam je bio samo oruđe za ostvarenje glavnog cilja, a on je bio socijalizam, op. aut.

¹⁹ Up. E. D. Bahovec, *Feminizam i ambivalentnost: Simon de Bovoar*, *Genero*, br. 1 (2007), 1–8.

Osim teorije drugosti, teorijski okvir čini i tzv. evolucijska kulturna ekologija zasnovana na proučavanju kulturnih ekosistema. Polazeći od činjenice o zajedničkoj prošlosti u okviru zajedničkih država (Kraljevine SHS, Kraljevine Jugoslavije, FNRJ i SFRJ), ali i van njih, pre tzv. ujedinjenja, ali i posle raspada Jugoslavije, a sve u cilju postizanja objektivnosti istraživanja celog jugoslovenskog područja i uvažavajući nacionalne i regionalne komponente, dakle interdisciplinarnog proučavanja tzv. Zajedničke celine.²⁰ Čini se da je to veoma važno, jer se samo tako kulturna i civilizacijska dostignuća Zajedničke celine, nude, tj. postaju zanimljiva za dalja komparativna proučavanja drugima.²¹ Prihvatajući nacionalne, ali i regionalne komponente, sa ciljem proučavanja posredovanja, prihvatamo definiciju interkulturalnosti M. Hofmanna: „Interkulturalnost dakle ne znači interakciju među kulturama u smislu razmjene kulturno vlastitoga, već cilja na polje posredovanja koje se, kao područje novih znanja, javlja u razmjeni kultura i tek se njime omogućuje uzajamna identifikacija različitosti”.²² Rukovođeni ovako definisanom teorijom interkulturalnosti, ali i sistemom moralnih vrednosti koji isključuje tzv. revizionističke stavove,²³ formirali smo sopstveni istraživački korpus koji čine biografije žena koje su u raznim epohama svojom delatnošću obeležile vreme u kojem su živele ili žive.

²⁰ O potrebi i mogućnostima interkulturalnog istraživanja, up. Z. Kovač, *Interkulturalne studije i ogledi: međuknjiževna čitanja, mentorstva*, Zagreb 2016.

²¹ U osnovi se radi o teoriji tzv. evolucijske kulturne ekologije čiji je najznačajniji predstavnik Peter Finke (Getingen, 1942), a za razliku od drugih teoretičara kulture i nauke, Finke smatra da su kulture nematerijalni sistemi koji su labavo determinisani, za razliku od prirodnih zakona. Prihvatanjem ovog polazišta, prihvatamo i stav da se kultura/e opisuje/u ekološki a objašnjava/ju evolucijski, odnosno da su u fokusu naučnog interesovanja strukture kulturnih sistema ili kulturni ekosistemi koji mogu biti u tri nivoa: individualni, socijalni i etnički. Isto, 12-13.

²² Up. M. Hofmann, *Interkulturalnost, stranost, različitost*, Jat: časopis studenata kroatistike, vol. 1, no 1 (2013), 10-34.

²³ Istorijski revizionizam je u našem društvu vrlo prisutan. On ne potiče toliko iz institucija sistema, ali mu se one i ne suprotstavljaju, što bi zapravo trebalo da čine. Najpre dobija političku konotaciju, a zatim ide redom dok ne postane tzv. opšteprihvaćena moralna norma, svakako uz podršku raznih medija koji se isključivo rukovode političkim, a onda i finansijskim razlozima, bez namere da istražuju genezu nastanka istih. Tako se neke poluistine uvode u udžbenike i vremenom dobijaju status „nepodeljene istine”. Dolazimo do “hegemonog pojma neoliberalizam” gde čak i svakodnevni vokabular trpi promene, up. T. Kuljić, *Prognani pojmovi. Neoliberalna pojmovna revizija misli o društvu*, Clío, Beograd 2018. Kao posledica tih procesa, javlja se iskrivljeno shvatanje prošlosti. Konkretno, primer bi bio izjednačavanje partizanskog sa četničkim pokretom u Drugom svetskom ratu, ali i kontradiktorne odluke sudova u postupcima za rehabilitaciju osuđenih ratnih zločinaca, uvođenje pripadnika četničkog pokreta u nacionalnu enciklopediju itd. Up. U. Belić, „Primeri ideologizacije enciklopedijskog teksta i interkulturalizam”, u: *Interkulturalizam u obrazovanju*, Novi Sad 2018. Osnovna osobina istorijskog revizionizma jeste menjanje stavova o nekim pitanjima, događajima i ličnostima i to bez iznošenja novih dokaza i činjenica, prevashodno s političkom (ponekad i materijalnom) motivacijom. Nasuprot ovoj pojavi, imamo reviziju kao legitiman proces koji treba da, na bazi novih istraživanja, dakle dokaza, dovede i do novih stanovišta u nauci. O razvoju revizionizma u historiografiji u Srbiji, up. D. Stojanović, *Jugoslavija i historiografija*, Pešćanik, 21.11.2017. Dotakli smo se i, još uvek aktuelnog pitanja rehabilitacije saradnika fašizma, up. S. Milošević, *Rehabilitacije saradnika fašizma*, Pešćanik, 11.9.2013.

Prema teoriji o 'drugom' danas se mogu razmatrati različite skupine koje su u dve pozicije Mi i Oni. Ovi kriterijumi se suobličavaju teoriji 'Drugosti', a na primeru autorskih tekstova enciklopedijskih odrednica. Analiza enciklopedijske odrednice se može smatrati autorskim tekstom o 'nama i 'drugima'. Mi smo oni koji se nalazimo u tekstu, a drugi su oni koji si isključeni (na osnovu unapred postavljenih kriterijuma za selekciju osoba, događaja ili pojmova, pri čemu su nacionalna, konfesionalna ili politička pripadnost najčešće korišćeni kriterijumi za isključivanje onih drugih iz enciklopedijskog teksta iako nigde nisu transparentno navedeni kao ključni), ili su zaboravljeni, namerno prećutani, minimalizirani, pa ih određujemo kao 'drugi'. Mi i 'drugi' nisu striktno odvojene skupine nego se među njima može ustanoviti kontinuum, naročito kada su u pitanju odrednice o ženama.

U prvom tomu NE (slova A i B) prisutan je veoma mali broj žena. Mogli bismo reći da su tu žene obeležene kao 'druge', one kojih nema među odrednicama, ali ne zato što ih u stvarnosti nema i zato što to ne zaslužuju. Pre će biti da je o njima izostao inventar podataka (kako navodi Stanojević u Pogovoru, *Narodna enciklopedija* je nastajala u nepovoljnoj situaciji kada nema dobrih izvora za sačinjavanje odrednica), da su prećutane iz različitih razloga, iz istorijske i savremene situacije, što se vidi iz podataka enciklopedija koje slede i u kojima se pojavljuju žene koje su živele i stvarale u vreme pravljenja prethodnih enciklopedija (na primer, odrednica o Jovanki Broz izostaje u EJ, a pojavljuje se u SE). Nadalje, istraživanje pokazuje da se o nekoj ženskoj osobi nalaze odrednice u sve četiri odabrane enciklopedije, ali se dužina odrednice razlikuje, odnosno stepen diskriminacije u odnosu na ženu ostaje (kao što je primer odrednice o književnici i dobrotvorki Eustahiji Arsić), pa se ona u odnosu na druge muške osobe smatra kao 'druga'.

Otuda je važno istražiti i pokazati različite oblike 'drugosti' ženskih osoba uključenih u enciklopedije, ali i različite oblike odsutnosti iz nje. Na primer, u SE su 'druge' one koje nisu Srkinje (uspešne i znamenite žene iz različitih nacionalnih zajednica koje postoje u Srbiji). „*Srpska enciklopedija* je nacionalna enciklopedija opšteg tipa (...) a njen glavni cilj jeste sakupljanje, sistematizovanje i enciklopedijsko tumačenje sveukupnog istorijskog razvoja i savremenog položaja srpskog naroda (SE, Predgovor, Novi Sad, Beograd 2010, VIII), pa tako u SE nećemo naći odrednice o poznatim Slovakinjama ili Hrvaticama (pesnikinjama, naučnicama i dr.), a ni o pripadnicama drugih istorijskih nacionalnih zajednica u AP Vojvodini.

U EV, kao enciklopediji regionalnog tipa, namera je redakcije da enciklopedija obuhvati sve pojmove i ličnosti od značaja za Vojvodinu, pa su samim tim prisutni pripadnici/ce svih nacionalnih zajednica.

U predlogu novih odrednica, pokušali smo da izbegnemo polarizaciju na 'mi' i 'oni' u jednom društvu i ponudimo model kojim će se prevazići razna isključivanja (nacionalna, rodna, jezička, verska, profesionalna, politička, ideološka...).

U pisanju odrednica u *Narodnoj enciklopediji* MI čine Srbi-Hrvati-Slovinci, a Oni su svi koji su izvan ta tri naroda, dakle oni koji ne čine Kraljevinu. U EJ su MI svi jugoslovenski narodi, izvan ostaju oni koji nisu obuhvaćeni ovom sintagmom; u SE je samo jedan narod MI dok su ONI svi drugi, uključujući i one iz nacionalnih

zajednica koji žive u Srbiji; u EV su MI svi koji žive u tom regionu sada i u prošlosti ili su iz toga regiona otišli u svet, odnosno iz sveta došli i ostvarili se u tom regionu, a ONI su svi ostali.

U fokusu istraživanja su žene u enciklopedijskim odrednicama - da li mi njih smatramo kao MI ili kao ONI? Kako su se redakcije odnosile prema odrednicama o ličnostima kada su u pitanju zaslužne žene iz prošlosti ili sadašnjosti?

Na primeru enciklopedijskog teksta teoriju drugosti primenjujemo da pokažemo u kojoj meri su znamenite žene, dakle žene koje su dale značajan doprinos razvoju društva, kulture, obrazovanja, nauke, sporta i drugih domena, shvaćene kao one druge, ali su ipak izostavljene iz enciklopedijskog teksta. Tako nije teško dokazati da ova teorija funkcioniše kada poredimo visoko obrazovane Romkinje i neromkinje u Srbiji i zaključujemo o postojanju Mi i One, gde su One diskriminirane u odnosu na neromkinje (Savić, 2007).

U slučaju enciklopedijskog teksta Mi su muške osobe, a One su ženske osobe. Literatura o raznim oblicima diskriminacije, nipodaštavanja, mizoginije žena u odnosu na muškarce postoji danas u domaćoj literaturi i opisuje savremenu društvenu scenu. Mnogo napora su uložile same žene da afirmišu druge značajne žene u različitim domenima rada i stvaralaštva iz istorijske i savremene perspektive, o kojima će biti reči u tekstu koji sledi.

Istraživanje rodnosti – doprinos pojedinki i ženskih udruženja

U početnim godinama 21. veka objavljene su značajne publikacije o doprinosu žena razvoju društva iz istorijske i savremene perspektive, koje su pripremile istraživačice sa (bivšeg) srpskohrvatskog govornog područja u raznim gradovima Srbije, Bosne i Hercegovine, posebno Republike Srpske, zatim Crne Gore, Hrvatske – ukupno je preko 1.000 različitih (dužih ili kraćih) biografija žena dostupno je sada javnosti. Reč je o ženama koje su veoma aktivne u društvu u zemlji ili u dijaspori (o čemu takođe ne postoje valjani podaci u postojećim enciklopedijskim projektima), ili su zaslužne za izgrađivanje istorije. Pored tog, objavljenog materijala, uključujući i materijal dostupan na internetu, postoje podaci o doprinosu žena u nauci (Popović, 2012) ili pojedinačnim naučnim disciplinama (za hemiju: Ristić, 2012; za muziku: Klem Aksentijević 2016), posebno za savremene kompozitorke u Srbiji (Kostadinović, 2014), političarke (Subotički, 2013; 2014), o profesorkama univerziteta (Savić, 2015) i o ženama u pojedinim organizacijama (Savić, 2015). Navedena istraživanja su velikim delom vođena pri Udruženju Ženske studije i istraživanja u Novom Sadu u okviru svoja dva dugoročno osmišljena projekta „Znamenite žene Novog Sada” (rukovodi Gordana Stojaković) i „Životne priče žena” (rukovodi Svenka Savić).

Mogućnosti i teme za istraživanja doprinosa žena znatno se uvećavaju jer su akumulirani brojni podaci o ženama u različitim disciplinama i oblastima u kojima do sada nisu bile prisutne (kao što su vojska, policija, crkva i dr.).

Ne postoji povezanost između istraživanja i podataka do kojih su došle i dolaze ženske organizacije i pojedinačne istraživačice unutar ženskog pokreta sa izradom pomenute dve enciklopedije u Srbiji. Potrebno je povezati ove istraživačke ciljeve u institucijama kao što su Srpska akademija nauka i umetnosti, Matica srpska itd., s jedne strane, i afirmisati one ženske doprinose koji su do sada bili manje (šire) poznati, kako bi se revalorizovao učinak i žena i muškaraca u doprinosu „evropskoj i svetskoj kulturi i civilizaciji”, ne samo nacionalnom identitetu Srbije. Posebno je značajno za vojvođanski prostor obznaniti doprinos mnogih žena iz nacionalnih zajednica koje u Vojvodini žive zajedno vekovima, o kojima je u pojedinačnim publikacijama već saopštavano, ali ne i u obliku enciklopedijskog teksta. Pokazuje se već sada da su se žene afirmisale u novim interdisciplinarnim naučnim disciplinama (Savić, 2015) u kojima im je bio slobodan prostor za iskazivanje kreativnih sposobnosti; žene se probijaju u oblasti koje su do sada bile rezervisane za muškarce (matematika, vazduhoplovstvo i sl.) i otvaraju nove domene profesija i zanimanja rezervisane (za sada) uglavnom za žene. Ukratko, postoji potreba za kritičkim čitanjem tekstova enciklopedija koje su u procesu stvaranja, kako bi se za ovaj dugoročno osmišljen proces na vreme ukazalo na značaj velikog broja žena o kojima valja promišljati prilikom daljeg sastavljanja enciklopedijskih jedinica za sva slova.

Podvući ćemo još jednom da je reč o ženama koje su veoma aktivne u društvu u zemlji ili u dijaspori, o čemu takođe postoje samo uzgredni podaci u postojećim enciklopedijama. Tokom poslednje dve decenije objavljeni su podaci o znamenitim ženama za pojedine gradove sa određenim brojem biografija: *Znamenite žene Novog Sada* (Stojaković, 1999: 64 biografije); *Kikinda iz ženskog ugla* (Stojaković, 2010: 28 biografija); *Istorija ženskog organizovanja u Kruševcu* (Pavlović, 2010: 66 biografija); *Beograd iz ženskog ugla*, (Tabački, 2012: 11); *Zasluzne žene Užica i Bajine Bašte* (Jevtić i Tabački, 2012: 19); *Leskovac iz ženskog ugla* (Stojanović, Ristić, Mijajlović, 2012: 22); *Žene u istoriji Semberije* (Lazić, Vukašinović, Žigić, 2012: 65); *Žensko lice istorije Kragujevca* (Vujošević, 2012: 232), *Ženska istorija Niša* (Jovanović, 2013: 23); *Zabilježene – žene i javni život Bosne i Hercegovine u 20. vijeku* (Čaušević, 2014: 501); *Kompozitorke u Srbiji* (Kostadinović, 2014); *Banja Luka: znamenite žene u istoriji grada* (B. Panić Babić et al., 2014); *Ženska mapa Crne Gore* (Bulatović, 2004).

O napred izrečenom pogledati Tbl. 2. (S. Savić, Istraživanje – doprinos istraživačica i ženskih udruženja (sumarni pregled)) u Prilozima.

Organizovano i osmišljeno istraživanje znamenitih žena iz prošlosti u Vojvodini otpočelo je 1998. godine u Udruženju Ženske studije i istraživanja pod rukovodstvom Gordane Stojaković. U knjizi *Znamenite žene Novog Sada* (1999), ona uspostavlja osnovna pravila za vraćanje u javnost žena koje su prethodnice današnjeg opšteg ženskog pokreta, a jedno od osnovnih pravila jeste da se na spisku nađu žene iz svih nacionalnih zajednica koje su u Vojvodini bile aktivne graditeljke društvenog razvoja. Ukupno su 65 biografije različitih žena na ukupno 242 stranice knjige za koje autorka procenjuje da su bile značajne u inoviranju feminističkih ideja u vojvođanskom prostoru od 18. veka do prve polovine 20. veka (u obzir su došle žene

koje nisu više među živima). Zaslužuju da ih poimence navedemo: Marta Jorgović, Eustahija Arsić, Judita Horovic, kneginja Ljubica Obrenović, Sofija Pasković, Marija Milutinović-Punktatorka, Marija (Popović) Trandafil, Amalija Stratimirović, Milica Stojadinović Srpkinja, Katarina Popović-Midžina, Dafina Nana Natošević, Milica Jovanović, Draginja Ružić, Savka Subotić, Jovanka Kirković, Milka Grgurova, Draga Dejanović, Jelena Ilka Marković, Katarina Milovuk, Sofija Vujić, Jaroslava Jaroši, Olga Kovačević, Milica i Anka Ninković, Julka Ilijć, Jovanka Stojković, Adel Nemešani, Zorka Hovorka, Mileva Simić, Milica Tomić, Tinka Lukić, Danica Matejić, Milica Milka Marković, Jelica Bernadžikovski-Belović, Lenka Dunderški, Zorka Janković, Vida Vulko-Varađanin, Sultana Cijuk-Savić, Eržika Mičatek, Cveta Bingulac, Milena Miladinović, Mileva Marić-Ajnštajn, Draga Spasić, Darinka Bulja, Darinka Grujić-Radović, Viktorija Jugović-Risaković, Kornelija Rakić, Zorka Lazić, Julka Čurčić, Mara Bogdanović-Rosandić, Jelena Kon, Danica Jovanović, Vladislava Beba Polit, Catherine Steward Macphail, Teodora Petrović, Marija Cocek-Ajhart, Anica Savić-Rebac, Milica Moč, Aleksandra Serdjukova, Božena Dubska-Bižić, Paula Šosberger, Jelena Solonar, Katarina Marinković-Lengold, Zlata Markov-Baranji i Ana Cimer.

Kao proizvod ovog istraživačkog rada nastala je turistička karta *Novi Sad iz ženskog ugla* (prešampavana više puta u velikom broju primeraka) kao pokazatelj na koji način istraživanja mogu da dobiju neposrednu primenu u ulozi razvoja turizma.

Ista autorka inicirala je i projekat *Kikinda iz ženskog ugla* (2010). U okviru brošure (na srpskom i engleskom jeziku) – obrađene su biografije 28 poznatih žena i nekoliko udruženja: Roza fon Karačonji, Nina Ana Petrović, Julija Sida Paču, Sofija Ajvaz, Danica Lotić, Danica Lazić, Zorka Nikolas Čoškov, Desanka Sremac, Katarina Telečki, Slobodanka Acigan-Sredojev, Zora Krdžalić-Zaga, Lidija Aldan, Feješ Klara, Darinka Mandić-Belodedić, Linka Beleslin, Anka Krstonošić, Bojana Stefanović, Ida Sendef, Jeszenszkyné T. Irén, Darinka Brašovan, Danica Bandić, Vida Vulko Varađanin, Darinka Bulja, Milica Jelisaveta Mica Bandić, Makrena Maca Mogan, Melanija Gajčić Nikolić, Magdalena Tinković. Zamišljen kao doprinos turističkoj ponudi grada Kikinde, nažalost, ostao je samo kao dobra inicijativa (štampano u 500 primeraka), bez finansijskog kontinuiteta u godinama koje su sledile.

Istorija ženskog organizovanja u Kruševcu (Pavlović, 2010) na tragu je istog projektnog nastojanja da ženske nevladine organizacije afirmišu žene u pojedinim gradovima Srbije, oslonjeni na istu metodologiju odabira i opisa ženskih doprinosa. Ukupno je 66 kraćih i dužih biografija žena sakupljeno na jednom mestu, čime se pokazuje koliko su pojedini gradovi bogati delatnostima raznih žena, o čemu nema potvrde na jednom mestu, kao što je to slučaj u ovoj brošuri. Podsećamo se tvrdnje Simon de Bovoar da su žene rasute u svetu muškaraca, a ovde možemo dodati da su podaci o ženama rasuti po različitim, manje dostupnim i manje prestižnim izvorima, te su rasute po dokumentaciji koju treba prikupljati i u sećanju svedokinja, drugih žena, koje treba intervjuisati.

Zaslužne žene Užica i Bajine Bašte (Jevtić i Tabački, 2012) na istom je tragu nastojanja da se 19 žena iz istorije Užica učini javnim dobrom.

Leskovic iz ženskog ugla (Stojanović, Ristić i Mijajlović, 2012) donosi još 22 biografije žena toga grada, nažalost, štampane u veoma malom broju primeraka, pa se može reći da je brošura ostala bez adekvatnog odjeka u javnosti, poput turističkih tura kroz grad i sl. Znamenite žene o kojima se piše su: Natalija Arsenović Dragomirović, Smilja Stojanović-Tabak, Leposava Miljković Vitanović, Magdalena Nikolić Maga, Anđa Šćepanović, Paraskeva Đokić Gardić, Mara Đorđević-Ćučulika, Jelena Đorđević-Ćučulika, Jelena Lena Stojanović, Leposava Stamenković, Leposava Stamenković Lepša, Ruža Sandić, Vidosava Narančić, Parskeva Stojanović, Vukana, Jelica Ilić-Milka, Đurđelina Đuka Dinić, Vida Stamenković-Kozakova, Danica Vuksanović, Gordana Stoiljković, Divna Stanković, Nevena Kostić.

Žensko lice istorije Kragujevca (Vujošević, 2013) ambiciozan je projekat kojim je objedinjeno 232 biografije žena (neke od učenih i znamenitih žena su: Ljubica Filipović, Radojka Dragičević, Sofija Nikolić, Katarina Bogdanović, Vida Stojanović, Draga Bojadžić-Pavlović, Dora Piklović-Petani i dr.) Najveći deo knjige posvećen je ženskim udruženjima, klubovima, sekcijama, ženskim društvima i ženskim školama, njihovom nastajanju i trajanju.

Ženska istorija Niša (Jovanović, 2013), nasleđe je novosadske zamisli, realizovane u okviru nevladine organizacije Ženski prostor. Žene sačuvane od zaborava u ovoj publikaciji su: Anastasija Nasta Dimitrijević, Anka Pavlović, Babeta Hana Netović, Hristina Bošković, Leposava Marinković, Eva Haljecka, Desanka Ruvidić, Jekica Marjanović, Florens Mo, Džin Rankin, Jelena Dimitrijević, Nadežda Petrović, Elis Eskju, Katarina Klara Štuceneger, Ljubov Strahovskaja Gavrilovna, Darinka M. Odavić, Fevzija Jašarević, Savka Tasić, Razumenka Zuma Petrović, Jelka Radulović, Nada Tomić, Jelisaveta Aneta Andrejević i Đurđelina Đuka Dinić.

U gradovima jugoslovenskog regiona produkcija sličnih podataka teče istovremeno sa ovim u Srbiji i Vojvodini, delimično i pod uticajem novosadskog projekta.

Život i stvaralaštvo žena Banjaluke (Gajić, 2013) dokumentuje ukupno 20 kratkih biografija (sa fotografijama) poznatih žena Banjaluke, hronološkim redosledom od rođenja od kraja 19. veka do sredine 20. veka (koje više nisu među živima). „Cilj publikacije je očuvanje sjećanja na živote i stvaralaštvo žena Banjaluke koje su uprkos svom djelovanju i društvenoj angažovanosti ostale nevidljive i skoro zaboravljene” (Gajić, 2013, 1).

Žene u istoriji Semberije (Lazić, Vukašinović, Žigić, 2012) istraživački je projekat u okviru ženske nevladine organizacije Lara. Pokušaj je predstavljanja doprinosa 65 žena iz različitih nacionalnih zajednica, koje su na prostoru Semberije tokom dva veka gradile društvenu stvarnost u različitim oblastima: Kruna Dragojlović Aćimović, Milica Krstić, Marija Todorović, Magdalena Maga Nikolić Živanović, Rifka Alkalaj, Jovanka Aleksić, Jelena Šeršavicki, Milica Mičić, Hanuma Osmanbegović, Koviljka Psončak, Marija Đorđević, Zorka Zora Pajkanović, Desanka Ludvik, Sofka Vasiljević-Nikolić, Ljerka Pejčić, Zorka Erić Đukanović, Roza Papo, Olga Marasović, Cvjetana Spasojević Jevtić, Radojka Lakić, Herta Baum Gospić, Atifa

Tifa Lipničević, Mirjana Mijojlić, Zora Marinković, Sofija Mijojlić, Mineta Jahić, Fadila Lipničević, Hajrija Alijagić-Jahić.

Zabilježene: žene i javni život BiH u 20. vijeku (Čaušević, 2014) dveju ženskih nevladinih organizacija: Sarajevski otvoreni Centar i Fondacija Cure Sarajevo, dokumentuju ukupno 501 kraću ili dužu biografiju žena koje su na prostoru Bosne i Hercegovine stvarale i doprinosile razvoju društva i ženskoj emancipaciji tokom 20. veka.

Ženska mapa Crne Gore (Bulatović, 2004) javnosti prikazuje ukupno 134 žene sa crnogorskog prostora koje su stvarale u različitim istorijskim okolnostima.²⁴ Publikacija treba da donese nove podatke iz ovog regiona kako za pojedinke tako i za ženska udruženja koja su u Crnoj Gori bila aktivna u 19. i 20 veku. Pored ovog materijala, u Crnoj Gori danas postoji još nekoliko značajnih knjiga i odbranjenih (doktorskih i magistarskih) radova koji imaju akademsku verifikaciju u okviru univerzitetske zajednice.

Iz svega navedenog proizilazi da je veliki i značajan broj podataka javnosti dostupan zahvaljujući aktivnosti žena u organizacijama alternativnim akademskim, te posedujemo ukupno 1.157 različitih imena žena u jugoslovenskom prostoru koje mogu biti iskorišćene za enciklopedijske tekstove različite namene.

²⁴ Doktorska disertacija Ervine Dabižinović na ACIMSI Centru za rodne studije, Univezitet u Novom Sadu (mentorka prof. emeritus Svenka Savić).

2 METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

Cilj istraživanja je provera postojanja implicitne diskriminacije prema ženama iz različitih grupa u postojećim enciklopedijskim odrednicama, te predlog za prezentaciju žena u enciklopedijskom tekstu kojim se uvažavaju rodne i druge razlike i specifičnosti kako iz istorijske tako i iz savremene perspektive. U tekstu koji sledi biće dat pregled vladajućih stavova i shvatanja u literaturi u području istraživanja sa navodom izvora i literature koji su konsultovani.

Za sada kod nas izostaje valjana diskusija o osobinama enciklopedijskog žanra kao jednog tipa akademskog teksta u nastajanju; izostaje i kritička diskusija o tome da li su komponente tog tipa akademskog teksta implicitno ili eksplicitno diskriminatorne u odnosu na žene u postojećim enciklopedijskim projektima u državi. Zato je potrebno najpre istražiti stvaranje enciklopedijskog žanra, vodeći pri tom računa o rodu, jeziku, istorijskoj perspektivi, što do sada izostaje u domaćoj literaturi, a zatim ponuditi modifikovan model pisanja enciklopedijske odrednice. U neposrednom susedstvu, u Republici Hrvatskoj, u kontinuitetu postoji bavljenje enciklopedistikom (štampanim i onlajn izdanjima), kako neposrednom enciklopedistikom, pod izdavačkom kapom Leksikografskog zavoda, tako i onom teorijskom, istraživačkom i razvojnom.²⁵

Istraživanje polazi od sledećih osnovnih hipoteza:

- U postojećem enciklopedijskom korpusu na srpsko(hrvatskom) jeziku prisutan je nedovoljan broj enciklopedijskih odrednica o ženama.
- U postojećim enciklopedijskim odrednicama prisutna je implicitna rodna diskriminacija.
- U postojećem enciklopedijskom korpusu na srpsko(hrvatskom) jeziku uočljiva je eksplicitna rodna diskriminacija u uređivačkim koncepcijama.

Formirana su dva uzorka istraživanja:

1. Primeri odrednica u već postojećim enciklopedijama na slovo A i B koje su dostupne javnosti prethodnih devedesetak godina (1925; 1955–1956; 1980–1982;

²⁵ Svojim radovima izdvaja se nekolicina autora: S. Ravlić, M. Mlakar, V. Visković, T. Maroević, N. Petrović i dr. Bave se različitim aspektima i konkretnim pitanjima enciklopedizma: razvoj enciklopedistike u Hrvatskoj i u Srbiji, prisustvo Hrvata u francuskim enciklopedijama, nastanak velikih francuskih i britanskih enciklopedija i sl., op. aut.

- 2010–2011; 2010–2014) na srpsko(hrvatskom) jeziku, koji se analiziraju i za njih donose rezultati istraživanja²⁶;
2. Primeri odrednica u novom korpusu (za sva slova) kao primer pisanja enciklopedijskog teksta o ženama bez diskriminacionih elemenata. U ovom korpusu, na osnovu ukupno 5 odabranih kriterijuma, određen je broj ženskih osoba, napisani su tekstovi 106 enciklopedijskih odrednica, ustanovljeni su delovi odrednica i osnovni principi njihove analize.

Izdvajamo dva uzorka: prvi čine tekstovi (odrednice) iz do sada objavljenih enciklopedija, jedinice o ženama postojećih enciklopedijskih projekata. Drugi korpus smo formirali prema uspostavljenim kriterijumima, koji vodi računa o nediskriminatornoj upotrebi jezika i o načinu formiranja teksta odrednica.

Tabela 8. Ukupan broj žena po enciklopedijama po oblastima delovanja tokom devedeset godina (1925–2014).

Enciklopedija	Nauka	Obrazovanje	Kultura	Umetnost	Zdravstvo	Borba protiv fašizma	Rodnost i rodne studije	Određenje po rodbin.odnosu (kći, žena...)
NE 1925. A–B	0	1	1	12	0	0	1	16
EJ 1 1955–1956. A–B	4	6	4	38	0	3	1	18
EJ 2 1980–1982. A–B	9	9	2	63	3	6	0	18
SE 2010. A–B	92	15	9	113	21	2	2	19
EV 2010. A–B	28	9	9	59	8	9	0	0
Ukupno	133	40	25	285	32	20	4	71

Podaci iz Tabele 8. vidljivo ukazuju da su redakcije i glavni urednici enciklopedija uvrštavali mahom umetnice, skoro duplo manje naučnica, a sve ostale ovde navedene discipline, kao i one discipline kojih ovde nema, predstavljaju razlog zbog kojeg smo formirali drugi uzorak.

U posmatranom enciklopedijskom tekstu zabeleženi su brojni primeri raznih vidova diskriminacije. Imajući u vidu da su četiri posmatrane enciklopedije nastajale u periodu od skoro jednog veka, njihovom analizom možemo da zaključimo sledeće: prisustvo rodno diskriminatornog enciklopedijskog teksta je konstantno, a drugi vidovi diskriminatornog enciklopedijskog teksta oslikavaju duh vremena u kojem su nastajale.

²⁶ Videti tabele 3, 4, 5, 6. i 7. u Prilozima.

Korpus istraživanja (drugi uzorak)

Drugi uzorak čini ukupno 106 enciklopedijskih jedinica koji je sačinjen na osnovu dostupne literature iz različitih disciplina, pre svega interdisciplinarnih i onih koje su nove, a karakteristične su za oblasti delovanja žena danas.

Korpus istraživanja čine: Uputstvo za pisanje enciklopedijske odrednice (skraćena verzija)²⁷, spisak skraćenica, korpus od 106 novih enciklopedijskih odrednica i spisak literature koji sadrži sve bibliografske jedinice koje su korišćene u formiranju korpusa (drugog uzorka).

*Uputstvo za pisanje enciklopedijske odrednice*²⁸

Sve odrednice imaju strukturu od četiri osnovna elementa: naziv odrednice, podaci za identifikaciju, tekst odrednice i bibliografija i literatura. Peti deo može biti fotografija koja treba da prati tekst.

Naziv odrednice podrazumeva navođenje prezimena i imena. Prvo se u nominativu piše prezime (bold i velika slova) iza kojeg se stavlja zarez, pa onda ime (bold), kao i zarez (npr. **VUKOVIĆ, Gordana**). Ukoliko je poznato prezime po rođenju, ono se navodi na sledeći način: **SREDOJEV rođ. ACIGAN, Slobodanka**. Ukoliko je u pitanju strano ime, ono se piše transkribovano, a zatim se u zagradi piše ime u originalu (ime u originalu nije boldovano).

Podaci za identifikaciju – kod biografskih odrednica, nakon prezimena i imena, navodi se profesija ili zanimanje, odnosno naučno zvanje, status ili rang u nekoj organizaciji kojoj je ličnost pripadala. Zatim se navode mesto i datum rođenja (ukoliko je taj podatak poznat), kao i mesto i datum smrti, (takođe ukoliko je podatak poznat), napisano u zagradi.

Tekst odrednice – obuhvata prostor između podataka za identifikaciju i bibliografije i/ili literature. Tekst biografske odrednice sadrži prvenstveno podatke o školovanju, napredovanju u službi, karijeri, usavršavanjima, nagradama i priznanjima. Tekst odrednice bi trebalo da pokaže i istakne značaj određene ličnosti u odnosu na korpus i da je u celini prikaže.

Izuzetno u sadržaju odrednice se navode podaci o porodici i braku. U sadržaju odrednice se ne navode bibliografski podaci i značajna dela.

Bibliografija i literatura – Najreprezentativniji izbor iz ukupnog dela, odnosno literature (3 do 4 ili najviše 6 naslova). Navode se i elektronska izdanja knjiga i elektronski izvori, kao i personalni dosijei.

²⁷ Kompletno Uputstvo za pisanje enciklopedijskih odrednica nalazi se na str. 127 – Jedinica istraživanja.

²⁸ Prilikom sastavljanja Uputstva za ovaj korpus korišćeno je Uputstvo saradnicima *Srpske enciklopedije*.

Spisak skraćenica

AFŽ –	Antifašistički front žena
EHO –	Ekumenska humanitarna organizacija
EJ 1–	Enciklopedija Jugoslavije, 1. izdanje, Zagreb 1955–1956.
EJ 2 –	Enciklopedija Jugoslavije, 2. izdanje, Zagreb 1980–1982.
EMS –	Evangelističko-metodistička crkva
ENS –	Enciklopedija Novog Sada, Novi Sad
EP –	Evropsko prvenstvo
ESICM–	Evropsko udruženje za intenzivnu negu
EV –	Enciklopedija Vojvodine
FNRJ –	Federativna Narodna Republika Jugoslavija
FTN –	Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad
GIDNS –	Glasnik Istorijskog društva Novog Sada
JAZU –	Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti
JLZ –	Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb
JNA –	Jugoslovenska narodna armija
KPJ –	Komunistička partija Jugoslavije
KPS –	Komunistička partija Slovenije
LMS –	Letopis Matice srpske
MK KPJ –	Mesni komitet Komunističke partije Jugoslavije
MK SKOJ –	Mesni komitet Saveza komunističke omladine Jugoslavije
NE –	Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka (S. Stanojević)
N.E. –	Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka (S. Stanojević)
NOB –	Narodnooslobodilačka borba
NOO –	Narodnooslobodilački odbor
NOP –	Narodnooslobodilački pokret
NOU brigada –	Narodnooslobodilačka udarna brigada
NVO –	nevladine organizacije
OI –	Olimpijske igre
OK KPJ –	Okružni komitet Komunističke partije Jugoslavije
OMPOK –	Omladinsko-kulturni-privredni pokret
PK KPJ –	Pokrajinski komitet Komunističke partije Jugoslavije
PK SKOJ –	Pokrajinski komitet Saveza komunističke omladine Jugoslavije
PMF –	Prirodno-matematički fakultet, Novi Sad
SANU –	Srpska akademija nauka i umetnosti
SBR –	Srpski biografski rečnik, Novi Sad
SE –	Srpska enciklopedija, Beograd 2010–2011.
SFRJ –	Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija
SKOJ –	Savez komunističke omladine Jugoslavije
SNP –	Srpsko narodno pozorište
SSRNJ –	Socijalistički savez radnog naroda Jugoslavije
SUBNOR –	Savez udruženja boraca Narodnooslobodilačkog rata
TARI –	Tehnička podrška za inkluziju Roma
ULUPUDS –	Udruženje likovnih umetnika primenjenih umetnosti i dizajnera Srbije
UNICEF –	United Nations International Children's Emergency Fund
UNS –	Univerzitet u Novom Sadu
UPIDIV –	Udruženje likovnih umetnika primenjenih umetnosti i dizajnera Vojvodine
USAOJ –	Ujedinjeni savez antifašističke omladine Jugoslavije
VANU –	Vovjođanska akademija nauka i umetnosti
VMA –	Vojnomedicinska akademija
ŽKK Partizan –	Ženski košarkaški klub Partizan
ŽKK Vojvodina –	Ženski košarkaški klub Vojvodina
ŽP –	Ženski pokret

ACIGAN, Ljubica, profesorka univerziteta, pedagoškinja
(Kikinda, 30. 7. 1949 – 25. 8. 1990).

Osnovnu školu i srednju školu za vaspitače završila u Kikindi. Diplomirala pedagogiju na Filozofskom fakultetu u Beogradu (1974). Magistrirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu na Odseku za pedagogiju (1979). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Srpska pedagoška periodika u Karlovačkoj mitropoliji* (1983). Iste godine se zaposlila na Institutu za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, najpre u zvanju asistentkinje na predmetu *Istorija pedagogije*. Birana u zvanje docentkinje (1984) i vanredne profesorke (1990).

Autorka nekoliko desetina naučnih radova i saradnica na višegodišnjim projek-tima *Pedagoška enciklopedija* i *Enciklopedija Vojvodine*.

Članica Predsedništva Saveza pedagoških društava Srbije i Odeljenja za društvene nauke Matice srpske.

Pod nerazjašnjenim okolnostima avgusta 1990. tragično izgubila život, vraćaju-ći se vozom iz Praga sa naučnog simpozijuma o Komenskom.

Na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu postoji *Poklon biblioteka Ljubice Acigan* koju čini više od 300 bibliografskih jedinica.

BIBL.: *Srpska pedagoška periodika u Ugarskoj*, Novi Sad 1986; *Istorija škola i obrazovanja kod Srba*, Zbornik Matice srpske za društvene nauke, 60 (1975), 199–202; *Predškolsko vas-pitanje u pedagoškoj literaturi u Vojvodini od 1880. do 1914*, Pedagoška stvarnost, 9 (1976), 741–748; *Pedagoška shvatanja Fridriha Ditesa*, Pedagoška stvarnost, 4 (1979), 322–333; *Osnovni pravci istraživanja na području istorije pedagoške teorije i prakse u SAP Vojvodini*, Pedagoška stvarnost, 1 (1983), 77–83.

LIT.: *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu: [1954–1984]*, Novi Sad 1984, 225–226; Z. Spevak, *Dr Ljubica Acigan*, Pedagoška stvarnost, 7–8 (1990), 361–362; *Izložba „Knjiga na dar” – Legati Filozofskog fakulteta: katalog izložbe*, http://www.ff.uns.ac.rs/biblioteka/izlozbe_knjiga/knjiga_kao_dar/novembar/Katalog.pdf (Pristupljeno 20. 10. 2015).

ALDAN, Lidija Mari, učesnica NOB-a, učenica gimnazije (Jeka-terinburg (danas Krasnodar), Rusija, 1921 – Kozjak, 5. 4. 1942).

Odrasla u Kikindi. Godine 1937. priključila se omladinskom pokretu i postala članica SKOJ-a. Članica KPJ od 1938. Orga-nizovala ilegalan rad kao sekretarka MK SKOJ-a i tokom 1940. izabrana za članicu PK SKOJ-a za Vojvodinu. Učesnica kursa za rukovodioce SKOJ-a (Testera na Fruškoj gori, 1940).

Po izbijanju Drugog svetskog rata radila na pripremi podi-zanja ustanka u Banatu, u reonu Pančeva i južnog Banata. U blizini Ferdina, današ-njeg Novog Kozjaka, izvršila samoubistvo da ne bi živa pala u ruke policijskoj

patroli. Osnovna škola u Novom Kozjaku nosi njeno ime, kao i ulica i mesna zajednica u Kikindi.

LIT.: Žene Srbije u NOB, Beograd 1975; *Istorija XX veka, Zbornik radova XIII*, Beograd 1975; P. Miličević, *Tovarišci moi*, Moskva 1983; D. Kecić, *Vojvođanke u radničkom i revolucionarno-demokratskom pokretu u predvečerje revolucije*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945*, Novi Sad 1984, 45–92; *Partizanke: žene u narodnooslobodilačkoj borbi*, Novi Sad 2010, 70; G. Stojaković, *Kikinda iz ženskog ugla*, Kikinda 2010, 22; Aldan, Lidija, <http://moypolk.ru/soldiers/aldan-lidiya-mari> (Pristupljeno 5. 1. 2016).

ALEKSANDROVIĆ, Marija, predavačica Visoke škole strukovnih studija, romska aktivistkinja (Novi Sad, 3. 9. 1972).

Osnovnu školu završila u Žablju, a srednju poljoprivrednu u Zrenjaninu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za srpsku književnost (2007). Magistrirala na istom fakultetu (2010). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Simboli romske usmene poezije: zastupljenost i značenje* (2015). Zaposlena na Visokoj školi strukovnih studija za obrazovanje vaspitača u Vršcu u zvanju predavačice za nastavne predmete Romski jezik, Kultura govora na romskom jeziku, Književnost za decu na romskom jeziku i Metodika razvoja govora 1 i 2 na romskom jeziku.

Predaje Romski jezik kao izborni predmet na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu (od 2015). Direktorka projekta Inkluzija romskih učenika u srednjim školama u APV u Vladi APV (2007–2012) i regionalna koordinatorka za Vojvodinu u okviru projekta Tehnička podrška za inkluziju Roma (TARI) Ministarstva prosvete nauke i tehnološkog razvoja. Članica Nacionalnog saveta romske nacionalne zajednice (predsednica Odbora za obrazovanje tokom dve godine). Aktivna članica Komisije za proučavanje života i običaja Roma pri Srpskoj akademiji nauka i umetnosti.

BIBL.: *Romkinje: biografije starih Romkinja u Vojvodini*, Novi Sad 2001 (koautorstvo); *Prilozi za istraživanje tradicije Roma u Sremu*, Novi Sad 2002 (koautorstvo); *Rromnja: trajo purane Rromnjango ande Vojvodina*, Novi Sad 2004 (koautorstvo); *Lična imena i prezimena romskih učenika srednje škole u Vojvodini: 2007/2008. školska godina*, u: *Iz riznice multietničke Vojvodine: istraživanje ličnih imena, nadimaka i prezimena u nacionalnim zajednicama Vojvodine* (ur. D. Stanojević i S. Savić), Novi Sad 2011, 10–22; *Bacila sam jabuku u peć: romske epsko-lirske pesme – starija i nova beleženja: klasifikacije, teme, značenja*, Novi Sad 2012; *Pozdravljanje i oslovljavanje u romskom jeziku*, u: *Iz riznice multietničke Vojvodine: oslovljavanje i pozdravljanje u savremenim jezicima nacionalnih zajednica Vojvodine* (ur. D. Stanojević i S. Savić), Novi Sad 2012, 10–32. LIT.: *Dr Marija Aleksandrović*, http://www.uskolavrsac.in.rs/?page_id=2742 (Pristupljeno 12. 12. 2015).

ALMAŠI, Radmila, profesorka univerziteta, entomološkinja
(Kragujevac, 15. 4. 1950).

Osnovnu i srednju školu završila u Kragujevcu. Diplomirala na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu na Grupi za zaštitu bilja (1974). Magistrirala na istom fakultetu (1984). Doktorirala na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Biologija, anatomija i uzroci steriliteta ženki graškovog žižka, Bruchus pisorum L. (Coleoptera, Bruchidae)* (1989). Nakon završenih studija, zaposlila se u Institutu za zaštitu bilja Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu na predmetu Opšta i Posebna entomologija. Za redovnu profesorku izabrana 2000.

Bavi se proučavanjem štetočina u skladištima i merama za čuvanje uskladištenih proizvoda, kao i štetočinama voćaka i vinove loze, te prognozom njihove pojave. Specijalizirala iz oblasti uskladištenih proizvoda u SAD.

Autorka četiri monografije i većeg broja naučnih i stručnih radova. Za knjigu *Štetni i korisni organizmi jabučastih voćaka dobila je nagradu „Knjiga godine”* (2004), koju dodeljuje Poljoprivredni fakultet u Novom Sadu.

BIBL.: *Monofagnoš graškovog žižka (Bruchus pisorum L. Coleoptera, Bruchidae)*, Zaštita bilja, 41 (1990), 394–403; *Bolesti, štetočine i korovi kukuruza i njihovo suzbijanje*, Beograd, Zemun 2002 (koautorstvo); *Štetočine uskladištenih biljnih proizvoda*, u: *Zaštita uskladištenih biljnih proizvoda od štetnih organizama* (ur. P. Kljajić), Beograd 2003, 9–39; *Štetni i korisni organizmi jabučastih voćaka*, Novi Sad 2004 (koautorstvo).

LIT.: B. Lazić, *Almaši, Radmila*, u: *Srpska enciklopedija*, tom 1, knj. 1, Beograd 1980, 73; *Radmila S. Almaši*, <http://polj.uns.ac.rs/osobljestuff/department-za-fitomedicinu-i-zastitu-zivotne-sredine/> (Pristupljeno 5. 12. 2015).

ANDREJEVIĆ, Jelisaveta Aneta, narodna herojka, učenica
(Beograd, 8. 1. 1923 – Bujanj kod Niša, 9. 1. 1943).

Osnovnu školu završila u Beogradu. U Nišu pohađala Žensku zanatsku školu (Radeničku školu). Tamo se uključuje u rad SKOJ-a. Odmah po slomu Kraljevine Jugoslavije, postaje borkinja Topličkog partizanskog odreda. Tokom rata obavljala dužnost kurirke. Učestvovala u mnogim borbama protiv Bugara i četnika.

Marta 1942. upala u četničku zasedu, posle nekoliko dana mučenja, četnici su je predali Bugarima. Posle strašnih mučenja, predata Nemcima, koji su je zatvorili u logor na Crvenom krstu. Streljana 9. 1. 1943.

Za narodnu herojku proglašena 1953.

Njeno ime nose ulice u Beogradu i Nišu, kao i obdanište u Nišu. Spomenik se nalazi ispred Kulturnog centra u Nišu. Ženska stručna škola „Aneta Andrejević” u Nišu počela je sa radom 1953, i pod tim imenom se vodila do 1962.²⁹

LIT.: *Narodni heroji Jugoslavije*, Beograd 1975; *Žene Srbije u NOB*, Beograd 1975; A. Jovanović, *Jelisaveta-Aneta Andrejević: narodna herojka iz đlačke klupe*, u: *Ženska istorija Niša*, Niš 2013, 73–75.

ANGELINA, Branković, monahinja, svetica
(Albanija, oko 1440 – ?, 1516, 1517. ili 1520).

Kćerka hrišćanskog gospodara Golema Arijanita Komnina iz Albanije, čija se porodica istakla u borbama protiv Turaka i Marije Musaki. Oko 1460. udala se za slepog srpskog despota Stefana Brankovića, sina despota Đurđa i Jerine. Pred turskom opasnošću odlaze u Italiju, gde Stefan umire 1476.

Imala je kćer Maru, udatu za monferatskog grofa Bonifacija Paleologa V (1495) i sinove Jovana (1502) i Đorđa – potonjeg vladiku Maksima (1516).

Na poziv ugarskog kralja Matije Korvina sa sinovima došla je u Srem, gde su dobili posede. Zamonašila se najverovatnije posle smrti despota Jovana, nakon čega je nekoliko godina provela sa sinom Maksimom u izgnanstvu u Vlaškoj.

Pisala je dva puta u Rusiju, tražeći pomoć da bi izgradila manastir i moleći ruskog cara da uzme u zaštitu ruski svetogorski manastir Sveti Pavle. Sa sinovima izdala dve povelje Hilandararu (1486. i 1496), jednu manastiru Sveti Pavle (1495) i jednu Esfigmenu (1499).

U selu Krušedolu podigla crkvu posvećenu Sretenju, pri kojoj je osnovan ženski manastir. Bila je vezilja crkvenih tkanina, pokrova za mošti Svetog Jovana Milostivog u Bratislavi i pokrova za mošti Svetog Simeona Bogoprimeca u Zadru, sa natpisima izrađenim biserom.

Nepoznati Krušedolac sastavio je Službu Svetoj majki Angelini Branković, kao i njeno Prološko žitije. Njen kult naročito je bio razvijen tokom 19. veka.

Srpska pravoslavna crkva uvrstila ju je u svetiteljke i proslavlja njen spomen 30. jula i 10. decembra.

BIBL.: *Monumenta Serbicaspectantia historiam Serbiae Bosnae Ragusii*, edidit Fr. Miklosich, Viennae 1858; S. M. Dimitrijević, *Dokumenti koji se tiču odnosa između srpske crkve i Rusije u XVI veku*, Spomenik SKA, 39 (1903), 18; K. Mitrović, *Povelja despota Đorđa Brankovića o prihvatjanju ktitorstva nad Hilandarom 1486 (mart 20, Kupinik)*, Stari srpski arhiv, knj. 5 (2006), 229–239; K. Mitrović, *Povelja despota Đorđa, Jovana i Angeline Branković manastiru Svetog Pavla 1495 (novembar 3, Kupinik)*, Stari srpski arhiv, knj. 6 (2007), 209–217.

²⁹ Do ovih informacija sam došao u razgovoru sa zaposlenima u Odeljenju Ministarstva obrazovanja u Nišu, i zahvaljujući neposrednoj pomoći svojih prijatelja Ivane i Dejana Devića iz Niša.

LIT.: Đ. Sp. Radojičić, *Hagiološki prilozi o poslednjim Brankovićima*, GIDNS, 12/3–4 (1939), 285–312; *Antologija stare srpske književnosti (XI–XVIII veka)*, izbor, prevodi i objašnjenja Đ. Sp. Radojičića, Beograd 1960; D. Dinić-Knežević, *Sremski Brankovići*, Istraživanja, 4 (1975), 5–44; L. Pavlović, *Kultovi lica kod Srba i Makedonaca: (istorijsko-etnografska rasprava)*, Smederevo 1965; *Srbijak: službe, kanoni, akatisti*, knj. 3, Beograd 1970; M. Stefanović, *Žiti-je majke Angeline*, Arheografski prilozi, 8 (1986), 133–138; M. Timotijević, *Manastir Krušedol*, knj. 1–2, Beograd 2008; S. Tomin, *Despotica i monahinja Angelina Branković – sveta majka Angelina*, Novi Sad 2009.

ARSIĆ rođ. CINCIC, Eustahija³⁰, književnica, dobrotvorka
(Irig, 14. 3. 1776 – Arad, 17. 2. 1843).

O njenom obrazovanju nema pouzdanih podataka, piše pod uticajem Dositeja Obradovića i evropskog prosvetiteljstva. Piše o potrebi obrazovanja žena. Zanimaju je i prirodne nauke, izlaže stavove o antropologiji i astronomskim i vremenskim prilikama. Dela joj imaju didaktički karakter.³¹ Pomagala je J. Vujića i P. Berića, takođe i prosvetne i verske objekte u Aradu. Pretplatnica većine knjiga na srpskom jeziku, na taj način pomagala prosvetu. Članica i priložnica Matice srpske od 1837.

BIBL.: *Sovjet maternij oboega pola junosti serbskoj i valahijskoj, aki iščadie nežnago čuvstvovanija, imže blago i ščastie otrasli roda svoego obimaet sočitelnica*, Budim 1814; *Poleznaja razmišlenija o četireh godištnih vremenah, s osobenim pribavlenijem o trudoljubiji čelovjeka i ottudu proishodjaščeje vseobštej polzje*, Budim 1816; *Moralna poučenija*, Letopis Matice srpske, god. 5, br. 19 (1829), 106–118.

LIT.: M. Bogdanović, *Stari i novi*, knj. 2, Beograd 1946, 27–29; M. Leskovic, *Antologija starije srpske poezije*, Novi Sad 1953; T. Petrović, *Eustahija Arsić, prva srpska spisateljica*, u: *Od baroka do klasicizma* (prir. M. Pavić), Beograd 1966, 507–511; T. Petrović, *Iz istorije srpske književnosti*, Novi Sad 1974, 137–154; G. Stojaković, *Eustahija Arsić*, u: *Znamenite žene Novog Sada*, 1, Novi Sad 2001, 65–66.

³⁰ Zanimljivo je da se Eustahija Arsić navodi u svim enciklopedijama koje su deo korpusa ovog istraživanja. Posebno dolazi do izražaja da su svi autori odrednica muškarci i da, manje ili više, u sklopu odrednice o njoj zapravo više prostora poklanjaju njenim muževima. To su eklatantni primeri rodne, ali i građanske nekorektnosti (prim. aut).

³¹ „U svakom slučaju, njene spisateljske osobine, ako ne mogu da je stave u red sa Dositejem, svako su ravne onima kojima su raspolagali toliki drugi, i od nje priznatiji, Dositejevi sledbenici. Za jednu ženu toga vremena to nije mali rezultat.” Na ovaj način M. Bogdanović procenjuje i rangira Eustahijine spisateljske mogućnosti, up. M. Bogdanović, *Stari i novi*, knj. 2, Beograd 1946, 27–29; I njeni mogući pesnički uzori bili su predmet analiza, tako M. Leskovic stoji na stanovištu da je Eustahijin pesnički uzor mogao biti Lucije Anije, up. M. Leskovic, *Iz srpske književnosti*, knj. 1, Novi Sad 1968, 61–62.

BABIN rođ. MAZINJANIN, Kristina Daca³², *borkinja, urednica časopisa Glas žena i sekretarka Crvenog krsta (Belegiš, 2. 4. 1911 – Novi Sad, 5. 11. 1994).*

Studirala pravo u Beogradu. Do početka Drugog svetskog rata radila kao službenica u Ministarstvu prosvete. Učesnica NOP-a u Sremu, a u njenoj kući u Belegišu nalazila se partizanska baza. Pohađala nekoliko kurseva za aktivistkinje AFŽ-a tokom rata.

Nakon oslobođenja, izabrana za sekretarku Okružnog odbora AFŽ-a u Sremskoj Mitrovici. Urednica časopisa *Glas žena (organa Pokrajinskog odbora Antifašističkog fronta žena Srbije za Vojvodinu)* 1948–1950. Sekretarka Crvenog krsta od 1952. do 1974.

LIT.: V. Mamuzić Ljubinković, *Politički kurs za aktivistkinje AFŽ u Belegišu*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945: (radovi sa savetovanja održanog 27. i 28. marta 1984. u Novom Sadu)* (prir. D. Kečić), Novi Sad 1984, 802–806; D. Ivković, *Babin, Kristina Daca*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 3, Novi Sad 1995, 10–11; I. Pantelić, *Partizanke kao građanke: društvena emancipacija partizanki u Srbiji, 1945–1953*, Beograd 2011, 62; G. Stojaković, *Vreme AFŽ novinarstva u Vojvodini – sećanja Gizele Szabo*, <http://maz.hr/index.php/tekstovi/clanci/29-gordana-stojakovic-vreme-afz-novinarstva-u-vojvodini-secanja-gizele-szabo> (Pristupljeno 23. 11. 2015).

BACIĆ rođ. MEŠTEROVIĆ, Branka, *profesorka univerziteta, agronomkinja (Dobrinci, Srem, 27. 1. 1929 – Novi Sad, 27. 7. 2003).*

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala na Poljoprivrednom fakultetu u Zemunu na Odseku za stočarstvo (1952). Doktorirala na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Korelacija makroelemenata mleka* (1964). Po završetku studija zaposlila se u Somborskoj mlekaru, a potom prelazi u Centralnu mlekaru u Novom Sadu, kao tehnička direktorka. Na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu zasniva radni odnos na predmetu Mlekarstvo (1956). Birana u zvanje docentkinje (1965), vanredne profesorke (1968) i redovne profesorke (1977).

Predavala na postdiplomskim studijama iz mlekarstva na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu i na Poljoprivrednom fakultetu u Sarajevu. Na Veterinarskom fakultetu u Lumbubašiju (Zair) držala predavanja iz predmeta Toksikologija i predavanja na seminaru UNIDO slušaocima iz zemalja u razvoju. Učestvovala u izvođenju nastave iz predmeta Mikrobiologija i higijena hrane za studente Poljoprivrednog i Medicinskog fakulteta, te škole za ekonomiku domaćinstva na Univerzitetu Alberta u Edmontonu (Kanada).

³² U dosadašnjoj literaturi o Kristini Babin nema datuma rođenja i smrti, već su navođene samo godine. Pogrešno je, takođe, identifikovano vreme njenog urednikovanja, vreme izlazenja časopisa, kao i njegov naziv.

Bavila se ispitivanjima problema rezidua pesticida i mikotoksina u mleku, problematikom bakteriološkog kvaliteta i hemijskim osobinama, kao i fermentacijom mleka. Autorka šezdeset naučnih radova i četiri priručnika za potrebe nastave iz mlekarstva. Specijalizacija: Engleska, Kanada, Francuska, Austrija.

BIBL.: *Rezidiji pesticida u mleku i mlečnim proizvodima*, Mlekarstvo 9 (1969): 200–206 (koautorstvo); *Brzina muže krava domaće šarene rase*, Letopis naučnih radova Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu, 14 (1970), 5–12 (koautorstvo); *Uticaj toplotne obrade i dugoročnog uskladištenja na pojedine frakcije proteina u VTS mleku*, Mlekarstvo 20 (1970): 26–33 (koautorstvo); *Inhibicija mlečnokiselinske fermentacije u mleku*, Zbornik za prirodne nauke 45 (1973), 129–134; *Pojava inhibitornih supstanci u mleku*, Zbornik za prirodne nauke 47 (1974), 185–195 (koautorstvo).

LIT.: R. Perkućin, *Bačić, Branka*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 3, 146; T. Čobić, *Bačić, Branka*, u: Srpska enciklopedija, tom 1, knj. 1, Beograd 2010, 638; *Bačić, Branka*, u: Biografija nastavnika i saradnika: (1954–2004), Novi Sad, 2006, 91.

BAČVANSKI, MARIJA, *profesorka univerziteta, germanistkinja (Novi Sad, 9. 7. 1939 – Bad Essen, Nemačka, 22. 8. 1997).*

Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za nemački jezik i književnost (1962). Magistrirala na Filološkom fakultetu u Beogradu (1971). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Dvovalentni glagoli u nemačkom jeziku u poređenju sa srpskohrvatskom jezičkom situacijom* (1980). Na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu zaposlena u zvanju docentkinje do 1982, kada prelazi na Filozofski fakultet u Sarajevu.

Jedna od osnivačica Odsjeka za germanistiku na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Predavala sledeće predmete: Sintaksa, Morfologija, Stilistika i Uvod u lingvistiku.

Članica Kolegijuma za postdiplomske studije iz lingvistike.

Sarajevo napustila 1992. i preselila se u Nemačku gde je živela do kraja života.

Objavila više prevoda i udžbenika za srednju i osnovnu školu.

BIBL.: *Nešto o načinu usvajanja glasovnog sistema stranog jezika u školskoj praksi*, Pedagoška stvarnost, 12/6 (1966), 353–355; *Objekat u nemačkom i njegovi ekvivalenti u srpskohrvatskom jeziku*, Godišnjak Filozofskog fakulteta, 16/2 (1973), 477–489; *Nemački jezik: radna sveska za I i II razred zajedničkog srednjeg vaspitanja i obrazovanja*, Novi Sad 1979; *Dvovalentni glagoli u nemačkom jeziku u poređenju sa srpskohrvatskom jezičkom situacijom*, Novi Sad 1982; *Priručnik uz slikovnicu za nastavu nemačkog jezika: u IV razredu osnovne škole*, Novi Sad 1988; *Nemački jezik: lektira za III i IV razred usmerenog obrazovanja*, Novi Sad 1989.

LIT.: *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu: [1954–1984]*, Novi Sad 1984, 907–908; *Germanistik in Mittel- und Osteuropa 1945–1992*, Berlin, New York 1995, 78 i 307; *Spomenica 60. godišnjice Filozofskog fakulteta u Sarajevu (1950–2010)*, Filozofski fakultet, Sarajevo 2010, 102.

BALAŽ, Jelica, profesorka univerziteta, fitopatološkinja
(Futog, 5. 12. 1946).

Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Grupi za biologiju (1969). Magistrirala na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu na Smeru za zaštitu bilja (1976). Doktorirala na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Otpornost i priroda otpornosti boranije i pasulja prema Pseudomonas phaseolicola (Burkholder) Dowson* (1985). Nakon završetka studija zaposlila se u Institutu za zaštitu bilja na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu. Za redovnu profesorku izabrana 1997. za predmet Fitopatologija. Uža oblast istraživanja: bakterioze biljaka i mikoze voćaka, vinove loze i ukrasnih biljaka. Učestvuje u izvođenju postdiplomske nastave na Poljoprivrednom fakultetu u Banjoj Luci na predmetu Bakterioze biljaka.

Učestvovala na realizaciji 15 naučnih projekata, koautorka jednog udžbenika i tri monografije. Objavila preko 200 naučnih radova kao autorka ili koautorka.

Članica Stručnog saveta Saveznog ministarstva poljoprivrede (2001–2002), Komisije za pesticide Ministarstva poljoprivrede (2004–2009), članica redakcionog odbora časopisa *Zaštita bilja* (od 2000) i časopisa *Pesticidi i fitomedicina* (od 2004). Članica Društva za zaštitu bilja Srbije, Srpskog mikološkog društva i American Phytopathological Society. U Institutu za zaštitu bilja obavljala funkciju upravnice Zavoda za fitopatologiju, rukovoditeljke Karantinske službe (biološka istraživanja) i šefice Katedre za zaštitu bilja.

BIBL.: *Iznalaženje metoda za izolaciju Xanthomonas campestris vesicatoria sa seme na paprika*, Pesticidi i fitomedicina, 20 (2005), 51–60 (koautorstvo); *Detection of Erwinia amylovora by novel chromosomal polymerase chain reaction primers*, Microbiology, 76 (2007), 748–756 (koautorstvo); *Razrada metoda za dokazivanje Xanthomonas axonopodis pv. phaseoli na semenu pasulja*, Pesticidi i fitomedicina, 23, 281–288.

LIT.: B. Lazić, Balaž, Jelica, u: Srpska enciklopedija, tom 1, knj. 1, Beograd 2010, 482–483; 60 godina Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu: 1954–2014, Novi Sad 2014, 92.

BELESLIN rod. BOGOJEVAC, Dobrila³³, profesorka univerziteta, naučna savetnica, tehnološkinja (Despotovo, 17. 8. 1927 – Novi Sad, 9. 2. 2000).

Gimnaziju završila u Subotici. Diplomirala na Tehnološkom fakultetu u Beogradu (1954). Doktorirala na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Retrogradacija skroba i druge promene pri starenju hleba u zavisnosti od amilolitičke aktivnosti testa* (1973). Kao tehnološkinja radila u fabrici Zorka u Subotici. Po prelasku u Novi

³³ U veoma malo literaturnih podataka o Dobrili Beleslin pogrešno je navođen datum smrti (11. 2. 2000). Zahvaljujući elektronskoj bazi podataka JKP Lisje u Novom Sadu uspešno smo da utvrdimo tačan datum njene smrti.

Sad (1960), posvetila se istraživanjima u oblasti tehnologije pekarstva u Odeljenju za tehnologiju prerade brašna Jugoslovenskog instituta za prehrambenu industriju. Postavila tehnologiju za industrijsku proizvodnju kolača i pomagala kod proširenja asortimana pekarskih proizvoda u novosadskom *Hlebu*. Autor je tzv. procel-smeše za proizvodnju bezglutenskog hleba i uniprocel-smeše za testenine i kolače namenjene za dijetetsku ishranu osoba alergičnih na gluten.

Publikovala preko 80 naučnih radova, sarađivala na izradi oko 100 naučnih projekata i studija. Prevela i prilagodila prvi udžbenik pekarstva, prema knjizi ruskog akademika Auermana (*Tehnologija pekarske proizvodnje*, Novi Sad, 1979).

Penzionisana 1985. u zvanju redovne profesorke.

BIBL.: *Ispitivanje kompleksa bio- i fizičko-hemijskih promena pri raznim uslovima fermentacije pšeničnog testa i savremeni bio- i fizičko-hemijski način postizanja optimuma procesa*, Novi Sad 1975; *Novija saznanja i rezultati primene hemijskih poboljšivača kvaliteta pekarskih proizvoda*, *Žito, hleb*, 4/5 (1977), 3–12; *Hleb sa dodatkom instant krompira*, *Žito, hleb*, 5/6 (2002), 225–232 (koautorstvo).

LIT.: *Spomenica [Tehnološkog fakulteta]: 1959–1969*, (red. V. Canić), Novi Sad 1970; Personalni dosije D. Beleslin (Tehnološki fakultet, Novi Sad); D. Šulc, *Beleslin, Dobrila*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 3, Novi Sad 1995, 182.

BEM, Livija Lili, borkinja, službenica
(*Segedin*, 8. 9. 1919 – Novi Sad, 25. 11. 1941).

U Novi Sad se doselila 1924. i završila pet razreda gimnazije. Rukovodila skojevskom organizacijom u Vukovaru gde je službovala (1933). Članica SKOJ-a od 1933, a Komunističke partije Jugoslavije od 1937. Iste godine izabrana za članicu Glavnog odbora Omladinsko-kulturno-privrednog pokreta (OMPOK).

U NOP je stupila na početku ustanka. Učestvovala u organizovanju udarnih grupa (vojnih desetina) u Novom Sadu. Izabrana za članicu Okružnog komiteta KPJ za Južnu Bačku (1941). Radila u tehnici tog Komiteta, kao i u tehnici MK KPJ Novi Sad.

Vrlo aktivno delovala među bankarskim i trgovačkim službenicima i učestvovala u organizovanju sekcije Ženskog pokreta.

Prilikom provale u Pokretu 20. 9. 1941. upala u zasedu mađarskih žandarma. Pokušala je oružjem da se probije, ali nije uspela. Mađarski okupacioni sud ju je osudio na smrt. Obešena u Novom Sadu 25. 11. 1941. u kasarni u Futoškoj ulici.

Njeno ime (Lilika Bem) nosi ulica u Novom Sadu.

LIT.: P. Šosberger, *Jevreji u Vojvodini*, Novi Sad 1998; Z. Golubović, Ž. Kumanov, *Žene Novog Sada u NOB i socijalističkoj revoluciji 1941–1945*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji*, Novi Sad 1984, 332–359; R. [Redakcija], *Bem, Lilika*, Enciklopedija Novog Sada, knj. 3, Novi Sad 1994, 194–195; G. Stojaković, S. Kresoja, *Ženska imena Novog Sada*, Novi Sad 2014, 57–58; M. Simin-Bošan, N. Simin, *Zašto su ćutale: majka i ćerka o istom ratu*, Novi Sad, 2009, 9–10.

BOGDANOVIĆ, Marija, profesorka univerziteta, prva rektor-
ka Univerziteta u Beogradu, sociološkinja (Žabljak, 7. 6. 1940).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Beogradu. Diplomirala sociologiju na Filozofskom fakultetu u Beogradu (1963). Magistrirala na istom fakultetu (1971). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu, tema: *Razvoj, dometi i formalističke jednostranosti kvantifikacije u sociološkom istraživanju* (1978).

Od 1964. kada je izabrana za asistentkinju na predmetu *Metodologija socioloških istraživanja*, radi na istom fakultetu i na istom predmetu. Za vanrednu profesorku izabrana 1988, za redovnu 1993. Titula profesor emeritus joj je dodeljena 2008. Šefica Katedre za sociologiju, dekanica Filozofskog fakulteta (1996–1998) i u dva mandata, kao prva žena, rektorica Univerziteta u Beogradu (2000–2002. i 2002–2004). Kao rektorica Univerziteta u Beogradu, predsedavala Zajednicom univerziteta Srbije (2001–2004).

Predsednica i Fulbright Alumni Association of Serbia and Montenegro (2005–2007), takođe predsednica Etičkog komiteta Sociološkog društva Srbije (2007–2008).

Po pozivu držala predavanja u SAD na The University of Washington u Sijetlu (1989–1990) i The Central Connecticut State University u Hartfordu i The University of Connecticut, Storrs. Osim toga, bila gostujuća profesorka na Univerzitetu La Sapienza u Rimu (2001) i Univerzitetu u Nikšiću u Crnoj Gori (2000).

Članica Sociološkog društva Srbije, Međunarodnog društva za sociologiju i dr. Glavna urednica časopisa *Sociologija* (1985–1987) i *Zbornika Filozofskog fakulteta* (1993).

BIBL.: *Iskustvena osnova Marksovog proučavanja društva*, Sociologija, 28/1–2 (1986), 123–141; *Materijalni standard društvenih slojeva*, u: Srbija krajem osamdesetih, Beograd 1991, 241–273; *Metodološke studije*, Beograd 1993; *Međugeneracijska društvena pokretljivost prema polu: uporedna analiza*, Sociologija, 34/3 (1993), 347–368; *Faculty of Philosophy in the Time of the Loss of University Autonomy*, Sociologija, 40/4 (1998), 521–537; *Women in Education and Science = Žene u obrazovanju i nauci*, Sociologija, 48/4 (2006), 327–340; *Vreme nade i rizika: tržišno zasnovana genetika*, Sociologija, 52/1 (2010), 51–77.

LIT.: *Ko je ko u Srbiji 95: biografski leksikon*, Beograd 1995, 55–56; M. Mitrović, *Bogdanović, Marija*, u: Srpska enciklopedija, tom 1, knj. 2, Beograd, Novi Sad 2011, 252; *Prof. dr Marija Bogdanović*, http://www.f.bg.ac.rs/sr-lat/sociologija/zaposleni_od (Pristupljeno 2. 2. 2016).

BONČIĆ KATERINIĆ, Jovanka, arhitektkinja
(Niš, 5. 7. 1887 – Beograd, 27. 12. 1966).

Osnovnu školu završila u Nišu, a gimnaziju u Beogradu. Studije arhitekture započela na Tehničkom fakultetu u Beogradu, a nakon sedam semestara nastavila i završila u Darmštatu u Nemačkoj (kao stipendistkinja Ministarstva građevine).

Prva je diplomirana arhitektkinja na Visokoj školi u Darmštatu, o čemu je i nemačka dnevna štampa izveštavala. Nekoliko godina živi u Austriji i u Rusiji sa suprugom. U Beograd se vraćaju 1922, a Jovanka se zapošljava u Ministarstvu građevine, u kojem radi sve do odlaska u penziju (1945). Najznačajnije građevine koje je projektovala su: Banski dvor u Banjoj Luci, Banjska palata i Blatno kupatilo u Banji Koviljači, Učiteljski i Veterinarski fakultet u Beogradu.

Posebno priznanje se, u spomen na nju, dodeljuje svake godine u Darmštatu ženama za dostignuća u oblasti primene građevinskih materijala.

Jedna ulica u tamošnjem kampusu nosi njeno ime. Odlikovana Ordenom Svetog Save petog reda i Ordenom jugoslovenske krune petog reda.³⁴

LIT.: Lj. Trgovčević-Mitrović, *Studenten aus Serbien an deutschen Universitäten bis 1914*, in: Deutsch-serbische Beziehungen vom Berliner Kongress bis heute. Internationales Symposium der Michael-Zikic-Stiftung Bonn, 25. und 26. September 2000 (hrsg. Dittmar Dahlmann, Milan Kosanović), Bonn 2003, 51–67; Lj. Trgovčević, *Planirana elita*, Beograd 2003, 200–201; S. Toševa, *Bončić-Katerinić Jovanka*, u: Srpska enciklopedija, tom 1, knj. 2, Beograd 2011, 367; B. Panić-Papić, *Jovanka Bončić-Katerinić*, u: Banja Luka: znamenite žene u istoriji grada, Banja Luka 2014, 151–152.

BRUKNER, Olga, doktorka arheologije, savetnica konzervatorka
(Čačak, 21. 3. 1930).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Čačku. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu na Grupi za arheologiju. Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu, tema: *Rimska keramika u jugoslovenskom delu provincije Donja Panonija* (1978).

Zaposlena u Pokrajinskom zavodu za zaštitu spomenika kulture u Novom Sadu (1955–1990), gde je i penzionisana u zvanju savetnice konzervatorke.

Istraživala antički period na tlu Vojvodine. Postavila savremene metodološke standarde u istraživanju i analizi rimskih keramičkih posuda.

Članica Saveza arheoloških društava Jugoslavije i rukovoditeljka Antičke sekcije. BIBL.: *Počeci romanizacije u jugoistočnom delu provincije Panonije*, Novi Sad 1987 (koautorstvo); *Importovana i panonska keramika*, u: Fruška gora u antičko doba, Novi Sad 1995, 57–110 (koautorstvo).

LIT.: V. Dautova Ruševljan, *Brukner, Olga*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 4, Novi Sad 1995, 179–180; S. Petković, *Brukner, Olga*, u: Srpska enciklopedija, tom 1, knj 2, Novi Sad 2011, 579.

³⁴ Ovdje navedeno nije bilo dovoljno da se Jovanka Bončić Katerinić i njeno graditeljsko nasleđe samo spomenu, ako ne i analiziraju u publikaciji *Žene u arhitekturi: savremena arhitektura u Srbiji posle 1900*, koju potpisuje petočlana redakcija, a koja je objavljena u Beogradu 2014, u izdanju Centra za arhitekturu. U Nameri/Brief (str. 7) se kaže „da je došlo vreme da se skrene pažnja i na ženski doprinos ovoj profesiji”, a dalje u Kontekstu/Context (str. 9) da je reč o „pionirskom poduhvatu u Srbiji kada je u pitanju istraživanje ženskog stvaralaštva u ovoj oblasti”. Imajući u vidu da su Redakciju činili 3 žene i 2 muškarca, ovdje ne možemo govoriti o rodnoj (ne)ravnopravnosti, već o stručnoj nekompetentnosti.

BU, Ana, programska direktorka, aktivistkinja nevladinog sektora, profesorka nemačkog jezika, prevoditeljka (*Pančevo*, 10. 12. 1946).

Rođena u radnom logoru (majka joj je bila pripadnica nemačke nacionalne zajednice). Nakon zatvaranja radnih logora, do avgusta 1947. bila u logoru Gakovo. Oslobođene su pošto je garancije za nju i majku položio Anin otac (pripadnik mađarske nacionalne zajednice).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Zrenjaninu. Nakon gimnazije, upisuje studije na Građevinskom fakultetu u Beogradu, gde završava prvi stepen. Zaposlena u velikoj novosadskoj građevinskoj firmi „Neimar” kao stručna prevoditeljka (do 1993). U međuvremenu na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu upisala studije germanistike (1967). Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za germanistiku (1971). Na Institutu za političke studije u Beogradu završava političku školu (1979–1980). Do 2000. intenzivno angažovana u radu i aktivnostima Ženskih studija i istraživanja „Mileva Marić Ajnštajn”. Završila studije rodne ravnopravnosti na Evropskom ženskom koledžu u Cirihi (1996–1999). Osim pomenutih, stekla i diplomu trenerke za razvoj nevladinih organizacija (1997–1998) na Charities Evaluation Services, Oxfam i diplomu trenerke za rešavanje etničkih konflikata (2005) od strane GTZ – Nemačkog društva za tehničku saradnju.

Po odlasku u penziju, angažovana u radu NVO grupacija, kao i marginalizovanih grupa (žene, Romi, stari i bolesni, osobe sa invaliditetom).

Jedna od osnivačica Ekumenske humanitarne organizacije (EHO) u Novom Sadu (1993). Radno iskustvo sticala u osnivanju i razvoju Ekumenske humanitarne službe, naročito u iniciranju, razradi i implementaciji projekata gde je postizala izvanredne rezultate.

Predsednica Saveta za ravnopravnost polova pri Pokrajinskom sekretarijatu za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova AP Vojvodine (2008–2010), članica Upravnog odbora Fonda za razvoj neprofitnog sektora APV i članica Upravnog odbora Ekumenske ženske inicijative iz Hrvatske.

Autorka i koautorka više priručnika za volontere i za rad u nevladinom sektoru.

Dobitnica godišnjeg priznanja u oblasti ravnopravnosti polova Izvršnog veća AP Vojvodine za 2006. Nominovana za Nobelovu nagradu za mir (2005) zajedno sa 1.000 žena iz celog sveta na predlog Švajcarskog fonda za mir iz Berna.

BIBL.: *Priručnik za volontere Ekumenske humanitarne službe*, Novi Sad 1997 (koautorstvo); *Priručnik za NVO aktiviste i aktivistkinje*, Novi Sad 2007 (koautorstvo).

LIT.: Ana Bu – *prva Novosađanka nominovana za Nobelovu nagradu*. <http://www.vojvodina.com/naslovna/arhiva6/050705.html> (Pristupljeno 3. 2. 2016); S. Savić, *Deset godina Godišnjeg priznanja u oblasti ravnopravnosti polova (2003–2013): životne priče nagrađenih*, Novi Sad 2014; S. Savić i V. Mitro, *Vajdasági mayar nők* (Životne priče vojvođanskih Mađarica), Újvidék 2006, 26.

BURSAĆ, Milica Beba, *borkinja, javna radnica*
(*Banoštor, 29. 12. 1910 – Novi Sad, 27. 6. 1992*).

Radila kao tekstilna radnica u Novom Sadu. Podržavala aktivnosti sindikata, zbog čega je otpuštena sa posla (1940). Početkom 1941. jedna je od organizatorke Narodne pomoći i učesnica NOB-a. Aprila 1941. postaje članica diverzantske grupe. Uhapšena 4. oktobra 1941. i osuđena na smrtnu kaznu vešanjem. Smrtna kazna preinačena u zatvorsku kaznu u trajanju od 12 godina. Robijala u Budimpešti, Ravensbriku i Bergen-Belzenu.

Po oslobođenju, vraća se u Novi Sad. Postavljena za sekretarku Gradskog odbora AFŽ-a. Funkcionerka u Crvenom krstu i Savezu boraca.

Nositeljka Partizanske spomenice 1941. i dobitnica Oktobarske nagrade Novog Sada (1974).

BIBL.: *Žene u štrajku tekstilnih radnika Novog Sada*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji*, Novi Sad 1984, 776–787.

LIT.: V. Rotbart, *Borba žena Bačke* u Hortijevim zatvorima 1941–1945, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945*, Novi Sad 1984, 161–178; M. Čobanski, *Bursać, Milica Beba*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 4, Novi Sad 1995, 233; M. Simin-Bošan, N. Simin, *Zašto su ćutale: majka i ćerka o istom ratu*, Novi Sad, 2009, 14–15; U. Belić, *Bursać, Milica Beba*, u: *Enciklopedija Vojvodine*, envoj.rs.

CAREVIĆ rođ. JENČIKIĆ, Olga, *biohemičarka, profesorka*
univerziteta (Novi Sad, 9. 4. 1925).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala na Farmaceutskom fakultetu u Zagrebu (1951). Doktorirala na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu, tema: *Istraživanje utjecaja gama-heksaklorcikloheksana na metabolizam jetre kod kokoši* (1961). Prvo radno mesto je Zavod za farmakologiju i toksikologiju na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu (1953–1965). Prelazi u Istraživački centar fabrike lekova Pliva (do 1979), zatim radi u Institutu za biologiju „Ruđer Bošković” i Zavodu za zaštitu zdravlja u Zagrebu, odakle je otišla u penziju (1988). Predavala je na Veterinarskom i Medicinskom fakultetu, kao i Centru za posle diplomске studije Sveučilišta u Zagrebu, takođe i na Univerzitetu u Birmingemu.

Bavila se proučavanjem učinka biološki aktivnih materija na funkciju lizosomskog sastava u animalnoj ćeliji.

Stručna usavršavanja u Birmingemu, Luvenu i Karolinskom univerzitetu u Stokholmu, kao i na Rokfelerovom institutu u Njujorku.

Članica Evropske grupe za proučavanje lizosoma (i njena predsednica 1985), Evropske organizacije za ćelijsku biologiju i Evropskog udruženja za toksikologiju.

Nakon rata u Hrvatskoj i pogibije njenog sina jedinca, veoma aktivna u mirovnim akcijama i akcijama pomirenja. Dobitnica međunarodne nagrade za naučnoistraživački rad iz područja lizosomskih istraživanja (Njujork 1989), nagrade Evropski krug Hrvatskog vijeća Evropskog pokreta u Zagrebu za afirmisanje demokratskih vrednosti (1994). Nositeljka odlikovanja Reda Danice hrvatske za naučni rad (1995). O njoj je rediteljka Ines Pletikos snimila dokumentarni film *Olga Carević – mostovi od srca do srca*.

BIBL.: *Istraživanje uticaja gama-heksaklorcikloheksana na metabolizam jetre kod kokoši*, Zagreb 1961; *Biološki učinci benzo(a)pirena nazočnog u ispusnim plinovima motornih vozila*, *Suvremeni povrtar*, 10/4–5 (1989), 526–527 (koautorstvo); *Kardiotoksičnost benzo(a)pirena, kancerogenog atmosferskog polutanta u urbanim sredinama*, *Čovjek i promet*, 26/1, 31–39. LIT.: Lj. Grlić, *Carević, Olga*, u: *Hrvatski biografski leksikon*, Zagreb 2008–2015; R. [Redakcija], *Carević, Olga*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30, Novi Sad 2009, 235–236.

CVETIČANIN rođ. PINTER, Livija, profesorka univerziteta, inženjerka mašinstva, članica VANU (Senta, 7. 4. 1952).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Senti. U juniorskoj konkurenciji se veoma uspešno bavila i plivanjem. Diplomirala na Mašinskom fakultetu u Novom Sadu (1975). Magistrirala na Prirodno-matematičkom fakultetu na Odseku za mehaniku u Beogradu (1977). Doktorirala na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu, tema: *Slobodne nelinearne oscilacije rotora na koji se namotava traka* (1981).

Od 1975. radi na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu, gde je birana u sva nastavno-naučna zvanja. Za redovnu profesorku za užu naučnu oblast *Teorija mašina i mehanizama* izabrana 1991, a od 1995. i za naučnu oblast *Mehanika*. U decembru 2014. odbranila doktorat u Mađarskoj akademiji nauka i tako postala doktorka nauka MTK.

Na Fakultetu tehničkih nauka obavljala niz značajnih funkcija: prodekanica za nastavu, direktorica Instituta za mehaniku i mašinske konstrukcije, šefica Katedre za mehaniku, članica Saveta i Nastavno-naučnog veća. Prva direktorica *Departmana za grafičko inženjerstvo i dizajn* i predsednica *Jugoslovenskog društva za mehaniku*.

Učestvovala ili bila rukovodilac u pedesetak naučnoistraživačkih i stručnih projekata. Jedan je od urednika časopisa *Mechanism and Machine Theory* i *Journal of Applied Mathematics* (vrhunski međunarodni časopisi sa SCI liste).

Istražuje nelinearne oscilacije, analitičku mehaniku i dinamiku mašina i mehanizama sa konstatnom i promenljivom masom, teoriju haosa.

Studijski boravci na univerzitetima i istraživačkim laboratorijama u Nemačkoj i Japanu, gostujući profesor u Italiji. Autorka oko 300 radova, od kojih preko 100 u vodećim međunarodnim časopisima sa SCI liste. Izdavačka kuća *Gordon & Breach Science Publishers* iz Londona, objavila je njenu monografiju *Dynamics of*

Machines with Variable Mass (1998), a izdavačka kuća Wiley štampala njeno poglavlje *Analysis Technique for the Various Forms of the Duffing Equation u monografiji The Duffing Equation: Nonlinear Oscillators and their Behaviour* (2011).

Koautorka udžbenika: *Statika, Kinematika, Mehanika i Prenos snage i kretanja*, od kojih su neki imali i po pet ponovljenih izdanja. Rukovodila izradom preko 50 diplomskih, specijalističkih i magistarskih radova, te desetak doktorskih disertacija.

Dobitnica više prestižnih nagrada: *Oktobarska nagrada Novog Sada* (1997), nagrada za najveću naučnu produkciju na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu (2008), Nagrada *Thompson Routers* (2011) za najcitiraniji jednoautorski rad u Srbiji, koji spada u grupu 1% najcitiranijih publikacija u svetskim časopisima iz fizike u 2006. Ukupna citiranost njenih radova sa SCI liste premašuje 700.

Tokom 2013. izabrana za dopisnu članicu Vojvođanske akademije nauka i umetnosti u Novom Sadu, od 2000. spoljna članica javnog tela Mađarske akademije nauka.

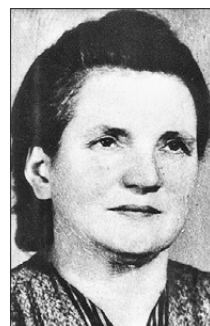
Dobitnica Nagrade za životno za 2018. godinu u oblasti tehničkih nauka Udruženja univerzitetskih nastavnika i naučnika Vojvodine.

BIBL.: *Resonant vibrations of nonlinear rotors*, Mechanism and Machine Theory, 30/4 (1995), 581–588; *Self-excited vibrations of the variable mass rotor/fluid system*, Journal of Sound and Vibration, vol. 212, no. 4 (1998), 685–702; *Analytic approach for the solution of the complex-valued strong non-linear differential equation of Duffing type*, Physica A: Statistical Mechanics and its Applications, vol. 297, no. 3/4 (2001), 348–360; *Homotopy-perturbation method for pure non-linear differential equation*, Chaos, Solitons and Fractals, Vol. 30 (2006), 1221–1230; *Oscillator with fraction order restoring force*, Journal of Sound and Vibration, Vol. 320 (2009), 1064–1077.

LIT.: R. Šestakov, *Cvetičanin, Livija*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 30, Novi Sad 2009, 258–259; Prof. dr Livija Cvetičanin, https://www.google.rs/url?sa=t&rcct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=6&cad=rja&uact=8&ved=0oahUKEwjnn_bb3N3JAhVCjiwKHUIAAQEFGgppMAU&url=http%3A%2F%2Fmechanics.ftn.uns.ac.rs%2Fzaposleni%2Flivija.cveticanin%2Findex.html&usg=AFQjCNEb_ngEEsKzkNZ1XhpNmcsDOGCFg (Pristupljeno 9.12.2015);

ČOBANSKI, Persa, borkinja, vaspitačica, društveno-politička radnica (Turija, 6. 5. 1905 – Novi Sad, 18. 4. 1984).

Od početka Drugog svetskog rata pripadnica NOP-a i ilegalna. Na svom salašu u blizini Vrbasa, zajedno sa mužem Milivojem³⁵, takođe pripadnikom NOP-a, skrivala pripadnike i rukovodioce pokreta otpora od kraja 1941. Pored ostalih, Isu i

³⁵ U Uputstvu za pisanje enciklopedijskih odrednica naveli smo da će se bračno stanje navoditi samo u izuzetnim slučajevima. Procenjujemo da je u ovoj odrednici važno istaći bračno stanje, zato što je salaš Perse i Milivoja Čobanskog bio partizanska baza i da su kao bračni par zajedno obavljali ilegalnu aktivnost. Osim navedenog, veoma je važna činjenica da je u Vojvodini, a posebno u Bačkoj, bilo još pojedinke i pojedinace sa prezimenom Čobanski, tako da se bračno stanje navodi kako bi se znalo o kome je reč i da bi se izbegle moguće zabune.

Mladena Sekickog, Gezu Tikvickog, Đuricu Jojkica, Dušana Radojčina i dr. Ilegalna aktivnost bračnog para Čobanski otkrivena 1. oktobra 1942. Milivoj je uhapšen, mučen u Srbobranu, a zatim prebačen u Segedin, gde je od posledica mučenja preminuo 20. oktobra. Ubrzo posle ovih događaja, 9. novembra, uhapšena i Persa. Aprila 1943. osuđena na tri godine robije. Tokom suđenja bila je u zatvoru u Budimpešti, a posle presude prebačena na izdržavanje kazne u ženski logor u samostanu Marija Nostra. Tamo je dočekala oslobođenje.

Posle rata živela u Vrbasu, gde je radila kao vaspitačica u obdaništu.

Bila je veoma aktivna u raznim organizacijama: KPJ (član od 1945), SUBNOR, SSRNJ, članica Odbora za kolonizaciju za Vrbas, školskih odbora u osnovnoj školi i gimnaziji u Vrbasu, porotnica u Opštinskom sudu u Vrbasu. Posle odlaska u penziju, preselila se u Novi Sad, gde je preminula.

LIT.: G.Tikvicki, *Slike iz ustanka u Bačkoj*, Beograd 1989, 87–93; M. Simin, *Bačvanke*, Novi Sad 2003; M. Simin-Bošan, N. Simin, *Zašto su ćutale: majka i ćerka o istom ratu*, Novi Sad, 2009, 125.

DANILOVIĆ rođ. Cvejić, Jelena³⁶, profesorka univerziteta, pravnica (Zrenjanin, 15. 10. 1920 – Beograd, 26. 7. 2006).

Školovala se u Ljubljani i Beogradu, završila klasičnu gimnaziju. Diplomirala na Pravnom fakultetu u Beogradu (1948). Radila povremeno u državnoj službi (filmskoj industriji, Ministarstvu spoljne trgovine). Za asistentkinju na Pravnom fakultetu u Beogradu primljena 1952. Doktorirala na Pravnom fakultetu u Beogradu, tema: *Obligacioni ugovori u dubrovačkom pravu od XII do sredine XIV veka* (1957). Birana u zvanje docentkinje (1959), vanredne profesorke (1962), a u zvanje redovne profesorke na predmetu *Rimsko pravo* izabrana 1970. Postala prva žena redovna profesorica na prostoru Jugoslavije u ovoj naučnoj oblasti.

Naučni angažman započela radom u dubrovačkom arhivu, gde je paleografskim iščitavanjem originalnih latinskih dokumenata (notarskih knjiga), dolazila do dragocenih podataka o trgovačkim i pravnim odnosima u ovoj srednjovekovnoj komuni. Đak je poznatog profesora rimskog prava Maksa Kazera (Max Kaser), kod koga je bila na dvogodišnjoj specijalizaciji u Hamburgu (kao stipendista Humboltove fondacije).

Razvila svoj metod proučavanja, zasnovan na normativnoj analizi. Istraživala rimski sudski postupak, odgovornost kod ugovora o delu, pomorski prevoz robe, srednjovekovu recepciju rimskog prava u Bolonji, uticaj rimskog prava na Srpski građanski zakonik i dr. Proučavala uporedne pravne sisteme, šerijatsko pravo,

³⁶ U oskudnoj literaturi o Jeleni Danilović nema datuma rođenja i smrti, već su navođene samo godine. Pogrešno je, takođe, u nekrolozima bila navedena godina njenog rođenja. Imajući u vidu značaj njene naučne i nastavne karijere, koju je jednim delu gradila na Pravnom fakultetu u Novom Sadu, utvrdili smo da postoji Spomenica njoj u čast, koja je praktično nevidljiva budući da je u pitanju tematski broj časopisa *Zbornik Pravnog fakulteta u Podgorici* (br. 34, 2007).

anglosaksonsko pravo. Na osnovu neobjavljene arhivske građe, napisala monografiju o istorijatu Pravnog fakulteta u Beogradu.

Naučna usavršavanja: Italija, Francuska, Holandija i drugi evropski univerzitetski centri. Poliglotkinja – aktivno se služila francuskim, nemačkim, ruskim, engleskim, italijanskim, mađarskim i slovenačkim jezikom. Vladala klasičnim i srednjovekovnim latinskim jezikom i znanjem paleografije. Učestvovala kao članica u radu najznačajnijih međunarodnih naučnih asocijacija romanista i antičara, u Briselu (Société Internationale d’Histoire des Droits de l’antiquité i Société Jean Bodin pour l’histoire comparative des Institutions) i Parizu (Société d’Histoire de Droit français et étranger).

Jedna od osnivačica kluba ljubitelja antičke istorije *Forum Romanorum*.

BIBL.: *Popularne tužbe od rimskog do savremenih prava*, Novi Sad 1968; *Istorija država i prava jugoslovenskih naroda*, Beograd 1973 (koautorstvo); *Tekstovi iz Rimskog prava: praktikum za vežbe*, Beograd 1990 (koautorstvo); *Sto pedest godina Pravnog fakulteta u Beogradu*, Beograd 1991 (koautorstvo); *Istorija Pravnog fakulteta: 1808–1905, knj. 1*, Beograd 1997 (koautorstvo); *Istorijsko pravne studije*, Podgorica 2002; *Iz pravnog života srednjovekovnih primorskih gradova*, Podgorica 2002 (koautorstvo).

LIT.: *Zbornik Pravnog fakulteta u Podgorici (tematski broj: Spomenica prof. dr Jeleni Danilović)*, 34, Podgorica 2007; N. Bogojević-Glušćević, *Osvrt na život i djelo prof. dr Jelene Danilović*, *Zbornik Pravnog fakulteta u Podgorici*, 34 (2007), 17–21; N. Bogojević-Glušćević, *Doprinos prof. dr Jelene Danilović izučavanju pravne istorije*, *Zbornik Pravnog fakulteta u Podgorici*, 34 (2007), 23–36; N. Bogojević-Glušćević, *Bibliografija radova prof. dr Jelene Danilović*, *Zbornik Pravnog fakulteta u Podgorici*, 34 (2007), 39–45; Ž. Bujuklić, *Prof. dr Jelena Danilović*, *Anali Pravnog fakulteta u Beogradu*, 2 (2006), 316–319; A. Malenica, *Prof. dr Jelena Danilović*, *Anali Pravnog fakulteta u Beogradu*, 2 (2006), 320–321; N. Božinović, *Žensko pitanje u Srbiji u Srbiji u XIX i XX veku*, Beograd 1996, 94.

DAPČEVIĆ rođ. VRSAJKOV, Milena, *glumica, pozorišna i filmska (Despotovo, 2. 9. 1930 – Beograd, 3. 12. 2018).*

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Uporedo završila i Srednju muzičku i Srednju baletsku školu. Diplomirala na Pozorišnoj akademiji u Beogradu (1952).

Prvo radno mesto Narodno pozorište u Beogradu, gde je ostvarila niz uloga: *Sultana* u Sterijinoj *Zloj ženi*, *Ana* u *Dnevniku Ane Frank*, *Aglaja* u *Idiotu* i dr. Pripadala prvoj generaciji jugoslovenskih glumaca koji su ostvarili uspešne karijere igrajući i na filmu: *Svi na more*, *Gospođa ministarka*, *Pop Ćira* i *pop Spira*, *Anikina vremena*.

LIT.: Lj. Vukmirović, *Dapčević, Milena*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6, Novi Sad 1996, 289–290; *Milena Dapčević*, <http://www.imdb.com/name/nm200836/> (Pristupljeno 28. 11. 2015).

DAUTOVA RUŠEVLJAN, Velika, doktorka arheologije, arheološkinja, muzejska i naučna savetnica (Gumenica, Grčka, 10. 9. 1939).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Kumanovu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu na Grupi za arheologiju u Beogradu (1963). Magistrirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu (1976). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu, tema: *Rimska kamena plastika u jugoslovenskom delu provincije Donje Panonije* (1982).

Prvo zaposlenje u Arheološkom muzeju Makedonije u Skoplju. Nakon pripravnčkog staža i položenog stručnog ispita, postala kustoskinja za rimski period u istom Muzeju. Radila na rekognosciranju većeg dela Makedonije i na arheološkim iskopavanjima više antičkih lokaliteta (Niš, Skupi, Stobi, Herakleja, Bargala). Radila na obradi pokretnog arheološkog materijala iz fondova Muzeja (lampe, fibule, nakit i dr.).

Prelazi u Pomorski i povijesni muzeji u Rijeci kao kustoskinja za rimski period u Arheološkom odeljenju (od maja 1969). Bavila se podvodnom arheologijom, istraživala brodolome, radila na obradi i publikovanju kvarnerskih amfora, na inventuru antičkih brodoloma. Kao spoljna saradnica Zavoda za zaštitu spomenika kulture Dubrovnika, vodila nekoliko arheoloških iskopavanja sa ovog područja (Cavtat, Dubrovnik, Mlini, Kupari, Srebreno, Slano, Molunat).

Početakom 1973. seli se u Novi Sad. Zaposlila se na mestu arheološkinje za antički period u Arheološkom odeljenju Vojvođanskog muzeja. Zvanje savetnice stiče 1986. Kao kustoskinja Arheološkog odeljenja Muzeja, najviše radi na sistematskim arheološkim istraživanjima višeslojnog lokaliteta Gomolava i obradi rimskog sloja sa pomenutih iskopavanja. Radila na istraživanju antičke nekropole u Beški, lokalitetu Dumbovo kod Beočina, halštatskog naselja kod Beške, na više lokaliteta u organizaciji Pokrajinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture Vojvodine, duž izgradnje autoputa Beograd-Zagreb i dr.

Samostalno započela sa sistematskim istraživanjima ranorimskog naselja vicusa i vile rustike na potesu Vranj u ataru Hrtkovaca (1980). Osim terenskog rada, radila na publikovanju i obradi keltskog i rimskog novca, kao i epigrafskih spomenika iz fondova Muzeja. Učestvovala u izradi izložbene delatnosti Muzeja, posebno izlaganje materijala iz antičkog perioda.

U dva navrata (1979. i 1984) bila vršiteljka dužnosti direktorke Muzeja Vojvodine, a više godina rukovodila radom Arheološkog odeljenja i Naučno-razvojne jedinice Muzeja.

Autorka više od 100 naučno-stručnih radova. Rukovodila velikim brojem arheoloških istraživanja.

BIBL.: *Rimska kamena plastika u jugoslovenskom delu provincije Donje Panonije*, Novi Sad 1983; *Počeci romanizacije u jugoistočnom delu provincije Panonija*, Novi Sad, 1987 (koautorstvo); *Gomolava: rimski period*, Novi Sad 1992 (koautorstvo); *Problemi i rezultati naučnoistraživačkog rada rimskog perioda u jugoslovenskom delu provincije Panonije (Istočni*

Srem), Zbornik Matice srpske za istoriju, 45 (1992), 231–235, *Fruška gora u antičko doba*, Novi Sad 1995 (koautorstvo); *Vila rustika u Hrtkocima, Sistematsko-zaštitno iskopavanje*, Zbornik Matice srpske za klasične studije 6 (2004), 171–173; *Rimska vojska u Sremu*, Novi Sad 2006 (koautorstvo).

LIT.: *Personalna biografija sa bibliografijom*, Muzej Vojvodine; O. Brukner, *Dautova Ruševljan, Velika*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 6, Novi Sad 1996, 290; U. Belić, *Velika Dautova Ruševljan*, u: Enciklopedija Vojvodine, envoj.rs.

DEBELJAK-KURAT, Margareta Margita, *baletska pedagoškinja, koreografkinja (Sarajevo, 1905 – Novi Sad, 15. 4. 1989)*.

Učiteljsku školu završila u Sarajevu. Osnove klasičnog baleta učila u privatnom studiju A. Petrovića (1919–1925). Muzičko obrazovanje stekla u privatnoj školi prof. Suzina. Pohađala letnje tečajeve modernog baleta i ritmičke gimnastike u Berlinu, Drezdenu i Dartingskul u Engleskoj.

Podučavala u svojim privatnim studijima u Banjoj Luci (1934–1940) i Karlovcu (1940–1946). Nakon tih iskustava, preselila se u Novi Sad. Kraće vreme predavala fizičko vaspitanje u gimnaziji. U Dramskom studiju vodila tečaj za starije polaznike.

U velikoj meri doprinela otvaranju Srednje baletske škole u Novom Sadu (1948). Do odlaska u penziju (1963) izvela pet generacija baletskih igrača i koreografa.

LIT.: S. Savić, *Četrdeset godina Baletske škole u Novom Sadu 1948/49–1988/89*, Novi Sad 1989, 22; S. Savić, *M. Debeljak – In memoriam*, u: S. Savić, *Balet*, Novi Sad 1995, 160; Lj. Mišić, *Debeljak-Kurat, Margareta*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 6, Novi Sad 1996, 296–297; S. Savić, *Debeljak, Margareta*, u: S. Savić, *55 godina Baletske škole u Novom Sadu*, Novi Sad 2006, 19.

DEBIJAĐI rođ. Kajon, Hagara, *lekarka, pukovnica saniteta JNA (Sarajevo, 2. 12. 1922 – Beograd, 1. 9. 2005)*.

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Sarajevu. Nije maturirala zbog početka Drugog svetskog rata. Članica SKOJ-a postala 1941, a KPJ 1944.

Septembra 1943. kao bolničarka stupila u partizane. Radila kao bolničarka u I dalmatinskoj i IV krajiškoj udarnoj brigadi. Kraj rata dočekala u I italijanskoj brigadi. Radila i kao dešifrantkinja.

Po završetku rata, maturirala i odmah upisala studije medicine (1946). Diplomirala na Medicinskom fakultetu u Beogradu (1951). Za vreme studija radila kao bolničarka.

Postavljena za načelnicu Pneumoftiziološkog odeljenja Vojnog instituta za tuberkulozu u Beogradu (1966), načelnica Drugog odeljenja Instituta za tuberkulo-

zu VMA (1969), a od 1973. načelnica Drugog ftziološkog odeljenja Instituta za plućne bolesti VMA. Savetnica za vojnomedicinsku dokumentaciju u Institutu (1978).

Nositeljka većeg broja nagrada i priznanja: Orden za hrabrost (1945), Orden za vojne zasluge II reda (1956), Orden rada sa crvenom zastavom (1980).

LIT.: H. Debijadi, u: Mi smo preživeli: Jevreji o holokaustu, 5, Beograd 2009, 101–106; D. Šarenac, *Hagara Debijadi*, u: Znameniti Jevreji Srbije, Beograd 2011, 79.

DEJANOVIĆ, Dušica, *borkinja, modistkinja*
(*Gospođinci*, 9. 1. 1921 – *Novi Sad*, 4. 2. 1942).

Osnovnu školu završila u Gospođincima. Izučila zanat modistkinje. Rano se uključila u SKOJ, za članicu KPJ primljena 1941. Od okupacije 1941. bila članica Reonskog komiteta KPJ na Podbari i Rotkvariji. Učestvujući u pripremama za organizaciju ustanka, završila kurs prve medicinske pomoći.

U toku noći 4. februara 1942, zajedno sa Đorđem Zličićem, Vidom Kaćanski i Hanom Vol Ancika, opkoljena u stanu u Karađorđevoj 17 u Novom Sadu. Oni su cele noći pružali oružani otpor višestruko jačim snagama žandarma i policije. Sve tri devojke su poginule, a Đorđe Zličić je bio teško ranjen, a posle nekoliko dana je i on preminuo.

LIT.: M. Čobanski, Z. Golubović, Ž. Kumanov, *Novi Sad u ratu i revoluciji*, 1, Novi Sad 1976, 659–660; Z. Golubović, Ž. Kumanov, *Žene Novog Sada u NOB i socijalističkoj revoluciji 1941–1945*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945*, 332–359; Z. Golubović, *Dejanović, Dušica*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6, Novi Sad 1996, 306–307.

DEJANOVIĆ, Katica Kaća, *borkinja, krojačica*
(*Gospođinci*, 27. 1. 1920 – *Sombor*, 15. 3. 1945).

Krojački zanat izučila u salonu rođene sestre Milice u Novom Sadu. U toku 1941. primljena za članicu SKOJ-a. Učestvovala u organizaciji priprema za oružani ustanak. Hapšena nekoliko puta, a od 1942. do 1944. boravila u zatvorima Konti i Marija Nostra u Mađarskoj.

Oslobođena oktobra 1944. i odmah po ulasku na teritoriju Jugoslavije, pridružila se borcima VIII Vojvođanske brigade. Vrlo brzo postala zamenica političkog komesara i učestvovala u bici na Batini. Kod Bolmana teško ranjena marta 1945. Preminula u somborskoj vojnoj bolnici.

Ulica u Novom Sadu nosi njeno ime.

LIT.: N. Božić, *Rovovi i mostobrani (VIII vojvođanska brigada)*, Novi Sad 1989; D. Vojnović, *Dejanović, Katica*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6, Novi Sad 1996, 307–308.

DIMITRIJEVIĆ rođ. BADALIĆ, Danica, arheološkinja
(Beč, 30. 5. 1922 – Zemun, 1. 3. 2004).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Zemunu (1941). Nakon oslobođenja, najpre radila u Komandi pomorskog i rečnog saobraćaja, zatim u Generalnoj direkciji Ministarstva saobraćaja (do 1951). Diplomirala istoriju umetnosti na Filozofskom fakultetu u Beogradu (1955). Saradnica u Narodnom muzeju u Beogradu (1951–1954), zatim u Narodnom muzeju u Zemunu (do 1967). Šefica odeljenja i upravnica Muzeja sve do integrisanja zemunskog muzeja u Muzej grada Beograda. Naposredna arheološka iskustva stekla radeći na avarskoj nekropoli u Vojki, gradu kod Slankamena, rimskoj stanici kod Progara i dr. Tokom 1971. prelazi u Novi Sad u Institut za izučavanje istorije Vojvodine. Institut je decembra 1975. integrisan sa Filozofskim fakultetom, a ona uključena u izvođenje nastave. Predavala istoriju ranog srednjeg veka, antičku i ranu srednjovekovnu civilizaciju za studente neistoričare do penzije (1979).

Bavila se proučavanjem rimske istorije i ranim srednjim vekom na teritoriji današnje Vojvodine, epigrafikom i numizmatikom.

Članica Upravnog odbora Matice srpske i članica Odbora za društvene nauke Matice srpske. Organizovala naučni skup o seobi naroda u Karpatskoj dolini (1971) i rukovodila je, zajedno sa dr D. Rnjakom, višegodišnjim projektom Matice srpske *Antički teatar na tlu Jugoslavije*.

Članica Kluba aktivne kulture Zemuna i članica izdavačkog saveta časopisa *Likovni život*. Dobitnica Oktobarske nagrade Zemuna.

BIBL.: *Gepidska nekropola „Kormadin” kod Jakova*, Rad Vojvođanskog muzeja, 9 (1960), 5–50; *Nekoliko podataka o rimskom limesu u istočnom Sremu*, Limes u Jugoslaviji 1, Beograd, 1960, 93–104; *Istraživanja rimskog limesa u istočnom Sremu s posebnim osvrtom na pitanja komunikacija*, Osiječki zbornik, 12 (1969), 81–120; *Protoistorijski antički Acumuncum*, Zbornik Matice srpske za likovne umetnosti, 6 (1970), 269–279; *Spätlatènezeitliche Oppida in Jugoslawien*, Archeologické rozhledy, 23, 5 (1971), 567–584; *Die Häfen der Classis Flavia Pannonica des Donausektors von Bassianae (Taurunum – Cusum)*, Roman Limes on The Middle and Lower Danube (Cahiers des Portes de Fer, Monographies 2), Belgrade, 1996, 43–157.

LIT.: D. Jerkov, *Dimitrijević, Danica*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 7, Novi Sad, 1996, 29–30; R. [Redakcija], *Dimitrijević, Danica*, u: Enciklopedija srpske istoriografije, Beograd, 1997, 350; M. Dabižić, *In memoriam: Danica Dimitrijević (1922–2004)*, *Likovni život* (2004), 86–87.

DORONJSKI rođ. BREGUN, Aleksandra, profesorka univerziteta, neonatološkinja, lekarka (Novi Sad, 31. 3. 1957).

Osnovnu školu, muzičku školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu (1981). Specijalizirala pedijatriju na Pedijatrijskoj klinici Instituta za zdravstvenu zaštitu majke i deteta u Novom Sadu i specijalistički ispit iz pedijatrije položila sa odličnim uspehom (1989). Završila posle-

diplomske studije – supspecijalizaciju iz perinatologije – neonatologije u Zagrebu (1990). Magistrirala na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu (1987). Doktorirala na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Medico-socijalni aspekti hospitalizacije vitalno ugrožene dece* (1994).

Usavršavanje u Londonu (Hammersmith hospital i London Hospital – Medical Faculty Saint Bartolomew) iz oblasti neonatologije.

Izabrana za asistentkinju-pripravnicu na predmetu Pedijatrija (1983). Birana u sva naučna zvanja na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu. Za redovnu profesorku izabrana 2007. Šefica Katedre za opšteobrazovne predmete na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu (2010–2013). Predavačica u Pedijatrijskoj školi (Jugoslavije, Srbije i Crne Gore, Srbije).

Predaje Medicinsku etiku na osnovnim i doktorskim studijama. Na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu držala nastavu na predmetu Mediji i medicinska etika (2009–2012). Predavačica na predmetima: Istorija medicine, Lekovi u ginekologiji, trudnoći i laktaciji, Istorija seksualnosti na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu.

Upravnica Klinike za pedijatriju Instituta za zdravstvenu zaštitu dece i omladine Vojvodine u Novom Sadu (2001–2003), načelnica Službe za neonatologiju i intenzivnu negu i terapiju Instituta za zdravstvenu zaštitu dece i omladine Vojvodine u Novom Sadu. Predsednica Etičkog komiteta Instituta za zdravstvenu zaštitu dece i omladine Vojvodine u Novom Sadu i članica Etičke komisije Univerziteta u Novom Sadu. Predsednica Pedijatrijske sekcije Društva lekara Vojvodine (2010–2012). Članica i predsednica Komisije za polaganje specijalističkog ispita iz Pedijatrije na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu, članica Nastavno-naučnog veća u dva mandata. Predsednica intersekcijskog Aktiva za intenzivnu negu u pedijatriji Srpskog lekarskog društva (2015). Članica Saveta Univerziteta u Novom Sadu i članica Odbora za finansije Univerziteta u Novom Sadu.

Autorka i koautorka većeg broja poglavlja u medicinskim udžbenicima.

Članica sledećih međunarodnih stručnih udruženja: Evropsko udruženje za intenzivnu negu (ESICM), Evropsko udruženje za istraživanje u pedijatriji, Evropsko udruženje za neonatalnu intenzivnu negu (ESPNIC). Dobitnica plakete Društva lekara Vojvodine (2014) i povelje Srpskog lekarskog društva (2014).

BIBL.: *Chronic Inflammatory Demyelinating Polyradiculoneuropathy in a 8-Year-Old Girl, Complicated by Deafness and Kidney Fibrosis*, J Child Neurol, 24/8 (2009), 997–1000; *A case of transient hyperammonemia in newborn, Complicated by Deafness and Kidney Fibrosis*, The Journal of Maternal-Fetal & Neonatal Medicine, 23/4, (2010), 347–350; *A simultaneous comparison of four neonatal pain scales in clinical settings*, Journal of Maternal-Fetal & Neonatal Medicine, 24/4 (2011), 590–594; *Acute kidney injury in preterm infants admitted to a neonatal intensive care unit*, Pediatric Nephrology, 29(11) (2014), 2213–2220; *Early biomarkers of renal injury and protective effect of erythropoietin on kidneys of asphyxiated newborn rats*, Pediatric Research, 27 (2015), 139–144; *Risk Factors for Neonatal Sepsis and Method for Reduction of Blood Culture Contamination*, Malawi Medical Journal 27(1) (2015), 20–24.

LIT.: Personalni dosije, Medicinski fakultet, Novi Sad; *Medicinski fakultet, Novi Sad*, <http://www.mf.uns.ac.rs/opsirnije.php?id=4138> (Pristupljeno 8. 9. 2015).

DRAKULIĆ, Anka, učiteljica, dobrotvorka (Glina, 1851 – Banja Luka, 1933).

Osnovnu školu završila u Glini, a devojačku učiteljsku školu milosrdnih sestara u Zagrebu. Prvo radno mesto učiteljice u Banjoj Luci. Seli se u Novi Sad (1877), gde osniva privatnu školu. Dve godine kasnije, vraća se u Banja Luku i ponovo radi kao učiteljica u Srpskoj ženskoj školi sve do penzije 1907. Veoma aktivna u Dobrotvornoj zadruzi u Banjoj Luci. Zabeleženi su njeni klavirski nastupi na dobrotvornim manifestacijama. Penzionisana 1914, posle punih 46 godina učiteljske službe. Zapamćena kao prva školovana učiteljica u Banjoj Luci.

LIT.: Đ. Mikić, *Banja Luka: kultura građanskog društva*, Banja Luka 2004; R. Kolundžija, *Godine s pjesmom*, Banja Luka 2004, 14; B. Panić Papić, *Banja Luka: znamenite žene u istoriji grada*, Banja Luka 2014, 35–39.

FEJEŠ, Klara (*Fejős Klára*), borkinja, studentkinja medicine (Budimpešta, 29. 1. 1919 – Bačka Palanka, 12. 11. 1943).

Rođena u porodici jevrejskog porekla. Otac učesnik Mađarske revolucije 1919. i zbog toga često proganjan. Porodica joj se često seli, najpre u Kanjižu, a zatim u Kikindu. Osnovnu školu i gimnaziju završila u Kikindi. Članica SKOJ-a postala u višim razredima gimnazije. Upisala studije medicine u Beogradu. Kao studentkinja učestvovala u aktivnostima Vojvođanske menze, demonstracijama i poznatom letnjem kampu 1940. na Testeri. Tokom proleća 1941. postaje članica MK SKOJ-a u Kikindi i članica redakcije *Omladinca*.

Po okupaciji 1941. prelazi u Zrenjanin i postaje lična kurirka Svetozara Toze Markovića. Potom prelazi u Bačku i u više mesta radi na uspostavljanju partijskih organizacija sa ciljem pružanja oružanog otpora fašistima. Posle pogibije S. Markovića Toze 1942, napustila Novi Sad.

Članica oblasnog komiteta SKOJ-a. Kao pripadnica Trećeg bačko-baranjskog odreda, ostala sa grupom boraca, opkoljena u jednoj kući u Bačkoj Palanci. Zajedno sa svojim saborcima pružala oružani otpor fašistima. Tom prilikom su svi nastradali. Sa Klarom Feješ poginuli i Ž. Popović i D. Vidović. Najpre sahranjeni na stočnom groblju u Bačkoj Palanci, a tek krajem 1944. njihovi posmrtni ostaci preneti u portu pravoslavne crkve.

I danas u Vojvodini, u više mesta postoje ulice i objekti koji nose njeno ime. U Novom Sadu studentski dom i ulica nose njeno ime, u Kikindi jedna osnovna škola i ulica, u Bačkoj Palanci osnovna škola do 1995. kada je dobila naziv OŠ „Desanka Maksimović”, u Mužlji kod Zrenjanina jedna ulica, kao i u Senti, Subotici i Bačkoj Palanci.

LIT.: J. Romano, *Jevreji Jugoslavije 1941–1945: žrtve genocida i učesnici narodnooslobodilačkog rata*, Beograd 1980; *Zbornik dokumenata i podataka o narodnooslobodilačkom ratu jugoslovenskih naroda*, 1, knj. 17, Beograd 1958, 512–513; K. Sekulić, *Aktivnost žena Kikinde u NOP*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji*, Novi Sad 1984, 264–279.

FRANCEŠKO rođ. SALAJ, Mirjana, profesorka univerziteta, psihološkinja, dekanica (Sremska Mitrovica, 5. 12. 1962).

Osnovnu i srednju školu završila u Sremskoj Mitrovici. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za psihologiju (1986). Istovremeno studirala i pedagogiju na istom fakultetu, stekavši zvanje apsolventkinje. Magistrirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu na Odeljenju za psihologiju (1993). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za psihologiju, tema: *Socijalno-psihološki faktori stila rukovođenja u preduzeću* (2000).

Zaposlena najpre u Centru za socijalni rad u Sremskoj Mitrovici (1986–1987). Na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu izabrana u zvanje asistentkinje (1987), docentkinje (2000) i vanredne profesorke (2005). Na Fakultetu za pravne i poslovne studije „Dr Lazar Vrkić” u Novom Sadu izabrana u zvanje redovne profesorke (2010). Istovremeno izabrana i za vanrednu profesorku za užu naučnu oblast kojoj pripadaju nastavno-naučni predmeti Menadžment ljudskih resursa i Organizaciono ponašanje na Univerzitetu za poslovni inženjering i menadžment u Banjoj Luci (2006).

Šefica Odseka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Novom Sadu (2002–2006) i članica Saveta Filozofskog fakulteta (2002–2004).

Tokom 2007. napušta Filozofski fakultet i odlazi na Fakultet za pravne i poslovne studije „Dr Lazar Vrkić” u Novom Sadu.

Rukovoditeljka Katedre za Poslovnu psihologiju i dekanica Fakulteta za pravne i poslovne studije „Dr Lazar Vrkić” Univerziteta Union (2007).

Drži nastavu iz sledećih predmeta: Pedagoška i socijalna psihologija, Socijalna psihologija, Psihologija propagande i marketinga, Psihologija rada i organizacije, Komunikologija 2 (psihološki aspekti), Psihologija za studente Akademije umetnosti Univerziteta u Novom Sadu (teme socijalne psihologije), Veština komuniciranja na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu, Organizaciono ponašanje i Psihologija ličnosti na Akademiji umetnosti, Poslovna psihologija, Psihologija grupe i Liderstvo.

Stručna usavršavanja u inostranstvu: Univerzitet u Haleu i Univerzitet Ilinois u Čikagu.

Dobitnica dve nagrade: „Ljubomir Ljuba Stojić” za razvoj psihologije u Srbiji (2005) koju dodeljuje Društvo psihologa Srbije i Nagrada za najuspešnije ženu u biznisu Privredne komore Vojvodine i Fakulteta tehničkih nauka (2008).

BIBL.: *Kako unaprediti menadžment u preduzeću: psihologija i menadžment*, Novi Sad 2003; *European identity in Serbia and Montenegro*, Psihologija, 38/2 (2005), 149–165 (koautorstvo); *Organizaciono ponašanje: moć poznavanja organizacionog ponašanja*, Novi Sad 2008 (koautorstvo); *Pojedinac u društvenom okruženju: uvod u socijalnu psihologiju*. Novi Sad 2010 (koautorstvo); *Socijalna psihologija organizacije: kako voditi organizaciono ponašanje*. Novi Sad 2013; *Socijalna psihologija organizacije: kako voditi organizaciono ponašanje*. Novi Sad 2015; LIT.: R. [Redakcija], *Frančesko, Mirjana*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 30, Novi Sad 2009, 23; *Prof. Dr Mirjana Frančesko*, http://www.fpps.edu.rs/dokument/nastavnici/Francesko_Mirjana.htm (Pristupljeno 27. 1. 2016).

GAJIN rođ. LETIĆ, Slavka, profesorka univerziteta, mikrobiološkinja (Bečež, 10. 3. 1947).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Bečeju. Diplomirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu na Grupi na biologiju (1971).

Asistentkinja na Institutu za biologiju PMF-a u Novom Sadu na predmetu Osnove mikrobiologije nižih biljaka i gljiva (1972). Doktorirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Specifičnost mikloflora kolektora u eksploataciji nafte* (1982). Birana za docentkinju (1982), za vanrednu profesorku (1988) i redovnu profesorku (1992).

Naučna interesovanja su ekologija mikroorganizama i zaštita voda – biomonitoring. Drži predavanja iz sledećih kurseva: Osnove mikrobiologije nižih biljaka i gljiva, Filogenija i sistematika nižih biljaka i gljiva, Ekologija mikroorganizama, Bakteriologija, Značaj i zaštita mikroorganizama, Biologija algi i gljiva i Osnovni ekološki principi sa ekologijom mikroorganizama.

Rukovodila ili učestvovala na 30-tak republičkih i pokrajinskih naučnih projekta. Koautorka dva udžbenika. Mentorka na 30 diplomskih radova, 7 magistarskih teza i 2 doktorske disertacije. Objavila oko 200 naučnih radova.

BIBL.: *Differences between aquatic and soil N₂-fixing cyanobacteria in relation to nitrogen compounds metabolism*, Zbornik Matice srpske za prirodne nauke, 93 (1997), 35–41 (koautorstvo); *Prirodne organske materije u vodi*, Novi Sad 2002 (koautorstvo); *Voda i biofilm*, Novi Sad 2007 (koautorstvo); *Scientific research at the Faculty of Sciences*, Novi Sad 2011.

LIT.: S. Glumac, *Gajin, Slavka*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 6, Novi Sad, 1996, 13.

GAJIŠIN, Grozda, borkinja, maturantkinja (Žabalj, 12. 12. 1920 – Segedin, 3. 10. 1941).

Osnovnu školu završila u Žablju, a gimnaziju u Novom Sadu. Primljena u SKOJ kao gimnazijalka. Priključila se antifašističkom pokretu odmah po okupaciji 1941.

Učestvovala u nekoliko manjih diverzantskih akcija. Uhapšena, zajedno sa drugaricom Natalijom Stankov, prilikom diverzantske akcije na tzv. Dernerevu radnju u najužem centru Novog Sada (19. 9. 1941). Grozda Gajišin je trebalo da baci eksploziv, ali je njen pokušaj osujećen. Njena drugarica Natalija Stankov je, nekoliko časova kasnije, ipak digla u vazduh knjižaru u kojoj je deljen i prodavan fašistički materijal. Uhapšena je posle akcije.

Obe su mučene, najpre u kasarni u Futoškoj ulici, a zatim prebačene u zloglasni Čilag u Segedinu, gde je i održano suđenje 3. 10. 1941. Grozda Gajišin se držala odvažno i hrabro i odbila je da da bilo kakvu informaciju. Osuđena je na smrt, a Natalija Stankov je osuđena na 14 godina robije budući da je bila maloletna.

Istog dana, Grozda Gajišin je obešena u Segedinu.

Danas jedna ulica u Novom Sadu nosi ime ove hrabre devojke, takođe i Klub penzionera u Njegoševoj ulici koji radi u okviru Gerontološkog centra.

LIT.: M. Čobanski, Z. Golubović, Ž. Kumanov, *Novi Sad u ratu i revoluciji*, 1, Novi Sad 1976, 580–581, 615, 631–632; Z. Golubović, Ž. Kumanov, *Žene Novog Sada u NOB i socijalističkoj revoluciji 1941–1945*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945*, 332–359; Z. Golubović, *Gajišin, Grozda*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6, Novi Sad 1996, 16–17; G. Stojaković, S. Kresoja, *Ženska imena Novog Sada*, Novi Sad 2014, 59; M. Simin-Bošan, N. Simin, *Zašto su ćutale: majka i ćerka o istom ratu*, Novi Sad, 2009, 9.

GARAJ BABILON, Olga (*Garayová-Babylonová, Ol'ga*), slikarka, književnica, učiteljica (*Erdevik, 24. 4. 1905 – Novi Sad, 2. 9. 1988*).

Osnovnu nemačku školu (prva 4 razreda) i srpsku školu (druga 4 razreda) završila u Rumi. Učiteljsku školu (1920–1924) i Višu pedagošku školu (1946–1948) završila u Novom Sadu. Radila kao učiteljica u Aradcu, Novom Sadu, Kisaču, Gajdobri i Bačkom Petrovcu do odlaska u penziju (1954). Predavala istoriju umetnosti, crtanje, slovački, nemački i engleski jezik. Glavna urednica dečjeg časopisa *Naše slniečko* (1940–1941, 1946–1947) i članica Društva likovnih pedagoga Vojvodine. Živela u Dubrovniku (1958–1971) i kasnije u Novom Sadu. Književne radove, najčešće za decu, objavljivala u novinama i časopisima: *Zornička, Naše slniečko, Náš život, Národný kalendár, Hlas l'udu, Naši pionieri, L'udový kalendár* i dr. Imala jednu samostalnu izložbu slika i učestvovala u šest kolektivnih izložbi.

BIBL.: *Zvieratá sa páčia delom*, Novi Sad 1985; *Ako Marienka, Elenka a Vlado chytali bociana*, *Zornička*, 2/8 (1991/1992), 4–5; *Ako sa skončila vojna s husami*, *Národný kalendár*, 84 (2005), 232.

LIT.: V. Hronec, *Ol'ga Babylonová-Garayová osemdesiatročná*, *Nový život*, 4 (1985), 305–310; V. Hronec, *Babilon-Garaj, Olga*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 3, Novi Sad 1995, 10.

GAVRILOVIĆ, Vera, profesorka univerziteta, istoričarka medicine, stomatološkinja, (*Čačak, 16. 11. 1923 – Bograd, 19. 5. 2009*).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Čačku. Diplomirala na Stomatološkom fakultetu u Beogradu (1957). Na fakultet primljena u zvanju asistentkinje (1959), i na njemu radila sve do odlaska u penziju (1990). Izabrana u sva nastavno-naučna zvanja. Doktorirala na Vojnomedicinskoj akademiji u Beogradu, tema: *Žene lekari u ratovima 1876–1945. na tlu Jugoslavije* (1975). Habilitaciju za univerzitetskog nastavnika odbranila na Stomatološkom fakultetu u Beogradu, tema:

Stari srpski zubni lekari (XVIII–XIX vek) i udžbenikom *Istorija stomatologije*. Udžbenik korišćen na svim univerzitetima u SFRJ.

Direktorica Radne jedinice na Stomatološkom fakultetu u Beogradu. Istraživala istoriju medicine na jugoslovenskom prostoru. Osim u Dubrovniku, istraživala u arhivima i bibliotekama Beča, Rima, Novog Sada, Sremskih Karlovaca, Beograda i dr.

Predsednica Naučnog društva za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije (1978–1980) i predsednica Uređivačkog odbora časopisa *Acta historiae medicinae stomatologiae pharmaciae medicinae veterinariae*.

BIBL.: *Učešće žena-lekara u ratovima od 1876. do 1945. godine na tlu Jugoslavije : (povodom Međunarodne godine žena)*, *Acta historica, medicinae, pharmaciae, veterinae*, 2 (1975), 5–30; *Žene lekari u ratovima 1875–1945. na tlu Jugoslavije*, Beograd 1976; *Jugoslovenski lekari učesnici španskog građanskog rata: (1936–1939): (povodom 40-godišnjice)*, *Medicinska revija*, 27/1 (1977), 153–164; *Bibliografija Stomatološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu: 1948–1978*, Beograd 1978; *Gojko Nikoliš: život i delo*, Beograd 1998.

LIT.: R. [Redakcija], *Gavrilović, Vera*, u: *Enciklopedija srpske istoriografije*, Beograd 1997, 324–325; J. Maksimović, *In memoriam: Prof. dr Vera Gavrilović 1923–2009*, *Acta medico-historica Adriatica*, 9 (2009), 164–167.

GNIP rođ. MARINKOV, Milanka, novinarka
(*Kovilj*, 1. 3. 1951 – *Novi Sad*, 4. 6. 1993).

Osnovnu školu završila u Kovilju, a gimnaziju u Novom Sadu. Diplomirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu na Grupi za biologiju (1976). Novinarka u redakciji *Dnevnika* u Novom Sadu. Pratila oblast zdravstva, objavljivala i reportaže koje su se bavile Koviljom i Vojvodinom. Dobitnica godišnje nagrade *Dnevnika* (1986. i 1990). Posthumno joj je objavljena monografija *Taki će se i poderati*, u kojoj su sabrane sve njene reportaže.

BIBL.: *Taki će i poderati: 25 reportaža i jedna nenapisana*, Novi Sad 1995.

LIT.: B. Brzić, *Gnip, Milanka*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6, Novi Sad 1996, 125; Đ. Randelj, *Milanka Gnip: slike naslikane violinom*, u: M. Gnip, *Taki će i poderati: 25 reportaža i jedna nenapisana*, Novi Sad 1995, 129–131.

GRGINČEVIĆ, Mihaela Milka, doktorka biologije, biološkinja,
javna radnica (*Petrovaradin*, 19. 8. 1926 – *Novi Sad*, 17. 6. 1991).

Osnovnu školu završila u Petrovaradinu, a gimnaziju upisala u Novom Sadu. Priključila se NOP-u kao gimnazijalka. U toku rata počela da radi kao učiteljica na oslobođenoj teritoriji u Sremu (Bešenovo). Gimnazijsko školovanje završila posle rata. Diplomirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Beogra-

du. Uporedo sa studijama, upisala i solo pevanje na Muzičkoj akademiji. Doktorirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu na Grupi za biologiju (1978).

U školama u Sremskim Karlovcima i Petrovaradinu predavala muzičko vaspitanje i biologiju, dok je u novosadskim gimnazijama „Svetozar Marković” i „Jovan Jovanović Zmaj” predavala biologiju. Autorka više udžbenika. U Zavodu za izdavanje udžbenika radi od 1979, odakle je otišla u penziju (1989). Učestvovala u radu Crvenog krsta Novog Sada. Za svoj nesebični pedagoški i prosvetni doprinos, nagrađena Plaketom „Boris Kidrič”, Zlatnom plaketom pokreta Nauka mladima i priznanjem Partizanski učitelj.

BIBL.: *Biologija za VI razred osnovne škole*, Beograd, Novi Sad 1977 (koautorstvo); *Hidrobiologija*, Novi Sad 1998 (koautorstvo); *Osnovi opšte ihtiologije*, Novi Sad 2009.

LIT.: V. Grginčević, *Grginčević, Mihaela*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 6, Novi Sad 1996, 202–203.

GROS, Mirjana (*Gross Mirjana*), profesorka univerziteta, istoričarka (Zagreb, 22. 5. 1922 – Zagreb, 23. 7. 2012).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Zagrebu. Studije medicine upisala u Zagrebu (1940). Po izbijanju Drugog svetskog rata i ulasku ustaša u Zagreb, njena porodica ga napušta i odlazi na selo. Uprkos tome, njen otac je tragično okončao svoj život u Buhenvald, dok su Mirjana i majka odvedene u logor Ravensbrik (oktobra 1943). U logoru su bile do dolaska saveznika 1945. Ozbiljno počela da poboljeva u Ravensbriku (tuberkuloza i zglobovi). Diplomirala istoriju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (1951), uprkos krhkom zdravstvenom stanju.

Zaposlila se u Povijesnom institutu JAZU, a zatim prelazi na Filozofski fakultet. Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, tema: *Uloga socijalne demokracije u političkom životu Hrvatske 1890–1905* (1958). Izabrana za docentkinju (1960) na predmetu *Novija hrvatska povijest*, za redovnu profesorku (1976). Predavala i predmet *Metodologija istorijske nauke*.

Baveći se Metodologijom, to je činila u korak s vremenom, tako da je studentima prezentovala najveća i najbolja moderna historiografska dostignuća. Naučna interesovanja su: metodološka pitanja, politička delatnost A. Starčevića, E. Kvaternika i J. Franka, kao i narodni preporod Dalmacije.

Gostujuća profesorka na univerzitetima SAD, Nemačke i Austrije.

BIBL.: *Opća povijest: od engleske revolucije do propasti francuskog carstva : (1640–1815)*, Zagreb 1957; *Osnovni problemi pravaške politike 1878–1887*, Historijski zbornik 15 (1962), 61–120; *Geneza Frankove stranke*, Hrvatski zbornik 17 (1964), 1–83; *Povijest pravaške ideologije*, Zagreb 1973; *Historijska znanost: razvoj, oblik, smjerovi*, Zagreb 1976; *Suvremena historiografija: korijeni, postignuća, traganja*, Zagreb 1996.

LIT.: Lj. Dimić, *Gros, Mirjana*, u: Enciklopedija srpske istoriografije, Beograd 1997, 335.

GRUBAČIĆ, Emilija, profesorka univerziteta, germanistkinja
(*Temišvar, 12. 10. 1912 – Beograd, 30. 12. 1994*).

Na Filozofskom fakultetu u Beogradu studirala germanistiku i jugoslovensku i uporednu književnost. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu (1934). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, tema: *Glasovni sistem i oblici njemačkog narečja u selu Gudurica u Banatu* (1958).

Počela da radi na Filozofskom fakultetu u Sarajevu (1950) kao predavačica za nemački jezik. Na Fakultetu radi do odlaska u penziju (1966) u zvanju redovne profesorke. Predavačica je i na studijama germanistike na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Držala kurseve iz sledećih nastavnih predmeta: fonetika, morfologija, sintaksa, dijalektologija, leksikologija, semantika i kulturna istorija zemalja nemačkog govornog područja. Prva profesorica na studijama germanistike u Sarajevu i jedna od utemeljivačica tamošnje Katedre za germanistiku. Prodekanica na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Rukovodila izradom više magistarskih teza i doktorskih disertacija. Bavila se i prevodjenjem. Napisala nekoliko udžbenika za osnovnu školu.

Okolnosti u kojima se našla u ratom zahvaćenom Sarajevu i Bosni, bile su veoma teške same po sebi. U Sarajevu izgubila ćerku jedinicu, a nakon toga teško obolela.

Za svoj ukupni prosvetni i pedagoški doprinos nagrađana Ordenom rada sa crvenom zastavom.

BIBL.: *Gramatika savremenog njemačkog jezika*, Sarajevo 1956; E. R. Curtius, *Eseji iz evropske književnosti*, Sarajevo 1964 (prevod); *Untersuchungen zur Frage der Wortstellung in der deutschen Prosadichtung der letzten Jahrzehnte*, Zagreb 1965; *Njemačka gramatika*, Sarajevo 1970. LIT.: J. Đukanov, *In Memoriam: Prof. dr Emilija Grubačić (1912–1994)*, *Glossa*, 1/3 (1995), 73–75; *Spomenica (1950–2010) Filozofskog fakulteta u Sarajevu*, Sarajevo 2010, 96–97.

GUDURIĆ rođ. ĐURĐEVIĆ, Snežana, profesorka univerziteta, romanistkinja (*Novi Sad, 20. 1. 1961*).

Osnovnu školu pohađala u Orahovici i Novom Sadu. Završila Karlovačku gimnaziju. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Grupi za francuski jezik i književnost (1983). Magistrirala na Filološkom fakultetu u Beogradu (1989). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Artikulaciona baza i učenje jezika. Kontrasivna studija na primerima vokalskih sistema francuskog i srpskog jezika* (1997).

Na Katedri za francuski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu počela da radi 1984. kao stručna saradnica na predmetu Francuski jezik. Bira na u sva nastavno-naučna zvanja: asistentkinja (1990), docentkinja (1998), vanredna profesorica (2004) i redovna profesorica (2009).

Šefica Odseka za francuski jezik i književnost u tri mandata (2002–2004, 2009–2012. i 2012–2015).

Stručna usavršavanja: Univerzitet u Dižonu (1983), Centar za usavršavanje profesora francuskog jezika – Bezanson (1985), Međunarodni centar za pedagoške studije Sevr (1989) i Univerzitet Pariz 3 – Nova Sorbona (1992. i 1998).

Predavanja po pozivu držala na univerzitetima u Bukureštu, Podgorici i Nišu. Predsednica Društva za primenjenu lingvistiku Srbije (2006–2015).

BIBL.: *O prirodi glasova*, Beograd 2004; *Osnovi fonetike s fonologijom francuskog jezika*, Beograd 2009; *Phonétique et phonologie de la langue française 0- cahier d'exercices*, Novi Sad 2008 (koautorstvo); *Fonologija srpskog jezika*, Novi Sad, Beograd 2010 (koautorstvo); *Éléments de morphosyntaxe de la langue française. I. Le verbe*, Novi Sad 2012 (koautorstvo); *Priroda vokala /i/ u srpskom, francuskom i engleskom jeziku: implikacije u učenju stranog jezika kod srbofonih govornika*, Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, 36 (2011), 99–110.

LIT.: Personalni dosije dr Snežane Gudurić (Filozofski fakultet, Novi Sad); *Prof. dr Snežana Gudurić*, http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/ljudi/fakultet_odseci_romanistika_snezana_guduric.html (Pristupljeno 11. 1. 2016).

HALJECKA-PETKOVIĆ, Eva, lekarka, prva ginekološkinja na Balkanu, prva upravnica Odeljenja za porodilje i ženske bolesti u Nišu, prva žena koja je izvela carski rez (oko 1870–1947).

Rođena u selu blizu granice između Poljske i tadašnje Carske Rusije. Brigu o njoj vodi otac, građevinski inženjer Marko Haljecki, pošto joj je majka umrla na porođaju. Zbog prirode njegovog posla, često putuje i menja mesta boravka. Osnovno i srednje obrazovanje završila u Odesi i Kijevu, gde joj je otac bio na službi. Medicinu studirala od 1886. u Bernu i Cirihiu, a diplomirala 15. jula 1891. Specijalizirala u Beču na Univerzitetskoj ginekološko-akušerskoj klinici kod čuvenog prof. Fridriha Šauta (Friedrich Schauta). Posle specijalizacije, pridružila se ocu koji je radio na izgradnji pristaništa i prostornom planiranju obale Dunava kod Beograda. Odlukom Ministarstva unutrašnjih dela Srbije dobila prvu službu januara 1892. Postavljena za lekarsku pomoćnicu pri Opštoj državnoj bolnici u Beogradu. Za sekundarnu lekarku na Ginekološko-babičkom odeljenju Opšte državne bolnice postavljena 1905. odlukom istog Ministarstva. Za sekundarnu lekarku Niške okružne bolnice postavljena 1909.³⁷

U Nišu u više navrata obavljala dužnosti upravnice Okružne bolnice: tokom Balkanskih ratova (1912–1913), tokom Prvog svetskog rata (od 1915. kao zarobljenica za vreme bugarske okupacije Niša) i na kraju od decembra 1918. do septembra 1919. Pomoćna lekarka na Odeljenju za porodilje i ženske bolesti Niške oblasne bolnice postaje 1919, a naredne godine postaje šefica Odeljenja (ukazom Ministarstva od 3. januara 1920). Na toj dužnosti ostaje do odlaska u penziju (1924). Pored redovnih

³⁷ U to doba dr Haljecka kao žena nije mogla dobiti ukazano zvanje bez odluke samog ministra.

obaveza i poslova, požrtvovano i dobrovoljno radi u tzv. "Holeričnim barakama", u kojima su bili smešteni venerični, očni i drugi bolesnici.

Prva žena na Balkanu koja je obavila carski rez (1910) i o tome naredne godine objavila stručni rad. Ceo radni vek posvetila stručnom radu i unapređenju medicine, naročito unapređenju ženskog zdravlja. Zabeležena i njena izuzetna društvena angažovanost na polju borbe za ženska prava – jedna je od najaktivnijih članica Srpskog lekarskog društva u Beogradu i Nišu i jedna od najistaknutijih pristalica izjednačavanja prava žena sa pravima muškaraca. Godine 1908. Narodnoj skupštini podnela prigovor u kojem argumentovano traži izjednačavanje prava lekarki sa pravima lekara muškaraca.

LIT.: R. S. Živić, *Velikani niške medicine*, Niš 1997; V. Kujundžić, *Dr Draga Ljočić i prve žene lekari*, Srpski arhiv, 5 (1911), 593–594; V. Milojević, *Dr Eva M. Haljecka-Petković: prva žena lekar u Nišu i prva žena ginekolog-akušer na tlu današnje Jugoslavije*, *Acta medica Mediana*, 29, 2 (1990), 107–124; B. Berić, *Dr Eva Haljecka (1870–1947), prva žena akušer-ginekolog u jugoslovenskim zemljama*, *Jugoslavenska ginekologija i opstetricija*, 23 (1983), 95–99; A. Jovanović, *Dr Eva Haljecka: prva upravnica Ginekološkog odeljenja Niške bolnice*, u: *Ženska istorija Niša*, Niš 2013, 34–36; G. Stojaković, *Prilozi za istoriju ženskog pokreta u Vojvodini i Srbiji tokom 19. i početkom 20. veka*, www.zenskestudije.org.rs/01_o_nama/gordana.../prve_lekarke.doc (Pristupljeno 12. 12. 2015).

HARDI-KOVAČEVIĆ, Irina, novinarka, književnica
(*Ruski Krstur*, 17. 9. 1944).

Osnovnu školu završila u Ruskom Krsturu. Prvi razred gimnazije završila u Vrbasu. Srednju ekonomsku školu završila u Kuli (1963). Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Grupi za jugoslovensku književnost (1974).

Radila kao komercijalna referentkinja u zemljoradničkoj zadruzi u Ruskom Krsturu. Saradnica u dnevnom listu Ruske slovo (od 1969). Urednica u kulturnom dodatku *Literaturne slovo* (do 1974). Pomoćnica glavnog urednika u omladinskim novinama *Mak*, a glavna urednica od 1974. Glavna urednica *Ruskeg slova* (1983–1987).

Prelazi u redakciju *Dnevnika*, u kojoj će ostati sve do odlaska u penziju (1999).

Sve vreme novinarske karijere pratila kulturna dešavanja. U poslednjoj deceniji karijere, osim kulture, bavi se i društvenim temama.

Pisala poeziju i književne kritike, koji su objavljeni u *Literaturnom slovu* i časopisu *Švetlosc*. Prevodila je sa rusinskog na srpski jezik.

Dobitnica godišnje nagrade Društva novinara Vojvodine „Zlatno pero” (2013).

BIBL.: Дванац сказки: сказки, Нови Сад 2008; Скаске, Нови Са 2009; Небо над Керестуром : сказково приповедки и легенди, Нови Сад 2012.

LIT.: R. [Redakcija], *Hardi Kovačević, Irina*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30, Novi Sad 2009, 89–90; *Hardi Kovačević, Irina*, <http://artportal.hu/kereso> (Pristupljeno 3. 1. 2016).

HARKAI-VAŠ, Eva (*Harkai Vass Éva*), profesorka univerzitetu, filološkinja, pesnikinja (*Bačka Topola*, 22. 1. 1956).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Bačkoj Topoli. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za mađarski jezik i književnost (1980). Magistrirala na istom fakultetu (1986). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za mađarski jezik i književnost, tema: *A művészregény a 20. századi magyar irodalomban (Roman o umetnicima u mađarskoj književnosti 20. veka)* (1999). Birana u sva nastavno-naučna zvanja.

Gostujuća profesorka na Odseku za hungarologiju Filološkog fakulteta u Beogradu (2000–2005).

Oblasti interesovanja: istorija mađarske književnosti, savremena mađarska književnost, poezija. Piše poeziju.

Stručna usavršavanja u Budimpešti (više puta) i Beču.

Dobitnica nagrade Društva književnika Vojvodine za ukupno pesničko stvaralaštvo (2013).

BIBL.: *Ezredvégi megálló. Műhelytanulmányok, kritikák (književne studije i kritike)*, Novi Sad 1998; *Rések és korosztályok. Irodalmi tanulmányok, kritikák (književne studije i kritike)*, Novi Sad 2005; *Tolsztoj és Kierkegaard Berlinben. Bírálólatok, szövegértelmezések (Tolstoj i Kjerkegor u Berlinu. Kritike i tumačenja književnih tekstova)*, Novi Sad 2007; *Verstörténések. Verselemzések, líratanulmányok és –kritikák (Lirska događanja. Analize, studije i kritike o poeziji)*, Novi Sad 2010; *Szív és nők, igen és nem. Írások Kukorelly Endréről (Srce i žene, da i ne. Tekstovi o Endreu Kukorellyju)*, Novi Sad, 2012.

LIT.: R. [Redakcija], *Harkai Vaš, Eva*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 30, Novi Sad 2009, 93; *Prof. dr Eva Harkai Vaš*, http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/ljudi/fakultet_odseci_hungarologija_eva_harkai_vas.htm (Pristupljeno 17. 12. 2015).

HERCL, Margita, lekarka, borkinja
(*Subotica*, 22. 2. 1900 – *Čemernica*, 1942).

Diplomirala na Medicinskom fakultetu u Beču i stekla zvanje specijaliste za dečje bolesti (1928). Maja 1930. premeštena sa mesta šefice Dečje poliklinike u Subotici na mesto šefice Dečje poliklinike Higijenskog zavoda u Banjoj Luci. Februara 1941. postavljena na mesto vršioca dužnosti šefice Odeljenja za zaštitu majke i deteta u istom Zavodu. Vodila i privatnu lekarsku ordinaciju. Bila je aktivna u Crvenom krstu i Ženskom pokretu u Banjoj Luci, pa je 1935. izabrana za članicu Nadzornog odbora. Tih godina postaje bliska i radničkom pokretu. Krajem 1941. odlazi u partizane i postaje upravnica bolnice u Tisovcu kod Bosanskog Grahova. Poginula 1942. prilikom četničkog napada na partizansku bolnicu.

LIT.: *Sanitetska služba u narodnooslobodilačkom ratu Jugoslavije: 1941–1945. Knj. 4, Iskustva sanitetske službe NOV i POJ (JA) iz četvorogodišnjeg narodnooslobodilačkog rata* (ur. I. Pantelić), Beograd 1989; J. Danon, V. M. Stošić, *Memoars on Holocaust of the Jews of the Bosanska Krajina*, Banja Luka 2010; D. Gajić, *Život i stvaralaštvo žena Banjaluke*, Banjaluka 2013, 8; *Banja Luka: znamenite žene u istoriji grada* (ur. B. Panić Babić), Banja Luka 2014, 179.

HODOLIČ rod. Ferkova, Jarmila (*Hodoličová Jarmila*) (*Gložan, 27. 4. 1952*), profesorka univerziteta, filološkinja.

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Bačkom Petrovcu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za slovački jezik i književnost (1973). Magistrirala na Filološkom fakultetu u Beogradu (1987). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za slovakistiku, tema: *Prehl'ad dejín slovenskej detskej prózy vo Vojvodine (Razvoj slovačke dečje proze u Vojvodini)* (2003). U naučna zvanja birana na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, Odsek za slovački jezik i književnost – u zvanje docentkinje (2003), vanredne profesorke (2008) i zvanje redovne profesorke (2013). Na osnovnim studijama predaje Slovačku književnost druge polovine 19. veka i Slovačku dečju književnost, a na master studijama Ženske studije. Kao gostujući profesor predaje Dečju književnost i Metodiku slovačkog jezika i književnosti na Pedagoškom fakultetu u Somboru (istureno odeljenje u Bačkom Petrovcu za obrazovanje učitelja na slovačkom jeziku). Bavi se slovačkom književnošću 19. veka (realizam), slovačkom književnošću za decu, prevodjenjem, istražuje slovačke ženske pokrete u Vojvodini krajem 19. i početkom 20. veka. Pod njenim rukovodstvom studenti slovakistike izdaju slovački studentki časopis *Čar(b)ológ* (glavna urednica).

BIBL.: *Slovenská literatúra pre deti a mládež vo Vojvodine v rokoch 1990–2010*, Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, 37/2 (2012), 135–144; *Prehl'ad dejín slovenskej vojvodinskej prózy pre deti*, Beograd 2005; *Kontúry slovenskej vojvodinskej literatúry a kultúry*, Bácsky Petrovec 2011.

LIT.: *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, Novi Sad, 1984, 825; J. Marko, *Lexikón slovenských vojvodinských vysokoškolských učiteľov a vedcov*, Bácsky Petrovec 2009, 62–64; *50 rokov vysokoškolskej slovakistiky v Novom Sade: (1961–2011)*, Nový Sad 2014, 31.

HORVATOVIĆ rod. NIŠEVIĆ, Anđelka, profesorka univerziteta, biološkinja (*Novi Sad, 24. 2. 1927*).

Osnovnu školu i gimnaziju (Žensku i Mađarsku) završila u Novom Sadu (1947). Završila Višu pedagošku školu u Novom Sadu, Smer biologija i hemija (1952). Diplomirala biologiju u Sarajevu.

Radila najpre na Višoj pedagoškoj školi. Na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, na kojem je otvorena Katedra za biologiju i hemiju, zasnovala radni odnos u zvanju asistentkinje (1962). Magistrirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Beogradu (1969). Doktorirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu 1974, tema: Životni kompleks pasuljevog žiška – *Acanthoscelides obtectus* S a y (oblast entomologije). Izabrana u sva nastavno-naučna zvanja. Držala nastavu i na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu.

Bavila se proučavanjem hematoda, fiziologijom biljaka i životinja, poljoprivredne zoologije i najrasprostranjenijih ekosistema u Vojvodini.

Autorka i koautorica većeg broja naučnih radova, pisala udžbenike za osnovnu školu i fakultete.

Stručna usavršavanja: Holandija i SAD.

Učestvovala u radu strukovnih udruženja: Srpsko biološko društvo, Jugoslovensko entomološko društvo, Društvo fitopatologa, Društvo biosistematičara, Medite-ranska fitopatološka unija.

Govori engleski, mađarski i francuski jezik, a nemačkim se služi pasivno.

Slobodno vreme danas posvećuje slikanju.

BIBL.: *Prilog proučavanju životnog kompleksa pasuljevog žiška (Acanthoscelides obtectus Say)*, Novi Sad 1974; *Biologija: za osmi razred osnovnog vaspitanja i obrazovanja*, Novi Sad 1980 (koautorstvo); *Unapređenje proizvodnje i prerade šećerne repe: naučno-istraživački projekat*, Novi Sad 1981 (koautorstvo).

LIT.: I. Neofitović Grubješić, *Horvatović, Anđelka*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 30, Novi Sad 2009, 194; S. Savić, *Profesorke Univerziteta u Novom Sadu: životne priče*, Novi Sad 2015, 79–87.

HRISTIĆ, Ani, novinarka i aktivistkinja za ženska prava (Beograd, 6. 12. 1885 – Bath, Gloucestershire, UK, 4. 6. 1977).

Poticala je iz značajne porodice Hristić, poreklom iz Sremske Mitrovice. Njen deda Nikola u više navrata je bio predsednik Vlade. Otac Ljubomir je tokom oficirske karijere i službe u ruskom konjičkom puku u Poznanju upoznao Elisabeth O' Brien, Irkinju sa kojom se ubrzo i oženio. U braku su imali troje dece: dve kćerke i sina.

Osnovno obrazovanje je stekla u Beogradu, a srednje i univerzitetsko u Londonu. Diplomirala je umetnost 1909. u Londonu, The School of Arts (The University of London) i to kao jedna od retkih studentkinja. Već tada je bila saradnica u dnevnom listu *Dejli Ekspres*, takođe i nekih američkih dnevnih novina i časopisa. Aktivno učestvuje u radu ženskog pokreta, zajedno sa majkom. U Slovenskom klubu u Londonu 1910. drži predavanja o književnom radu Đure Jakšića i Laze K. Lazarevića.

Po izbijanju Prvog svetskog rata, poziva dr Elsi Inglis, koja ubrzo stiže u Srbiju i osniva Bolnicu škotskih žena u Kragujevcu. Istovremeno ulaže sa majkom svakodnevne apele za pomoć u štampi Velike Britanije i Komonvelta na koje se odaziva veliki broj donatora i filantropa, što je omogućilo osnivanje Misije Hristić u Valjevu. Između dva svetska rata, u Londonu je bila dopisnica novena *New York Weekly*. Tokom Drugog svetskog rata pomagala jugoslovenske ratne zarobljenike.

Tokom 1909. predstavljala je Srpski ženski savez na Međunarodnom ženskom kongresu za pravo glasa u Londonu. Od 1924. do 1936. bila je na dužnosti sekretarke Međunarodnog ženskog saveza (The International Council of Women). Sa Jeļenom Lozanić predstavljala je žene Srbije na Međunarodnom kongresu sifražetkinja u Ženevi 1920. Prevela je pripovetku *Prvi put sa ocem na jutrenje* L. K. Lazarevića na engleski jezik.

Preminula je 4. juna 1977. u bolnici Sv. Tereze u Engleskoj.

LIT.: S. Popović Filipović, *Hrabrost između redova: Ani Hristić u Srbiji i vreme odvažnih*, Beograd 2015; U. Belić, *Vreme odvažnih*, Knjiženstvo, god. 7, br. 7 (2017), <http://www.knjizenstvo.rs/magazine.php?text=228> (Pristupljeno 1. 2. 2018)

JANEŽIĆ Vida, Vilma Lučka, narodna herojka, profesorka
(Podbrdo kod Tolmina, 6. 6. 1914 – Ljubljana, 5/6. 10. 1944).

Osnovnu školu završila na Brdu pri Lukovici. Gimnaziju Poljane završila u Ljubljani. Diplomirala slavistiku na Filozofskom fakultetu u Ljubljani (1939). Bila je odličan student, a lošu imovinsku situaciju prevladavala je davanjem privatnih časova. U toku studija uključila se u aktivnosti akademskih klubova *Slovenski klub* i *Dom visokoškolke*.

Aktivna sportistkinja, bavila se biciklizmom i planinarenjem. U KPJ primljena 1941. Obavljala dužnosti reonskih sekretara Oslobođilne fronte i KPS. Članica Okružnog komiteta KPS za Ljubljanu.

Zbog političke delatnosti i bliskosti Oslobođilnoj fronti dugo nije mogla da dobi je posao. Tek pred početak Drugog svetskog rata, dobila posao pomoćnice sekretara u gimnaziji Poljane u Ljubljani.

Uhapšena februara 1944. u Ljubljani. Posle nekoliko dana pritvora, odvedena u logor Halajn kod Salzburga. Posle dva meseca, vraćena u zatvor u Ljubljani, gde je zverski mućena. Od zadobijenih batina i opšte iscrpljenosti organizma, preminula u noć između 5. i 6. 10. 1944.

Za narodnu herojku proglašena 1953.

Ulice u Ljubljani i Trbovlju nose njeno ime, do 1983. se i jedna gimnazija u Ljubljani zvala po njoj. Njena spomen-bista se nalazi u klasićnoj gimnaziji Poljane u Ljubljani.

LIT.: *Ljubljana v ilegali*. 4, *Do zloma okupatorjev* (ur. V. Krivic), Ljubljana 1970, 491–495; *Narodni heroji Jugoslavije* (ur. O. Đurđević-Đukić), Beograd 1975, 291–292; B. Mlakar, *Jane-*

žič, *Vida*, u: Slovenska biografija: [elektronski vir], Ljubljana 2013, <http://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi1013100/#primorski-slovenski-biografski-leksikon> (Pristupljeno 9. 12. 2015); *Janežič, Vida*, <https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=13&cad=rja&uact=8&ved=oahUKEwjZic2avtjJAhWBkywKHTenCkIQFghUMAw&url=ht tp%3A%2F%2Fwww.slovenska-biografija.si%2Foseba%2Fsb1013100%2F&usg=AFQjCNHw A2hFcnk4aCoOTZ7CBSPK7mRjCA> (Pristupljeno 11. 12. 2015).

JOKIĆ-KASPAR, Ljiljana, novinarka, književnica, urednica
(*Novi Sad*, 23. 5. 1951 – *Novi Sad*, 10. 7. 2016).

Završila Srednju medicinsku školu u Novom Sadu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu na Grupi za jugoslovensku i opštu književnost (1978). Novinarsku karijeru započinje 1977. kao saradnica i novinarka kulturne rubrike *Glas omladine* i Radio Novog Sada. Saradnica Televizije Novi Sad postaje 1979. Autorka i scenaristkinja brojnih emisija kulturnog, obrazovnog i dokumentarnog programa (prilozi o portretima umetnika, emisije o pozorištu, *Kulturni magazin* (1983–1992), serija *Rušilački temelji*). U periodu 1988–1991. operativna urednica i sekretarka Polja, novosadskog časopisa za kulturu i umetnost. Uređivala emisiju *U savezđu knjiga* Kulturno-umetničkog programa Televizije Novi Sad (2000–2004). Od 2003. do 2008. stalna kolumnistkinja dnevnih novina *Građanski list* u Novom Sadu.

Godine 2003/04. Skupština Srpskog književnog društva iz Beograda imenovala je za direktorku Međunarodne književne kolonije pisaca, koja se održava pod pokroviteljstvom Srpskog PEN centra, Ministarstva kulture Republike Srbije i Pokrajinskog sekretarijata za kulturu AP Vojvodine.

Stipendistkinja Akademie der Kunste u Berlinu (2002–2003), a zatim dopisnica Radio multikulti iz Berlina (2003–2005). Po potrebi predavala Kreativno pisanje (Svetska književnost 19. i 20. veka) na Ženskim studijama „Mileva Marić Ajnštajn” u Novom Sadu.

Kao slobodna umetnica bavi se pozorišnom, filmskom i televizijskom kritikom, piše scenarija za kulturne i dokumentarne TV emisije. Adaptirala više dela Danila Kiša za dramski program Radio Novog Sada. Njena dramatisacija Kišove *Mansarde* postavljena u subotičkom Narodnom pozorištu (1991). Autorsku prozu počela da objavljuje 1968, najpre u novosadskim listovima *Index* i *Glas omladine*, a potom i u *Književnoj reči*. Objavila je 6 knjiga proze (tri romana i tri zbirke pripovedaka).

Prevođena na mađarski, rumunski, makedonski, bugarski, engleski, nemački, ruski, ukrajinski, slovački, poljski i italijanski jezik.

Zastupljena u antologijama: *Gospodar priča* Aleksandra Jerkova (1984), *Forma ili ne o ljubavi* Dobrivoja Stanojevića (1986), zatim antologiji Matičine *Prve knjige* Davida Albaharija *Otključana vrata* (1987) i u *Novoj (postmodernoj) srpskoj fantastici* Save Damjanova (1994), *Novosadske priče* Nenada Šaponje (2000).

Članica Društva književnika Vojvodine od 1993, Srpskog književnog društva od osnivanja 2001, Nezavisnog društva novinara Vojvodine i NUNS-a.

BIBL.: romani: *Četiri male žene*, Beograd, 1996; *Čelavi psi*, Beograd, 1998; YU File, Beograd, 2000; zbirke pripovedaka: *Ampula noćnog leptira*, Novi Sad, 1981; *Ne propusti nikad trikove čarolije*, Novi Sad, 1990; *Liliputanci putuju u XXI vek*, Novi Sad, 1993.

LIT.: M. Lazović, *Jokić-Kaspar, Ljiljana*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 10, Novi Sad, 1998, 147–148; Srpsko književno društvo, <http://www.skd.rs/?akcija=pisacKaspar> (Pristupljeno 10. 9. 2015).

KARAMANDI, Elpida, narodna herojka, studentkinja
(Lerin, Grčka, 1. 1. 1920 – Bitolj, 3. 5. 1942).

Osnovnu školu završila u Lerinu, a gimnaziju u Bitolju. Preko literarne sekcije aktivno se uključila u aktivnosti SKOJ-a. Studije upisala 1938. u Beogradu, posle čega je primljena u KPJ. Po izbijanju Drugog svetskog rata, vraća se u Bitolj i radi na pripremi oružanog ustanka. Zbog ovakvih aktivnosti bugarska okupaciona vlast je hapsi.

Po izlasku iz zatvora, pristupa Bitoljskom partizanskom odredu i postaje članica Pokrajinskog komiteta SKOJ-a. U bugarskoj opsadi Bitoljskog partizanskog odreda mnogo boraca je izginulo, a Elpida je teško ranjena i odvedena u zatvor. Od rana i mučenja preminula. Za narodnu herojku proglašena 1953.

Danas u Bitolju jedna osnovna škola i ulica nose njeno ime.

LIT.: *Narodni heroji Jugoslavije*, Beograd 1975; *Elpida Karamandi*, <http://www.fi.net.au/cybermacedonia/belpidak.html> (Pristupljeno 8. 12. 2015).

KLEUT, Marija, profesorka univerziteta, dekanica, filološkinja
(Beograd, 20. 8. 1943).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala na Filološkom fakultetu u Beogradu na Grupi za jugoslovensku književnost i srpskohrvatski jezik (1966). Magistrirala na istom fakultetu (1973). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, na Odseku za srpsku i uporednu književnost, tema: *Ivan Senjanin u srpskohrvatskim narodnim pesmama* (1986).

Prvo radno mesto Gimnazija „Jovan Jovanović Zmaj” u Novom Sadu, predavala književnost. Kao koordinatorica kulturnih delatnosti radi na Radničkom univerzitetu u Novom Sadu. Na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu primljena za asistentkinju-pripravnicu (1973) na predmetu *Narodna književnost*. Birana u sva nastavno-naučna zvanja, redovna profesorka (1992).

Šefica Katedre za srpsku književnost 1994–1996.

Dekanica Filozofskog fakulteta u Novom Sadu u dva mandata (2002–2006). Prva žena na toj funkciji u istoriji Filozofskog fakulteta.

Tokom njenog obavljanja funkcije dekanice na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu osnovan Odsek za medijske studije, biblioteka uključena u Uzajamno bibliografsko-katalošku bazu podataka COBISS.SR i uspostavljena međunarodna saradnja sa fakultetskim ustanovama u Tuzli, Osijeku, Segedinu i Oslu.

Za svoj ukupni naučni i prosvetni angažman nagrađena Nagradom za životno delo (2008), koju dodeljuje Udruženje univerzitetskih nastavnika i naučnika Vojvodine. Odlukom Senata Univerziteta u Novom Sadu izabrana za profesora emeritus (2011). Angažovana u radu Matice srpske, saradivala na projektu Srpski biografski rečnik. Članica uredništva *Zbornika Matice srpske za književnost i jezik* (od 1984), sekretarka Odeljenja za književnost i jezik Matice srpske (1995–1998).

BIBL.: *Lirske narodne pesme u Letopisu Matice srpske*, Novi Sad 1983; *Ivan Senjanin u srpskohrvatskim usmenim pesmama*, Novi Sad, 1987; *Narodne pesme u srpskim rukopisnim pesmaricama XVIII i XIX veka*, Novi Sad, Beograd, 1995; *Bibliografija srpskih nekrologa*, Novi Sad, 1998; *Women in the Popular Movement Resistance ("Otpor") in Novi Sad 2000*, Gender Studies, 1/4 (2005), 173–181 (koautorstvo); *Naučno delo od istraživanja do štampe*, Novi Sad 2008.

LIT.: Z. Karanović, *Kleut, Marija*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 11, Novi Sad 1996, 119–120; S. Savić, *Profesorke Univerziteta u Novom Sadu: životne priče*, 206–218.

KLOKOČAR rođ. LJUBOJEVIĆ, Nevena, apotekarka,
upravnica II narodne apoteke
(Novi Sad, 28. 4. 1904 – Novi Sad, 21. 8. 1984).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu (1923). Opredelila se za farmaciju i zato je dve godine po položenju velikoj maturi provela volontirajući u apotekama. Komisija Ministarstva zdravlja joj je 1927. dala saglasnost i ona je u Zagrebu 1927. upisala studije na Farmaceutskom fakultetu. Diplomirala na Farmaceutskom fakultetu u Zagrebu (1929).

Počela da radi kao apotekarska saradnica u apotekama u Novom Sadu, Svilajncu, Požarevcu, Nišu itd. Posle deset godina službe, stekla dozvolu za otvaranje privatne apoteke. Otvorila svoju apoteku Sveta Petka u Gospođincima koja je radila sve do okupacije 1941. Januara 1942. sa celom porodicom izvedena na streljanje na Tisu, ali je ono nekim čudom obustavljeno.

Ilegalno pomagala partizanski pokret sanitetskim materijalom, a nakon oslobođenja učestvovala u mnogim akcijama podizanja zdravstvene zaštite (vakcinacije protiv trbušnog tifusa, ginekološki pregledi žena i sl). Organizovala u Gospođincima porodilište i osnovala Mesni odbor AFŽ-a. Sekretarka i potpredsednica AFŽ-a.

Apoteka joj je nacionalizovana i preseljena u Bujanovac, a ona postavljena za upravnicu II narodne apoteke na Trgu slobode u Novom Sadu (do odlaska u pen-

ziju 1964). U više navrata birana za gradsku odbornicu i poverenicu za narodno zdravlje. Honorarno predavala Farmakologiju u Srednjoj medicinskoj školi. Dobitnica Povelje Novog Sada (1979).

LIT.: M. Belić, *Gospođinci-hronika*, Žabalj 1959; R. Šovljanski, *Klokočar, Nevena*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 11, Novi Sad 1998, 132–133.

KLJAJIĆ, Milanka, narodna herojka, radnica
(*Staro Selo, Banija 1924 – Jošavica kod Gline, 22. 1. 1943*).

Pre rata radila kao sezonska radnica i zbog toga često boravila u Vojvodini. U partizanski pokret se uključila 1941. Članica KPJ od 1942. Bila je borkinja 3. bataljona VII brigade, po činu vodnik. Isticala se velikom hrabrošću, poginula jurišajući na fašistički rov. List Antifašističkog fronta žena, *Žena danas*, pisao je o herojskim podvizima omladinke-borca Milanke Kljajić. Cela porodica joj je poginula tokom Drugog svetskog rata, a kuća im je spaljena. Za narodnu herojku proglašena 1953.

Danas jedna ulica u Beogradu i Benkovcu nosi njeno ime. Prema Indeksu srušenih, oštećenih i uklonjenih spomenika NOB po županijama, odnosno naseljima, spomen-bista Milanke Kljajić sa postoljem je bila postavljena ispred spomenika palim borcima i žrtvama fašističkog terora u Joševici kog Gline. Posle uništenja spomenika, bista je uklonjena.

LIT.: *Narodni heroji Jugoslavije* (ur. O. Đurđević-Đukić), Beograd 1975; P. B. Orbović, Kljajić, Milanka, u: Srpski biografski rečnik, knj. 5, Novi Sad 2011, 83; Z. Novak, R. Bosanac, *Indek srušenih, oštećenih i uklonjenih spomenika NOB po županijama, odnosno naseljima*, <http://www.scribd.com/doc/263639897/Indeks-sru%C5%A1enih-0%C5%A1te%C4%8Denih-i-uklonjenih-spomenika-NOB-po-%C5%BEupanijama-po-naseljima-pdf> (Pristupljeno 9. 9. 2015).

KOVAČEVIĆ rođ. KUZMANOVIĆ, Srbislava, politička radnica, profesorka (Stara Pazova, 22. 7. 1912 – Beograd, 11. 2. 2000).

Gimnaziju pohađala u Šapcu, Rumi i Beogradu. Maturirala u Beogradu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu na Grupi za srpski jezik i književnost (1936). Predavala u gimnaziji u Rumi 1937–1939, a zatim u Šestoj beogradskoj gimnaziji. Pored profesorskog poziva, prevodila sa poljskog jezika kratku prozu i romane.

Učestvovala u radu Omladinske sekcije Ženskog pokreta. Tokom 1940. primljena u KPJ, a zatim otpuštena iz državne službe. Po izbijanju rata, neposredno se uključuje u antifašistički pokret, prvo u Kosmajskom srezu, a potom u Sremu, kao članica SK KPJ Ruma zadužena za rad sa ženama. Na Okružnoj konferenciji AFŽ-a

izabrana za sekretarku (1943). Od januara 1945. sekretarka Pokrajinskog odbora AFŽ i urednica lista *Vojvođanka u borbi*. Obavljala je i druge funkcije: članica Okružnog komiteta KPJ za Srem, sekretarka OK KPJ za Novosadski srez i sekretarka Kontrolne komisije PK KPJ.

Po završetku Drugog svetskog rata, postaje poverenica za prosvetu i kulturu. Od sredine 1947. do Rezolucije Informbiroa savetnica ambasade FNRJ u Varšavi. Po povratku u Beograd sve do 1950. radi u Institutu društvenih nauka. Sekretarka je Redakcije *Rečnika srpskohrvatskog književnog i narodnog jezika* Srpske akademija nauka i umetnosti, članica Upravnog odbora Matice srpske, učesnica u izradi Matičinog *Rečnika srpskohrvatskog književnog jezika*, jedna od priređivačica zbornika *Borba žena Srbije za emancipaciju i ravnopravnost i njihovo učešće u revolucionarnom radničkom pokretu 1903–1941. godine*. Nositeljka Partizanske spomenice iz 1941.

BIBL.: *Prilog proučavanju terminologije iz Narodnooslobodilačke borbe*, Zbornik Matice srpske za književnost i jezik, 2 (1954), 8; M. Dombrovska, *Znaci života*, Beograd 1961 (prevod s poljskog); L. Bučkovski, *Crna bujica*, Subotica, Beograd 1961 (prevod s poljskog); *Borba žena Srbije za emancipaciju i ravnopravnost i njihovo učešće u revolucionarnom radničkom pokretu 1903–1941. godine: prilog izučavanju istorije radničkog pokreta Srbije*, Becej 1969 (koautorstvo); *Antifašistički front žena u Vojvodini 1941–1945*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1945–1945* (prir. D. Kecić), Novi Sad 1984, 93–127.

LIT.: D. Kecić, *Vojvođanke u radničkom i revolucionarno-demokratskom pokretu u predvečerje revolucije*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945* (prir. D. Kecić), Novi Sad 1984, 45–92; J. Popov, *Kovačević, Srbislava*, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 5, Novi Sad 2011, 148–149.

LAZAREVIĆ, Jelena, profesorka, književnica, aktivistkinja ženskog pokreta (Valjevo, 1873 – Beograd, 18. 1. 1947).

Osnovnu školu i Višu žensku školu završila u Beogradu (1886–1892). Na Višoj školi položila učiteljski ispit. Studirala u Ženevi filozofsko-društvene nauke kao državna stipendistkinja (1897–1901). Radila u osnovnim školama u Mišićevu (1893–1894), Velikom Gradištu (1894–1895) i u Knjaževcu (1896). Profesorka u Prvoj ženskoj gimnaziji i Višoj ženskoj školi u Beogradu. Predavala istoriju, zemljopis, francuski jezik i gimnastiku.³⁸

Učestvovala kao bolničarka u Drugom balkanskom ratu (1912–1913) i Prvom svetskom ratu. Aktivistkinja Ženskog društva. Sekretarka Kola srpskih sestara u Beogradu, uz Nadeždu Petrović (15. 8. 1903). Članica Beogradskog ženskog društva i suosnivačica Doma učenika srednje škole u Beogradu. Pisala o ženskom pitanju i položaju žena. Članica Odbora za prenos Njegoševih posmrtnih ostataka sa Ceti-

³⁸ Up. Lj. Trgovčević, *Planirana elita*, Beograd 2003, 292.

nja na Lovćen³⁹, čija je bila inicijatorka, kao i osnivanja Zetskog muzeja. Poliglotkinja – govorila francuski i engleski jezik, a služila se i nemačkim jezikom. Prevodila sa francuskog (R. A. Rais, *Živela besmrtna Srbija*, Novi Sad 1918).

Dobitnica domaćih i stranih odlikovanja: Orden Belog orla V, Orden Svetog Save V i Srebrne medalje grada Verdena u Francuskoj.

BIBL.: *Srpski narodni ženski savez i Međunarodni ženski savez*, Domaćica, 12 (1906); *Crna Gora, beleške s puta*, Beograd 1921; *Društveni rad i ideje*, u: Domaćica-Spomenica, Beograd 1926; *Hrišćanka u odnosu prema svojim bližnjima*, Skoplje 1927; *Engleskinje u srpskom narodu*, Beograd 1929; *Darinka Nikolić: osnivač i tvorac Doma učenica srednjih škola*, Beograd 1930.

LIT.: D. Ivanić, *Kolo srpskih sestara*, Vardar 1 (1906), 19; *Pedesetogodišnjica Više ženske škole, 1863–1913*, Beograd 1913, 141 i 158; A. Nikolić, *Lazarević, Jelena*, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 5, Novi Sad 2011, 489–490; N. Božinović, *Žensko pitanje u Srbiji u 19. i 20. veku*, Beograd 1996, 66–70, 73, 88, 90, 108; Đ. Perić, *Lazarević, Jelena Jela*, u: *Lesikon pisaca Jugoslavije*, knj. 3, Novi Sad 1987, 599–600.

LAZIĆ rođ. MILETIĆ, Zorka, spisateljica, publicistkinja
(*Neštin*, 25. 5. 1878 – *Novi Sad*, 1. 12. 1948).

Osnovnu školu završila u Neštinu, a katoličku devojačku školu u Slavonskoj Požegi. Pisala tekstove o položaju žena, o vaspitanju mladih i poeziju. Tekstovi su objavljivani u tadašnjoj periodici (*Žena*, *Ženski svet*, *Književni jug*, *Zastava*). Izdavačica lista *Vrač pogađač: ilustrovani šaljivi kalendar za godnu...* i prva urednica i izdavačica *Dečjih novina* (1918–1930). Za 70-ti rođendan Svetozara Miletića, svog dede, ispevala pesmu koja je pobedila na konkursu. Docnije je poznati kompozitor H. Dubek napisao muziku za nju.

Velika zagovornica ideje jugoslovenstva koju je dosledno branila.

Jedna od osnivačica Kola naprednih ženskinja i prva potpredsednica, nakon ukidanja rodne zabrane za učešće žena u radu Matice srpske (1920). Deo njene rukopisne zaostavštine nalazi se u Rukopisnoj zbirci Matice srpske u Novom Sadu.

LIT.: *Ko je ko u Jugoslaviji?*, Beograd 1928, 79; *Spomenica oslobođenja Vojvodine: 1918–1928*, Novi Sad 1928; D. Popov, *Srpska štampa u Vojvodini 1918–1941*, Novi Sad 1984, 249; G. Stojaković, *Znamenite žene Novog Sada*, Novi Sad 2001; 178–179; D. Martinov, *Lazić, Zorka*, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 6, Novi Sad 2014, 523–524; B. Novaković, *Lazić, Zorka S.*, u: *Leksikon pisaca Jugoslavije*, knj. 3, Novi Sad 1987, 621.

³⁹ Članovi Odbora, uz Jelenu Lazarević su: Jovan Cvijić, predsednik SANU, Živan Živanović, predsedni SKZ-a, Pavle Popović, profesor Univerziteta, Svetozar Tomić, direktor.

LEVI JOVOVIĆ, Eva, profesorka univerziteta, lekarka
(Žabalj, 25. 1. 1924 – Niš, 28. 6. 2011).

Osnovnu školu završila u Žablju, a gimnaziju u Bečeju (1942). Tokom Drugog svetskog rata je sa svojom porodicom internirana u Aušvic, odakle se vratila u Zagreb. Diplomirala na Medicinskom fakultetu u Zagrebu (1951). Specijalizirala je bakteriologiju u Higijenskom zavodu u Beogradu (1954). Kao stipendistkinja Svetske zdravstvene organizacije bila na usavršavanju u Londonu, Hamburgu, Kalkuti, Bombaju.

Zaposlila se na Medicinskom fakultetu u Nišu, na predmetu Mikrobiologija sa parazitologijom. Izabrana u zvanje docentkinje (1961), a redovne profesorke (1971). Na Medicinskom fakultetu u Nišu radila do penzije (1989). Prodekanica za nastavu na matičnom fakultetu u dva mandata. Članica Međunarodnog komiteta za fagotipizaciju i predsednica ogranka Srpskog lekarskog društva u Nišu.

Nagrađena Ordenom rada sa zlatnim vencem i Ordenom rada sa crvenom zastavom.

BIBL.: *Bakteriologija, imunologija i virusologija*, Niš 1992.

LIT.: E. Levi Jovović, u: *Mi smo preživeli. Jevreji o holokaustu*, 3, Beograd 2009, 109–117; D. Šarenac, *Levi Jovović, Eva*, u: *Znameniti Jevreji*, Beograd 2011, 135.

MAGDU rođ. ČOBANU, Lia (*Magdu Lia*), profesorka univerziteta, šefica Katedre za rumunski jezik i književnost, lingvistkinja (*Nikolinci*, 2. 12. 1930 – Novi Sad, 9. 10. 2010).

Gimnaziju završila u Vršcu (1949). Diplomirala na Višoj poslovnoj školi u Zrenjaninu (1957) i na Filološkom fakultetu u Beogradu na Grupi za rumunski jezik i književnost (1970). Doktorirala na Temišvarskom univerzitetu, tema: *Normă și dialect în limba scriitorilor bănățeni de la sfîrșitul secolului al XIX-lea (O jeziku rumunskih banatskih pisaca s kraja XIX i početka XX veka)* (1979). Po završetku rumunskog i srpskog jezika na VPŠ, bila nastavnik u Ečki (1958–1966). Po dolasku u Novi Sad (1966), radila kao lektorka i novinarka na Radiju Novi Sad, Redakcija programa na rumunskom jeziku (do 1974). Tada prelazi na Filozofski fakultet za lektora rumunskog jezika. Izabrana je u sva akademska zvanja: docentkinja (1982), vanredna profesorka (1987) i redovna profesorka (1992). Šefica Katedre za rumunski jezik i književnost (1981–1995). U svom naučnom radu bavila se istorijom i dijalektologijom rumunskog jezika, ali i savremenim rumunskim jezikom. Predavala predmete: *Savremeni rumunski jezik i Istorija rumunskog jezika sa dijalektologijom*. Penzionisala se 1996.

Aktivna članica Društva za rumunski jezik Vojvodine, Društva za filološke nauke Rumunije i Asocijacije folklorista Jugoslavije.

BIBL.: *Normă și dialect în limba scriitorilor bănățeni de la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea*, Novi Sad 1980; *Studii de limbă română*, Novi Sad 1991; *Srpsko-rumunski priručnik za konverzaciju*, Novi Sad 1994 (koautorstvo); *Studiranje rumunskog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu* (1974–1994/95), Novi Sad 1997; *Memoria valorilor*, Zrenjanin 2014.

LIT.: *Društveno-humanistički ogleđi = Escuri socio-umaniste: in honorem Lia Magdu* (ur. Laura Spariosu), Novi Sad 2013, 10; Redakcija, *Magdu, Lia*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 13, Novi Sad 1999, 171; *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, Novi Sad, 1984, 295.

MAGLAJLIĆ, Vahida, borkinja, narodna herojka (Banja Luka, 17. 4. 1907 – Rujiška kod Bosanskog Novog, 1. 4. 1943).

Osnovnu i Žensku stručnu školu završila u Banja Luci. Zbog očevođ protivljenja nije nastavila školovanje. Bila sekretarka, a zatim i predsednica Ženskog pokreta. Članica brojnih društveno-kulturnih organizacija: Klub akademičara, društvo „Pelagić”, „Prijatelji prirode” i dr.

Uhapšena na početku Drugog svetskog rata zbog bliskosti sa KPJ. Iz zatvora pobjegla i priključila se partizanskom pokretu. Angažovana u partizanskoj bolnici na Čemernici, a zatim u Skender Vakufu gde neguje ranjenike, prikuplja pomoć za borce i radi na opismenjavanju. Borila se za emancipaciju i prava žena bez obzira na njihovu versku pripadnost, obrazovanje i status. Radila na osnivanju prvih odbora Antifašističkog fronta žena. Na prvoj konferenciji AFŽ decembra 1942. u Bosanskom Petrovcu izabrana za članicu Centralnog odbora.

Poginula prilikom iznenadnog nemačkog napada na borce XII krajiške udarne brigade. Za narodnu herojku proglašena 1951. Ulice u Sarajevu i Banja Luci nose njeno ime. Na Trgu palih boraca u Banja Luci stoji njena spomen-bista.

LIT.: *Narodni heroji Jugoslavije* (ur. O. Đurđević-Đukić), Beograd 1975; D. Gajić, *Život i stvaralaštvo žena Banjaluke*, Banjaluka 2013, 20; *Banja Luka: znamenite žene u istoriji grada* (ur. B. Panić Babić), Banja Luka 2014, 178–179.

MALIVUK, Zagorka Zaga, narodna herojka, tehničarka (Vršac, 27. 2. 1919 – Jajinci, 7. 7. 1942).

Osnovnu školu i tri razreda gimnazije završila u Vršcu. U Krnjači kraj Beograda završila Srednju tehničku školu.

Zaposlila se u fabrici aviona „Rogaževski”. Učestvuje u aktivnostima sindikalne organizacije i SKOJ-a. Članica KPJ postaje 1939. Radi na povezivanju partijskih ćelija iz Banata i Beograda, kao i na pripremi ustanka. Uhapšena prilikom pokušaja napušta-

nja okupiranog Beograda. Mučena, i posle nekoliko meseci, predata Gestapou. Zatvorena u logoru na Banjici. Streljana je u Jajincima. Za narodnu herojku proglašena 1953.

Ulice u Vršcu i Beogradu nose njeno ime, kao i osnovna škola u Krnjači u Beogradu, gde se nalazi i njena spomen-bista.

LIT.: *Narodni heroji Jugoslavije* (ur. O. Đurđević-Đukić), Beograd 1975; K. Ankucić, *Vršačanke u NOP*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945* (prir. D. Kecić), Novi Sad 1984, 280–297; *Beograd iz ženskog ugla: komunistkinje, skojevke i narodne herojke*, http://zene-ucrnomo.org/pdf/mapa_otpora24.pdf (Pristupljeno 25. 7. 2015); M. Ljubičić, *Malivuk, Zagorka*, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 5, Novi Sad 2011, 806.

MANOJLOVIĆ rođ. BELESLIJIN, Rahila, dobrotvorka
(*Segedin, 1827 – Subotica, 30. 12. 1896*).

Bez formalnog obrazovanja. Udata za uglednog advokata i gradonačelnika Subotice, Jovana Manojlovića⁴⁰. Oporukom iz 1886. ostavila Matici srpskoj 10.000 kruna. Zahvaljujući tome, formirana je „Zadužbina Rahile udove Manojlović rođ. Beleslijin”. Stipenija je omogućavala da, prvenstveno siromašni mladići iz porodice Beleslijin i isključivo iz Ugarske, bez obzira na struku, budu školovani.

LIT.: P. Maletin, *Zadužbina Rahile Manojlović*, *Rad Matice srpske*, 6 (1972), 79; V. M. Nikolić, *Manojlović, Rahila*, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 5, Novi Sad 2011, 845–846.

MARINKOVIĆ NEDUČIN, Radmila, profesorka univerziteta, rektorka, tehnološkinja (*Novi Sad, 1. 10. 1946*).

Osnovnu školu i gimnaziju „Moša Pijade”, kao najbolja učenica škole, završila u Novom Sadu 1965. Diplomirala na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu (1970). Najbolja studentkinja u svojoj generaciji. Magistrirala na istom fakultetu (1977). Doktorirala na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Fazne transformacije silicijum dioksida kao nosača heterogenih katalizatora u prisustvu metalnih oksida* (1985).

Na Tehnološkom fakultetu radi od 1970, kada je izabrana za asistentkinju na predmetima *Mikrobiologija, Opšta i neorganska hemija i Fizička hemija*. Birana u zvanja docentkinje, vanredne i redovne profesorke (1986–1996). Od 2002. držala je nastavu i na Medicinskom fakultetu (Zavodu za farmaciju) iz predmeta *Fizička hemija sa instrumentalnim metodama*.

Stručna usavršavanja: Čehoslovačka, SAD, Poljska i Nemačka. Rukovodila ili učestvovala na 15 naučnoistraživačkih projekata. Objavila preko 250 naučnih i stručnih radova. Rukovodila izradom tri doktorske disertacije i jedne magistarske teze.

⁴⁰ Bračno stanje navedeno radi objašnjenja imovinskog stanja i u vezi sa tim zadužbinarstva.

Potpredsednica Izvršnog veća AP Vojvodine i predsednica Saveta Univerziteta u Novom Sadu. Prorektorka za nastavu (2001–2004), rektorka Univerziteta u Novom Sadu (2004–2009). Za to vreme postignuti su najbolji rezultati u modernizaciji nastave, primeni evropskih iskustava u novom pristupu obrazovanju, promene u sistemu upravljanja nakon donošenja novog Zakona, uvođenju novih studijskih programa, formiranju novih tela na nivou sistema visokog obrazovanja, posebno u domenu kvaliteta na Univerzitetu u Novom Sadu. Izabrana za profesora emeritusa na Univerzitetu u Novom Sadu (2013).

BIBL.: *Mikrobiologija*, 1, Novi Sad 1973 (koautorstvo); *Širi aspekti primene adsorpcionih metoda za karakterizaciju heterogenih katalizatora*, u: P. Putanov, Uloga teorije u razvoju industrijske katalize, Novi Sad 1992; *Eksperimentalna fizička hemija*, Novi Sad 1998 (koautorstvo);

LIT.: S. Sokolović, *Marinković Nedučin, Radmila*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 14, Novi Sad 1999, 34–35; S. Savić, *Profesorke univerziteta u Novom Sadu: životne priče*, Novi Sad 2015, 267–277.

MARINKOVIĆ, Sofija Sonja, borkinja, narodna herojka, agronomkinja (*Straževica, Pakrac*, 3. 4. 1916 – *Bagljaš, Zrenjanin*, 31. 7. 1941).

Osnovnu školu završila u Straževici, a gimnaziju u Somboru i Novom Sadu. Studije poljoprivrede upisala u Zemunu, gde se aktivno uključila u politički rad i postala članica KPJ. U ime vojvođanske omladine učestvovala na kongresu za mir u Parizu. Učestvovala u nastanku i radu OMPOK-a i bila predsednica njegove ženske sekcije u Novom Sadu. Članica Mesnog komiteta SKOJ-a i delegatkinja na Petoj konferenciji PK SKOJ-a, takođe i predsednica Narodne pomoći za Vojvodinu, zbog čega je više puta zatvarana.

Aktivno učestvovala u pripremi ustanka u Vojvodini. Uhapšena 14. jula, prilikom prelaska Dunava radi odlaska u Beograd. Posle dve nedelje strahovitih mučenja, streljana 31. jula 1941. u Bagljašu, zajedno sa devedesetak uhapšenih aktivista i boraca. Za narodnu herojku proglašena oktobra 1943.

Danas u Novom Sadu, Zemunu, Zrenjaninu i Subotici osnovne škole nose njeno ime, kao i Poljoprivredna škola u Požarevcu. U Novom Sadu duže od 50 godina uspešno deluje Akademsko kulturno-umetničko društvo pod njenim imenom, a u sledećim mestima postoje ulice koje nose njeno ime: Novi Sad, Beograd, Subotica, Sremski Karlovci, Kragujevac, Lazarevac, Sombor, Zrenjanin, Kikinda i Apatin. U Zrenjaninu, Žablju i Zemunu postoje i spomen-biste.

LIT.: [R.] Redakcija, *Marinković, Sonja*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 14, Novi Sad 1999, 35–36; *Narodni heroji Jugoslavije* (ur. O. Đuršević-Đukić), Beograd 1975; Đ. Momčilović, *Banat u narodnooslobodilačkom ratu*, Beograd 1977, 564–565; Z. Golubović, Ž. Kumarnov, *Žene Novog Sada u NOB i socijalističkoj revoluciji 1941–1945*, u: *Žene Vojvodine u ratu i*

revoluciji 1941–1945 (prir. D. Kecić), Novi Sad 1984, 332–359; G. Stojaković, S. Kresoja, *Ženska imena Novog Sada*, Novi Sad 2014, 55–56; *40 godina Akademsko kulturno-umetničkog društva „Sonja Marinković“*: 1962–2002, Novi Sad 2002; *Leksikon narodooslobodilačkog rata i revolucije u Jugoslavije: 1941–1945*. Knj. 2, M–Ž, Beograd 1980; M. Simin-Bošan, N. Simin, *Zašto su ćutale: majka i ćerka o istom ratu*, Novi Sad, 2009, 10–11.

MARŽINEC, Ljubica, *pijanistkinja, muzička pedagoškinja*
(*Osijek*, 18. 9. 1909 – *Beograd*, 20. 1. 1963).

Klavir učila u Beogradu kod Ćirila Ličara. Diplomirala na majstorskoj školi Praškog konzervatorijuma (1932). Do Drugog svetskog rata nastupa u Pragu, Ostravi, Beogradu, izvodeći kompozicije: F. Lista, L. Van Betovana, D. Skarlatija, M. Ravela. Izvodila i moderne obrade baroknih kompozitora: Freskobaldija, Baha, F. Šopena i dr. Muzička kritika ju je isticala kao vrsnu izvođačicu modernih kompozitora: I. Stravinskog, M. Musogrskog, S. Prokofjeva i dr. Izvodila i dela savremenih jugoslovenskih kompozitora: J. Slovenskog, M. Tajčevića i B. Papadopula.

Nakon Drugog svetskog rata, radila u Muzičkoj školi pri Muzičkoj akademiji (do 1947) i u Muzičkoj školi „Stanković“ do odlaska u penziju.

LIT.: R. Pejović, *Koncertni život u Beogradu 1919–1941*, Beograd 2004; M. Kokanović Marković, *Maržinec, Ljubica*, u: Srpski biografski rečnik, knj. 6, Novi Sad 2014, 43–44.

MATIĆ, Anka Grozda, *narodna herojka, domaćica*
(*Irig*, 9. 8. 1918 – *Valjevo*, 15. 10. 1944).

Osnovnu školu završila u Irigu. U porodičnom okruženju se upoznala sa levičarskom ideologijom i u proleće 1940. primljena u KPJ. Odmah po okupaciji Kraljevine Jugoslavije, počela da radi na pripremama za ustanak. Posle očeve pogibije, pristupa Podunavskom partizanskom odredu (kasnije Drugi sremski bataljon) i pridružuje se sestrama i braći koji su bili u partizanima.

U Bosni učestvuje u borbama protiv četnika na Majeveci i u borbama protiv ustaša na liniji Tuzla–Brčko. U proleće 1943. njen bataljon ulazi u sastav II vojvođanske udarne brigade. Borbe su se nastavile preko istočne Bosne, Zelengore sve do Hercegovine. U drugoj polovini 1944. vraća se preko istočne Bosne u zapadnu Srbiju i učestvuje u borbama za oslobođenje. Politička delegatkinja i politička komesarka u svojoj četi.

Ranjena u borbama u Crnoj Gori. Poginula u završnim borbama za oslobođenje Beograda, tako što ju je pokosio mitraljeski rafal sa nemačkog tenka u blizini sela Zabrežje. Teško ranjena, a sutradan 15. oktobra 1944. preminula.

Za narodnu herojku proglašena 1953.

Njeno ime nose ulice u Beogradu, Zemunu i Irigu. U centru Iriga postoji njena spomen-bista, koju je 1972. uradio vajar Jovan Soldatović. Njena spomen-kuća se nalazi na spisku nepokretnih kulturnih dobara u kategoriji Značajni spomenici kulture u Vojvodini o kojima se brine Pokrajinski zavod za zaštitu kulture u Novom Sadu.

LIT.: Ž. Atanacković, *II vojvođanska NOU brigada*, Beograd 1978; *Narodni heroji Jugoslavije* (ur. O. Đurđević-Đukić), Beograd 1975; *Žene u Srbiji u NOB* (ur. R. Vujačić), Beograd 1975; R. Prica, *Organizacija AFŽ u sremskomitrovačkom srezu*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945* (prir. D. Kecić), 569–590.

MATUŠA, Svetlana, slikarka, keramičarka (*Pančevo, 1959*).

Diplomirala na Fakultetu primenjenih umetnosti i dizajna u Beogradu, Klasa za izradu unikatne keramike. Izlaže od 1986. Imala 17 samostalnih i više od 140 kolektivnih izložbi u zemlji i inostranstvu. Samostalne izložbe u Novom Sadu, Beogradu, Pančevu i Rejkjaviku. U okviru kolektivnih izložbi, izlagani su njeni unikatni keramički komadi i slike na Islandu, u Srbiji, Češkoj, Portugaliji, Japanu i dr. Učestvovala i na mnogim simpozijumima i kolonijama.

Danas živi i radi u Rejkjaviku, vlasnica veoma uspešnog umetničkog studija-galerije za izradu i prodaju keramike. Osim keramikom, bavi se skulpturom i slikarstvom. Članica je UPIDIV-a i ULUPUDS-a. Tri meseca provela na specijalizaciji u Šigaraki institutu za keramiku u Japanu. Dobitnica Godišnje nagrade ULUPUDS-a (1993) i Zlatne forme UPIDIV-a (1998).

Članica Islandskog udruženja umetnika i Udruženja keramičara Islanda.

LIT.: S. Nikolin, *Cincari /Aromuni/ u južnom Banatu*, Pančevo 2009, 57–58; *Lana Matuša*, <http://www.svetlanamatusa.com/> (Pristupljeno 2. 12. 2015).

MEŠTEROVIĆ PANTIĆ, Julka, lekarka, potpukovnica saniteta (*Srpski Itebej, 22. 8. 1906 – Beograd, 4. 10. 1984*).

Osnovnu školu završila u Srpskom Itebeju, a gimnaziju u Zrenjaninu. Diplomirala na Medicinskom fakultetu u Beogradu (1931). Specijalizaciju iz oblasti ginekologije odbranila 1937. Počela da radi u Beogradu, a zatim u privatnoj ordinaciji svoga muža u Valjevu. Na početku Drugog svetskog rata (sa suprugom i braćom) pristupa partizanskom pokretu i sanitetu. Angažovana u Posavskom partizanskom odredu, a zatim tokom 1942. i 1943. postaje upravnik partizanskih bolnica u Novoj Varoši i Čajniču, a zatim rukovodi hirurškom ekipom u V krajiškoj divizionu, krećući se sa partizanskim trupama kroz planinske predele Herce-

govine, Crne Gore, preko istočne Srbije do Beograda tokom IV, V i VI fašističke ofanzive. U borbama za oslobođenje Srbije, postaje zamenica načelnika saniteta Glavnog štaba i načelnica saniteta Komande grada Beograda. Upravnica Opšte državne bolnice (1946), pomoćnica ministra zdravlja SR Srbije (1946–1949), članica Glavnog odbora AFŽ-a Srbije. Penzionisana je 1965. Tokom Drugog svetskog rata prva žena koja je dobila čin potpukovnice (1943). Dobitnica nekoliko visokih priznanja i odlikovanja: Partizanska spomenica 1941, Orden za hrabrost i dr.

BIBL.: *Lekarev dnevnik*, Beograd 1968.

LIT.: *Poznati srpski lekari*, Beograd, Toronto 2005, 492; J. Popov, *Mešterović Pantić, Julka*, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 6, Novi Sad 2014, 390–392.

MIJAVEC rođ. SÝKOROVÁ, Marija (*Myjavcová Maria*),
profesorka univerziteta, lingvistkinja, publicistkinja
(*Bački Petrovac, 1. 6. 1934*).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Bačkom Petrovcu. Diplomirala na Filološkom fakultetu u Beogradu na Grupi za češki i slovački jezik (1956). Magistrirala na Filološkom fakultetu u Beogradu (1975). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Katedri za slovački jezik i književnost, tema: *Vývin spisovnej slovenčiny vo Vojvodine v podmienkach kontaktu so srbochorvátskym jazykom (Razvoj standardnog slovačkog jezika u Vojvodini u kontaktu sa srpskohrvatskim)* (1987). Radila kao profesor u Gimnaziji „Jan Kolar” u Bačkom Petrovcu (1956–1957), zatim kao novinarka i jezička redaktorka u novinama *Hlas ľudu* i izdavačkoj kući Obzor (1957–1967). Od 1968. zaposlena na Filozofskom fakultetu, najpre kao stručni saradnik za slovački jezik, a zatim u zvanju docentkinje na Odseku za slovački jezik i književnost. Vanredna profesorka na Pedagoškoj akademiji u Novom Sadu i na Pedagoškom fakultetu u Somboru (istureno odeljenje u Bačkom Petrovcu za obrazovanje učitelja na slovačkom jeziku).

Naučni rad posvetila je istraživanju bilingvizma (slovačko-srpski), lingvodidaktike, sociolingvističkim istraživanjima, sastavljanju udžbenika na slovačkom jeziku i prevodenju. Penzionisana 1991.

Prva je dobitnica Nagrade Slovačkog izdavačkog centra (Nagrada SIC) za knjigu *State o našej slovenčine* (2006).

BIBL.: *Slovenčina v jazykovej enclave*, Báčsky Petrovec 2001; *State o našej slovenčine*, Báčsky Petrovec 2006; *Slovenská jazyková čítanka: o slovenskom jazyku vo Vojvodine*, Báčsky Petrovec 2009.

LIT.: *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, Novi Sad, 1984, 841; J. Marko, *Lexikón slovenských vojvodinských vysokoškolských učiteľov a vedcov*, Báčsky Petrovec 2009, 124–126.

MILOJEVIĆ, Mileva, učiteljica, feministkinja, publicistkinja
(Bijeljina, 6. 9. 1885 – Beograd, 5. 5. 1971).

Osnovnu školu završila u Bijeljini, a Učiteljsku školu u Beogradu (1903–1907). Najpre službovala u Bijeljini, a zatim se seli u Beograd.

Predsednica Društva za prosvjećivanje žene i zaštitu njenih prava⁴¹, koje je osnovano u Beogradu (1919). Nakon uključivanja ove feminističke organizacije u Ženski pokret, veoma aktivna i u njemu. Učestvovala u Ljubljani na osnivačkoj sednici Alijanse ženskih društava u Kraljevini SHS (1923).

Urednica časopisa *Ženski pokret*⁴² (1920–1927). Objavila zbirku pesama, pod pseudonimom Nada Jovanović.

BIBL.: *U život vizija čija je moć istina*, Beograd 1924.

LIT.: *Bibliografija ženskih pisaca u Jugoslaviji*, Beograd, Ljubljana, Zagreb 1936, 59–60; N. Božinović, *Žensko pitanje u Srbiji u XIX i XX veku*, Beograd 1996, 109–110; D. Martinov, *Milojević, Mileva*, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 6, Novi Sad 2014, 590.

MIMICA-DUKIĆ, Neda, profesorka univerziteta, dekanica, hemičarka (Novi Sad, 2. 5. 1952).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala hemiju na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu (1979). Magistrirala na istom fakultetu (1987). Doktorirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Prilog proučavanju hemijskog sastava Mentha piperita L* (1993).

Sva zvanja, od asistentkinje-pripravnice do redovne profesorke prošla na matičnom fakultetu (1979–2003).

Drži nastavne kurseve, na osnovnim i master studijama na Prirodno-matematičkom fakultetu, iz sledećih predmeta: Osnovi biohemije, Intermedijerni metabolizam, Biohemija lekovitog bilja i Biohemija antioksidantnih sistema. Pored toga, drži nastavu i na Medicinskom fakultetu. Angažovana na doktorskim studijama.

Rukovodila timom za međunarodnu saradnju PMF-a (2006–2009), prodekanica za nauku, razvoj i međunarodnu saradnju (2005–2006). Za dekanicu izabrana 2009, a posle prvog mandata je reizabrana, tako da je bila na toj funkciji do maja 2015. Prva žena koja je vodila Prirodno-matematički fakultet u Novom Sadu.

⁴¹ Programsko opredeljenje ovog Društva: prosvjećivanje žena sa ciljem ostvarivanja njihovih građanskih i političkih prava i odricanje od humanitarnih aktivnosti, up. N. Božinović, *Žensko pitanje u Srbiji u 19. i 20. veku*, Beograd 1996, 109.

⁴² Časopis *Ženski pokret: organ Društva za prosvjećivanje žene i zaštitu njenih prava* izlazio od 1920. do 1938. godine, u izdanju Društva za prosvjećivanje žene i zaštitu njenih prava.

Šefica Katedre za biohemiju i hemiju prirodnih proizvoda (od 2015). Predsednica Saveta PMF-a.

Članica Matičnog odbora za hemiju Ministarstva za nauku, predsednica Odbora za prirodne nauke Evropske univerzitetske fondacije – Campus Europae. Članica uredništva međunarodnog časopisa *Phytotherapy Research*, članica *International Society of Food, Agriculture and Environment* i recenzentkinja vodećih međunarodnih časopisa: *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, *Food Chemistry*, *Phytotherapy Research*, *Planta Medica* i dr.

Stručna usavršavanja: Fellowship at the University of Athens, Faculty of Pharmacy, and Department of Pharmacognosy (1987/1988), British Council Award at the Department of Botany, Reading University, UK (1991).

Dobitnica povelja za ostvarene rezultate, povodom 50 godina Departmana za hemiju (2012), prve nagrade za postignute rezultate u naučnoistraživačkom radu koju dodeljuje Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije (2004).

BIBL.: *Antimicrobial and antioxidant activities of three Mentha L. species essential oils*, *Planta Medica*, 69 (2003), 413–419; *Antimicrobial and antioxidant activity of Melissa officinalis (Lamiaceae) essential oil*, *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 52 (2004), 2485–2489 (koautorstvo); *Antimicrobial and antioxidant properties of Rosmemary and Sage (Rosmarinus officinalis L. and Savia officinalis L.) essential oil*, *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 55 (2007), 7879–7885 (koautorstvo); *Phenolics as antioxidants in garlic (Allium sativum L., Alliaceae)*, *Food Chemistry*, 111 (No4) (2008), 925–929.

LIT.: S. Savić, *Profesorke novosadskog univerziteta: životne priče*, Novi Sad 2015, 362–370.

ODADŽIĆ, Ljubica, narodna herojka, radnica (Kumane, 12. 10. 1913 – Pančevo, 10. 3. 1942).

Završila samo osnovnu školu. Radila sezonske poslove. Po odlasku u Beograd 1935, radi najpre kao kućna pomoćnica, a zatim se zapošljava kao tekstilna radnica. Uključuje se u sindikalni pokret i angažuje se radeći na emancipaciji žena. Više puta hapšena. Tokom 1938. primljena u KPJ.

Posle okupacije Kraljevine Jugoslavije 1941, uključuje se u NOP i vraća u rodno mesto u Banatu. Radila u ilegali, zadužena za pripremanje i organizaciju partizanskih odreda. Usled jakih neprijateljskih snaga, pokušaj prebacivanja u Srem Kumanačko-melenačkog partizanskog odreda, nije uspeo. Nastupila je veoma hladna zima 1942, a pripadnici partizanskog pokreta bili su raspoređeni po bazama. U akciji nemačkih oružanih snaga februara 1942. veliki broj baza je otkriven, pripadnici partizanskog pokreta su ili ubijeni ili su pohapšeni.

U jednoj od akcija uhapšena. Tom prilikom pokušala da izvrši samoubistvo. Nije uspela jer se metak zaglavio u cevi revolvera.

Streljana 10. 3. 1942. u Pančevu. Tokom 1953. proglašena za narodnu herojku.

Danas u Kikindi, Zrenjaninu, Somboru i Novom Bečeju postoje ulice koje nose njeno ime, dok se u njenom rodnom Kumanu nalaze spomen-bista i ulica.

LIT.: *Vojvodina u borbi*, Novi Sad 1963; *Narodni heroji Jugoslavije* (ur. O. Đurđević-Đukić), Beograd 1975; *Žene Srbije u NOB* (ur. R. Vujačić), Beograd 1975; B. Popov, *Borba žena Banata u fašističkim zatvorima i logorima*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji* (prir. D. Kecić), Novi Sad 1984, 191–205; G. Stojaković, *Mapa AFŽ-a Vojvodine: 1942–1953*, http://www.zenkestudije.org.rs/01_o_nama/gordana_stojakovic/plakati_partizanke/afz-herojke.pdf (Pristupljeno 3. 1. 2016).

OGNJANOVIĆ-FAJT, Hedviga, *infektološkinja, lekarka, docentkinja univerziteta (Karlovac, 11. 3. 1923 – Novi Sad, 2. 8. 1992)*.

Osnovnu školu završila u Novom Sadu, a gimnaziju u Zagrebu. Studije medicine započela u Segedinu i prekinula, pošto se priključila partizanima (1944). Radila na Hirurškim odeljenjima Vojne bolnice u Novom Sadu i Petrovaradinu. Studije nastavila posle Drugog svetskog rata. Diplomirala na Medicinskom fakultetu u Zagrebu (1949). Specijalizaciju iz oblasti infektivnih bolesti završila 1952.

Postavljena za zamenicu šefa Infektivnog odeljenja. V.d. upravnika Klinike za infektivne bolesti (1963–1968), a zatim upravnica od 1968. Direktorica Klinike koja je postala sastavni deo Medicinskog fakulteta u Novom Sadu.

Za asistentkinju na Medicinskom fakultetu izabrana 1961, za docentkinju (1967), posle prihvaćenog habilitacionog rada *Aspekti oboljenja prouzrokovanog bakterijama iz grupe Salmonella*. Penzionisana 1981.

Neposredno posle Drugog svetskog rata, bila je učesnica na nekoliko radnih akcija. Učestvovala u lečenju obolelih od trbušnog tifusa. Učesnica brojnih domaćih i stranih naučnih konferencija.

LIT.: G. Čanak, *Ognjanović Fajt, Hedviga*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 18, Novi Sad 2001, 98–99.

OKRAJNOV-ROTOVIĆ, Božica, *profesorka univerziteta, hemičarka (Kladanj, 24. 12. 1914 – Beograd, 17. 1. 1983)*.

Osnovnu školu završila u Kladnju, a gimnaziju u Beogradu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu, Grupa za hemiju (1938). Doktorirala na Hemijskom institutu Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Strazburu, tema: *Analyse des oleoresins d'abietinees at des cellophanes correspondantes*.

Za asistentkinju Hemijskog instituta Medicinskog fakulteta u Beogradu izabrana 1945, docentkinju (1955), vanrednu profesorku (1965). U zvanje redovne profesorke izabrana 1971. Specijalizacije u Švajcarskoj, na Hemijskom institutu Medicinskog

fakulteta u Ženevi (1949/1950), u Hemijskom zavodu Univerziteta u Cirihi, kao i na Velikoj tehničkoj školi u Cirihi kod profesora L. Ružičke.

Dekanica Medicinskog fakulteta u Beogradu (1973–1976).

Objavila više od 30 radova iz oblasti biohemije, štampanih u međunarodnim i domaćim časopisima.

BIBL.: *Repetitorijum neorganske hemije*, Beograd 1972; *Osnovi organske hemije*, Beograd 1979 (koautorstvo).

LIT.: *Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu: 80 godina rada*, Beograd, 2000; *Profesori Medicinskog fakulteta u Beogradu*, Beograd 2000.

OLENJINA, Marina, balerina, baletska pedagoškinja, koreografinja (Moskva, 2. 4. 1887– Beograd, 2. 6. 1963).

Pohađala osmogodišnju Pozorišnu i koreografsku školu u Moskvi. Usavršavala se u Pragu i u Parizu.

Po napuštanju Rusije posle Oktobarske revolucije, angažovana u Narodnom pozorištu u Beogradu kao primabalerina (1923–1945). Tokom Drugog svetskog rata radila kao partizanska bolničarka u Crnoj Gori. Do 1950. radila na organizaciji klasičnog baleta i kao koreografinja Umetničkog ansambla pri Centralnom domu JNA u Beogradu.

Nakon toga dolazi u Novi Sad, sa grupom igrača iz rasformiranog ansambla. Organizuje i vodi baletski ansambl Srpskog narodnog pozorišta. Sa puno ljubavi i umeća je prenosila svoje znanje i iskustvo na osposobljavanje mladih igrača za predstave. U Novom Sadu boravi i radi do 1957. Na inicijativu Udruženja baletskih umetnika iz Vojvodine ustanovljena je nagrada koja nosi ime Marine Olenjine, a dodeljuje se mladim i talentovanim baletskim igračima od 2007.

U spomen na nju podignut spomenik/skulptura, delo akademskog vajara L. Silađija, na Pozorišnom trgu i zelenoj površini ispred SNP-a (2011).

LIT.: Lj. Mišić, *Olenjna, Marina*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 18, Novi Sad 2001, 134–135; *Marina Olenjina*, <http://www.snp.org.rs/> (Pristupljeno 5. 12. 2015).

PALIK-KUNČAK, Ana, sveštenica (Kisač, 25. 4. 1961).

Osnovnu školu završila u Kisaču, a potom Karlovačku gimnaziju – prevodilački smer za nemački jezik. Početno teološko obrazovanje stekla u Švajcarskoj gde je pohađala kurs u crkvenoj bolnici, kao i kurs engleskog jezika. Diplomirala na Teološkom fakultetu u Pragu (1985). Svešteničku službu vrši u Kisaču u Evangelističko-metodističkoj crkvi.

Najpre saradnica, a kasnije i predsednica Hrišćanske socijalno-humanitarne organizacije Haris (1992–2004). Dugogodišnje učešće u radu Ekumenske humanitarne organizacije kao članica Upravnog odbora i saradnja na određenim projektima.

Nakon povratka u Kisač, preuzela dužnost sveštenice u Evanđeosko-metodističkoj crkvi gde propoveda i obavlja sve sveštenečke dužnosti, uključujući posebno rad na veronauci sa decom i odraslima.

BIBL.: *Žena u Evangeličko-metodističkoj crkvi*, u: S. Savić, *Feministička teologija*, Novi Sad 1999, 134–135.

LIT.: S. Savić, *Sa Anom Palik Kunčak*, u: *Feministička teologija*, Futura publikacije, Novi Sad 1999, 136–138; Biografija A. Palik-Kunčak (lična arhiva).

PAPAZOGLU OSTROGORSKI, Fanula, *profesorka univerziteta, istoričarka, epigrafičarka, dopisna članica SANU (Bitolj, 3. 2. 1917 – Beograd, 26. 1. 2001).*

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Bitolju. Na Filozofskom fakultetu u Beogradu studirala klasičnu filologiju i istoriju. Izbijanje Drugog svetskog rata i okupacija Beograda prekinuli su njene studije. Zbog svojih antifašističkih stavova uhapšena i internirana u logor na Banjici 1942–1943. Po izlasku iz logora tokom 1943, pridružila se partizanima na slobodnoj teritoriji u Sremu. Radila u Glavnom narodnooslobodilačkom odboru Vojvodine, a od 1945. u Ministarstvu informacija i Ministarstvu spoljnih poslova (do 1947).

Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu na Katedri za istoriju (1946) i odmah se zaposlila na Katedri za istoriju starog veka. Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu, tema: *Makedonski gradovi u rimsko doba* (1955). Birana u zvanje docentkinje (1956), vanredne profesorke (1960) i redovne profesorke (1965). Penzionisana 1979.

Bavila se istraživanjem antičkog Balkana, gradovima, epigrafskim i numizmatičkim natpisima, kao i plemenima, romanizacijom i helenizacijom na Centralnom Balkanu. Govorila više jezika. Bila u braku sa čuvenim vizantologom i akademikom Georgijem Ostrogorskim.⁴³

Znatno doprinela formiranju Centra za antičku epigrafiku i numizmatiku, kao i Seminara za istoriju starog veka. Na Univerzitetu Paris-Sorbonne (Paris IV) dodeljen joj je počasni doktorat (1982). Izabrana za dopisnu članicu SANU, a od 1982. i za redovnu. Dopisna članica Nemačkog arheološkog instituta u Berlinu i inostrana članica Makedonske akademije nauka i umetnosti, takođe i Filološkog društva *Parnasos* u Atini. Dobitnica je Oktobarske nagrade Beograda (1970) i Sedmojulske nagrade (1988).

⁴³ Podatak o bračnom stanju se navodi opravdano jer, po mišljenju autora, daje dodatnu dimenziju u bavljenju naukom profesorke Papazoglu.

BIBL.: *Makedonski gradovi u rimsko doba*, Beograd 1957; *Srednjobalkanska plemena u predrimsko doba: (Tribali, Autarijati, Dardanci, Skordisci i Mezi)*, Sarajevo, Beograd 1969; *Istorija helenizma – epoha Aleksandra Velikog*, Beograd 1972; *Inscriptiones Graecae, Epiri, Macedoniae, Thraciae, Scythiae : Pars II Inscriptiones Macedoniae : Fasciculus II Inscripti-ones Macedoniae septentrionalis : Sectio prima Inscriptiones Lyncestidis, Heracleae, Pelagoniae, Derriopi, Lychni*, Berlin 1999 (koautorstvo); *Iz istorije antičkog Balkana: odabrane studije*, Beograd 2007 (koautorstvo); *Srednjobalkanska plemena u predrimsko doba: Tribali, Autarijati, Dardanci, Skordisci i Mezi*, Beograd 2007.

LIT.: S. Ćirković, *Papazoglu, Fanula*, u: Enciklopedija srpske istoriografije, Beograd 1997, 560–561; O. Pelcer-Vujičić, *Fanula Papazoglu i razvoj grčke epigrafike u Srbiji*, u: Antika i savremeni svet: naučnici, istraživači i tumači: zbornik radova, Novi Sad 2013, 319–323.

PAVKOV-HRVOJEVIĆ, Milica, profesorka univerziteta, dekanica, fizičarka (Novi Sad, 29. 7. 1972).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala na Prirodno-matematičkom fakultetu na Departmanu za fiziku (1995). Magistrirala na Fizičkom fakultetu u Beogradu (1999). Doktorirala iz oblasti Fizike kondenzovane materije (2002). Na Departmanu za fiziku na PMF-u u Novom Sadu izabrana za asistentkinju-pripravnicu (1996). Birana u zvanje asistentkinje (2000), zvanje docentkinje (2003), zvanje vanredne profesorke (2009) i redovne profesorke (2013) za naučnu oblast Teorijska fizika kondenzovanog stanja materije. Uključena u nastavu na osnovnim, master i doktorskim studijama na sledećim predmetima: Uvod u teorijsku fiziku, Izabrana poglavlja iz mehanike i elektrodinamike, Teorija relativnosti, Nebeska mehanika, Modeliranje globalnih promena i Jako korelisani sistemi.

Pomoćnica direktora na Departmanu za fiziku (2007–2009). Rukovoditeljka doktorskih studija fizike (od 2009). Prodekanica za međunarodnu saradnju (2009–2015). Dekanica Prirodno-matematičkog fakulteta u Novom Sadu u dva mandata: (2015–2018. i 2018–2021). Predsednica Nadzornog odbora Društva fizičara Srbije (od 2014), potpredsednica Društva fizičara Srbije (2009–2011). Specijalizacije: u Trstu, Oksfordu, Lindau i Čikagu. Koordinatorica za fiziku međunarodnog projekta razmene studenta Evropske univerzitetske fondacije – Campus Europae u dva mandata (2003–2006) i (2013–2015). Koautorica nekoliko udžbenika iz fizike za studente i đake.

BIBL.: *Spin-wave dispersion and transition temperature in the cuprate antiferromagnet La_2CuO_4* , Physical Review B 68, 014435 (2003) (koautorstvo); *T hermodynamic properties of magnetic bilayers*, Journal of Physics and Chemistry of Solids, 20 (2005), 1–7 (koautorstvo); *Thermodynamical properties of the Ising and Heisenberg $S = 1$ ferromagnet with biquadratic exchange and uniaxial anisotropy*, Physica status solidi(b) 243 (2006), 530–541; *Low-temperature Properties of Ferromagnetic Fibonacci Superlattices*, The European Physical Journal

B 59 (2007), 367–373; *Magnon energy renormalization and low-temperature thermodynamics of $O(3)$ Heisenberg ferromagnets*, *Annals of physics* 339 (2013), 382–411.

LIT.: Prof. dr Milica Pavkov Hravojević, https://www.pmf.uns.ac.rs/o_nama/uprava/dekan (Pristupljeno 2. 2. 2016).

PENAVIN rođ. BORSY, Olga, profesorka univerziteta, lingvistkinja (*Debrecin, 15. 7. 1916 – Novi Sad, 25. 10. 2001*).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Debrecinu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu (mađarski, latinski i italijanski jezik) u Debrecinu. Radi kao profesorka u gimnaziji u Debrecinu, a onda tokom Drugog svetskog rata u subotičkoj gimnaziji. Na Višoj pedagoškoj školi predaje lingvistiku (od 1947). Doktorirala na Univerzitetu u Getingenu na Grupi ugrofinski jezik, tema: *Die Sprache der ungarischen Bevölkerung der Batschka* (1956).

Birana na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu u zvanje docentkinje (1957), vanredne profesorka (1962) i redovne profesorka (1967). Penzionisana 1984. Nastavu držala na Odseku za mađarski jezik i književnost, držeći kurseve iz Sintakse i Dijalektologije. Dobitnica uglednog priznanja *Senteleki* (1989) i *Spomen medalje Ištvan Đerfi*. Autorka više od 400 naučnih i stručnih radova. Kompletna bibliografija objavljena u publikaciji *Hungarológiai közlemények* (1996).

LIT.: *Filozofski fakultet 1954–1984*, Novi Sad 1984, 751–756; T. Moric, *Penavin, Olga*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 19, Novi Sad 2002, 249–250.

PERAZIĆ, Jasmina, košarkašica, filološkinja (*Novi Sad, 6. 12. 1960*).

Osnovnu školu završila u Novom Sadu, gde je započela i gimnaziju. Gimnaziju završila u Frankfurtu, budući da se već tada ozbiljno bavila košarkom.

Počela da trenira u ŽKK Vojvodina i uzor joj je bila Marija Veger. Za seniorski tim nastupa sa 14 godina, a sa 15 debitovala za juniorsku reprezentaciju Jugoslavije. Sa 17 godina odlazi u Frankfurt i nastupa za tamošnji klub *Eintracht*. Jedna od najboljih košarkašica u Nemačkoj sa 18 godina.

Dobija poziv sa Univerziteta Merilend, jednog od najboljih u SAD i počinje da nastupa za ovaj američki klub, vrlo uspešno. Uvek bila u izboru od 12 najboljih košarkašica SAD i igrala Ol-Star utakmice. Uporedo sa košarkom, diplomirala filologiju.

Bez obzira na veliki broj klupskih utakmica i dugu klupsku sezonu, Jasmina Perazić redovno nastupa za seniorsku reprezentaciju Jugoslavije. Njen doprinos je ogroman u usvajanju bronzane medalje u Moskvi na Olimpijskim igrama (1980). Nastupala i na OI u Los Anđelesu (1984) i na Svetskom prvenstvu u Sao Paulu. Na

Evropskom prvenstvu u Budimpešti (1983) reprezentacija Jugoslavije osvojila četvrto mesto. Proglašena za najboljeg strelca i najbolju igračicu celog prvenstva.

Od reprezentacije se oprostila na EP u Španiji kada je osvojena srebrna medalja (1987). Od 1988. nastupala i za profesionalni tim *Njujork Liberti*. U martu 2014. uvrštena u Kuću slavnih američke ženske košarke.

LIT.: Đ. Horvat, *Perazić, Jasmina*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 16, Novi Sad 2002, 258–260; *Jasmina Perazić*, <http://kucaslavnih.rs/jasmina-perazic-u-kuci-slavnih/> (posećen sajt 7. 12. 2015).

PERIĆ-RANKOVIĆ, Borislava, stonoteniserka, trgovkinja
(Bečej, 16. 6. 1972).

Osnovnu i srednju trgovačku školu završila u Bečeju. Radila u struci. Seli se Novi Sad i upisuje vanredno Višu školu za informatiku. Radeći u jednoj firmi, doživljava povredu i ostaje u invalidskim kolicima.

Počinje da se bavi košarkom, a zatim stonim tenisom. Učestvuje sa reprezentacijom na Svetskom kupu u Laškom (2004), osvaja bronzanu medalju u ekipnoj konkurenciji. Dve godine kasnije, na istom mestu osvaja srebrnu medalju. To je njena prva medalja osvojena u pojedinačnoj konkurenciji. U Vupertalu osvaja i zlatnu medalju (2006), da bi naredne godine, na Evropskom prvenstvu u Kranjskoj gori, ekipno osvojila srebrnu, a u pojedinačnoj konkurenciji zlatnu medalju.

Izabrana za najbolju sportistkinju Novog Sada i Autonomne pokrajine Vojvodine u konkurenciji osoba sa invaliditetom (2007). Na paraolimpijskim igrama u Peking u osvojila srebrnu medalju (2008) i dobila priznanje „Jovan Mikić Spartak”, a zatim i priznanje grada Bečaja i Olimpijskog komiteta Srbije.

Na Paraolimpijskim igrama u Londonu (2012) ponovila uspeh, osvojila srebrnu medalju. Izabrana za najbolju sportistkinju na svetu u konkurenciji osoba sa invaliditetom (2015).

LIT.: *Borislava Perić Ranković*, <http://magazin.invalidnost.net/index.php/sekcije/biografije/11-borislava-peri-rankovi> (Pristupljeno 10. 12. 2015).

PERIŠIĆ-JANJIĆ, Nada, hemičarka, profesorka univerziteta
(Petrovaradin, 19. 8. 1942 – Novi Sad, 12. 6. 2013).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala hemiju na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu (1965).

Magistrirala na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu (1970). Doktorirala na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Spektrofotometrijsko ispitivanje reakcijederivata 2,7 – bis – (azobenzol) – hromo-*

tropne kiseline sa protonom i lantanom u vodenim sredinama i smešama voda – dioksan (1972). Birana u zvanje asistentkinje (1966) na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu. Tokom integracije, prelazi sa Tehnološkog na PMF u Novom Sadu (1977). Za docentkinju izabrana 1974, vanrednu profesorku 1979. i redovnu profesorku 1984.

Predavala Opštu i neorgansku hemiju, kao i Hemiju novih materijala na PMF-u, Tehnološkom i Medicinskom fakultetu u Novom Sadu, na svim studijskim nivoima. Paralelno sa spektrofotometrijom, bavi se i hromatografijom, a rezultati koje je postigla u oblasti hromatografije citirani su u svetski poznatim knjigama i monografijama.

Vodeće firme za proizvodnju hromatografske opreme i pribora njene rezultate uvrstile su u aplikacije koje se kao prikazi rezultata mogu naći na njihovim veb-sajtovima. Spada u red najcitiranijih hemičara iz Vojvodine (SCI index 409 za period 1966–2009. godine), ali i u one koji imaju najviše publikovanih radova u međunarodnim časopisima (122). Recenzentkinja više internacionalnih naučnih časopisa: *Anal. Chem.*, *J AOAC INT*, *J. Chromatogr. A*, *Heteroatom Chemistry*, *J. Chem. Soc. Pakistan*, *J. Serb. Chem. Soc.*, *Bull. Chem. Technol. Macedonia*.

Zamenica direktora Instituta za hemiju (1977–1979), zatim prodekanica (1981–1983), pa dekanica Prirodno-matematičkog fakulteta (1983–1985). Izuzetnim zalaganjem, kao dekanica, uspela je da se izbori da se odobri gradnja nove zgrade Instituta za hemiju, geografiju i dekanata. Više od 20 godina šefica Katedre za opštu i neorgansku hemiju (1986–2009). Dopisna članica Vojvođanske akademija nauka i umetnosti, članica New York Academy of Sciences, Društva hemičara Srbije i dr. Za profesora emeritusa izabrana 2010.

BIBL.: *Osnovi opšte i neorganske hemije*. Deo 1, Novi Sad 1981; *Opšta hemija*, Novi Sad 2008.

LIT.: *15 godina Prirodno-matematičkog fakulteta u Novom Sadu*, Novi Sad 1985, 135–136; *Ko je ko u Srbiji '95*, Beograd 1995, 425–426.

PETROV rođ. RADIŠIĆ, Olga, narodna herojka, učiteljica
(Baranda, 1. 12. 1920 – Jajinci, 9. 5. 1942).

Osnovnu školu završila u Barandi, a učiteljsku školu u Vršcu. Učiteljsku službu započela u Barandi, gde se udala za sekretara PK SKOJ-a Borislava Petrova. Tokom 1938. primljena u SKOJ, a zatim i u KPJ. Organizatorica nekoliko sabotažnih akcija u Banatu. Radila na pripremi oružanog ustanka u Vojvodini.

Posle izdaje teško ranjena i uhapšena. Podvrgnuta teškom Šilerovom mučenju u Zrenjaninu. Držala se veoma hrabro. Streljana 9. maja 1942. u logoru u Jajincima. Za narodnu herojku proglašena 1953. Ulice u sledećim mestima nose njeno ime: Novi Sad, Pančevo, Beograd, Bačka Palanka, Zrenjanin i Banatski Brestovac. Kulturni centar u Pančevu je nosio njeno ime do devedesetih godina 20. veka. Osnovne škole u sledećim mestima nose njeno ime: Banatski Brestovac, Vršac, Beograd (Palilula), Baranda. Spomenici: Baranda, Padinska Skela i Pančevo.

LIT.: *Narodni heroji Jugoslavije*, Beograd 1975; Đ. Momčilović, *Banat u narodnooslobodilačkom ratu*, Beograd 1977, 567–568; Z. Golubović, Ž. Kumanov, *Žene Novog Sada u NOB i socijalističkoj revoluciji 1941–1945*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945* (prir. D. Kecić), 332–359; G. Stojaković, S. Kresoja, *Ženska imena Novog Sada*, Novi Sad 2014.

PIHLER, Lujza (DEMIĆ Borka), španska borkinja, majorka JNA (Prijedor, 1903 – Beograd, 28. 2. 1989).

Učestvovala u radničkom i sindikalnom pokretu tridesetih godina XX veka. U Španiju došla iz Francuske (1936), sa mužem Mironom Demićem iz Foče, koji je ubrzo preminuo. Zvanično primljena u KPJ u Španiji 1938. U zemlju se vratila 1940. i radila na organizovanju ustanka. U vreme Užičke republike radila kao bolničarka. Do kraja Drugog svetskog rata stigla do čina majora, boreći se u sastavu nemačke partizanske čete Ernest Telman. Njen rođeni brat, Ivan-Hans Pihler (1901–1981) komandovao tom jedinicom.⁴⁴

BIBL.: *Poslednji čaj za ranjenike*, u: Užička republika: zbornik sećanja, Titovo Užice 1981, 612–614, http://www.znaci.net/00001/59_1_141.pdf

LIT.: N. Redžić, *Telmanovci: zapisi o njemačkoj partizanskoj četi „Ernest Telman”*, Beograd 1984; S. Maričić, *Folksdojčeri u Jugoslaviji*, Beograd 1995, 77–79.

PRITA, Marija, lekarka, aktivistkinja ženskog pokreta (Seleuš, 14. 4. 1866 – Beograd, 1954).

Osnovnu školu i Srpsku višu devojačku školu završila u Pančevu 1876. i 1880. Maturirala u Cirihi (1884), gde je i upisala studije medicine. Diplomirala na Medicinskom fakultetu u Cirihi (1893)⁴⁵. Promovisana na Univerzitetu u Cirihi.

Prvo mesto službe joj je bio Šabac i gradska bolnica u kojoj radi kao bolničarka. Njen muž, dr Nikola Vučetić⁴⁶ je takođe radio na istom mestu. Potom se sele u Beograd, gde otvaraju privatnu ordinaciju. Izbijanjem Balkanskih ratova, njen muž je mobilisan, a Marija postaje opštinska lekarka u Beogradu. Po izbijanju Prvog svetskog rata, postaje lekarka u rezervnoj vojnoj bolnici u Kragujevcu. Sa vojskom se povlači preko Albanije. Odlazi u Lozanu gde se brine o deci bez roditelja, a potom odlazi u Francusku u Tulon, gde se brine o invalidima. U Beograd se vraća 1919. i radi u armijskoj

⁴⁴ Bračno stanje navedeno zbog zajedničkog učešća u Španskom građanskom ratu, a pominjanje rođenog brata neodvojivo je vezano za njeno učešće u Drugom svetskom ratu u nemačkoj partizanskoj četi Ernest Telman.

⁴⁵ Up. Lj. Trgovčević, *Planirana elita*, Beograd 2003, 194, 208.

⁴⁶ Bračno stanje navedeno zbog zajedničkog rada u privatnoj ordinaciji.

bolnici, sve do demobilizacije (1922). Privatnom praksom se bavila sve do odlaska u penziju (1949).

Osim medicinom, bavi se i javnim radom. Jedna je od osnivačica Ženske stranke 1927. u Beogradu i predsednica Društva beogradskih žena lekara. Objavila više stručnih i publicističkih radova. Nositeljka Albanske spomenice i drugih odlikovanja. Ulica u Pančevu i danas nosi njeno ime. Tokom 2014. u Istorijskom arhivu Pančeva. postavljena izložba „*Od pančevačke učenice i ciriške studentkinje do najuglednije lekarke – dr Marija Prita Vučetić*” kustoskinje dr Ivane Spasović.

LIT.: V. Gavrilović, *Žene lekari u ratovima 1875–1945. na tlu Jugoslavije*, Beograd 1976; Lj. Trgovčević, *Planirana elita*, Beograd 2003, 194, 208; S. Nikolin, *Cincari (Aromuni) u južnom Banatu*, Pančevo 2009; L. Segi, *Studenti sa današnje teritorije vojvodine na evropskim univerzitetima 1338–1919*, 314.

PROTIĆ-BANIĆ, Milena, profesorka univerziteta, stomatološkinja (*Tovariševo*, 5. 6. 1936).

Osnovnu školu završila u Tovariševu, a gimnaziju u Somboru. Diplomirala na Stomatološkom fakultetu u Beogradu (1960). Specijalizaciju iz dečje stomatologije sa ortopedijom vilice položila 1972. Doktorirala je na Univerzitetu u Sarajevu, tema: *Antikariozno delovanje molibdena na veštački izazvan karijes zuba u životinja* (1977). Od 1960. radila, u okviru Centra za zaštitu majke i deteta, na stomatološkoj zaštiti predškolske dece i trudnica. Zahvaljujući njenom angažmanu, Centar je tada bio regionalni centar UNICEF-a. Posle toga, radila u Zavodu sa stomatologiju grada Novog Sada, pa u Institutu za stomatologiju Vojvodine.

Usavršavanja: Strazbur, Lozana, Pariz i London. Od osnivanja Stomatološkog odeljenja na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu (1976–1977), učestvovala u njegovom radu i unapređenju organizacije. Prošla sva zvanja, zaključno sa zvanjem redovne profesorke (1990). Direktorica Klinike za stomatologiju (1993–1997). Penzionisana je 1998. i nakon toga, nastavila je da radi u okviru poslediplomskih studija.

Bavila se uticajem mikroelemenata iz zemljišta, vode i ljudske ishrane na zdravlje zuba. U tom smislu, rukovodila jugoslovenskim projektom koji se bavio navedenom tematikom. Sa svojim saradnicima, izradila je Kartu voda u Vojvodini, koja ilustruje sadržaj fluorida u pijaćoj vodi. Bavi se i istorijom stomatologije u Vojvodini. Autorka 100 radova, udžbenika i monografija. Doprinela osnivanju Stomatološke sekcije (1962) u okviru Društva lekara Vojvodine.

Nagrađivana dva puta Srebrnim znakom Crvenog krsta Srbije. I danas aktivna, sada kao članica Upravnog odbora *Fondacije Slađana Đorđević* i članica Vojvođanskog ogranka Akademije medicinskih nauka Srpskog lekarskog društva.

BIBL.: *Stomatologija: za studente medicine*, Novi Sad 1983 (koautorstvo); *Vodič zdravstveno-vaspitnog rada u stomatologiji*, Novi Sad 1985 (koautorstvo); *Farmakoterapijski priručnik*

nik za studente stomatologije, Novi Sad 1988; *Molibden i zubni karijes*, Novi Sad 1989 (koautorstvo); *Fluorna karta vode za piće Vojvodine – “nulto stanje”*, Novi Sad 1991.

LIT.: R. [Redakcija], *Protić-Banić, Milena*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 22, Novi Sad 2003, 161–162; *Stomatološka sekcija DLV SLD: Istorijski put 1 – zlatni jubilej*, u: Stomatološki informator, XII(30) (2012), 5–14.

RAJAČIĆ-ČAPAKOVIĆ, Jelica, *pokrajinska sekretarka, biološkinja* (Varvarin, 28. 9. 1952 – Novi Sad 18. 4. 2008).

Osnovnu školu završila u Zmajevu. Srednju Medicinsku školu završila u Novom Sadu (1972). Diplomirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu na Grupi za biologiju (1976). Magistrirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu na Grupi za biologiju (1978). Nagrađena nagradom Univerziteta za visok prosek tokom osnovnih studija. Radi kao demonstratorka na predmetu Botanika na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu.

Na Radio-televiziji Novi Sad obavlja poslove realizatorke u informativnom programu. Zaposlena u Pokrajinskoj konferenciji SSRNV, radi na pitanjima zaštite i unapređenja životne sredine, obrazovanja i nauke punih trinaest godina.

Devedesetih godina prošlog veka ostala bez posla. Radi kao sekretarka Saveza reformskih snaga Jugoslavije za Vojvodinu. Učestvovala u osnivanju političke stranke Reformista Vojvodine, članica njenog Predsedništva i vodila Forum žena. Nakon političkog razlaza sa pomenutom strankom, učestvuje u osnivanju stranke Demokratska Vojvodina. Prva predsednica političke stranke Demokratska Vojvodina. Nakon izbora 2000. izabrana za članicu Izvršnog veća AP Vojvodine za pitanja poboljšanja položaja žena. Pokrajinska sekretarka za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova (od 2002), a zamenica pokrajinskog sekretara u istom Sekretarijatu (od 2004). Doprinela usvajanju nacrta Zakona o volonterskom radu i Deklaracije o volonterskom radu (2005), Zakona o mobingu (2007), kao i uspostavljanju telefonске linije za žrtve ovog vida nasilja.

Učestvovala u radu Društva ekologa Vojvodine, članica njegovog Predsedništva. Objavila dvadesetak naučnih radova iz oblasti biologije i zaštite životne sredine. BIBL.: *Zajednica Carex gracilis-Poa palustris Ilijanić u Petrovaradinskom ritu*, Zbornik Matice srpske za prirodne nauke 57 (1979), 207–211; *Biljno-geografske odlike Vojvodine*, Glasnik Šumarskog fakulteta 57 (1981), 189–193; *Nova nalazišta Scilla autumnalis L. 1753. (Liliaceae) u Banatu*, Zbornik Matice srpske za prirodne nauke, 66 (1984), 39–43; *Pregled novinskih članaka koji se odnose na populacionu politiku*, Demografija, informacije praksa 7 (2002), 4.

LIT.: R [Redakcija], *Rajačić-Čapaković, Jelica*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 23, Novi Sad 2004, 89–90; S. Savić, *Jelica Rajačić Čapaković*, Novi Sad 2008.

RAMADANSKI rođ. TOMIN, Draginja, profesorka univerziteta, književna prevoditeljka, slavistkinja (Senta, 20. 9. 1953).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Senti. Diplomirala na Filološkom fakultetu u Beogradu na Grupi za ruski jezik i književnost (1977). Magistrirala na istom fakultetu (1985).

Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Parodijski plan romana „Selo Stepančikovo” F. M. Dostojevskog* (1992).

Radila u Istorijskom arhivu u Senti u Odeljenju rukopisne građe (1980–1985). Asistentkinja i docentkinja na Odseku za ruski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu (1986–1994). Tokom 1994. napušta Fakultet i vraća se u Sentu. Prevodi sa mađarskog i ruskog jezika.

Na Filozofski fakultet u Novom Sadu se vraća 2009. Izabrana za vanrednu profesorku (2014).

Nagrađivana za svoj veliki prevodilački opus.

Nagrade: Nagrada Društva književnika Vojvodine za prevod sa ruskog dela A. Genisa *Tama i tišina* i *Dovlatov i okolina* (2000), nagrada „Laza Kostić” za prevode knjiga A. Genisa i P. Krusanova *Kula vavilonska* i *Ujed anđela* (2003), nagrada „Miloš N. Đurić” za prevod sa ruskog dela *Stočiću, postavi se* A. Genisa (2004), Nagrada Bazsalikom za prevođenje i negovanje mađarsko-srpskih veza – Bazsalikom *Műfordítói Díj* (2005), nagrada za prevod knjige O. Tolnaia *Kišinjevska ruža* sa mađarskog na srpski jezik (2013).

Bavi se ruskom književnošću 19. i 20. veka, savremenom ruskom poezijom i prozom i ruskom književnom parodijom.

Članica Društva književnika Vojvodine.

BIBL.: *U potrazi za figurama*, Senta 2012; *Sneško u tropima*, Beograd, Novi Sad 2012; *Parodija u romanu Selo Stepančikovo F. M. Dostojevskog*, Novi Sad 2013.

LIT.: R. [Redakcija], *Ramadanski, Draginja*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 23, Novi Sad 2004, 179; http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/ljudi/fakultet_odseci_slavistika_draginja_ramadanski.html (Pristupljeno 15. 11. 2015).

RANKOVIĆ rođ. JOVANOVIĆ, Anđelija Anđa, narodna herojka, radnica (Izbište, 24. 4. 1909 – Gat kod Gacka, 11. 6. 1942).

Četiri razreda gimnazije završila u Izbištu. Rano se uključila u rad SKOJ-a. Seli se u Beograd i zapošljava u fabrici tepiha. U KPJ primljena 1928. Više puta hapšena zbog učešća u štrajku, zbog čega se vraća u Vršac. Primljena u rukovodeće telo sindikalnog aktiva zaposlenih u tekstilnoj industriji i postaje članica Komisije za rad među ženama pri PK KPJ za Srbiju. Učestvuje u organizaciji većeg broja štrajkova.

Po izbijanju Drugog svetskog rata i sloma Kraljevine Jugoslavije, učestvuje u diverzantskim akcijama u Beogradu, a vrlo brzo se prebacuje na teritoriju Užičke republike. Sa glavninom partizanskih snaga prelazi u Sandžak. U tek formiranoj II proleterskoj brigadi, postavljena za zamenicu političkog komesara.

Bila je udata za Aleksandra Rankovića, visokog posleratnog funkcionera i narodnog heroja, a rođeni brat joj je bio takođe narodni heroj i posleratni funkcioner Isa Jovanović.⁴⁷ Poginula 11. juna 1942. u borbi sa četnicima u blizini Gacka. Za narodnu herojku proglašena 1953.

Ulice u rodnom Izbištu, Novom Sadu, Vršcu, Čupriji, Paliću i Zrenjaninu nose njeno ime. U Vršcu su Opšta bolnica i Medicinski centar nosili njeno ime do 2000. U istom gradu i dalje postoji dečji vrtić koji nosi njeno ime. Njena spomen-bista se nalazi u gradskom parku u Vršcu, a bronzani lik na Spomeniku palim borcima u Izbištu.

LIT.: *Žene Srbije u NOB* (ur. R. Vujačić), Beograd 1975, 23–24; *Narodni heroji Jugoslavije* (ur. O. Đurđević-Đukić), Beograd 1975; K. Ankucić, *Vršačanke u NOP*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945* (prired. D. Kecić), Novi Sad 1984, 280–297; G. Stojaković, *Mapa AFŽ-a Vojvodine: 1942–1953*, http://www.zenskestudije.org.rs/01_o_nama/gordana_stojakovic/plakati_partizanke/afz-herojke.pdf (Pristupljeno 3. 1. 2016).

RANOGAJEC rođ. GAŠPAR, Jonjau, profesorka univerziteta, tehnološkinja (*Kuštilj*, 7. 2. 1953).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Vršcu. Diplomirala na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu (1976). Magistrirala na istom fakultetu (1981). Doktorirala na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Izučavanje kinetike procesa sinterovanja elektroporcelanskih masa* (1986).

U zvanju asistentkinje zaposlena na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu (1977). Izabrana u zvanje docentkinje (1986), vanredne profesorke (1991), redovne profesorke (1997). Drži nastavu iz dva predmeta: Tehnologije keramičkih proizvoda i Karakterizacije neorganskih sirovina i proizvoda.

Prodekanica za nauku na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu (2006–2009). Trenutno šefica Katedre za inženjerstvo materijala na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu. Specijalizacije: Pariz (1979) i Lozana (1987).

Bavi projektovanjem keramičkih sistema, posebno sa stanovišta poboljšanja teksturnih osobina krajnjeg proizvoda, kao i razvijanjem metodologija za detekciju teksturalnih nehomogenosti u keramičkim crepovima i keramičkim pločicama – predskazivanje otpornosti na mraz keramičkih materijala. Osim navedenog, bavi se i karakterizacijom i projektovanjem materijala u kulturnoj baštini. Autor-

⁴⁷ Autor je procenio da u ovom slučaju ne treba izostaviti činjenicu stupanja u brak sa jednim od najmoćnijih ljudi u SFRJ, kao i činjenicu da je rođeni brat bio narodni heroj i visoki funkcioner. Takvi primeri su vrlo retki i zbog toga ih treba navoditi.

ka velikog broja tehničkih rešenja u industriji: keramičkoj, cementnoj i opekarskoj I autorka oko 300 bibliografskih jedinica. Organizatorica Međunarodne škole keramike na Tehnološkom fakultetu i njena stalna rukovoditeljka.

BIBL.: *Opeke srpskih fruškogorskih manastira*, Beograd 1993 (koautorstvo); *Opekarski proizvodi: sirovine, tehnologije, osobine*, Beograd 1998 (koautorstvo); *Intercalation of metal oxides into the structure of clay minerals*, Acta Periodica Technologica, 32 (2001), 71–78 (koautorstvo); *Dizajniranje fotokatalitički aktivnih prevlaka na bazi anjonskih glina*, Izgradnja, 65, 9/10 (2011), 531–534 (koautorstvo); *Characterization of photocatalytically active coatings based on TiO₂/Zn-Al layered double hydroxide on ceramic tiles*, Acta Periodica Technologica, 44 (2013), 181–190 (koautorstvo).

LIT.: R. [Redakcija], *Ranogajec, Jonjaua*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 23, Novi Sad 2004, 196–197; S. Savić, *Profesorke Univerziteta u Novom Sadu: životne priče*, Novi Sad 2015, 390–404; Prof. dr Jonjaua Ranogajec, <http://tf.uns.ac.rs/osoblje/katedra.php?katedra=016> (Pristupljeno 23. 11. 2015).

REĐEP rođ. PETROVIĆ, Jelka, profesorka univerziteta, istoričarka književnosti (Novi Sad, 27. 4. 1936 – Novi Sad, 18. 12. 2014).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u rodnom gradu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za srpsku književnost (1959). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Priča o boju kosovskom* (1972). U zvanje asistentkinje na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu izabrana (1963) na predmetima Srednjovekovna književnost i Narodna književnost. Izabrana za vanrednu profesorku (1979), a za redovnu profesorku (1988).

Šefica Odseka za srpsku književnost (1979–1985) i koordinatorka postdiplomskih studija (1982–1986). Predavačica na Univerzitetima u Nišu, Berlinu, Haleu i Regensburgu. Aktivna u radu kulturnih i naučnih ustanova: Tribine mladih, Matice srpske, Vukove zadužbine i SANU. Članica Odbora SANU za Kosovo i Metohiju, članica redakcije *Kosovskometohijskog zbornika*, urednica *Svezaka Matice srpske* (2000–2013). Jedna od osnivačica kongresa i kulturne manifestacije Dani srpskog duhovnog preobraženja u Manasiji i Despotovcu.

Dobitnica nagrada i priznanja: Povelja Udruženja univerzitetskih nastavnika i naučnika Vojvodine u Novom Sadu, Zlatna značka Kulturno-prosvetne zajednice Srbije, Novembarska povelja grada Novog Sada (1994), Vukova nagrada (1995), nagrada „Milica Stojadinović Srпкиnja” (2006), Povelja Udruženja književnika Srbije za životno delo (2011), nagrada „Pavle Marković Adamov” (2013), nagrada na Međunarodnom sajmu knjiga u Novom Sadu za izdavački poduhvat godine (2014).

BIBL.: *Priča o boju kosovskom*, Novi Sad, Zrenjanin 1976; *Grof Branković i usmeno predanje*, Novi Sad 1991; *Sibinjaniin Janko: legende o rođenju i smrti*, Novi Sad 1992; *Kosovska legenda*, Novi Sad 1995; *Kosovska legenda*, Novi Sad 2007; *Boj na Kosovu u bugarštica-ma i epskim pesmama kratkog stiha*, Novi Sad 1995 (koautorstvo); *Geneza Hronika grofa*

Dorđa Brankovića, Novi Sad 2004; *Hronike: antologija*, Novi Sad 2004; *Bistru vodu zamutile: svađa kćeri kneza Lazara*, Beograd 2006; *Stare srpske biografije*, Novi Sad 2008; *Žitije kneza Lazara*, Novi Sad 2010; *Greh i kazna božija: sudbine, bitke i predanja srpskog srednjeg veka*, Novi Sad 2013.

LIT.: Personalni dosije (Filozofski fakultet Novi Sad); *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, Novi Sad 1984, 461-463; N. Grdinić, *Poslediplomske studije na Odseku za srpsku i uporednu književnost (1973–1998)*, Novi Sad 1998, 23; M. Radonjić, *Redep, Jelka*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 23; Novi Sad 2004, 255–256; H. Dizdarević Krnjević, *Redep, Jelka*, u: Hrvatska književna enciklopedija knj. 3, Zagreb 2011, 555; *Enciklopedija srpske istoriografije*, Beograd 1997, 619.

SREDOJEV rođ. ACIGAN, Slobodanka, učesnica NOB-a, studentkinja (*Kikinda*, 13. 9. 1919 – *Kruševac*, 27. 6. 1943).

Osnovnu i srednju školu završila u rodnom mestu. Upisala je studije prava na Pravnom fakultetu u Beogradu, gde se i uključila u sindikalni pokret. Bila je jedna od organizatorki velikog štrajka studenata 1936. i jedna od osnivačica kulturno-umetničkog društva *Seljačko kolo* 1938. Članica KPJ i jedna od predvodnica Ženskog pokreta u Kikindi 1940.

Bila je udata za Kostu Sredojeva – Šljuku, poznatog kikindskog revolucionara. Po izbijanju Drugog svetskog rata, po direktivi Komiteta napustila je Kikindu. Uhapšena je u Kruševcu i streljana je na Bagdali. Ulica u Kikindi nosi njeno ime.

LIT.: Lj. Tabački, *Kikinda u NOR i revoluciji*, Novi Sad, 1982, 497–498; K. Sekulić, *Aktivnost žena Kikinde u NOP*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji*, Novi Sad 1984, 264–279; G. Stojaković, *Slobodanka Acigan Sredojev, Kikinda iz ženskog ugla*, Kikinda 2010, 19; vojvodina-kom1941.org.rs/lt/okrug/03/80209/54296 (Pristupljeno 15. 10. 2014).

STANKOVIĆ rođ. MIDŽIĆ, Fuada, rektorka univerziteta, redovna profesorka (*Sarajevo*, 30. 6. 1942).

Osnovnu školu i gimnaziju, kao i nižu muzičku školu završila u Sarajevu. Diplomirala na Pravnom fakultetu u Sarajevu (1965). Magistrirala na Pravnom fakultetu u Beogradu (1972). Doktorirala na Ekonomskom fakultetu u Beogradu, tema: *Neoklasični model samoupravne privrede* (1982).

Na Pravnom fakultetu u Novom Sadu izabrana za asistentkinju (1966) na predmetu Politička ekonomija. Birana u sva nastavno-naučna zvanja na fakultetu do odlaska u penziju (2009).

Boravila na Ekonomskom fakultetu Cambridge University kao asistentkinja, kasnije kao Fulbrajtova stipendistkinja boravila na Cornell University.

Gostujuća profesorka na University of California Berkeley i Boise State University – Idaho (1993–1995), učestvovala u nastavi na osnovnim i posleddiplomskim studijama.

Rektorka Univerziteta u Novom Sadu u dva mandata (2001–2004). Doprinosi: Univerzitet u Novom Sadu dobio Centralnu biblioteku UNS i Evropske studije na engleskom jeziku, osnovan Centar za rodne studije, a Katedra za studije preduzetništva uključena u UNESCO-vu mrežu univerzitetskih katedri, Univerzitet u Novom Sadu dobio projekt CAMPUS EUROPÆ, kao jedini u regionu.

Angažovana u radu Katedre za studije preduzetništva. Članica i predsednica Odbora za jugoslovensko-američku naučnu i tehnološku saradnju. Aktivistkinja ženskih organizacija. Osnovala Centar za preduzetništvo (1988), koji od 1998. vodi projekat Vojvođanska inicijativa za samozapošljavanje žena. Predsednica Skupštine u Akademiji ženskog preduzetništva.

BIBL.: *Neoklasična teorija samoupravne privrede*, Beograd 1981; *Preduzetnička ekonomija*, Beograd 1989; *Preduzetništvo: savremene nove metode i tehnike*, Novi Sad 1995 (koautorstvo); *Osnovi ekonomije*, Beograd, 1998 (koautorstvo); *Univerzitet i preduzetništvo*, Novi Sad 2008 (koautorstvo).

LIT.: R., *Stanković, Fuada*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 26, Novi Sad 2005, 177–178; S. Savić, *Fuada*, u: Profesorke univerziteta u Novom Sadu: životne priče, Novi Sad 2015, 219–229.

STOJAKOVIĆ Gordana, doktorka rodni studija, aktivistkinja, turizmološkinja (Beograd, 12. 1. 1957).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Beogradu. Diplomirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Beogradu na Grupi za turizmologiju (1980). Specijalističke rodne studije završila na ACIMSI Centru za rodne studije Univerziteta u Novom Sadu (2005). Doktorirala na Univerzitetu u Novom Sadu, tema: *Rodna perspektiva u novinama Antifašističkog fronta žena u periodu 1945–1953. godine* (2011).

Osnivačica više ženskih organizacija (Novosadski ženski centar, Žensko putujuće pozorište, CikCak inicijativa, S.T.R.I.K.E, Alumnistkinje Rodnih studija).

Rukovodila projektom *Znamenite žene Novog Sada* (1999–2013). U okviru projekta prikupljena obimna dokumentacija o istorijatu ženskog pokreta u Vojvodini, biografijama znamenitih žena.

Autorka i koautorka većeg broja radova iz oblasti rodne ravnopravnosti, kao i iz turizmologije. Dobitnica Godišnjeg priznanja u oblasti ravnopravnosti polova koje dodeljuje Izvršno veće AP Vojvodine (2008).

BIBL.: *Novi Sad iz ženskog ugla*, Novi Sad 1999; *Znamenite žene Novog Sada 1*, Novi Sad 2001; *Turistička karta Fruške gore*, Novi Sad 2002 (koautorstvo); *Neda: jedna biografija*, Novi Sad 2002; *Staka Skenderova ili prilog za istoriju autentičnosti* u: *Habitus – Kulturni dijalog između islama i centralne i istočne Evrope*, 8 (2002), 177–190; *Turistički vodič Fruške gore*, Novi Sad 2002 (koautorstvo); *Tények, melyek a 19. század közepétől a 20. század közepéig meghatározóak*

az Újvidéki, a Vajdasági Magyar nők emancipációjáért vívott küzdeimet, u: Vajdasági Magyar Nők élettörténetei, Újvidék 2006, 9–17; Skica za potret: *Antifašistički front žena Vojvodine 1942–1953*, u: Partizanke, žene u Narodnooslobodilačkoj borbi, Novi Sad 2011, 13–38.

LIT.: R. [Redakcija], *Stojaković, Gordana*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 27, Novi Sad 2006, 10–11; *Znamenite žene Novog Sada*, Novi Sad 2011, 242.

SUBOTIĆ, Ljiljana profesorka univerziteta, dekanica, lingvistkinja (Ruma 7. 11. 1948).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za južnoslovenske jezike i jugoslovensku književnost (1973). Magistrirala na Filološkom fakultetu u Beogradu, smer nauka o jeziku (1981). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Jezik Jovana Hadžića* (1987).

Na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu zaposlena od 1973. u zvanju asistentkinje-pripravnice. Izabrana u zvanje docentkinje (1988), vanredne profesorke (1994), a u zvanje redovne profesorke (2001). Učestvovala u izvođenju predavanja i vežbi na sledećim nastavnim predmetima: Savremeni srpskohrvatski jezik, Fonologija standardnog srpskohrvatskog jezika, Istorija srpskohrvatskog jezika, Istorija i dijalektologija srpskog jezika, Istorija srpskog jezika, Standardni srpski jezik, Uvod u lingvistiku i Istorija srpskog književnog jezika. Boravila u SAD kao specijalizantkinja dve godine: na Univerzitetu u Konektikatu (1979–1980) i na Univerzitetu Jejl (1991–1992). Pohađala tromesečnu međunarodnu lingvističku školu u Albukerkiju u Nju Meksiku. Kao gostujuća profesorka, provela dve godine na Univerzitetu Hankuk u Seulu u Južnoj Koreji (1996–1998). Gostujuća profesorka na Univerzitetu u Gracu (2006).

Šefica Odseka za srpski jezik i lingvistiku u dva mandata (2001–2004. i 2004–2006). Prodekanica za nastavu na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu u dva mandata. Dekanica Filozofskog fakulteta u dva mandata (2006–2009) i (2009–2012). Tokom njenog rukovođenja fakultetom, između ostalog, svi nastavni programi na osnovnim studijama su akreditovani. Predsednica Društva za srpskohrvatski jezik Vojvodine (1988–1991), članica Uprave i Saveta Međunarodnog slavističkog centra (1981–2012) i koordinatorka Internacionalne letnje škole srpskog jezika, kulture i istorije Univerziteta u Novom Sadu (1996, 2000. i 2001). Članica redakcija u naučnim časopisima *Književnost i jezik* i *Zbornik Matice srpske za književnost i jezik*, takođe i članica Evropskog društva za 18. vek. Jedna je od inicijator-ki obnavljanja *Godišnjaka Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*.

Penzionisana 2012, pošto je doživela tešku saobraćajnu nesreću u blizini Zagreba, vraćajući se sa održane nastave kao gostujuća profesorka na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

BIBL.: *Participi u funkciji termina u književnom jeziku Jovana St. Popovića*, Naučni sastanak slavista u Vukove dane 1981, 61–67; *Jovan Hadžić i gramatička terminologija Vukovske*

epohe, Naučni sastanak slavista u Vukove dane 1984, 47–53; *Jezik Jovana Hadžića*, Novi Sad 1989; Lehiste, Ilse i Ivić Pavle (1996), *Prozodija reči i rečenice u srpskohrvatskom jeziku* (prevod sa engleskog); *Istorijska lingvistika: fonološke promene i morfološke alternacije u učeljima mladogramatičara, strukturalista i generativne gramatike*, Novi Sad 2002.

LIT.: *Bibliografija radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, Novi Sad 1984, 651; Personalni dosije dr Ljiljane Subotić; *Teme jezikoslovne u srbistici kroz dijahroniju i sinhroniju*, Novi Sad 2016.

ŠELMIĆ rođ. JANKOVIĆ, Leposava,

upravnica Galerije Matice srpske, istoričarka umetnosti (Kulpin, 3. 10. 1944 – Sasari, Italija, 30. 9. 2002).

Osnovnu i srednju školu završila u Novom Sadu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu, na Grupi za istoriju umetnosti (1968). Magistrirala na istom fakultetu (1978). Od 1970. radi u Galeriji Matice srpske, najpre u zvanju kustoskinje, pa načelnice Odeljenja srpskog slikarstva i grafike XVIII i XIX veka. Upravnica Galerije Matice srpske (od 1988).

Bavila se srpskom likovnom umetnošću u Vojvodini XVII–XX veka, a posebno istorijom srpskog slikarstva na području Karlovačke mitropolije.

Dugogodišnja sekretarka Sekcije istoričara umetnosti Muzeološkog društva Vojvodine, članica redakcije *Zbornika Matice srpske za likovne umetnosti*, članica Odbora za umetnost Vukove nagrade i dr.

BIBL.: *Radovi flamanskih i holandskih slikara u Zbirci strane umetnosti Muzeja grada Novog Sada*, Novi Sad 1969; *Prilog proučavanju srpskog nazarenskog slikarstva*, Zbornik Matice srpske za likovne umetnosti, (1979), 25–49; *Zapadnoevropski barok i srpsko zidno slikarstvo*, Beograd 1991 (koautorstvo); *Galerija Matice srpske*, Novi Sad 2001.

LIT.: R. [Redakcija], *Šelmić, Leposava*, u: Enciklopedija srpske historiografije, Beograd 1997, 722; *Leposava Šelmić, kratka biografija*, Zbornik Srpsko slikarstvo XVIII i XIX veka: odabrane studije, GMS, 2003; R. [Redakcija], *Šelmić, Leposava*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 30, Novi Sad, 464–466.

ŠOSBERGER, Vera, pijanistkinja, akademska muzičarka *(Novi Sad, 16. 5. 1927 – Novi Sad, 9. 1. 1972).*

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu, a zajedno sa sestrama privatno pohađala časove klavira, kao i časove francuskog i engleskog jezika. Tokom Drugog svetskog rata, njena porodica se seli u Budimpeštu (1942), gde su živeli pod lažnim identitetom. Sa porodicom odvedena u nacistički logor

Bergen Belsen (jun 1944). U decembru iste godine, u okviru organizovane razmene, svi su prebačeni u Švajcarsku. Tu su dočekali kraj rata.

Nakon oslobođenja (septembra 1945) postaje redovna studentkinja Odeljenja za klavir Državne muzičke akademije u Beogradu. Diplomirala na Državnoj muzičkoj akademiji u Beogradu (1949). Tokom školovanja primećeni su njen talenat i nadahnuti pijanistička interpretacija. Dobitnica II nagrade za klavir na Omladinskom festivalu u Beogradu (1948). Stručno usavršavanje: Zagreb (prof. Stančić), Švajcarska (Edvin Fišer i Klara Haskil), Pariz (Čikolini). U Novom Sadu saraduje sa pijanistkinjama i pedagoškinjama Milicom Moč i Jelenom (Ilom) Kasovic. Kratko radila kao nastavnica u Muzičkoj školi u Novom Sadu (1956).

Započela solističku karijeru kroz samostalan muzički angažman. Solistkinja Radio Novog Sada (ali bez formalnog angažmana). Rad u Studiju – težište njenog umetničkog rada tokom čitave karijere.

Koncertiranje pred publikom donosilo je medijsku i pažnju stručne javnosti pa je danas šesnaestogodišnji, pretežno studijski angažman Vere Šosberger izgubljen (u etru) i gotovo neistraženo kulturno nasleđe Novog Sada.

Održala tridesetak koncerata u zemlji i inostranstvu. Izdvajaju se: Koncert na dva klavira, sa Milicom Moč (mart, 1958), Ilom Kasovic, Duškom Trbojevićem i Đurom Rajkovićem, kao i koncert u okviru proslave 200. godišnjice V. A. Mozarta sa simfonijskim orkestrom Novosadske filharmonije (Novi Sad, januar 1956. i Beograd, februar 1956), gde je svirala sa Antonom Eberstom.

Vera Šosberger je tragično završila život u 45-toj godini života.

LIT.: S. Savić, *Vera Šosberger*, Novi Sad 2000; R. [Redakcija], Šosberger, Vera, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 30, Novi Sad 2009, 536.

ŠURJANOVIĆ rođ. KAČANSKI, Milena, *profesorka hemije, metodičarka, prosvetna savetnica, književnica* (Srbobran, 21. 1. 1931).

Osnovnu i srednju školu završila u Srbobranu i Novom Sadu. Diplomirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Beogradu na Grupi za hemiju. Magistrirala na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu.

Kao profesorka hemije i fizike radila u osnovnim školama (Susek i Kać) i gimnazijama „Moša Pijade” i „Svetozar Marković” u Novom Sadu. Na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu studentima hemije predavala *Metodiku nastave hemije*. U Međuopštinskom prosvetno-pedagoškom zavodu u Novom Sadu radila kao prosvetna savetnica za hemiju i rukovođila Centrom za usavršavanje nastavnika hemije.

Jednaod osnivačica pokreta „Nauku mladima” (doprinos u podizanju naučnog podmlatka i radu sa nadarenom decom). Članica i aktivna učesnica Srpskog hemijskog društva i Hemijskog društva Vojvodine (predsednica Nastavne sekcije).

Autorka i koautorka velikog broja udžbenika, zbirki zadataka, priručnika i ogleda za osnovnu i srednju školu iz opšte i neorganske hemije. Stručne radove objavljivala u uglednim časopisima: *Hemijski pregled*, *Naobrazba u hemiji*, *Pedagoška stvarnost*, *Misao* i *Prosvetni pregled*.

Književnim radom, pisanjem kratkih priča, eseja i zapisa autobiografskog karaktera počela se baviti po odlasku u penziju.

Dobitnica brojnih nagrada i priznanja: Oktobarska nagrada Novog Sada (za uspešan rad u nastavi i rezultate u Pokretu „Nauku mladima”) (1970); Orden rada sa srebrnim vencem (1977); Povelja zahvalnosti za rad na ostvarivanju ciljeva Srpskog hemijskog društva; Povelja 17. april Narodne tehnike Jugoslavije; Gramata Ministarstva kulture, nauke i prosvete Bugarske; zlatna plaketa „Boris Kidrič”. Izabrana za zaslužnu članicu Srpskog hemijskog društva i Hemijskog društva Vojvodine.

BIBL.: *Hemija: radna sveska za učenike zajedničkog srednjeg vaspitanja i obrazovanja*, Novi Sad 1978 (koautorstvo); *Priručnik za dodatnu nastavu hemije*, Beograd 1979 (koautorstvo); *Opšta hemija za I razred srednjih škola*, Beograd 2003 (koautorstvo); književni rad: *Jedanaesta zapovest*, Novi Sad 2008; *Glas s prozora*, Novi Sad 2008; *Slast i nostalgija*, Novi Sad 2011. LIT.: D. Kabić, Šurjanović, *Milena*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 30, Novi Sad 2009, 581–582; *Milena Šurjanović*, <https://milenas.wordpress.com/about/> (Pristupljeno 19. 12. 2015).

VASIĆ, Ankica, bibliotekarka, bibliotečka savetnica, bibliografkinja (Novi Sad, 13. 8. 1938).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za istoriju (1961). Radila kao profesorka istorije u osnovnoj školi, bibliotekarka na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, u Seminarskoj biblioteci za istoriju (1964–1980). Organizovala i držala vežbe iz bibliotekarstva i informatike.

Radi u Vojvođanskoj akademiji nauka i umetnosti u Novom Sadu (od 1980), a posle gašenja VANU u Ogranku SANU (od 1992). Radila u Službi za dokumentaciju, a zatim kao bibliotekarka.

Sekretarka međuakademijskog referalnog časopisa *Bulletin scientifique* (1981–1987). Sekretarka, a od 1991. glavna urednica *Bibliotekarskog godišnjaka Vojvodine*.

Autorka velikog broja monografskih bibliografskih publikacija, kako personalnih tako i bibliografija pojedinih časopisa.

Autorka predmetnog registra časopisa *Vila*.

BIBL.: *Zbornik za istoriju Matice srpske (1970–1974): sadržaj po autorima*, Novi Sad 1975; *Bibliografija radova dr Josipa Mirnića*, Novi Sad 1980; *Bibliografija radova dr Alekse Ivica*, Novi Sad 1983; *Bibliografija Olga Hadžić*, Novi Sad 1985; *Bibliografija akademika Aleksandra Tišme*, Novi Sad 1989; *Bibliografija radova Dušana J. Popovića*, Novi Sad 1991.

LIT.: *Bibliografija radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, Novi Sad 1984, 1002–1003; S. Trećakov, Vasić, Ankica, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 5, Novi Sad 1996, 26.

VEGER, Marija (VÉGER Mária) Malčika, košarkašica, reprezentativka (Novi Sad, 26. 12. 1947).

Osnovnu i Srednju medicinsku školu završila u Novom Sadu. Diplomirala na Višoj pedagoškoj školi u Novom Sadu. Košarkom počela da se bavi 1959. Igra za prvi tim ŽKK Vojvodina (od 1963). Za juniorsku reprezentaciju Jugoslavije debitovala (1965), a zatim igra za seniorsku reprezentaciju Jugoslavije. Tokom sedam sezona, najbolja strelkinja jugoslovenskog klupskog prvenstva. U najboljoj sezoni (1969/1970) na 22 odigrane utakmice, imala prosek od 41 poena po utakmici. To je i danas neprevaziđeni rekord u ženskoj košarci. Na utakmici sa beogradskim Partizanom u Novom Sadu postigla je 79 poena (neprevaziđeni rekord). Odlikovala se brzinom, tehnikom, visokim skok šutom i velikom efikasnošću.

Za ŽKK Vojvodina odigrala preko 1.000 takmičarskih utakmica, dala ogroman doprinos u osvajanju druge titule u klupskoj konkurenciji (1969–1970). Igra za italijansku ekipu San Đovani iz Milana (dve sezone). Za seniorsku reprezentaciju Jugoslavije odigrala 176 utakmica i postizala u proseku više od 18 poena po utakmici.

Osvojila dve srebrne i jednu bronzanu medalju. Na evropskim prvenstvima u Italiji (1968) i Holandiji (1970) prvi strelac celog šampionata. Nastupala tri puta za selekciju Evrope, a od reprezentacije Jugoslavije se oprostila na Evropskom prvenstvu u Poljskoj (1978) sa osvojenom srebrnom medaljom. Bavila se i trenerskim poslom, vodila ženske ekipe ŽKK Vojvodina i ŽKK Partizan iz Novog Sada. Jedna od najboljih košarkašica u istoriji košarke.

Nagrade: Oktobarska nagrada Novog Sada (1971) i Spartakova nagrada (1978).

LIT.: V. Vujin, *Veger, Marija*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 5, Novi Sad 1996, 50–52; V.

Vujin, *Kraljica igre: Marija Veger Demšar – moj život prosvetljen košarkom*, Novi Sad 2005;

S. Savić, *Vajdasági magyar nők élettörténete*, Novi Sad 2006.

VESELINOV rođ. MUNČAN, Stanka⁴⁸, političarka, javna radnica (Kruščica kod Bele Crkve, 5. 2. 1920 – Beograd, 31. 8. 1984).

Osnovnu školu završila u Kruščici. Gimnaziju završila u Beloj Crkvi. Diplomirala na Pravnom fakultetu u Beogradu.

Kao gimnazijalka primljena u SKOJ. Po partijskom zadatku, održavala vezu sa političkim osuđenima u zatvoru u Sremskoj Mitrovici, među kojima su tada bili njen rođeni brat, kasnije narodni heroj S. Munčan i budući suprug i visoki partijski i državni funkcioner J. Veselinov Žarko.

⁴⁸ Odjeci te afere čuju se ponekad i danas. O tome u intervjuu sa Nebojšom Popovim, koji je vodila Nataša B. Odalović, u dnevnom listu *Danas* 13–14. februara 2016, VIII–IX.

Odmah po izbijanju Drugog svetskog rata, priključila se Fruškogorskom partizanskom odredu. Sekretarka i predsednica Okružnog komiteta KPJ. Pokrenula izlaženje *Glasa omladine*. Nakon oslobođenja, glavna urednica *Slobodne Vojvodine*.

U Beogradu obavlja visoke funkcije: direktorica NIN-a (1953–1958), urednica *Borbe*, predsednica Saveta za kulturu Republike Srbije (1959–1964), predsednica Komisije za prosvetu i kulturu Saveznog veća Savezne skupštine. Poslanica u Skupštini SFRJ (1945–1967) i članica mnogobrojnih radnih tela u republičkoj i saveznoj skupštini. Nositeljka Partizanske spomenica 1941. i većeg broja drugih odlikovanja.

Nakon afere, povukla se iz javnog života 1966.

BIBL.: *Teme revolucije*, Novi Sad 1975; (koautorstvo), *SKOJ i USAOJ u Vojvodini*, Novi Sad 1978.

LIT.: D. Kecić, *Vojvođanke u radničkom i revolucionarno-demokratskom pokretu u predvečerje revolucije*, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji*, Novi Sad 1984, 45–92; S. Kovačević Kuzmanović, *Veselinov, Stanka*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 5, Novi Sad 1996, 89–90; *Stanka Veselinov*, <http://www.belackrva.eu/ubc/id5.html> (Pristupljeno 2. 12. 2015).

VESELINOVIĆ-ŠULC, Magdalena, profesorka univerziteta, književna istoričarka, lingvistkinja, folkloristkinja (Novi Sad, 12. 10. 1920 – Novi Sad, 19. 5. 2008).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Studije romanistike upisala na Filozofskom fakultetu u Beogradu, a završavala ih u Beču i Budimpešti. Prvi put doktorirala u Budimpešti, tema: *A délszláv népköltészet felfedezése a német és a magyar irodalomban (Otkriće južnoslovenske narodne poezije u nemačkoj i mađarskoj književnosti)*. Doktorirala (drugi put) na Filozofskom fakultetu u Beogradu, tema: *Srpsko-hrvatska narodna poezija u mađarskoj književnosti 19. i 20. veka* (1966).

Predavala srpskohrvatski i francuski jezik u Srednjoj učiteljskoj školi, u Srednjoj građevinskoj (od 1947). Predaje u Gimnaziji „Moša Pijade” (od 1964) u razredima na mađarskom nastavnom jeziku. Radi na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Institutu za hungarologiju (1969) kao naučna saradnica i rukovoditeljka projekta *Mađarsko-srpskohrvatske književne i kulturne veze*. Projektom rukovodila do odlaska u penziju (1985). Stručna usavršavanja: Grenobl, Bezanson, Po i Pariz.

Sekretarka i predsednica Udruženja nastavnika i profesora srpskohrvatskog jezika i književnosti. Predsednica Udruženja folklorsta Vojvodine. Predsednica Saveza folklorista Jugoslavije (1984–1985). Pokrenula stručni časopis *Folklor u Vojvodini* (njegova prva glavna urednica). Članica Saveta Univerziteta u Novom Sadu, članica Odbora Rukopisnog odeljenja Matice srpske (od 1984). Učestvovala je u radu Međunarodnog udruženja uporedne književnosti i Međunarodnog mađarskog filološkog društva. Nagrađena Vukovom nagradom (1985).

BIBL.: *Lik Kraljevića Marka u svetlu mađarskih prevoda i ocena srpskohrvatske narodne epike u putopisaca XIX veka*, Beograd 1972; *Deseterac srpskohrvatske narodne poezije u*

pesničkom delu M. Verešmartija, Beograd 1977; *A szerbhorvát népköltészet a XIX. századi magyar irodalom tükrében*, Novi Sad 1982; (koautorstvo); *Južnoslovenski narodi u mađarskoj periodici: 1780–1880 [tj. 1800]: anotirana bibliografija*, Novi Sad 2001.

LIT.: *Filozofski fakultet 1954–1984*, Novi Sad 1984, 789–797; *Magdalena Veselinović-Šulc*, Rad Matice srpske, 45 (2008); D. Popov, *Magdalena Veselinović-Šulc*, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 5, Novi Sad 1996, 91–92.

VUKOVIĆ, Gordana, profesorka univerziteta, lingvistkinja
(Kisač, 2. 5. 1941 – Novi Sad, 2. 11. 2001).

Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Odseku za južnoslovenske jezike i jugoslovensku književnost (1965). Magistrirala na istom fakultetu (1969). Doktorirala na na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Terminologija kuće i pokušstva u Vojvodini* (1987). Asistentkinja u novoosnovanom Institutu za lingvistiku (1968). Posle pripajanja Instituta Filozofskom fakultetu u Novom Sadu (1977), nastavila da radi u istom zvanju, ali na Institutu za južnoslovenske jezike. Birana u zvanje docentkinje (1987), u zvanje vanredne profesorke (1990), a u zvanje redovne profesorke (1995).

Tokom svoje nastavničke karijere predavala je sledeće predmete: Standardni srpskohrvatski jezik, Sintaksa standardnog srpskohrvatskog jezika, Morfologija standardnog srpskog jezika i Standardizacija srpskog jezika.

Članica Društva za primenjenu lingvistiku Vojvodine od osnivanja, članica-saradnica Matice srpske, šefica Katedre za srpski jezik i članica Odbora za projekte Ministarstva nauke Republike Srbije. U više mandata bila republička i savezna poslanica.

BIBL.: *Srpskohrvatska leksika ribarstva*, Novi Sad 1977 (koautorstvo); *Rečnik prezimena Šajkaške (18. i 19. vek)*, Novi Sad 1983 (koautorstvo); *Terminologija kuće i pokušstva u Vojvodini*, Novi Sad 1988.

LIT.: *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, Novi Sad 1984, 653–654; Lj. Subotić, *Gordana Vuković (1941–2001)*, Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku, 45/1–2 (2002), 324–327; *Leksikologija, onomastika, sintaksa: zbornik u čast Gordani Vuković*, Novi Sad 2011; Belić, Nataša, *Bibliografija prof. dr Gordane Vuković*, u: *Leksikologija, onomastika, sintaksa: zbornik u čast Gordani Vuković*, Novi Sad 2011, 9–15.

ZIROJEVIĆ, Olga, istoričarka, doktorka istorijskih nauka,
naučna savetnica (Pančevo, 15. 5. 1934).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Pančevu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu na Grupi za istoriju (1957). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu, tema: *Carigradski drum od Beograda do Sofije (1459–1683)* (1967). Radi u

Istorijskom arhivu u Beogradu, u Istorijskom institutu SANU (od 1962) i u njemu je prošla sva zvanja, od asistentkinje do naučne savetnice (1978). Bavi se tzv. turskim periodom, proučavala socijalno-demografska pitanja, privredu, pitanja komunikacija, pisala o vojnom uređenju, putevima i utvrđenjima u tursko doba. Studijska usavršavanja: Minhen i Majnc. Istraživala u arhivima i bibliotekama Istanbula, Ankare, Sofije, Skoplja, Beča i Budimpešte.

BIBL.: *Carigradski drum od Beograda do Budima u XVI i XVII veku*, Novi Sad 1976; *Posedi manastira u Skadarskom sandžaku*, Novi Pazar 1999; *Islamizacija na južnoslovenskom prostoru: dvoverje*, Beograd 2003; *Turci u Podunavlju. Deo 1, Pančevo 2008; Turci u Podunavlju. Deo 2, Pančevo 2009; Srbija pod turskom vlašću: 1459–1804*, Beograd 2009; *Islamizacija na južnoslovenskom prostoru. Konvertiti: kako su se zvali*, Beograd 2012.

LIT.: *Bio-bibliografija dr Olge Zirojević*, u: *Srbija pod turskom vlašću*, Novi Pazar 1995; R., *Zirojević, Olga*, u: *Enciklopedija srpske istoriografije*, Beograd 1997, 390.

ŽIVANČEVIĆ SEKERUŠ, Ivana, profesorka univerziteta, dekanica, filološkinja (Beograd, 7. 3. 1963).

Osnovnu školu i gimnaziju završila u Novom Sadu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu na Grupi za jugoslovensku književnost (1986). Magistrirala na istom fakultetu (1988). Doktorirala na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, tema: *Časopis Kolo (1842-1852) u književnosti ilirizma* (2000).

Na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu zaposlena od 1988. u zvanju asistentkinje-pripravnice. Izabrana u zvanje docentkinje (2000), vanredne profesorke (2005), a u zvanje redovne profesorke (2010).

Učestvovala u izvođenju predavanja i vežbi na sledećim nastavnim predmetima: Hrvatska književnost XIX i XX veka, Makedonska književnost, Predstave o Drogom u srpskoj i hrvatskoj književnosti XIX i XX veka, Retorika nacionalnog lika u srpskoj i hrvatskoj književnosti, Evropska kulturna istorija, Akademsko pisanje, Tehnika naučnog rada, Imagologija – teorija i metod, Književnost egzila.

Na postdoktorskom usavršavanju boravila na Univerzitetu u Amsterdamu, (2001/02. i 2003/04). Gostujući profesor na univerzitetima u Haleu i Minsteru, Gdanjsku, Opolu, Poznanju i Krakovu, na Karlovom univerzitetu u Pragu i Budimpešti. Bila na kraćim ili dužim studijskim boravcima u Francuskoj, Italiji, Engleskoj, Belgiji, Španiji, Grčkoj, Turskoj, Bugarskoj, Rusiji, Slovačkoj, Sloveniji, Hrvatskoj, Makedoniji, Iranu i Kini.

Šefica Odseka za srpsku književnost (2004–2009). Prodekanica za međunarodnu saradnju i nauku na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu (2009–2012). Dekanica Filozofskog fakulteta u tri mandata: (2012–2015), (2015–2018) i (2018–2021).

Tokom njenog rukovođenja Fakultetom, dala je veliki doprinos uređenju i osavremenjivanju zgrade i infrastrukture (potpuna obnova elektroenergetskih instalacija, uvođenje centralne klimatizacije u Centralnom depou Biblioteke i sanacija krova i fasade). Unapređenje i razvijanje informacionih i komunikacionih siste-

ma doprineli su efikasnijem radu nastavnika, stručnih službi i studenata (bežični internet, studentski i nastavnički veb-servisi, opremanje TV studija itd.). Na poljima nastave, nauke i međunarodne saradnje, postigla je sledeće rezultate: okončavanje trećeg kruga akreditacije, čime je fakultet dobio 50 akreditovanih studijskih programa, od kojih 4 potpuno nova (Konferencijsko, stručno i audiovizuelno predvođenje; Sociologija u socijalnoj zaštiti; Socijalni rad i Engleski jezik i književnost sa drugom, stranom filologijom). U Centru za strane jezike uvedeni su novi jezici: kineski, japanski, turski, persijski, hindi, korejski, portugalski, a ponuda usluga Centra proširena je na ceo Univerzitet u Novom Sadu i na građanstvo. Četrnaest centara (Centar za srpski jezik kao strani, Centar za podršku studenata, Centar za bihevioralnu genetiku, Centar za sociološka istraživanja, Centar za mađarski jezik i dr.) na Fakultetu predstavljaju značajan okvir za naučna istraživanja, celoživotno učenje i sticanje veština i kompetencija. Osnovan je i Frankofoni univerzitetski centar (2016) i prvi lektorat za hindi jezik u Srbiji, otvoren je Kamojš institut za portugalski jezik, kao i Konfucijev institut, uz značajnu podršku ambasada Francuske, Indije, Portugalije i Kine. Osim učešća na velikom broju domaćih i međunarodnih naučnih projekata, intenzivno je razvijala međunarodnu saradnju Filozofskog fakulteta kroz razmene studenata, nastavnog i nenastavnog osoblja.

Mentorka ili članica komisije u više komisija za odbranu magistarskih teza i doktorskih disertacija. Ministar obrazovanja Francuske Vensan Pejon imenovao ju je vitezom reda Akademskih palmi (2014), uručivši joj orden za postignute rezultate na poljima obrazovanja i istraživačko-naučnog rada u Francuskoj i u inostranstvu, za doprinos širenju francuskog jezika i kulture.

BIBL.: *Croatian Writers in the Byronic Mould*, *The Modern Language Review*, London 1992; *Women's literary magazines – a place for dialogue or a place of isolation? The case of Serbia*, in: *Chancen und Grenzen des Dialogs zwischen den Geschlechtern. Beiträge zum 2. Tag der Frauen- und Geschlechterforschung an der Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg*, Peter Lang Europäischer Verlag der Wissenschaften, Frankfurt am Main-Berlin-Bern-Bruxelles 2003; *Rodne perspektive istorije književnosti*, Zbornik Matice srpske za književnost i jezik, 51 (2003), 451–456; *Uporednici južnoslovenskih književnosti*, Novi Sad 2004; *Historia literatury serbskiej w perspektywie genderowej*, *Literatury słowiańskie po roku 1989. T. 2, Feminizm*, Warszawa 2005; *Les voyageurs français de la première moitié du XIXe siècle découvrent les villes et les villages sudslaves*, Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, 37 (2009), 211–221; *La francophonie et la dialogue des cultures*, Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, 41 (2016), 43–52 (koautorstvo); *Makedonska književnost 19. i 20. veka*, Novi Sad 2017 (elektronski izvor) (koautorstvo). LIT.: Prof. dr Ivana Živančević Sekeruš, http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/ljudi/fakultet_odseci_srpska_knjizevnost_ivana_zivancevic.html (Pristupljeno 6. 6. 2018); Personalni dosije prof. dr Ivane Živančević Sekeruš; V. Đuričić, *Mnogo više smo slični nego što smo različiti: prof. dr Ivana Živančević Sekeruš, laureatkinja francuskog ordena Viteza akademске palme*, Dnevnik, 9. 6. 2014; R. Lotina, *Tradicija s pogledom u budućnost*, Dnevnik, 7. 12. 2014.

PISANI IZVORI

- Personalni dosije dr Dobrile Beleslin (Tehnološki fakultet, Novi Sad)
- Personalni dosije dr Ivana Živančević Sekeruš (Filozofski fakultet, Novi Sad)
- Personalni dosije dr Jelke Ređep (Filozofski fakultet, Novi Sad)
- Personalni dosije dr Ljiljane Subotić (Filozofski fakultet, Novi Sad)
- Personalni dosije dr Snežane Gudurić (Filozofski fakultet, Novi Sad)

LITERATURA

- Acigan, Ljubica (1975). „Istorija škola i obrazovanja kod Srba”. *Zbornik Matice srpske za društvene nauke* 60: 199–202.
- Acigan, Ljubica (1983). „Osnovni pravci istraživanja na području istorije pedagoške teorije i prakse u SAP Vojvodini”. *Pedagoška stvarnost* 1: 77–83.
- Acigan, Ljubica (1979). „Pedagoška shvatanja Fridriha Ditesa”. *Pedagoška stvarnost* 4: 322–333.
- Acigan, Ljubica (1976). „Predškolsko vaspitanje u pedagoškoj literaturi u Vojvodini od 1880. do 1914”. *Pedagoška stvarnost* 9: 741–748.
- Acigan, Ljubica (1986). *Srpska pedagoška periodika u Ugarskoj*. Novi Sad: Matica srpska.
- Aleksandrović, Marija (2012). *Bacila sam jabuku u peć: romske epsko-lirske i lirske pesme - starija i nova beleženja: klasifikacija, teme, značenja*. Novi Sad: Zavod za kulturu Vojvodine, 2012.
- Aleksandrović, Marija i Veronika Mitro (2003). *Devica, da ili ne*. Novi Sad: AB print.
- Aleksandrović, Marija, Savić, Svenka i Danijela Stanojević (2011). „Lična imena i prezimena romskih učenika srednje škole u Vojvodini: 2007/2008 školska godina”, u: *Iz riznice multietničke Vojvodine: istraživanje ličnih imena, nadimaka i prezimena u nacionalnim zajednicama Vojvodine* (ur. Danijela Stanojević i Svenka Savić). Novi Sad: Pedagoški zavod Vojvodine: 10–22.
- Aleksandrović, Marija, Savić, Svenka i Danijela Stanojević (2012). „Pozdravljanje i oslovljavanje u romskom jeziku”, u: *Iz riznice multietničke Vojvodine: oslovljavanje i pozdravljanje u savremenim jezicima nacionalnih zajednica Vojvodine* (ur. Danijela Stanojević i Svenka Savić). Novi Sad: Pedagoški zavod Vojvodine: 10–32.
- Aleksandrović, Marija et al. (2002). *Prilozi za istraživanje tradicije Roma u Sremu*. Novi Sad: Futura publikacije.
- Almaši, Radmila (2002). *Bolesti, štetočine i korovi kukuruza i njihovo suzbijanje*. Beograd, Zemun: Institut za kukuruz „Zemun polje”.
- Almaši, Radmila (1990). „Monofagnost graškovog žižka (*Bruchus pisorum* L. Coleoptera, Bruchidae). *Zaštita bilja* 41: 394–403.
- Almaši, Radmila, Injac, Marko i Šamuel Almaši (2004). Štetni i korisni organizmi jabučastih voćaka. Novi Sad: Poljoprivredni fakultet.

- Almaši, Radmila (2009). „Štetočine uskladištenih biljnih proizvoda”, u: *Zaštita uskladištenih biljnih proizvoda od štetnih organizama* (ur. Petar Kljajić). Beograd: Institut za pesticide i zaštitu životne sredine: 9–39.
- Antologija stare srpske književnosti (XI–XVIII veka)* (1960). Izbor, prevodi i objašnjenja Đorđe Sp. Radojičić. Beograd: Nolit.
- Antologija starije srpske poezije* (1953). Sastavio Mladen Leskovac. Novi Sad: Matice srpska.
- Arsić, Eustahija (1829). *Moralna poučenja*. Letopis Matice srpske god. 5, br. 19: 106–118.
- Arsić, Eustahija (1816). *Poleznaja razmyšljenija o četyreh' godišnih' vremeneh': s' osobennym' pribavleniem' o Trudoljubii čelověka, i ottudu proishodjaščeï Vseobščeï polžë*. Budim: Pismeny Kral. Vseučilišća Peštanskog'.
- Arsić, Eustahija (1814). *Sovět' materniï: predragoi oboego pola junosti serbskoï i valahiïskoï, aki Isčadie nežnago čuvstvovanija, imže blago i ščastie otrasli roda svoego obimaet' Sočinitelnica*. Budim: Pismeny Kralevskego Vseučilišća Ungarskago.
- Atanacković, Žarko (1978). *Druga vojvođanska NOU brigada*. Beograd: Vojnoizdavački zavod.
- Babilon-Garaj, Olga (1991/1992). „Ako Marienka, Elenka a Vlado chytali bociana”. *Zornička* 2/8: 4–5.
- Babilon-Garaj, Olga (1991/1992). „Ako sa skončila vojna s husami”. *Národný kalendár* 84: 232.
- Babilon-Garaj, Olga (1985). *Zvieratá sa páčia detom*. Nový Sad: Obzor.
- Bačić, Branka (1973). „Inhibicija mlečnokiselinske fermentacije u mleku”. *Zbornik za prirodne nauke* 45: 129–134.
- Bačić, Branka et al. (1974). „Pojava inhibitornih supstanci u mleku”. *Zbornik za prirodne nauke* 47: 185–195.
- Bačić, Branka i Ivica Vujičić (1969). „Rezidiji pesticida u mleku i mlečnim proizvodima”. *Mljekarstvo* 9: 200–206.
- Bačvanski, Marija (1982). *Dvovalentni glagoli u nemačkom jeziku u poređenju sa srpskohrvatskom jezičkom situacijom*. Novi Sad: Institut za strane jezike i književnosti.
- Bačvanski, Marija (1989). *Nemački jezik: lektira za III I IV razred usmerenog obrazovanja*. Novi Sad: Zavod za izdavanje udžbenika.
- Bačvanski, Marija (1979). *Nemački jezik: radna sveska za I i II razred zajedničkog srednjeg vaspitanja i obrazovanja*. Novi Sad: Zavod za izdavanje udžbenika.
- Bačvanski, Marija (1966). „Nešto o načinu usvajanja glasovnog sistema stranog jezika u školskoj praksi”. *Pedagoška stvarnost* 12/6: 353–355.
- Bačvanski, Marija (1973). „Objekat u nemačkom i njegovi ekvivalenti u srpskohrvatskom jeziku”. *Godišnjak Filozofskog fakulteta* 16/2: 477–489.
- Bačvanski, Marija (1988). *Priručnik uz slikovnicu za nastavu nemačkog jezika: u IV razredu osnovne škole*. Novi Sad: Zavod za izdavanje udžbenika.
- Balaž, Jelica et al. (2007). „Detection of *Erwinia amylovora* by novel chromosomal polymerase chain reaction primers”. *Microbiology* 76: 748–756.

- Balaž, Jelica i Tamara Delibašić (2005). „Iznalaženje metoda za izolaciju *Xanthomonas campestris vesicatoria* sa semena paprika”. *Pesticidi i fitomedicina* 20/1: 51–60.
- Balaž, Jelica et al. (2008). „Razrada metoda za dokazivanje *Pseudomonas savastanoi* pv. *phaseolicola* na semenu pasulja. *Pesticidi i fitomedicina* 23: 281–288.
- Banjaluka: znamenite žene u istoriji grada* (2014). Ur. Biljana Panić-Babić. Banja Luka: Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske.
- Beleslin, Dobrila (1975). *Ispitivanje kompleksa bio- i fizičko-hemijskih promena pri raznim uslovima fermentacije pšeničnog testa i savremeni bio- i fizičko-hemijski način postizanja optimuma procesa*. Novi Sad: [s. n.].
- Beleslin, Dobrila i S. Bojat (1977). „Novija saznanja i rezultati primene hemijskih poboljšivača kvaliteta pekarskih proizvoda”. *Žito hleb* 4/5: 3–12.
- Belić, Milan (1959). *Gospođinci-hronika*. Žabalj: [b. i.].
- Belić, Nataša (2011). „Bibliografija prof. dr Gordane Vuković”, u: *Leksikologija, onomastika, sintaksa: zbornik u čast Gordani Vuković* (ur. V. Ružić i S. Pavlović). Novi Sad: Filozofski fakultet: 9–15.
- Belić, Uglješa (2013). „Bursać, Milica Beba”, u: *Enciklopedija Vojvodine* (envoj.rs).
- Belić, Uglješa (2013). „Dautova-Ruševljan, Velika”, u: *Enciklopedija Vojvodine* (envoj.rs).
- Belić, Uglješa (20005). „Radovi o antici Nikole Vulića u Stanojevićevoj Narodnoj enciklopediji srpsko-hrvatsko-slovenačkoj”. *Zbornik Matice srpske za klasične studije* 7: 121–128.
- Belić, Uglješa (2017). Vreme odvažnih. *Knjiženstvo* 7, 7 [Elektronski izvor].
- Berić, B. (1983). Dr Eva Haljecka (1870–1947), prva žena akušer-ginekolog u jugoslovenskim zemljama. *Jugoslavenska ginekologija i opstetricija* 23: 95–99.
- Bibliografija knjiga ženskih pisaca u Jugoslaviji* (1936). Beograd: Udruženje univerzitetski obrazovanih žena u Jugoslaviji.
- Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu* (1984). Novi Sad: Filozofski fakultet.
- Bogdanović, Marija (1998). „Faculty of Philosophy in the Time of the Loss of University Autonomy”. *Sociologija* 40/4: 521–537.
- Bogdanović, Marija (1986). „Iskustvena osnova Marksovog proučavanja društva”. *Sociologija* 28/1–2: 123–141.
- Bogdanović, Marija (1991). „Materijalni standard društvenih slojeva”, u: *Srbija krajem osamdesetih* (ur. Mihajlo V. Popović). Beograd: Filozofski fakultet, Institut za sociološka istraživanja.
- Bogdanović, Marija (1993). „Međugeneracijska društvena pokretljivost prema polu: uporedna analiza”. *Sociologija* 34/3: 347–368.
- Bogdanović, Marija (1993). *Metodološke studije*. Beograd: Institut za političke studije.
- Bogdanović, Marija (1994). „Unutargeneracijska pokretljivost: uporedna analiza po republikama u bivšoj Jugoslaviji”. *Sociologija* 36/2: 133–147.
- Bogdanović, Marija (2010). „Vreme nade i rizika : tržišno zasnovana genetika”. *Sociologija* 52/1: 51–77.

- Bogdanović, Marija (2006). „Women in Education and Science = Žene u obrazovanju i nauci”. *Sociologija* 48/4: 327–340.
- Bogdanović, Milan (1946). *Stari i novi*. Knj. 2. Beograd: Prosveta.
- Bojat, Slavka i Dobrila Beleslin (2002). „Hleb sa dodatkom instant krompira = Bread Produced with the Addition of Instant Potato”. *Žito hleb* 29, 5/6: 225–232.
- Božić, Nikola (1989). *Rovovi i mostobrani (VIII vojvođanska brigada)*. Novi Sad: Institut za istoriju.
- Božin, Biljana et al. (2008) Phenolics as antioxidants in garlic (*Allium sativum* L., Alliaceae). *Food Chemistry* 111 (No. 4): 925–929.
- Božinović, Neda (1996). Žensko pitanje u Srbiji u XIX i XX veku. Beograd: „Devedesetčetvrta” : „Žene u crnom”.
- Brukner, Olga, Dautova-Ruševljan, Velika i Petar Milošević (1987). *Počeci romanizacije u jugoistočnom delu provincije Panonije*. Novi Sad: Matica srpska.
- Brukner, Olga (1996). „Dautova-Ruševljan, Velika”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 290.
- Brzić, Boško (1996). „Gnip, Milanka”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 125.
- Bujuklić, Žika (2006). „Prof. dr Jelena Danilović”. *Anali Pravnog fakulteta u Beogradu* 2: 316–319.
- Bulatović, Melanija (2004). Ženska mapa Crne Gore. Podgorica: Kancelarija za ravnopravnost polova Vlade Crne Gore.
- Canić, Velimir i Nada Perišić-Janjić (1981). *Osnovi opšte i neorganske hemije*, 1. Novi Sad: Univerzitet.
- Carević, Olga i Milisav Carević (1989). „Biološki učinci benzo(a)pirena nazočnog u ispusnim plinovima motornih vozila”. *Suvremeni promet* 10/4–5: 526–527.
- Carević, Olga (1961). *Istraživanje utjecaja gama-heksaklorcikloheksana na metabolizam jetre kod kokoši*: doktorska disertacija. Zagreb: [s.n.].
- Carević, Olga (1991). „Kardiotoksičnost benzo(a)pirena, kancerogenog atmosferskog polutanta u urbanim sredinama”. *Čovjek i promet* 26/1–2: 31–39.
- Cvetičanin, Livija (2001). „Analytic approach for the solution of the complex-valued strong non-linear differential equation of Duffing type”. *Physica A: Statistical Mechanics and its Applications* vol. 297, no. 3–4: 348–360.
- Cvetičanin, Livija (2006). „Homotopy-perturbation method for pure non-linear differential equation”. *Chaos, Solitons and Fractals* vol. 30: 1221–1230.
- Cvetičanin, Livija (2009). „Oscillator with fraction order restoring force”. *Journal of Sound and Vibration* vol. 320: 1064–1077.
- Cvetičanin, Livija (1995). „Resonant vibrations of nonlinear rotors”. *Mechanism and Machine Theory* vol. 30, no. 4: 581–588.
- Cvetičanin, Livija (1998). „Self-excited vibrations of the variable mass rotor/fluid system”. *Journal of Sound and Vibration* vol. 212, no. 4: 685–702.
- Čanak, Grozdana (2001). „Ognjanović-Fajt, Hedviga”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 18 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 98–99.

- Četrdeset godina Baletske škole u Novom Sadu: 1948/49–1988/89 (1989). Ur. Svenka Savić. Novi Sad: Baletska škola.
- Čobanski, Mila. (1995). „Bursać, Milica Beba”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 4 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 233.
- Čobanski, Mila, Golubović, Zvonimir i Živan Kumanov (1976). *Novi Sad u ratu i revoluciji* 1. Novi Sad: Institut za izučavanje istorije Vojvodine.
- Čobić, Timotej (2010). „Bačić, Branka”, u: *Srpska enciklopedija*, tom I, knj. 1 (ur. Čedomir Popov i Dragan Stanić). Novi Sad : Matica srpska; Beograd: Srpska akademija nauka i umetnosti : Zavod za udžbenike: 638.
- Ćirković, Sima (1997). „Papazoglu, Fanula”, u: *Enciklopedija srpske istoriografije* (ur. Sima Avramović). Beograd: Knowledge: 560–561.
- Dabižić, Miodrag (2004). In memoriam: Danica Dimitrijević (1922–2004). *Likovni život* 2004: 86–87.
- Danilović, Jelena (2002). *Istorijsko pravne studije*. Podgorica: Pravni fakultet.
- Danilović, Jelena (1968). *Popularne tužbe od rimskog do savremenih prava*. Novi Sad: Institut za pravnu istoriju.
- Danilović, Jelena i Obrad Stanojević (1990). *Tekstovi iz Rimskog prava: praktikum za vežbe*. Beograd: Službeni list SFRJ.
- Danon, J., Stošić, V. M. (2010). *Memoars on Holocaust of the Jews of the Bosanska Krajina*. Banja Luka: Jevrejska opština.
- Dautova Ruševljan, Velika (1995). „Brukner, Olga”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 4 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 179–180.
- Dautova Ruševljan, Velika et al. (1995). *Fruška gora u antičko doba*. Novi Sad: Matica srpska ; Beograd : Arheološki institut.
- Dautova Ruševljan, Velika i Olga Brukner (1992). *Gomolava: rimski period*. Novi Sad: Vojvođanski muzej.
- Dautova Ruševljan, Velika, Brukner, Olga i Petar Milošević (1987). *Počeci romanizacije u jugoistočnom delu provincije Panonija*. Novi Sad: Matica srpska.
- Dautova Ruševljan, Velika (1992). Problemi i rezultati naučnoistraživačkog rada rimskog perioda u jugoslovenskom delu provincije Panonije (Istočni Srem). *Zbornik Matice srpske za istoriju* 45: 231–235.
- Dautova Ruševljan, Velika (1983). *Rimska kamena plastika u jugoslovenskom delu provincije Donje Panonije*. Novi Sad: Vojvođanski muzej : Savez arheoloških društava Jugoslavije.
- Dautova Ruševljan, Velika i Miroslav Vujović (2006). *Rimska vojska u Sremu*. Novi Sad: Muzej Vojvodine.
- Dautova Ruševljan, Velika (2004). Vila rustika u Hrtkvcima, Sistematsko-zaštitno iskopavanje. *Zbornik Matice srpske za klasične studije* 6: 171–173.
- Dimić, Ljubodrag (1997). „Gros, Mirjana”, u: *Enciklopedija srpske istoriografije* (prir. Sima Ćirković i Rade Mihaljčić). Beograd: Knowledge: 335.
- Dimitrijević, Danica (1966). Der Fund von Zemun Polje im Lichte der spätaawarenzeitlichen Problematik. *Archaeologia Iugoslavica* 7: 53–76.

- Dimitrijević, Danica (1996). Die Häfen der Classis Flavia Pannonica des Donau-sektors von Bassianae (Taurunum – Cusum). *Roman Limes on The Middle and Lower Danube (Cahiers des Portes de Fer, Monographies 2)* (ur. Petar Petrović). Belgrade: Archaeological Institute: 43–157.
- Dimitrijević, Danica (1960). Gepidska nekropola „Kormadin” kod Jakova. *Rad Vojvođanskog muzeja* 9: 5–50.
- Dimitrijević, Danica (1969). Istraživanja rimskog limesa u istočnom Sremu s posebnim osvrtom na pitanja komunikacija. *Osiječki zbornik* 12: 81–120.
- Dimitrijević, Danica (1960). *Nekoliko podataka o rimskom limesu u istočnom Sremu. Limes u Jugoslaviji: zbornik radova sa simposiuma o limesu 1960. godine* 1: 93–104.
- Dimitrijević, Danica (1970). Protoistorijski i antički Acumuncum. *Zbornik Matice srpske za likovne umetnosti* 6: 269–279.
- Dimitrijević, Danica (1971). Spätlatènzeitliche Oppida in Jugoslawien. *Archeologické rozhledy* 23/5: 567–584.
- Dimitrijević, Stevan M. (1903). *Dokumenti koji se tiču odnosa između srpske crkve i Rusije u XVI veku*. Spomenik SKA 39: 18.
- Dinić-Knežević, Dušanka (1975). Sremski Brankovići. *Istraživanja* 4: 5–44.
- Dizdarević Krnjević, Hatidža (2011). „Ređep, Jelka”, u: *Hrvatska književna enciklopedija*, knj. 3 (ur. Jasna Bašić et al.). Zagreb: Leksikografski zavod „Miroslav Krleža”: 555.
- Doronjski, Aleksandra et al. (2010). A case of transient hyperammonemia in newborn, Complicated by Deafness and Kidney Fibrosis. *The Journal of Maternal-Fetal & Neonatal Medicine* vol. 23, no 4: 347–350.
- Doronjski, Aleksandra et al. (2014). Acute kidney injury in preterm infants admitted to a neonatal intensive care unit. *Pediatric Nephrology* 29(11): 2213–2220.
- Doronjski, Aleksandra et al. (2011). A simultaneous comparison of four neonatal pain scales in clinical settings. *Journal of Maternal-Fetal & Neonatal Medicine* vol. 24, no 4: 590–594.
- Doronjski, Aleksandra et al. (2009). Chronic Inflammatory Demyelinating Polyradiculoneuropathy in a 8-Year-Old Girl, Complicated by Deafness and Kidney Fibrosis. *J Child Neurol* vol. 24, no 8: 997–1000.
- Doronjski, Aleksandra et al. (2015). Early biomarkers of renal injury and protective effect of erythropoietin on kidneys of asphyxiated newborn rats. *Pediatric Research* 27: 139–144.
- Doronjski, Aleksandra et al. (2015). Risk Factors for Neonatal Sepsis and Method for Reduction of Blood Culture Contamination. *Malawi Medical Journal* 27(1): 20–24.
- Društveno-humanistički ogledi: in honorem Lia Magdu* (2013). Ur. Laura Spariosu. Novi Sad: Filozofski fakultet.
- Đukanović, Jovan (1995). In Memoriam: Prof. dr. Emilija Grubačić (1912–1994). *Glossa* 1/3: 73–75.
- Đukić Slavoljub et al. (2003). *Opšta hemija: za I razred srednjih škola*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.

- V. Đuričić, *Mnogo više smo slični nego što smo različiti: prof. dr Ivana Živančević Sekeruš, laureatkinja francuskog ordena Viteza akademske palme*, Dnevnik, 9. 6. 2014 *Enciklopedija Novog Sada*. Knj. 1–30 (1993–2009). Glavni urednik Dušan Popov. Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka.
- Enciklopedija srpske historiografije* (1997). Prir. Sima Ćirković i Rade Mihaljčić. Beograd: Knowledge.
- Franceško, Mirjana et al. (2005). European identity in Serbia and Montenegro. *Psihologija* 38/2: 149–165.
- Franceško, Mirjana, Đurđić, Sanja i Branislav Kosanović (2011). Evaluacija rada nastavnika: izazovi sprovođenja i merni instrumenti. *XVII skup Trendovi Razvoja: Evropa 2020: zbornik radova*: 141–146.
http://www.trend.uns.ac.rs/stskup/trend_2011/radovi/A2-2/A2.2-4.pdf (Pristupljeno 25. 12. 2015).
- Franceško, Mirjana i Vladimir Mihić (2009). Evropski identitet i njegovi korelati. *57. naučno-stručni skup psihologa: knjiga rezimea*. Subotica: Društvo psihologa Srbije: 122.
- Franceško, Mirjana (2003). *Kako unaprediti menadžment u preduzeću: psihologija i menadžment*. Novi Sad: Prometej.
- Franceško, Mirjana i Biljana Mirković (2008). *Organizaciono ponašanje: moć poznavanja organizacionog ponašanja*. Novi Sad: Fakultet za pravne i poslovne studije „Dr Lazar Vrkatić” : Prometej.
- Franceško, Mirjana, Đurić, Đorđe i Aleksandra Kostić (2010). *Pojedinac u društvenom okruženju: uvod u socijalnu psihologiju*. Novi Sad: Fakultet za pravne i poslovne studije „Dr Lazar Vrkatić” : Prometej.
- Franceško, Mirjana (2013). *Socijalna psihologija organizacije: kako voditi organizaciono ponašanje*. Novi Sad: Fakultet za pravne i poslovne studije „Dr Lazar Vrkatić”.
- Franceško, Mirjana (2015). *Socijalna psihologija organizacije: kako voditi organizaciono ponašanje*. Novi Sad: Fakultet za pravne i poslovne studije „Dr Lazar Vrkatić”.
- Franceško, Mirjana, Mihić, Vladimir i Jelena Kajon (2006). The authoritarian personality - re-consideration in the new context. *ISPP Twenty-Ninth Annual Scientific Meeting: The Political Psychology of Liberation - The Political Psychology of Oppression*: Casa Convalescencia Barcelona, Spain. Presented paper: Conference program: 56.
- Gajić, Draga (2013). *Život i stvaralaštvo žena Banjaluke*. Banjaluka: Grafopapir.
- Gajin, Slavka et al. (1997). Differences between aquatic and soil N₂-fixing cyanobacteria in relation to nitrogen compounds metabolism. *Zbornik Matice srpske za prirodne nauke* 93: 35–41.
- Gajin, Slavka, Dalmacija, Božo i Ivana Tumbas-Ivančev (2002). *Prirodne organske materije u vodi*. Novi Sad: Prirodno-matematički fakultet, Departman za hemiju.
- Gajin, Slavka (ur.) (2011). *Scientific research at the Faculty of Sciences*. Novi Sad: Faculty of Sciences.
- Gajin, Slavka et al. (2007). *Voda i biofilm*. Novi Sad: Prirodno-matematički fakultet, Departman za hemiju.

- Gavrilović, Vera (1978). *Bibliografija Stomatološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu: 1948–1978*. Beograd: Stomatološki fakultet.
- Gavrilović, Vera (1998). *Gojko Nikoliš: život i delo*. Beograd: Fond Milice Mihaila Obrenovića.
- Gavrilović, Vera (1977). Jugoslovenski lekari učesnici španskog građanskog rata: (1936–1939): (povodom 40-godišnjice). *Medicinska revija* 27/1: 153–164.
- Gavrilović, Vera (1975). Učešće žena-lekara u ratovima od 1876. do 1945. godine na tlu Jugoslavije: (povodom Međunarodne godine žena). *Acta historica, medicinae, pharmaciae, veterinae* br. 2: 5–30.
- Gavrilović, Vera (1976). *Žene lekari u ratovima 1875–1945. na tlu Jugoslavije*. Beograd: Naučno društvo za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije.
- Germanistik in Mittel- und Osteuropa 1945–1992* (1995). Hrsg. C. König. Berlin, New York: Walter de Gruyter.
- Glumac, Slobodan (1996). „Gajin, Slavka”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 13.
- Gnip, Milanka (1995). *Taki će i poderati: 25 reportaža i jedna nenapisana*. Novi Sad: Nezavisno društvo novinara Vojvodine.
- Golubović, Zvonimir (1996). „Dejanović, Dušica”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 306–307.
- Golubović, Zvonimir (1996). „Gajšin, Grozda”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 16–17.
- Golubović, Zvonimir i Živan Kumanov (1984). „Žene Novog Sada u NOB i socijalističkoj revoluciji 1941–1945”, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945* (prir. Danilo Kecić). Novi Sad: Institut za istoriju: 332–359.
- Grdinić, Nikola (1998). *Poslediplomske studije na Odseku za srpsku i uporednu književnost (1973–1998)*. Novi Sad: Filozofski fakultet.
- Grginčević, Mihaela et al. (1977). *Biologija za VI razred osnovne škole*. Beograd: Novi Sad: Pokrajinski zavod za izdavanje udžbenika ; Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Grginčević, Mihaela i Vlasta Pujin (1998). *Hidrobiologija*. Novi Sad: Ekološki pokret grada Novog Sada.
- Grginčević, Vesna (1996). „Grginčević, Mihaela”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 203–204.
- Gričić, Ljubiša (1989). „Carević, Olga”, u: *Hrvatski biografski leksikon*, knj. 2 (ur. N. Kolumbić). Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod.
- Gros, Mirjana (1964). Geneza Frankove stranke. *Hrvatski zbornik* 17: 1–83.
- Gros, Mirjana (1976). *Historijska znanost: razvoj, oblik, smjerovi*. Zagreb: Centar za povijesne znanosti.
- Gros, Mirjana (1957). *Opća povijest: od engleske revolucije do propasti francuskog carstva : (1640–1815)*. Zagreb: Školska knjiga.
- Gros, Mirjana (1962). Osnovni problemi pravaške politike 1878–1887. *Historijski zbornik* 15: 61–120.

- Gros, Mirjana (1973). *Povijest pravaške ideologije*. Zagreb: Sveučilište: Institut za hrvatsku povijest.
- Gros, Mirjana (1996). *Suvremena historiografija: korijeni, postignuća, traganja*. Zagreb: Novi Liber : Zavod za hrvatsku povijest.
- Grubačić, Emilija i Wolf Wald (1956). *Gramatika savremenog njemačkog jezika*. Sarajevo: „Veselin Masleša”.
- Grubačić, Emilija (1968). *Njemačka gramatika*. Sarajevo: Zavod za izdavanje udžbenika SR BiH.
- Grubačić, Emilija (1965). *Untersuchungen zur Frage der Wortstellung in der deutschen Prosadichtung der letzten Jahrzehnte*. Zagreb: Universität.
- Gudurić, Snežana i Ljubica Vlahović (2012). *Éléments de morphosyntaxe de la langue française. I. Le verbe*. Novi Sad: Filozofski fakultet.
- Gudurić, Snežana (2004). *O prirodni glasova*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Gudurić, Snežana (2009). *Osnovi fonetike s fonologijom francuskog jezika*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Gudurić, Snežana i Nataša Radusin Bardić (2008). *Phonétique et phonologie de la langue française 0- cahier d'exercices*. Novi Sad: Filozofski fakultet.
- Gudurić, Snežana i Dragana Drobnjak (2010). „Pravi” i „lažni” prijatelji u francuskom, italijanskom i srpskom jeziku”. *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku* 53/1: 195–204.
- Harkai-Vaš, Eva (1998). *Ezredvégi megálló. Műhelytanulmányok, kritikák*. Újvidék : Forum.
- Harkai-Vaš, Eva (2005). Rések és korosztályok. Irodalmi tanulmányok, kritikák. Újvidék : Forum.
- Harkai-Vaš, Eva (2010). *Verstörténések: verselemzések, líratanulmányok és –kritikák*. Újvidék: Forum.
- Hodolič, Jarmila (2011). *Kontúry slovenskej vojvodinskej literatúry a kultúry*. Báčsky Petrovec: Slovenské vydavateľské centrum.
- Hodolič, Jarmila (2005). *Prehľad dejín slovenskej vojvodinskej prózy pre deti*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Hodolič, Jarmila (2012). Slovenská literatúra pre deti a mládež vo Vojvodine v rokoch 1990–2010. *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu* 37/2: 135–144.
- Horvat, Đ. (2002). „Perazić, Jasmina”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 16 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 258–260.
- Horvatović, Anđelka i Nada Stajić (1980). *Biologija: za IV godinu osnovnog vaspitanja i obrazovanja odraslih*. Novi Sad: Zavod za izdavanje udžbenika.
- Horvatović, Anđelka (1974). *Prilog proučavanju životnog kompleksa pasuljevog žiška (Acanthoscelides obtectus Say)*: doktorska disertacija. Novi Sad: [s.n.].
- Horvatović, Anđelka et al. (1983). *Sistematika invertebrata sa praktikumom*. Beograd: Zavod za izdavanje udžbenika i nastavna sredstva.
- Horvatović, Anđelka et al. (1986). *Unapređenje proizvodnje i prerade povrća: naučno-istraživački projekat*. Novi Sad: [s.n.].

- Hronec, Vitazoslav (1995). „Babilon-Garaj, Olga”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 3 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 10.
- Hronec, Vitazoslav (1985). Ol’ga Babylonová-Garayová osemdesiatročná. *Nový život* br. 4: 305–310.
- Istorija XX veka, Zbornik radova XIII* (1975). Ur. Živko Avramovski. Beograd: Institut za savremenu istoriju : Narodna knjiga.
- Ivković, Dušan (1995). „Babin, Kristina Daca”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 3 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 10–11.
- Iz riznice multietničke Vojvodine: istraživanje ličnih imena, nadimaka i prezimena u nacionalnim zajednicama Vojvodine* (2011). Ur. Danijela Stanojević i Svenka Savić. Novi Sad: Pedagoški zavod Vojvodine.
- Iz riznice multietničke Vojvodine: oslovljavanje i pozdravljanje u savremenim jezicima nacionalnih zajednica Vojvodine* (2012). Ur. Danijela Stanojević i Svenka Savić. Novi Sad: Pedagoški zavod Vojvodine.
- Janković, Dragoslav et al. (1973). *Istorija država i prava jugoslovenskih naroda*. Beograd: Naučna knjiga.
- Jerkov, Dobrila (1996). „Dimitrijević, Danica”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 7 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 29–30.
- Jokić-Kaspar, Ljiljana (1981). *Ampula noćnog leptira*. Novi Sad: Matica srpska.
- Jokić-Kaspar, Ljiljana (1996). *Četiri male žene*. Beograd: Stubovi kulture.
- Jokić-Kaspar, Ljiljana (1998). *Ćelavi psi*. Beograd: Narodna knjiga-Alfa.
- Jokić-Kaspar, Ljiljana (1981). *Liliputanci putuju u XXI vek*. Novi Sad: Lj. Jokić-Kaspar : Novopis.
- Jokić-Kaspar, Ljiljana (2000). *YU File*. Beograd: Dereta.
- Jovanović, Ana (2013). „Jelisaveta-Aneta Andrejević: narodna herojka iz đачke klupe”, u: A. Jovanović, *Ženska istorija Niša*. Niš: Ženski prostor: 73–75.
- Jovanović, Ana (2013). *Ženska istorija Niša*. Niš: Ženski prostor.
- Jovanović, Nada (1924). *U život vizija čija je moć istina*. Beograd: [b. i.]
- Jovanović, Romanca et al. (1994). *Srpsko-rumunski priručnik za konverzaciju = Ghid de conversație sîrbo-român*. Novi Sad: Libertatea.
- Kabić, Danilo (2009). „Šurjanović, Milena”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 581–582.
- Kalačević-Krajovan, Ivka i Radmila Marinković-Nedučin (1973). *Mikrobiologija: građa i struktura mikrobne ćelije, hemijski sastav mikrobne ćelije, ekološki faktori*. Novi Sad: Tehnološki fakultet.
- Kandić, Ljubica i Jelena Danilović (1997). *Istorija Pravnog fakulteta: 1808–1905*. Knj. 1, Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Karanović, Zoja (1996). „Kleut, Marija”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 11 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 119–120.
- Kecić, Danilo (1984). „Vojvodanke u radničkom i revolucionarno-demokratskom pokretu u predvečerje revolucije”, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945* (prir. Danilo Kecić), Novi Sad: 45–92.
- Kiš, Erne et al. (1998). *Eksperimentalna fizička hemija*. Novi Sad: Tehnološki fakultet.

- Kleut, Marija (1987). *Ivan Senjanin u srpskohrvatskim usmenim pesmama*. Novi Sad: Matica srpska.
- Kleut, Marija (1983). *Lirske narodne pesme u Letopisu Matice srpske*. Novi Sad: Matica srpska.
- Kleut, Marija (1995). *Narodne pesme u srpskim rukopisnim pesmaricama XVIII i XIX veka*. Novi Sad: Matica srpska ; Beograd: Institut za književnost i umetost.
- Kleut, Marija (2008). *Naučno delo od istraživanja do štampe*. Novi Sad: Akadem-ska knjiga.
- Ko je ko u Srbiji '95.: biografski leksikon: intelektualna, umetnička, politička, finansijska, vojna, sportska elita Srbije: [4400 ličnosti]* (1995). Ur. Vesna M. Janković et al. Beograd: Bibliofon.
- Kokanović Marković, Marijana (2014). „Maržinec, Ljubica”, u: *Srpski biografski reč-nik*, knj. 6 (ur. Čedomir Popov). Novi Sad: Matica srpska: 43–44.
- Kovačević-Kuzmanović, Srbislava (1969). *Borba žena Srbije za emancipaciju i ravnopravnost i njihovo učešće u revolucionarnom radničkom pokretu 1903–1941. godine: prilog izučavanju istorije radničkog pokreta Srbije*. Bečej: Export pres.
- Kovačević-Kuzmanović, Srbislava (1954). Prilog proučavanju terminologije iz Narodnooslobodilačke borbe. *Zbornik Matice srpske za književnost i jezik* 2: 8.
- Kujundžić, Vojislav (1911). Dr Draga Ljočić i prve žene lekari. *Srpski arhiv* 5: 593–594.
- Kulundžija, Radmila (2004). *Godine s pjesmom: Muzička škola „Vlado Milošević” Banja Luka*. Banja Luka: Muzička škola „Vlado Milošević”.
- Lazarević, Jelena (1921). *Crna Gora, beleške s puta*. Beograd: Odbor kraljice Jelene.
- Lazarević, Jelena (1930). *Darinka Nikolić: osnivač i tvorac Doma učenica srednjih škola*. Beograd: Štamparija „Gundulc”.
- Lazarević, Jelena (1926). „Drštveni rad i ideje”, u: *Domaćica-spomenica: proslava pedesetogodišnjice Ženskog društvo*. Beograd: Žensko društvo.
- Lazarević, Jelena (1927). *Hrišćanka u odnosu prema svojim bližnjima*. Skoplje: Crkveno-prosvetno bratstvo.
- Lazarević, Jelena (1929). *Engleskinje u srpskom narodu*. Beograd: Beogradsko žensko društvo.
- Lazić, Branka (2010). „Almaši, Radmila”, u: *Srpska enciklopedija*, tom I, knj. 1 (ur. Čedomir Popov i Dragan Stanić). Novi Sad : Matica srpska ; Beograd: Srpska akademija nauka i umetnosti : Zavod za udžbenike: 73.
- Lazić, Branka (2010). „Balaž, Jelica”, u: *Srpska enciklopedija*, tom I, knj. 1 (ur. Čedomir Popov i Dragan Stanić). Novi Sad : Matica srpska; Beograd: Srpska akademija nauka i umetnosti : Zavod za udžbenike: 482–483.
- Lazić, Tanja, Vukašinović, Ljubinka i Radmila Žigić (2012). *Žene u istoriji Semberije*. Bijeljina : Organizacija žena „Lara”.
- Lazović, Miško (1998). „Jokić-Kaspar, Ljiljana”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 10 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 147–148.
- Leksikologija, onomastika, sintaksa: zbornik u čast Gordani Vuković* (ur. Vladislava Ružić i Slobodan Pavlović) (2011). Novi Sad: Filozofski fakultet, Odsek za srpski jezik i lingvistiku.

- Leskovic iz ženskog ugla* (2012). Ur. Snežana Tabački. Beograd: Žene u crnom.
- Levi Jovović, Eva (1992). *Bakteriologija, imunologija i virusologija*. Niš: Univerzitet.
- R. Lotina, *Tradicija s pogledom u budućnost*, Dnevnik, 7. 12. 2014.
- Ljubičić, M. (2011). „Malivuk, Zagorka Zaga”, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 5 (ur. Č. Popov). Novi Sad: Matica srpska: 806.
- Ljubljana v ilegali. 4, Do zloma okupatorjevi* (1970). Ur. Vladimir Krivic. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Magdu, Lia (1980). *Normă și dialect în limba scriitorilor bănățeni de la sfirșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea*. Novi Sad: Facultatea de filozofie.
- Magdu, Lia (1991). *Studii de limbă română*. Novi Sad: Libertatea.
- Magdu, Lia (1997). *Studiranje rumunskog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu (1974–1994/95)*. Novi Sad: Društvo za rumunski jezik iz Vojvodine.
- Maksimović, Jovan (2009). In memoriam Prof. dr Vera Gavrilović 1923–2009. *Acta medico-historica Adriatica* vol. 9: 164–167.
- Malenica, Antun (2006). „Prof. dr Jelena Danilović”. *Anali Pravnog fakulteta u Beogradu* 2: 320–321.
- Maletin, P. (1972). „Zadužbina Rahile Manojlović”. *Rad Matice srpske* 6: 79.
- Mamuzić Ljubinković, Vida (1984). „Politički kurs za aktivistkinje AFŽ u Belegišu”, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945: (radovi sa savetovanja održanog 27. i 28. marta 1984. u Novom Sadu)* (prir. D. Kečić). Novi Sad: Institut za istoriju: 802–806.
- Manojlović, M. et al. (2003). „Spin-wave dispersion and transition temperature in the cuprate antiferromagnet La_2CuO_4 ”. *Physical Review B* 68: 014435.
- Maričić, Slobodan (1995). *Susedi, dželati, žrtve: Folksdojčeri u Jugoslaviji*. Beograd: Connect & Media marketing international; Pančevo : Centar za dokumentaciju o vojvođanskim Nemcima.
- Marić, Desanka et al. (1983). *Stomatologija: za studente medicine*. Novi Sad: Medicinski fakultet, Institut za stomatologiju.
- Marinković-Nedučin, Radmila et al. (1999). *The effect of Atmosphere on HDS Catalysts Sintering”, in the Advanced Science and Technology of Sintering*. New York [et al.]: Springer.
- Marko, Jan. (2009). *Lexikón slovenských vojvodinských vysokoškolských učiteľov a vedcov*. Báčsky Petrovec: Slovenské vydavateľské centrum ; Nový Sad : Slovakistická vojvodinská spoločnosť.
- Marković, Maja i Snežana Gudurić (2011). „Priroda vokala /i/ u srpskom, francuskom i engleskom jeziku: implikacije u učenju stranog jezika kod srbofonih govornika”. *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu* 36: 99–110.
- Martinov, Dobrila (2014). „Lazić, Zorka”, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 6 (ur. Čedomir Popov). Novi Sad: Matica srpska: 523–524.
- Martinov, Dobrila (2014). „Milojević, Mileva”, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 6 (ur. Čedomir Popov). Novi Sad: Matica srpska: 590.
- Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu: 80 godina rada* Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta.

- Mešterović, Julka (1968). *Lekarev dnevnik*. Beograd: Vojnoizdavački zavod.
- Mihajlović, Velimir i Gordana Vuković (1977). *Srpskohrvatska leksika ribarstva*. Novi Sad: Institut za lingvistiku.
- Mi smo preživeli: Jevreji o holokaustu*. 3 (2009). Ur. Aleksandar Gaon. Beograd : Jevrejski istorijski muzej Saveza jevrejskih opština Srbije.
- Mi smo preživeli: Jevreji o holokaustu*. 5 (2009). Ur. Aleksandar Gaon. Beograd : Jevrejski istorijski muzej Saveza jevrejskih opština Srbije.
- Mikić, Đorđe (2004). *Banja Luka: kultura građanskog društva*. Banja Luka: Institut za istoriju.
- Milanović, Milena (2005). *Poznati srpski lekari*. Beograd, Toronto: izdanje autora.
- Miličević, Predrag (1983). *Tovarišči moi*. Moskva: Molodaja gvardija.
- Milojević, Vojislav (1990). Dr Eva M. Haljecka-Petković: prva žena lekar u Nišu i prva žena ginekolog-akušer na tlu današnje Jugoslavije. *Acta medica Medianae* 29/2: 107–124.
- Mimica-Dukić, Neda et al. (2003). Antimicrobial and antioxidant activities of three *Mentha* L. species essential oils. *Planta Medica* 69: 413–419.
- Mimica-Dukić, Neda et al. (2004). Antimicrobial and antioxidant activity of *Melissa officinalis* (Lamiaceae) essential oil. *Journal of Agricultural and Food Chemistry* 52: 2485–2489.
- Mišić, Ljiljana (1996). „Debeljak-Kurat, Margareta Margita”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 296–297.
- Mišić, Ljiljana (2001). „Olenjina, Marina”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 18 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 134–135.
- Mitrović, Katarina (2006). Povelja despota Đorđa Brankovića o prihvatanju ktitorstva nad Hilandarom 1486 (mart 20, Kupinik). *Stari srpski arhiv* 5: 229–239.
- Mitrović, Katarina (2007). Povelja despota Đorđa, Jovana i Angeline Branković manastiru Svetog Pavla 1495 (novembar 3, Kupinik). *Stari srpski arhiv* 6: 209–217.
- Mitrović, Milovan (2011). „Bogdanović, Marija”, u: *Srpska enciklopedija*, tom 1, knj. 2 (ur. Čedomir Popov i Dragan Stanić). Novi Sad : Matica srpska ; Beograd: Srpska akademija nauka i umetnosti : Zavod za udžbenike: 252.
- Momčilović, Đorđe (1977). *Banat u narodnooslobodilačkom ratu*. Beograd: Vojnoizdavački zavod.
- Monumenta Serbicaspectantia historiam Serbiae Bosnae Ragusii* (1858). Edidit Fr. Miklosich. Vienna: apud Gulielmum Braumüller.
- Moric, Tinde (2002). „Penavin, Olga”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 19 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 249–250.
- Myjavcová, Mária (2001). *Slovenčina v jazykovej enkláve*. Báčsky Petrovec: Kultúra.
- Myjavcová, Mária (2009). *Slovenská jazyková čítanka: o slovenskom jazyku vo Vojvodine*. Báčsky Petrovec: Slovenské vydavateľské centrum.
- Myjavcová, Mária (2006). *State o našej slovenčine*. Báčsky Petrovec: Kultúra.
- Narodni heroji Jugoslavije* (1975). Ur. Olga Đurđević-Đukić. Beograd: Mladost.

- Narodni heroji Jugoslavije. [Knj. 1]* (1982). Odgovorni urednici Petar Kačavenda i Dušan Živković. Beograd: Partizanska knjiga : Narodna knjiga ; Titograd: Pobjeda.
- Narodni heroji Jugoslavije. [Knj. 2]* (1983). Odgovorni urednici Petar Kačavenda i Dušan Živković. Beograd: Partizanska knjiga : Narodna knjiga ; Titograd: Pobjeda.
- Neofitović Grubješić, Ivanka (2009). „Grginčević, Mihaela”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 194.
- Nikolajević, Radivoj i Milena Šurjanović (1978). *Hemija: radna sveska za učenike zajedničkog srednjeg vaspitanja i obrazovanja*. Novi Sad: Radnički univerzitet „Radivoj Čirpanov”.
- Nikolajević, Radivoj i Milena Šurjanović (2015). *Zbirka zadataka iz hemije: za I i II razred srednje škole*. Istočno Sarajevo: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Nikolić, Aleksandra (2011). „Lazarević, Jelena”, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 5 (ur. Čedomir Popov). Novi Sad: Matica srpska: 489–490.
- Nikolić, Vladimir M. (2011). „Manojlović, Rahila”, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 5 (ur. Čedomir Popov). Novi Sad: Matica srpska: 845–846.
- Nikolin, Svetlana (ur.) (2009). *Cincari /Aromuni/ u južnom Banatu*. Pančevo: Evro-regionalni centar za razvoj društva u multietničkim sredinama.
- Od baroka do klasicizma* (1966). Prir. Milorad Pavić. Beograd: Nolit.
- Orbović, Pavle B. (2011). „Milanka Kljajić”, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 5 (ur. Čedomir Popov). Novi Sad: Matica srpska: 83.
- Palik-Kunčak, Ana (2000). „Žena u Evangeličko-metodističkoj crkvi”, u: Svenka Savić, *Feministička teologija*. Novi Sad: Futura publikacije: 134–138.
- Palik-Kunčak, Ana (2000). „Žene u prvim hrišćanskim zajednicama: prisila”, u: Svenka Savić, *Feministička teologija*. Novi Sad: Futura publikacije: 139–141.
- Panić-Babić, Biljana (2014). „Jovanka Bončić-Katerinić”, u: *Banjalučka znamenite žene u istoriji grada* (ur. Biljana Panić-Papić). Banja Luka: Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske: 151–152.
- Pantelić, Ivana (2011). *Partizanke kao građanke: društvena emancipacija partizanki u Srbiji, 1945–1953*. Beograd: Institut za savremenu istoriju : Evoluta.
- Pantić, Milan et al. (2007). “Low-temperature Properties of FerromagneticFibonacci Superlattices”. *The European Physical Journal B* 59: 367–373.
- Papazoglu Ostrogorki, Fanula, Milin, Milena i Marijana Ricl (1999). *Inscriptiones Graecae, Epiri, Macedoniae, Thraciae, Scythiae: Pars II Inscriptiones Macedoniae: Fasciculus II Inscriptiones Macedoniae septentrionalis : Sectio prima Inscriptiones Lyncestidis, Heracleae, Pelagoniae, Derriopi, Lychni*. Berlin: Walter de Gruyter.
- Papazoglu Ostrogorki, Fanula (1972). *Istorija helenizma: epoha Aleksandra Velikog*. Beograd: Naučna knjiga.
- Papazoglu Ostrogorki, Fanula (1957). *Makedonski gradovi u rimsko doba*. Skoplje: Univerzitet.
- Papazoglu Ostrogorki, Fanula (2007). *Srednjobalkanska plemena u predrimsko doba: Tribali, Autarijati, Dardanci, Skordisci i Mezi*. Beograd: Equilibrium.

- Papazoglu Ostrogorki, Fanula (1969). *Srednjobalkanska plemena u predrimsko doba: (Tribali, Autarijati, Dardanci, Skordisci i Mezi)*. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.
- Partizanke: žene u narodnooslobodilačkoj borbi* (2010). Prir. Daško Milinović i Zoran Petakov. Novi Sad: Cenzura.
- Pavlović, Leontije (1965). *Kultovi lica kod Srba i Makedonaca: (istorijsko-etnografska rasprava)*. Smederevo: Narodni muzej.
- Pejović, Roksanda (2004). *Koncertni život u Beogradu 1919–1941*. Beograd: Signature : Univerzitet umetnosti.
- Pelcer-Vujačić, Olga (2013). „Fanula Papazoglu i razvoj grčke epigrafike u Srbiji”, u: *Antika i savremeni svet: naučnici, istraživači i tumači: zbornik radova*. Novi Sad: Društvo za antičke studije Srbije.
- Perišić-Janjić, Nada et al. (2008). *Opšta hemija*. Novi Sad: Prirodno-matematički fakultet.
- PerišićJanjić, Nada et al. (1983). „Separation of Different Valency States of Iron, Arsenic, Antimony, Mercury and Chromium by ThinLayer Chromatography”. *Chromato-graphia* 17: 454–455.
- Perišić Janjić, Nada et al. (1976). „Separation of FatSoluble Vitamins by ThinLayer Chromatography”. *Chromatographia* 9: 130–132.
- PerišićJanjić, Nada et al. (2005). „Study of quantitative structure-retention relationships for s-triazine derivatives in different RP HPTLC systems”. *Journal of planar chromatography modern TLC* 18/103: 212–216.
- Perkućin, Radivoj (1995). „Bačić, Branka”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 3 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 146.
- Petrović, Dragoljub i Snežana Gudurić (2010). *Fonologija srpskog jezika*. Novi Sad: Matica srpska ; Beograd: Beogradska knjiga.
- Petrović, Petar et al. (1995). *Fruška Gora u antičko doba*. Novi Sad: Matica srpska ; Beograd: Arheološki institut.
- Petrović, Teodora (1966). „Eustahija Arsić, prva srpska spisateljica”, u: *Od baroka do klasicizma* (prir. M. Pavić). Beograd: Nolit: 507–511.
- Petrović, Teodora (1974). *Iz istorije srpske književnosti*. Novi Sad; Matica srpska.
- Popov, Dušan (1983). *Srpska štampa u Vojvodini 1918–1941*. Novi Sad: Matica srpska.
- Popov, Dušan (1996). „Veselinović Šulc, Magdalena”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 5 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 91–92.
- Popov, Đorđe i Fuada Stanković (1998). *Osnovi ekonomije*. Beograd: Pravni fakultet.
- Popov, Jelena (2011). „Kovačević-Kuzmanović, Srbislava”, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 5 (ur. Čedomir Popov). Novi Sad: Matica srpska: 148–149.
- Popov, Jelena (2014). „Mešterović Pantić, Julka”, u: *Srpski biografski rečnik*, knj. 6 (ur. Čedomir Popov). Novi Sad: Matica srpska: 390–392.
- Protić-Banić, Milena i Stojan Savić (1991). *Molibden i zubni karijes*. Novi Sad: Medicinski fakultet.
- R. [Redakcija] (1994). „Bem, Lilika”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 3 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 194–195.

- R. [Redakcija] (2009). „Carević, Olga”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 235–236.
- R. [Redakcija] (1997). „Dimitrijević, Danica”, u: *Enciklopedija srpske istoriografije* (prir. Sima Ćirković i Rade Mihaljčić). Beograd: Knowledge.
- R. [Redakcija] (2009). „Franceško, Mirjana”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 23.
- R. [Redakcija] (1997). „Gavrilović, Vera”, u: *Enciklopedija srpske istoriografije* (prir. S, Ćirković i R. Mihaljčić). Beograd: Knowledge: 324–325.
- R. [Redakcija] (2009). „Hardi Kovačević, Irina”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 89–90.
- R. [Redakcija] (2009). „Harkai-Vaš, Eva”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 93.
- R. [Redakcija] (1999). „Lia, Magdu”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 13 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 171.
- R. [Redakcija] (1999). „Marinković, Sofija Sonja”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 14 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 35–36.
- R. [Redakcija] (2003). „Protić Banić, Milena”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 22 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 161–162.
- R. [Redakcija] (2004). „Rajačić-Čapaković, Jelica”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 23 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 89–90.
- R. [Redakcija] (2004). „Ramadanski, Draginja”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 23 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 89–90.
- R. [Redakcija] (2004). „Ranogajec, Jonjaua”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 23 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 196–197.
- R. [Redakcija] (2005). „Stanković, Fuada”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 26 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 177–178.
- R. [Redakcija] (2006). „Stojaković, Gordana”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 27 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 10–11.
- R. [Redakcija] (2009). „Šelmić, Leposava”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 464–466.
- R. [Redakcija] (1997). „Šelmić, Leposava”, u: *Enciklopedija srpske istoriografije* (ur. Sima Ćirković i Rade Mihaljčić). Beograd. Knowledge: 722.
- R. [Redakcija] (2009). „Šosberger, Vera”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 536.
- R. [Redakcija] (1997). „Zirojević, Olga”, u: *Enciklopedija srpske istoriografije* (ur. Sima Ćirković i Rade Mihaljčić). Beograd: Knowledge: 390.
- Radojičić, Đorđe Sp. (1939). Hagiološki prilozi o poslednjim Brankovićima. *GIDNS*, 12/3–4: 285–312.
- Radonjić, Miroslav (2004). „Ređep, Jelka”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 23 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 255–256.
- Radošević Slobodan et al. (2013). „Magnon energy renormalization and low-temperature thermodynamics of O(3) Heisenberg ferromagnets”. *Annals of physics* 339: 382–411.

- Rajačić-Čapaković, Jelica (1981). „Biljnogeografske odlike Vojvodine”. *Glasnik Šumarskog fakulteta* 57: 189–193.
- Rajačić-Čapaković, Jelica et al. (1979). „Zajednica *Carex gracilis*-*Poa palustris* Ilijanić u Petrovaradinskom ritu”. *Zbornik Matice srpske za prirodne nauke* 57: 207–211.
- Ramadanski, Draginja (2012). *Sneško u tropima: prevošenje s lica na naličje*. Novi Sad: Akademska knjiga : Beograd: Službeni glasnik.
- Ramadanski, Draginja (2012). *U potrazi za figurama*. Senta: Zetna.
- Randelj, Đorđe (1995). „Milanka Gnip: slike naslikane violinom”, u: M. Gnip, *Taki će i poderati: 25 reportaža i jedna nenapisana*. Novi Sad: Nezavisno društvo novinara Vojvodine: 129–131.
- Ranogajec, Jonjaua et al. (1998). *Opekarski proizvodi: sirovine, tehnologije, osobine*. Beograd: IMS.
- Ranogajec, Jonjaua et al. (1993). *Opeke srpskih fruškogorskih manastira*. Beograd: Centar za multidisciplinarnu studiju.
- Redžić, Nail (1984). *Telmanovci: zapisi o njemačkoj partizanskoj četi „Ernest Telman”*. Beograd: Narodna armija.
- Ređep, Jelka i Rade Mihaljčić (1995). *Boj na Kosovu u bugaršticama i epskim pesmama kratkog stiha*. Novi Sad: Slavija.
- Ređep, Jelka (2004). *Geneza Hronika grofa Đorđa Brankovića*. Novi Sad: Prometej.
- Ređep, Jelka (2013). *Greh i kazna božija: sudbine, bitke i predanja srpskog srednjeg veka*. Novi Sad: Prometej.
- Ređep, Jelka (1991). *Grof Branković i usmeno predanje*. Novi Sad: Prometej : Institut za jugoslovenske književnosti Filozofskog fakulteta.
- Ređep, Jelka (2010). *Katarina Kantakuzina: grofica Celjska*. Beograd: Zavod za udžbenike.
- Ređep, Jelka (1995). *Kosovska legenda*. Novi Sad: Književno-umetnička zadruga Slavija.
- Ređep, Jelka (2007). *Kosovska legenda*. Novi Sad: Prometej.
- Ređep, Jelka (1976). *Priča o boju kosovskom*, Novi Sad: Filozofski fakultet ; Zrenjanin: Ulaznica.
- Ređep, Jelka (1992). *Sibinjanin Janko: legende o rođenju i smrti*. Novi Sad: Književno-umetnička zadruga Slavija.
- Ređep, Jelka (2008). *Stare srpske biografije: (poetika žanra)*. Novi Sad: Prometej.
- Ređep, Jelka (1998). *Ubištvo vladara: studije i ogledi*. Novi Sad: Prometej.
- Ređep, Jelka (2010). *Žitije kneza Lazara*, Novi Sad: Prometej.
- Romano, Jaša (1980). *Jevreji Jugoslavije 1941–1945: žrtve genocida i učesnici narodno-oslobodilačkog rata*. Beograd: Savez jevrejskih opština Jugoslavije
- Rotbart, Valdislav (1984). „Borba žena Bačke u Hortijevim zatvorima 1941–1945”, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji 1941–1945* (prir. Danilo Kecić). Novi Sad: Institut za istoriju: 161–178.
- Sanitetska služba u narodnooslobodilačkom ratu Jugoslavije : 1941–1945*. Knj. 4, Iskustva sanitetske službe NOV i POJ (JA) iz četvorogodišnjeg narodnooslobodilač-

- kog rata (1941–1945) (1989). Ur. Ivana Pantelić. Beograd: Vojnoizdavački i novinski centar.
- Savić, Svenka et al. (1995). *Balet*. Novi Sad: Srpsko narodno pozorište.
- Savić, Svenka et al. (2014). *Deset godina Godišnjeg priznanja u oblasti ravnopravnosti polova (2003–2013): životne priče nagrađenih*. Novi Sad: Zavod za ravnopravnost polova : Udruženje građana „Ženske studije i istraživanja”.
- Savić, Svenka (2000). *Feministička teologija*. Novi Sad: Futura publikacije.
- Savić, Svenka (2008). *Jelica Rajačić Čapaković*. Novi Sad: Ženske studije i istraživanja.
- Savić, Svenka et al. (2001). *Romkinje: biografije starih Romkinja u Vojvodini*. Novi Sad: Futura publikacije.
- Savić, Svenka et al. (2004). *Rromnja: trajo purane Rromnjango ande Vojvodina*. Novi Sad: Futura publikacije.
- Savić, Svenka (2004). *55 godina Baletske škole u Novom Sadu*. Novi Sad: Futura publikacije.
- Savić, Svenka (2015). *Profesorke Univerziteta u Novom Sadu: životne priče*. Novi Sad: Ženske studije i istraživanja : Futura publikacije.
- Savić, Svenka i Veronika Mitro (2006). *Vajdasági magyar nők élettörténetei*. Újvidék: Futura Publikációk : Női Stúdiómozgás és Kutatások.
- Savić, Svenka (2000). *Vera Šosberger*. Novi Sad: Futura publikacije.
- Savić, Svenka (2000). „Zajedništvo u Kisaču”, u: Svenka Savić, *Feministička teologija*. Novi Sad: Futura publikacije: 142–143.
- Savić, Svenka (2004). *Žena skrivena jezikom medija: kodeks neseksističke upotrebe jezika*. Novi Sad: Futura publikacije.
- Segi, Laslo (2010). *Studenti sa današnje teritorije Vojvodine na evropskim univerzitetima 1338–1919*. Novi Sad: Arhiv Vojvodine.
- Sekeruš, Pavle i Živančević Sekeruš, Ivana (2016). „La francophonie et la dialogue des cultures”. *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu* 41/3: 43–52.
- Simin, Magda (2003). *Bačvanke: političke osuđenice u ratu 1941–1945*. Novi Sad: [M. Simin].
- Simin-Bošan, Magda i Nevena Simin (2009). *Zašto su ćutale: majka i ćerka o istom ratu*, Novi Sad: Futura publikacije : Ženske studije i istraživanja.
- Sokolović, Slobodan (1999). „Marinković Nedučin, Radmila”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 14 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 34–35.
- Spevak, Zorislav (1990). „Dr Ljubica Acigan”. *Pedagoška stvarnost* 7–8: 361–362.
- Spomenica oslobođenja Vojvodine 1918*. Novi Sad: Štamparija Jovanović i Bogdanov.
- Spomenica: 1959–1969* [Tehnološki fakultet] (1970). Red. Velimir Canić ... et al. Novi Sad: Tehnološki fakultet.
- Spomenica 60. godišnjice Filozofskog fakulteta u Sarajevu (1950–2010)* (2010). (ur. Ivo Komšić). Sarajevo: Filozofski fakultet: 102.
- Srbijak. Službe. Kanoni. Akatisti*, knj. 3 (1970). Prir. Đorđe Trifunović. Beograd: Srpska književna zadruga.

- Stanković, Fuada (1981). *Neoklasična teorija samoupravne privrede*. Beograd: Savremena administracija.
- Stanković, Fuada (1989). *Preduzetnička ekonomija*. Beograd: Savremena administracija.
- Stanković, Fuada i Nikola Vukmirović (1995). *Preduzetništvo: savremene nove metode i tehnike*. Novi Sad: Matica srpska.
- Stefanović, Mirjana (1986). Žitije majke Angeline. *Arheografski prilozi* 8: 133–138.
- Stojaković, Gordana (2004). „A New Book of Esther: From Hungarian to Serbian, celebrating women”. *Feminist Europa: Review of Books* vol 4, no 1: 50–51.
- Stojaković, Gordana (2012). „Antifašistički front žena Jugoslavije (AFŽ) 1946–1953: pogled kroz AFŽ štampu” u: *Rod i levica: ciklus tribina* (urednice Lidija Vasiljević, Tamara Skrozza). Beograd : Ženski informaciono-dokumentacioni trening centar (ŽINDOK): 13–39.
- Stojaković, Gordana (2008). „Domaća radinost i angažovanje žena u Vojvodini krajem 19. i početkom 20. veka”, u: *Seoske ženske organizacije u Vojvodini* (prir. Marina Blagojević). Novi Sad: Pokrajinski zavod za ravnopravnost polova: 19–21.
- Stojaković, Gordana (2008). „Draga Gavrilović: prilog za istoriju stvaranja novih rodni uloga u srpskom društvu 19. veka” u: *Valorizacija razlika: zbornik sa naučnog skupa o Dragi Gavrilović (1854–1917)* (ur. Svetlana Tomić). Beograd: altera : Fondacija multunacionalni fond kulture: 56–74.
- Stojaković, Gordana (2010). „Education of Serbian women in domestic and foreign universities”, u: *Serbia – the cultural bridge between East and West* (ur. Čedomir Popov). Novi Sad: Matica srpska: 176–177.
- Stojaković, Gordana (2001). „Eustahija Arsić”, u: G. Stojaković, *Znamenite žene Novog Sada*. Novi Sad: Futura publikacije: 65–66.
- Stojaković, Gordana (2010). *Kikinda iz ženskog ugla*. Kikinda: Udruženje građanki i građana „Centar za podršku ženama”.
- Stojaković, Gordana (prir.) (2002). *Neda: jedna biografija*. Novi Sad: Futura publikacije.
- Stojaković, Gordana (2011). „Pioneer Serbian Women Physicians and Their Activist Role in Women’s Rights”. *Serbian Studies: Journal of the North American Society for Serbian Studies* 24/1–2: 109–125.
- Stojaković, Gordana (2012). *Rodna perspektiva u novinama Antifašističkog fronta žena (1945–1953)*. Novi Sad: Zavod za ravnopravnost polova.
- Stojaković, Gordana (2011). „Skica za potret: Antifašistički front žena Vojvodine 1942–1953”, u: *Partizanke: žene u Narodnooslobodilačkoj borbi* (ur. Daško Milinović). Novi Sad: Cenzura: 13–38.
- Stojaković, Gordana (2002). „Staka Skenderova ili prilog za istoriju autentičnosti”, u: *Habitus – Kulturni dijalog između islama i centralne i istočne Evrope* 8: 177–190.
- Stojaković, Gordana (2006). „Tények, melyek a 19. század közepétől a 20. Század közepéig meghatározták az Újvidéki, a Vajdasági Magyar nők emancipációjáért vívott küzdeimet”, u: *Vajdasági Magyar Nők élettörténetei* (szerkesztők Svenka Savić és Veronika Mitro). Újvidék: Futura Publikációk : Női Stúdiumok és Kutatások: 9–17.

- Stojaković, Gordana i Snežana Kresoja (2014). *Ženska imena Novog Sada*. Novi Sad: Turistička organizacija grada Novog Sada.
- Stojaković, Gordana (2014). „Women’s World (1886-1914): Serbian Women’s Laboratory as an Entrance into the Public Sphere”. *Serbian Studies: Journal of the North American Society for Serbian Studies* 25/1: 21–58.
- Subotić, Ljiljana (2002). „Gordana Vuković (1941–2001)”. *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku* 45/1–2: 324–327.
- Subotić, Ljiljana (2002). *Istorijska lingvistika: fonološke promene i morfološke alteracije u učenjima mladogramatičara, strukturalista i generativne gramatike*. Novi Sad: Filozofski fakultet.
- Subotić, Ljiljana (1990). *Jezik Jovana Hadžića*. Novi Sad: Matica srpska.
- Subotić, Ljiljana (1985). „Jovan Hadžić i gramatička terminologija Vukovske epohe”. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane* 14/2: 47–53.
- Subotić, Ljiljana (2005). *Ortoepska i ortografska norma standardnog srpskog jezika*. Novi Sad : Filozofski fakultet, Odsek za medijske studije ; Beograd : WUS Austria.
- Subotić, Ljiljana (1982). „Participi u funkciji termina u književnom jeziku Jovana St. Popovića”. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane* 11/1: 61–67.
- Subotić, Ljiljana (2003). „Problemi proučavanja istorije (srpskog) književnog jezika”. *Probleme de filologie slavă* 11: 109–116.
- Šarenac, Danilo (2011). „Debijađi, Hagara”, u: *Znameniti Jevreji Srbije: biografski leksikon* (ur. Aleksandar Gaon). Beograd: Savez jevrejskih opština Srbije: 79.
- Šelmić, Lepasava et al. (2001). *Galerija Matice srpske*. Novi Sad: Galerija Matice srpske.
- Šelmić, Lepasava (1979). „Prilog proučavanju srpskog nazarenskog slikarstva”. *Zbornik za likovne umetnosti* 15: 387–393.
- Šelmić, Lepasava (2003). *Srpska umetnost 18. i 19. veka*. Novi Sad: Galerija Matice srpske.
- Šelmić, Lepasava (2004). *Srpsko zidno slikarstvo XVIII veka*. Novi Sad: Galerija Matice srpske.
- Šelmić, Lepasava (1991). „Zapadnoevropski barok i srpsko zidno slikarstvo”, u: *Zapadnoevropski barok i vizantijski svet* (ur. D. Medaković). Beograd: SANU: 190–198.
- Šestakov, R. (2009). „Cvetičanin, Livija”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 30 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 258–259.
- 60 [Šezdeset] godina Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu: 1954 –2014 (2014). Ur. Milan Popović. Novi Sad: Poljoprivredni fakultet.
- Šosberger, Pavle (1998). *Jevreji u Vojvodini: kratak pregled istorije vojvođanskih Jevreja*. Novi Sad: Prometej.
- Šovljanski, R. (1998). „Klokočar, Nevena”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 11 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 132–133.
- Šulc, Delimir (1995). „Beleslin, Dobrila”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 3 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 182.
- Šurjanović, Milena (2008). *Glas s prozora*. Novi Sad: Prometej.

- Šurjanović, Milena (2008). *Jedanaesta zapovest*. Novi Sad: Gradska biblioteka.
- Šurjanović, Milena (1979). *Priručnik za dodatnu nastavu hemije*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Šurjanović, Milena (2011). *Slast i nostalgija*. Novi Sad: Prometej.
- Tabački, Ljubomir (1982). *Kikinda u narodnooslobodilačkom ratu i revoluciji*. Novi Sad: Institut za istoriju.
- Teme jezikoslovne u srbistici kroz dijahroniju i sinhroniju*: Zbornik u čast prof. dr Ljiljane Subotić (2016). Novi Sad: Filozofski fakultet, Odsek za srpski jezik i lingvistiku .
- The Discourse studies reader: main currents in theory and analysis* (2014). Eds. Johannes Angermuller, Dominique Maingueneau, Ruth Wodak. Amsterdam [etc.]: John Benjamins Publishing Company.
- Tikvicki, Geza (1989). *Slike iz ustanka u Bačkoj*. Beograd: Vojnoizdavački i novinski centar.
- Timotijević, Miroslav (2008). *Manastir Krušedol*, knj. 1–2. Novi Beograd: Draganić; Novi Sad: Pokrajinski zavod za zaštitu spomenika Vojvodine.
- Tomin, Svetlana (2009). *Despotica i monahinja Angelina Branković – sveta majka Angelina*. Novi Sad: Platoneum.
- Tomin, Svetlana (2007). *Knjigoljubive žene srpskog srednjeg veka*. Novi Sad: Akademski knjiga: SANU: Ogranak u Novom Sadu.
- Tomin, Svetlana (2011). *Mužastvene žene srpskog srednjeg veka*. Novi Sad: Akademski knjiga : SANU: Ogranak u Novom Sadu.
- Toševa, Snežana (2011). „Bončić-Katerinić, Jovanka”, u: *Srpska enciklopedija*, tom I, knj. 2 (ur. Čedomir Popov i Dragan Stanić). Novi Sad : Matica srpska ; Beograd: Srpska akademija nauka i umetnosti : Zavod za udžbenike: 367.
- Trećakov, Stojan (1996). „Vasić, Ankica”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 5 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 26.
- Trgovčević, Ljubinka (2003). *Planirana elita: o studentima iz Srbije na evropskim univerzitetima u 19. veku*. Beograd: Službeni glasnik : Istorijski institut.
- Trgovčević-Mitrović, Ljubinka (2000). „Studenten aus Serbien an deutschen Universitäten bis 1914”, in: *Deutsch-serbische Beziehungen vom Berliner Kongress bis heute*. Internationales Symposium der Michael-Zikic-Stiftung Bonn, 25. und 26. September 2000 (Hrsg. Dittmar Dahlmann, Milan Kosanović). Bonn: Michael-Zikic-Stiftung, Universität Bonn: 51–67.
- 30 *[Trideset] godina prirodnih i matematičkih nauka ; 15 godina Prirodno-matematičkog fakulteta u Novom Sadu* (1985). Novi Sad: Prirodno-matematički fakultet.
- Trpinac, Pavle i Božica Okrajnov-Rotović (1972). *Repetitorijum neorganske hemije*. Beograd: Naučna knjiga.
- Univerzitet i preduzetništvo* (2008). Ur. Slobodanka Markov et al. Novi Sad: UNESCO, Katedra za studije preduzetništva.
- Užice i Bajina Bašta iz ženskog ugla* (2012). Ur. Snežana Tabački. Beograd: Žene u crnom.

- Valorizacija razlika: zbornik radova sa naučnog skupa o Dragi Gavrilović (1854–1917)* (2013). Ur. Svetlana Tomić. Beograd: Altera : Fondacija multinacionalni fond kulture.
- Vasić, Ankica (1985). „Berislav Berić: dopisni član”. *Godišnjak SANU* 4: 87–92.
- Vasić, Ankica (1989). „Bibliografija akademika Aleksandra Tišme”, u: Tišma, A., *Nenapisana priča*. Novi Sad: Vojvođanska akademija nauka i umetnosti: 28–126.
- Vasić, Ankica (1983). „Bibliografija radova dr Alekse Ivića”. *Istraživanja* 10: 275–313.
- Vasić, Ankica (1980). „Bibliografija radova dr Josipa Mirnića”. *Istraživanja* 9: 9–14.
- Vasić, Ankica (1985). „Jovan Ćulum: dopisni član”. *Godišnjak SANU* 4: 103–105.
- Vasić, Ankica (1985). „Olga Hadžić: dopisni član”. *Godišnjak SANU* 4: 107–111.
- Vasić, Ankica (1975). „Zbornik za istoriju Matice srpske (1970–1974): sadržaj po autorima”. *Zbornik za istoriju* 11: 255–268.
- Vasić, Ankica (1985). „Zoran Kovačević: dopisni član”. *Godišnjak SANU* 4: 113–117.
- Vasić, Ankica (2003). „Neobjavljena kratka priča Aleksandra Tišme”. *Zlatna greda* 3/21–22: 35.
- Veselinov, Stanka (1975). „Jovan Popović”, u: Popović, Jovan, *Teme revolucije*. Novi Sad: Muzej socijalističke revolucije Vojvodine: 9–35.
- Veselinov, Stanka (1981). „Pesnik revolucionar”. *Letopis Matice srpske* 428/1–2: 210–216.
- Veselinov, Stanka (1978). „SKOJ i USAOJ u Vovjodini”, u: *Savez komunističke omladine Jugoslavije i Ujedinjeni savez antifašističke omladine Jugoslavije u Vovjodini*. Novi Sad: Muzej socijalističke revolucije Vojvodine: 5–60.
- Veselinović-Šulc, Magdalena (1982). *A szerbhorvát népköltészet a XIX. századi magyar irodalom tükrében*. Újvidék: A Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézete.
- Veselinović-Šulc, Magdalena (1993). „Biblija: izvor narodnih izreka i poslovice”. *Folklor u Vovjodini* 7: 17–29.
- Veselinović-Šulc, Magdalena (1977). „Deseterac srpskohrvatske narodne poezije u pesničkom delu M. Verešmartija”. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane* 2: 425–446.
- Veselinović-Šulc, Magdalena i Ištvan Kefer (1993). *Južnoslovenski narodi u mađarskoj periodici: 1780–1800: anotirana bibliografija*. Novi Sad: Matica srpska.
- Veselinović-Šulc, Magdalena (1972). „Lik Kraljevića Marka u svetlu mađarskih prevoda i ocena srpskohrvatske narodne epike u putopisaca XIX veka”. *Narodno stvaralaštvo* 41–43: 149–160.
- Vesković-Vangeli, Vera (2006). „Malinska-Ćostarova Georgi, Veselinka”, u: *A Biographical Dictionary of Women's Movements and Feminisms: Central, Eastern and South Europe 19th and 20th Centuries* (ed. F. de Haan, K. Daskalova and A. Loufti). Budapest, NY: CEU Press/Central European University Press: 296–300.
- Vojnović, Dragica (1996). „Dejanović, Katica Kaća”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 307–308.
- Vovjodina u borbi* (1963). Novi Sad: Pokrajinski odbor Saveza boraca NOR za Vovjodinu.

- Vujičić, Ivica i Branka Bačić (1970). „Brzina muže krava domaće šarene rase”. *Letopis naučnih radova Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu* 14: 5–12.
- Vujičić, I. i Branka Bačić (1970). „Uticaj toplotne obrade i dugoročnog uskladištenja na pojedine frakcije proteina u VTS mleku”. *Mljekarstvo* 20: 26–33.
- Vujin, Vladimir (2005). *Kraljica igre: Marija Vegel Demšar: moj život prosvetljen košarkom*. Novi Sad: Tiski cvet.
- Vujin, Vladimir (1996). „Veger, Marija”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 5 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 50–52.
- Vujošević, Lela (2012). *Žensko lice istorije Kragujevca*. Kragujevac.
- Vukmirović, Lj. (1996). „Dapčević, Milena”, u: *Enciklopedija Novog Sada*, knj. 6 (ur. Dušan Popov). Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka: 289–290.
- Vuković, Gordana i Ljiljana Nedeljkov (1983). *Rečnik prezimena Šajkaške (18. i 19. vek)*. Novi Sad: Filozofski fakultet.
- Vuković, Gordana (1988). *Terminologija kuće i pokućstva u Vojvodini*. Novi Sad: Filozofski fakultet.
- Zabilježene: žene i javni život Bosne i Hercegovine u 20. vijeku* (2014). Prir. Jasmina Čaušević. Sarajevo: Sarajevski otvoreni centar : Fondacija Cure.
- Zbornik dokumenata i podataka o narodnooslobodilačkom ratu jugoslovenskih naroda*. Tom I, knj. 17 (1958). Beograd: Vojni istorijski institut Jugoslovenske narodne armije.
- Zirojević, Olga (1976). *Carigradski drum od Beograda do Budima u XVI i XVII veku*. Novi Sad: Institut za izučavanje istorije Vojvodine.
- Zirojević, Olga (2003). *Islamizacija na južnoslovenskom prostoru: dvoverje*. Beograd: Srpski genealoški centar.
- Zirojević, Olga (2012). *Islamizacija na južnoslovenskom prostoru. Konvertiti: kako su se zvali*. Beograd: Srpski genealoški centar.
- Zirojević, Olga (1999). *Posedi manastira u Skadarskom sandžaku*. Novi Pazar: DamaD.
- Zirojević, Olga (2009). *Srbija pod turskom vlašću: 1459–1804*. Beograd: Srpski genealoški centar.
- Zirojević, Olga (2008). *Turci u Podunavlju. Deo 1*. Pančevo: Istorijski arhiv.
- Zirojević, Olga (2009). *Turci u Podunavlju. Deo 2*. Pančevo: Istorijski arhiv.
- Znamenite žene Novog Sada*, 1 (2001). Ur. Gordana Stojaković. Novi Sad: Futura publikacije.
- Znameniti Jevreji: biografski leksikon* (2011). Ur. Aleksandar Gaon. Beograd: Savez jevrejskih opština Srbije.
- Žene Srbije u NOB* (1975). Ur. Rada Vujačić. Beograd: Nolit.
- Bursać, Milica Beba (1984). „Žene u štrajku tekstilnih radnika Novog Sada”, u: *Žene Vojvodine u ratu i revoluciji* (prir. Danilo Kečić). Novi Sad: Institut za istoriju: 776–787.
- Žene Vojvodine u ratu i revoluciji: 1941–1945: (radovi sa savetovanja održanog 27. i 28. marta 1984. u Novom Sadu)* (1984). Prir. Danilo Kečić. Novi Sad: Institut za istoriju.
- Živančević Sekeruš, Ivana (2003). „Rodne perspektive istorije književnosti”. *Zbornik Matice srpske za književnost i jezik* 51 (2003): 451–456.

Živić, Radoslav. S. (1997). *Velikani niške medicine*. Niš: Prosveta.

ELEKTRONSKA IZDANJA

- Beograd iz ženskog ugla: komunistkinje, skojevke i narodne herojke*. http://zeneucronom.org/pdf/mapa_otpora24.pdf (Pristupljeno 25. 7. 2015).
- Kostić, Desanka, Maletin, Steva i Mihaela Grginčević (2009). *Osnovi opšte ihtologije [Elektronski izvor]: priručnik*. Novi Sad: Veris studio.
- Ritter, Snežana i Miloš Perović, *Izložba „Knjiga na dar” – Legati Filozofskog fakulteta: katalog izložbe*. http://www.ff.uns.ac.rs/biblioteka/izlozbe_knjiga/knjiga_kao_dar/novembar/Katalog.pdf (Pristupljeno 20. 10. 2015).
- Projekat istorija ženskog organizovanja u Kruševcu*. <http://www.udruzenjepescanik.org/images/publikacije/istorija-zenskog-organizovanja-u-kruševcu.pdf> (Pristupljeno 25. 12. 2015).
- Slovenska biografija: [Elektronski vir]* (2013). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti: Znanstvenoraziskovalni center SAZU. <http://www.slovenska-biografija.si/> (Pristupljeno 22. 12. 2015).
- Stojaković, Gordana. *Mapa AFŽ-a Vojvodine: 1942–1953*. http://www.zenskestudije.org.rs/01_o_nama/gordana_stojakovic/plakati_partizanke/afz-herojke.pdf (Pristupljeno 3. 1. 2016).
- Stojaković, Gordana (1999). *Turistička karta Novi Sad iz ženskog ugla*. <http://www.pkv.rs/pkv/files/novisadzenskogugla.pdf> (Pristupljeno 10. 1. 2016)
- Subotić, Ljiljana (2012). *Fonetika i fonologija [Elektronski izvor]: ortoepska i ortografska norma standardnog srpskog jezika*. Novi Sad: Filozofski fakultet. <http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sites/default/files/db/dodatak/Fonetika%20i%20fonologija.pdf> (Pristupljeno 20. 2. 2016).

ELEKTRONSKI IZVORI

- Aldan, Lidija*. <http://moypolk.ru/soldiers/aldan-lidiya-mari> (Pristupljeno 5. 1. 2016).
- Borislava Perić-Ranković najbolja na svetu*. – <http://www.rts.rs/page/sport/ci/story/128> (Pristupljeno 10. 12. 2015).
- Bujuklić, Žika (2006). *Prof. dr Jelena Danilović*. – http://www.ius.bg.ac.rs/informacije/in_memoriam%20Jelena%20Danilovic.htm (Pristupljeno 29. 11. 2015).
- Department of Mechanics. – https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=6&cad=rja&uact=8&ved=oahUKEwjnn_bb3N3JAhVCjiwKHUIAAQEQFggpMAU&url=http%3A%2F%2Fmechanics.ftn.uns.ac.rs%2Fzaposleni%2Fflivija.cveticanin%2Findex.html&usg=AFQjCNEb_ngEEsKzkNZ1XhpNmstDOGCFg (Pristupljeno 9. 12. 2015).
- Dr Marija Aleksandrović. http://www.uskolavrsac.in.rs/?page_id=2742 (Pristupljeno 12. 12. 2015).
- Dr Slavka Gajin (biografija). – https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&cad=rja&uact=8&ved=oahUKEwj5t5y43t_JAhXKFSwKHdlJ7C7EQFgg

- IMAI&url=http%3A%2F%2Fwww2.dbe.pmf.uns.ac.rs%2FMikrobio%2Fgajin.htm&usg=AFQjCNFBgT5HdHoeMNNFAAInhuQdjjNvFQ (Pristupljeno 14. 12. 2015).
- Elpida Karamandi. – <https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=6&cad=rja&uact=8&ved=oahUKEwifnMXVy9jJAhUFiWkHRAcCKMQFgg4MAU&url=http%3A%2F%2Fwww.fi.net.au%2Fcybermacedonia%2Fbelpidak.html&usg=AFQjCNEcbmhkriKpf8bSxLukHXI-clnuqg> (Pristupljeno 8. 12. 2015).
- G. Stojaković, *Vreme AFŽ novinarstva u Vojvodini – sećanja Gizele Szabo*. – <http://maz.hr/index.php/tekstovi/clanci/29-gordana-stojakovic-vreme-afz-novinarstva-u-vojvodini-secanja-gizele-szabo> (Pristupljeno 23. 11. 2015).
- Jakovina, Tvrtko (2012). *Odlazak prve dame hrvatske historiografije, povjesničarke Mirjane Gross*. – https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=11&cad=rja&uact=8&ved=oahUKEWj7sBLW6d3JAhWFBiWkHfd9DH4QFghPMAo&url=http%3A%2F%2Fwww.jutarnji.hr%2Fmirjana-gross--odlazak-prve-dame-hrvatske-historiografije-%2F1043248%2F&usg=AFQjCNHsVCokelSsvEeHbUgt_X-YWWQpyg (Pristupljeno 11. 12. 2015).
- Janežić, Vida. – <https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=13&cad=rja&uact=8&ved=oahUKEWjZic2avtjJAhWBkyWkHTenCkIQFghUMAw&url=http%3A%2F%2Fwww.slovenska-biografija.si%2Foseba%2Fsbio1013100%2F&usg=AFQjCNHwA2hFcnk4aCoOTZ7CBSPK7mRJcA> (Pristupljeno 11. 12. 2015).
- Ličnosti Bele Crkve (Veselinov Stanka). – <https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=16&cad=rja&uact=8&ved=oahUKEwiv67yIwfTJAhUBkCwKHW7uA-w4ChAWCDowBQ&url=http%3A%2F%2Fwww.belackva.eu%2Fubc%2Ffid5.html&usg=AFQjCNE45SL898tO5luWO1Ak2cslmcJEiw> (Pristupljeno 2. 12. 2015).
- Međuakademijska komisija SANU i MAN za utvrđivanje civilnih žrtava u Vojvodini tokom i posle Drugog svetskog rata: 1941–1948*. – www.vojvodinakom1941.org.rs/lt/okrug/03/80209/54296 (Pristupljeno 15. 10. 2014).
- Milena Dapčević. <http://www.imdb.com/name/nm200836/> (Pristupljeno 28. 11. 2015).
- Milena Šurjanović. <https://milenas.wordpress.com/about/> (Pristupljeno 19.12. 2015).
- Mir se gradi sitnim i mukotrpnim koracima (Ana Bu prva Novosađanka nominovana za Nobelovu nagradu) (5. 7. 2005) – <https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=oahUKEwin1NmmkfkzKAhWr93IKHTgfBjEQFgggMAE&url=http%3A%2F%2Fwww.vojvodina.com%2Fnaslovna%2Farhiva6%2Fo50705.html&usg=AFQjCNHFa74YCcRb-CpZx2D-1TIpiXYPccw> (Pristupljeno 19. 9. 2015).
- Neda Mimica-Dukić. – https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=oahUKEWjSotmug-HKAhVCCSwKHMSA-uIQFggaMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.dbe.uns.ac.rs%2Fstudije%2Fknjiga_nastavnika%2Fneda_mimica-dukic&usg=AFQjCNGIkC9sVklZuHTHv3Wsi2_rnloV6g&bv=bv.113370389,d.d24 (Pristupljeno 3. 2. 2016).
- Novak, Zrnka i Relja Bosanac, *Indeks srušenih, oštećenih i uklonjenih spomenika NOB po županijama odnosno naseljima*. – <http://www.scribd.com/doc/263639897/>

- Indeks-sru%C5%A1enih-o%C5%A1te%C4%8Denih-i-uklonjenih-spo-
menika-NOB-po-%C5%BEupanijama-po-naseljima-pdf (Pristupljeno 10. 10. 2015).
- Perazić, Jasmina. – <http://kucaslavnih.rs/jasmina-perazic-u-kuci-slavnih/> (Pristupljeno 7. 12. 2015).
- Prof. dr Draginja Ramadanski (biografija). – http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/ljudi/fakultet_odseci_slavistika_draginja_ramadanski.html (Pristupljeno 15. 11. 2015).
- Prof. dr Ivana Živančević Sekeruš (biografija) – http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/ljudi/fakultet_odseci_srpska_knjizevnost_ivana_zivancevic.html (Pristupljeno 6. 6. 2018)
- Prof. dr Jelena Danilović (biografija). – <https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=oahUKEwiz9eeW4OzJAhXChiwKHc-bDboQFgggMAE&url=http%3A%2F%2Fafrodita.rcub.bg.ac.rs%2F~nds%2Fd-f.html&usg=AFQjCNGsuKw1DX4i7KXmZooA7FZYymL94A> (Pristupljeno 29. 11. 2015).
- Prof. dr Livija Cvetičanin (biografija). – https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=11&cad=rja&uact=8&ved=oahUKEwjnn_bb3N3JAhVCjiwKHUIAAQEQFghHMAo&url=http%3A%2F%2Fvanu.org.rs%2F%3Fp%3D1481&usg=AFQjCNHwOxZQVfa_5aUbCz-wWWq_oqL5fg (Pristupljeno 9. 12. 2015).
- Prof. dr Marija Bogdanović. – http://www.f.bg.ac.rs/sr-lat/sociologija/zaposleni_od (Pristupljeno 2. 2. 2016).
- Prof. dr Milica Pavkov Hrvojević (dekan). – http://www.pmf.uns.ac.rs/o_nama/uprava/dekan (Pristupljeno 23. 9. 2015).
- Prof. dr Mirjana Franceško (biografija). – http://www.fpps.edu.rs/dokument/nastavnici/Francesko_Mirjana.htm (Pristupljeno 27. 1. 2016).
- Prof. dr Snežana Gudurić (biografija). – http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/ljudi/fakultet_odseci_romanistika_snezana_guduric.html (Pristupljeno 15. 1. 2016).
- Radmila Almaši. <http://polj.uns.ac.rs/osobljestuff/departman-za-fitomedicinu-i-zastitu-zivotne-sredine/> (Pristupljeno 5. 12. 2015).
- Ramadanski, Draginja (2013). Parodija u romanu *Selo Stepančikovo F. M. Dostojevskog*. Novi Sad: Filozofski fakultet. – <http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2013/978-86-6065-156-5> (Pristupljeno 11. 2. 2015).
- Srpsko književno društvo: Ljiljana Jokić-Kaspar*. – <http://www.skd.rs/?akcija=pisacKaspar> (Pristupljeno 5. 1. 2016).
- Srpsko narodno pozorište*. – <http://www.snp.org.rs/> (Pristupljeno 5. 12. 2015).
- Svetlana Lana Matuša*. – <https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=oahUKEwj6z7XV6uDJAWhWHLcWkHVIzD7oQFggdMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.svetlanamatusa.com%2F&usg=AFQjCNFq4BhVWD6BzyHdRneeYTJkWrDA> (Pristupljeno 2. 12. 2015).
- Škola mode i lepote. – https://www.google.rs/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=oahUKEwj5-jE2sPLAhUH_iwKHR3JDWYQFggaMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.nocmuzeja.rs%2FGradovi%2FNis%2FSkola-mode-i-lepote&usg=AFQjCNHtAfj3C1EvwSUOmRCq1Wkr39VDVA (Pristupljeno 2. 3. 2016).

TABELARNI PRIKAZ 106 NOVIH ENCIKLOPEDIJSKIH ODREDNICA

Tabela 9. Uzorak 2 – pregled 106 enciklopedijskih odrednica

Nº	Prezime i ime, godina rođenja i smrti, fotografija	Titula	Zanimanje
1.	ACIGAN, Ljubica, 1949–1990, f	Profesorka univerziteta	Pedagoškinja
2.	ALDAN, Lidija 1921–1942, f	Borkinja	Studentkinja
3.	ALEKSANDROVIĆ, Marija, 1972, f	Predavačica Visoke strukovne škole	Profesorka književnosti, Romska aktivistkinja
4.	ALMAŠI, Radmila, 1950, f	Profesorka univerziteta	Entomološkinja
5.	ANDREJEVIĆ, Jelisaveta Aneta, 1923–1943, f	Narodna herojka	Učenica
6.	ANGELINA Branković 1440–1516?, f	Despotica/svetica	Monahinja
7.	ARSIĆ, Eustahija, 1776–1843, f		Književnica, dobrotvorka
8.	BABIN, Kristina Daca, 1911–1994, -	Borkinja	Službenica
9.	BAČIĆ, Branka, 1929–1943, f	Profesorka univerziteta	Agronomkinja
10.	BAČVANSKI, Marija, 1939–1997, -	Profesorka univerziteta	Germanistkinja
11.	BALAŽ, Jelica, 1946, f	Profesorka univerziteta	Fitopatološkinja
12.	BELESLIN, Dobrila, 1927–2000, -	Profesorka univerziteta, naučna savetnica	Tehnološkinja
13.	BEM, Livija Lili, 1919–1941, f	Borkinja	Službenica
14.	BOGDANOVIĆ, Marija, 1940, f	Profesorka univerziteta	Sociološkinja
15.	BONČIĆ KATERINIĆ, Jovanka, 1887–1996, f	Dipl. inženjerka	Arhitektinja
16.	BRUKNER, Olga, 1930, -	Savetnica-konzervatorica	Arheološkinja
17.	BU, Ana, 1946, f	Programska direktorka	Germanistkinja, prevoditeljka, aktivistkinja nevladinog sektora
18.	BURSAĆ, Milica Beba, 1910–1992, f	Borkinja, sekretarka AFŽ-a	Radnica, funkcionerka
19.	CAREVIĆ, Olga, 1925, f	Profesorka univerziteta	Biohemičarka
20.	CVETIĆANIN, Livija, 1952, f	Profesorka univerziteta	Inženjerka mašinstva
21.	ČOBANSKI, Persa, 1905–1984, f	Borkinja	Vaspitačica, društveno-politička radnica
22.	DANILOVIĆ, Jelena, 1920–2006, f	Profesorka univerziteta	Pravnica
23.	DAPČEVIĆ, Milena, 1930–2018, f		Glumica, pozorišna i filmska

Nº	Prezime i ime, godina rođenja i smrti, fotografija	Titula	Zanimanje
24.	DAUTOVA RUŠEVLJAN, Velika, 1939, f	Muzejska i naučna savetnica	Arheološkinja
25.	DEBELJAK KURAT, Margita, 1905–1989, f		Učiteljica i nastavnica fizičkog vaspitanja baletska pedagoškinja, koreografkinja
26.	DEBIJAĐI, Hagara, 1922–2005, f	Pukovnica saniteta JNA	Lekarka, pneumološkinja
27.	DEJANOVIĆ, Dušica, 1921–1942, -	Borkinja	Modistkinja
28.	DEJANOVIĆ, Kaća, 1920–1945, f	Borkinja	Krojačica
29.	DIMITRIJEVIĆ, Danica, 1922–2004, -	Upravnica muzeja	Arheološkinja
30.	DORONJSKI, Aleksandra, 1957, f	Profesorka univerziteta	Lekarka, neonatološkinja
31.	DRAKULIĆ, Anka, 1851–1933, -		Učiteljica
32.	FEJEŠ, Klara, 1919–1943, f	Borkinja	Studentkinja
33.	FRANCEŠKO, Mirjana, 1962, f	Profesorka univerziteta, dekanica	Psihološkinja
34.	GAJIN, Slavka, 1947, f	Profesorka univerziteta	Mikrobiološkinja
35.	GAJIŠIN, Grozda, 1920–1941, f	Borkinja	Gimnazijalka, maturantkinja
36.	GARAJ BABILON, Olga, 1905–1988, f		Učiteljica, slikarka, spisateljica za decu
37.	GAVRILOVIĆ, Vera, 1923–2009, f	Profesorka univerziteta	Istoričarka medicine, stomatološkinja
38.	GNIP, Milanka, 1951–1993, f		Biološkinja, novinarka
39.	GRGINČEVIĆ, Mihaela, 1926–1991, f	Doktorka biologije	Biološkinja, javna radnica
40.	GROS, Mirjana, 1922–2012, f	Profesorka univerziteta	Istoričarka
41.	GRUBAČIĆ, Emilija, 1912–1994, -	Profesorka univerziteta	Germanistkinja
42.	GUDURIĆ, Snežana, 1961- f	Profesorka univerziteta	Romanistkinja
43.	HALJECKA PETKOVIĆ, Eva, oko 1870–1947, f	Upravnica bolnice	Lekarka, ginekološkinja
44.	HARDI KOVAČEVIĆ, Irina, 1944, f	Glavna urednica	Novinarka, književnica
45.	HARKAI VAŠ, Eva, 1956, f	Profesorka univerziteta	Filološkinja, književnica
46.	HERCL, Margita, 1900–1942, f	Borkinja, šefica odeljenja, upravica bolnice	Lekarka, pedijatarka
47.	HODOLIČ, Jarmila, 1952, f	Profesorka univerziteta, šefica Odseka za slovakistiku	Filološkinja

N ^o	Prezime i ime, godina rođenja i smrti, fotografija	Titula	Zanimanje
48.	HORVATOVIĆ, Anđelka, 1927, f	Profesorica univerziteta	Biološkinja
49.	HRISTIĆ, Ani, 1885–1977, f		Novinarica
50.	JANEŽIČ, Vida, 1914–1944, f	Narodna herojka	Profesorica
51.	JOKIĆ-KASPAR, Ljiljana, 1951-2016, f		Novinarica, književnica
52.	KARAMANDI, Elpida, 1920–1942, f	Narodna herojka	Studentkinja
53.	KLEUT, Marija, 1943, f	Profesorica univerziteta, dekanica	Filološkinja
54.	KLOKOČAR, Nevenka, 1904–1984, f	Upravnica apotekarske ustanove	Apotekarka, javna radnica
55.	KLJAJIĆ, Milanka, 1924–1943, f	Narodna herojka	Radnica
56.	KOVAČEVIĆ, Srbislava, 1912–2000, f	Sekretarka Pokrajinskog odbora AFŽ, Sekretarka OK KPJ, sekretarka Kontrolne komisije PK KP, savetnica ambasade	Profesorica
57.	LAZAREVIĆ, Jelena, 1873–1947, f		Profesorica, književnica
58.	LAZIĆ, Zorka, 1878–1948, f		Spisateljica, publicistkinja
59.	LEVI JOVOVIĆ, Eva, 1924–2011, f	Profesorica univerziteta	Lekarka, bakteriološkinja
60.	MAGDU, Lia, 1930–2010, f	Profesorica univerziteta, šefica Odsjeka za rumunistiku	Lingvistkinja
61.	MAGLAJLIĆ, Vahida, 1907–1943, f	Narodna herojka	Radnica
62.	MALIVUK, Zagorka, 1919–1942, f	Narodna herojka	Fabrička radnica, tehničarka
63.	MANOJLOVIĆ BELESLIJIN, Rahila, 1827–1896, -	Dobrotvorka	
64.	MARINKOVIĆ-NEDUČIN, Radmila, 1946, f	Profesorica univerziteta, rektorica	Tehnološkinja
65.	MARINKOVIĆ, Sofija Sonja, 1916–1941, f	Narodna herojka	Agronomkinja
66.	MARŽINEC, Ljubica, 1909–1963, -	Muzička pedagoškinja	Pijanistkinja
67.	MATIĆ, Anka Grozda, 1918–1944, f	Narodna herojka	Domaćica
68.	MATUŠA, Svetlana Lana, 1959, f	Akadska slikarka	Slikarka, keramičarka
69.	MEŠTEROVIĆ PANTIĆ, Julka, 1906–1984, f	Potpukovnica saniteta JNA, upravnik bolnice, pomoćnica ministra	Lekarka, ginekološkinja

Nº	Prezime i ime, godina rođenja i smrti, fotografija	Titula	Zanimanje
70.	MIJAVEC, Marija, 1934, f	Profesorka univerziteta	Lingvistkinja, publicistkinja
71.	MILOJEVIĆ, Mileva, 1885–1971, -	Predsednica Društva za prosvetovanje žene i zaštitu njenih prava	Učiteljica, pesnikinja, publicistkinja
72.	MIMICA-DUKIĆ, Neda, 1952, f	Profesorka univerziteta, dekanica	Hemičarka
73.	ODADŽIĆ, Ljubica, 1913–1942, f	Narodna herojka	Radnica
74.	OGNJANOVIĆ FAJT, Hedviga, 1923–1992, -	Docentkinja univerziteta	Lekarka, infektološkinja
75.	OKRAJNOV-ROTOVIĆ, Božica, 1914–1983, f	Profesorka univerziteta	Hemičarka
76.	OLENJINA, Marina, 1887–1963, f		Balerina, baletska pedagoškinja, koreografkinja
77.	PALIK-KUNČAK, Ana 1961, f	Teološkinja	Sveštenica
78.	PAPAZOGLU OSTROGORSKI, Fanula, 1917–2001, f	Profesorka univerziteta, dopisna članica SANU	Istoričarka, epigrafičarka
79.	PAVKOV-HRVOJEVIĆ, Milica, 1972, f	Profesorka univerziteta, dekanica	Fizičarka
80.	PENAVIN, Olga, 1916–2001, f	Profesorka univerziteta	Lingvistkinja
81.	PERAZIĆ, Jasmina, 1960, f	Reprezentativka, najbolja igračica Evropskog prvenstva 1983. u košarci	Filološkinja
82.	PERIĆ-RANKOVIĆ, Borislava, 1972, f	Reprezentativka (sa invaliditetom), najbolja sportistkinja na svetu u konkurenciji sportistkinja sa invaliditetom.	Trgovkinja
83.	PERIŠIĆ-JANJIĆ, Nada 1942–2013, f	Profesorka univerziteta	Hemičarka
84.	PETROV RADIŠIĆ, Olga, 1920–1942, f	Narodna herojka	Učiteljica
85.	PIHLER, Lujza, 1903–1989, f	Majorka JNA	
86.	PRITA, Marija, 1866–1954, f	Predsednica Društva beogradskih žena lekara	Lekarka, aktivistkinja ženskog pokreta
87.	PROTIĆ-BANIĆ, Milena, 1936, f	Profesorka univerziteta	Stomatološkinja
88.	RAJAČIĆ-ČAPAKOVIĆ, Jelica, 1952–2008, f	Magistarka biologije, pokrajinska sekretarka	Biologičarka, političarka
89.	RAMADANSKI, Draginja, 1953, f	Profesorka univerziteta	Književna prevoditeljka, slavistkinja
90.	RANKOVIĆ, Anđelija Anđa, 1909–1942, f	Narodna herojka	Radnica

N ^o	Prezime i ime, godina rođenja i smrti, fotografija	Titula	Zanimanje
91.	RANOGAJEC, Jonjaua, 1953, f	Profesorica univerziteta	Tehnološkinja
92.	REDEP, Jelka, 1936–2014, f	Profesorica univerziteta	Istoričarka književnosti
93.	SREDOJEV, Slobodanka Boda, 1919–1943, f	Borkinja	Studentkinja
94.	STANKOVIĆ, Fuada, 1942, f	Profesorica univerziteta, rektorka	Ekonomistkinja
95.	STOJAKOVIĆ, Gordana, 1957, f	Doktorica rodnih studija	Turizmološkinja, aktivistkinja
96.	SUBOTIĆ, Ljiljana, 1948, f	Profesorica univerziteta, dekanica	Lingvistkinja
97.	ŠELMIĆ, Laposava, 1994–2002, f	Upravnica Galerije MS	Istoričarka umetnosti
98.	ŠOSBERGER, Vera, 1927–1972, f	Akadska muzičarka	Pijanistkinja
99.	ŠURJANOVIĆ, Milena, 1931, f	Profesorica, prosvetna savetnica	Književnica
100.	VASIĆ, Ankica, 1938, f	Bibliotečka savetnica	Istoričarka, bibliotekarka
101.	VEGER, Marija, 1947, f	Reprezentativka, Titula najboljeg strelca na EP u Italiji (1968) i EP u Holandiji (1970) u košarci	Profesorica fiskulture, košarkašica,
102.	VESELINOV, Stanka, 1920–1984, f	sekretarka i predsednica Okružnog komiteta KPJ, poslanica	Pravnica, političarka, javna radnica
103.	VESELINOVIĆ-ŠULC, Magdalena, 1920–2008, f	Profesorica univerziteta	Književna istoričarka, lingvistkinja, folkloristkinja
104.	VUKOVIĆ, Gordana, 1941–2001, f	Profesorica univerziteta	Lingvistkinja
105.	ZIROJEVIĆ, Olga, 1934, f	Naučna savetnica, doktorica istorijskih nauka	Istoričarka
106.	ŽIVANČEVIĆ SEKERUŠ, Ivana, 1963, f	Profesorica univerziteta, dekanica	Filološkinja

Napomena uz tabelu:

Kategorija Profesija: „[lat. professio – javno priznanje]; 1. glavno zanimanje sa odgovarajućom stručnom spremom kojim neko zarađuje za život“ (Klajn, Šipka, 2008, 1013).

Kategorija Titula: „[lat. titulus – naslov, zvanje]; 1. a. Formalni dodatak imenu osobe na osnovu zasluga, položaja, ili staleške pripadnosti; b. Formalni dodatak imenu osobe na osnovu stečenog zvanja (magistar, doktor nauka, inženjer i sl.); 2. Prvo mesto sportiste ili sportskog kluba (osvojiti titulu)“ (Klajn, Šipka, 2008, 1250).

Malo slovo f uz prezime i ime znači da postoji fotografija.

JEDINICA ANALIZE

Jedinica analize je *odrednica*, koja ima 4 osnovna dela.

1. Naziv odrednice
2. Podaci za identifikaciju
3. Tekst odrednice
4. Bibliografija i literatura

Uz odrednice može biti fotografija ili neki drugi prateći dokument (za slikarke, na primer, njihove slike i sl.).

Odabrano je ukupno 106 odrednica o ženama koje su rođene u Vojvodini, Srbiji ili nekadašnjoj Jugoslaviji, ili su na neki način povezane sa njom (94 fotografije).

Kriterijumi za izbor žena koje dobijaju odrednicu.

Osnovni kriterijumi:

- **(Ne)zastupljenost u postojećim enciklopedijama i leksikonima;**
- **Dobijena društvena priznanja** (nagrade, odlikovanja, priznanja), obeležja u javnom prostoru (imena ulica i trgova, objekata (škola), spomen-ploča i spomenička obeležja, fondacije i dr.), spomenice i monografije u čast.
- **Pozicije moći** (upravne funkcije u ustanovama i institucijama);
- **Nacionalna pripadnost** kako većinskom narodu tako i nacionalnim zajednicama u Vojvodini i Srbiji;
- **Jezič** – rodno osetljiv jezik.⁴⁹

Primer napisane odrednice:

STANKOVIĆ rođ. MIDŽIĆ, Fuada, rektorka univerziteta, redovna profesorica (Sarajevo, 30. 6. 1942).

Osnovnu školu i gimnaziju, kao i nižu muzičku školu završila u Sarajevu. Diplomirala na Pravnom fakultetu u Sarajevu (1965). Magistrirala na Pravnom fakultetu u Beogradu (1972). Doktorirala na Ekonomskom fakultetu u Beogradu, tema: *Neoklasični model samoupravne privrede* (1982).

Na Pravnom fakultetu u Novom Sadu izabrana za asistentkinju (1966) na predmetu Politička ekonomija. Birana u sva nastavno-naučna zvanja na fakultetu do odlaska u penziju (2009).

Boravila na Ekonomskom fakultetu Cambridge University kao asistentkinja, kasnije kao Fulbrajtova stipendistkinja boravila na Cornell University.

Gostujuća profesorica na University of California Berkeley i Boise State University – Idaho (1993–1995), učestvovala u nastavi na osnovnim i posle diplomskim studijama. Rektorka Univerziteta u Novom Sadu u dva mandata (2001–2004).

⁴⁹ Pored osnovnih kriterijuma, uveli smo i posebne kriterijume (ravnomerna zastupljenost žena (prema doprinosima u nauci – humanističkim, prirodnim i tehničkim, kulturi, umetnosti, obrazovanju, sportu); posredna ili neposredna povezanost sa Vojvodinom; žene iz dijaspore (profesionalno ostvarene u drugim regionima jugoslovenskog prostora ili evropskog (svetskog)); pripadnost antifašističkom pokretu, kako bi korpus odabranih 106 odrednica bio što objektivniji.

Doprinosi: Univerzitet u Novom Sadu dobio Centralnu biblioteku UNS, Evropske studije na engleskom jeziku, osnovan Centar za rodne studije, a Katedra za studije preduzetništva uključena u UNESCO-vu mrežu univerzitetskih katedri, Univerzitet u Novom Sadu dobio projekt CAMPUS EUROPAE, kao jedini u region.

Angažovana u radu Katedre za studije preduzetništva. Članica i predsednica Odbora za jugoslovensko-američku naučnu i tehnološku saradnju. Aktivistkinja ženskih organizacija. Osnovala Centar za preduzetništvo (1988), koji od 1998. vodi projekat Vojvođanska inicijativa za samozapošljavanje žena. Predsednica Skupštine u Akademiji ženskog preduzetništva.

BIBL.: *Neoklasična teorija samoupravne privrede*, Beograd 1981; *Preduzetnička ekonomija*, Beograd 1989; *Preduzetništvo: savremene nove metode i tehnike*, Novi Sad 1995 (koautorstvo); *Osnovi ekonomije*, Beograd 1998 (koautorstvo); *Univerzitet i preduzetništvo*, Novi Sad 2008 (koautorstvo).

LIT.: R., *Stanković, Fuada*, u: Enciklopedija Novog Sada, knj. 26, Novi Sad 2005, 177–178; S. Savić, *Fuada*, u: Profesorke univerziteta u Novom Sadu: životne priče, Novi Sad 2015, 219–229.

Ustanovljeno je i **Uputstvo za pisanje enciklopedijske odrednice**

Struktura odrednice. Četiri osnovna elementa: naziv odrednice, podaci za identifikaciju, tekst odrednice i bibliografija i literatura. (Prilog može biti fotografija).

Naziv odrednice. Prezime(na) i ime(na), (bold i velika slova), sledi zarez, pa onda ime (boldom), kao i zarez (npr. **VUKOVIĆ, Gordana**). Ukoliko je poznato prezime po rođenju, ono se navodi na sledeći način: **SREDOJEV rođ. ACIGAN, Slobodanka**. Ukoliko je u pitanju strano ime, ono se piše transkribovano, a zatim se u zagradi piše u originalu (ime u originalu nije boldovano).

Primer: **GARAJ BABILON, Olga** (Garayová-Babylonová, Ol'ga)

Nadimci čine sastavni deo naziva odrednice, navode se na kraju posle imena (takođe boldom).

Primer: **SREDOJEV rođ. ACIGAN, Slobodanka Boda**

Podaci za identifikaciju. Nakon naziva odrednice, sledi zanimanje, i/ili titula (društveni status), pa mesto i datum rođenja, kao i mesto i datum smrti, napisani u zagradi.

Nakon toga sledi ostatak teksta odrednice.

Tekst odrednice čini prostor između podataka za identifikaciju i bibliografije i/ili literature. Sadrži podatke o školovanju, napredovanju u službi, karijeri, usavršavanjima, nagradama i društvenim priznanjima.

Bibliografiju čine dela koja su stvorile ličnosti na koje se biografija odnosi, naj-reprezentativniji izbor iz ukupnog opusa (3 do 4 ili najviše 6 naslova).

Literatura se odnosi na izbore o ličnosti, ali i pisane izvore (dokumenti, arhivska građa i sl.), namenjena onima koji žele da saznaju više o određenoj ličnosti. Ukoliko se u popisu literature navodi delo pisano na stranom jeziku piše se u originalu (bez prevoda na srpski jezik). Elektronska izdanja se navode sledećim redom: prezime, ime, godina izdanja u zagradi, sledi naslov (kurzivom), mesto i ime izdavača (sledit informacija: Pristupljeno i navodi se datum).

Primer: Subotić, Ljiljana (2012). *Fonetika i fonologija [Elektronski izvor]: ortoep-ska i ortografska norma standardnog srpskog jezika*. Novi Sad: Filozofski fakultet. <http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sites/default/files/db/dodatak/Fonetika%20i%20fonologija.pdf> (Prustupljeno 20. 2. 2016)

Navođenje personalnih dosijea navodi se korišćenjem formulacije: Personalni dosije ime i prezime (u odgovarajućem padežu), a zatim se u zagradi navodi ime ustanove i mesto.

Primer: Personalni dosije Jelke Redep (Filozofski fakultet, Novi Sad).

Napomena: Bibliografija i literatura – bibliografske jedinice se pišu manjim fontom nego tekst odrednice, kurzivnim slogom. Kurzivni slog se primenjuje samo na naslove dela i u bibliografiji, i u literaturi.

Primer:

BIBL.: *Srpskohrvatska leksika ribarstva*, Novi Sad 1977 (koautorstvo); Rečnik prezimena Šajkaške (18. i 19. vek), Novi Sad 1983 (koautorstvo); *Terminologija kuće i pokućstva u Vojvodini*, Novi Sad 1988.

LIT.: *Bibliografija radova radnika Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, Novi Sad 1984, 653–654; Lj. Subotić, *Gordana Vuković (1941–2001)*, Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku, 45/1–2 (2002), 324–327; *Leksikologija, onomastika, sintaksa: zbornik u čast Gordani Vuković*, Novi Sad 2011.

Jezik odrednice: Osnovno pravilo jeste upotreba što jednostavnijih (i što ekonomičnijih) rečenica; autore obavezuje načelo verodostojnosti u pisanju biografske odrednice i navođenju bibliografije, literature i fotografije; izbegavanje vrednosnih sudova i stavova.

Obrazovanje – u situacijama gde je autor odrednice, posredstvom pisanih izvora i literature, dobio potpune podatke o stečenom obrazovanju, oni se navode u celini (primer: Diplomirala na Odseku za srpski jezik i lingvistiku na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu), a tamo gde to nije slučaj, navodi se naučna oblast, fakultet i mesto fakulteta (primeri: Diplomirala slavistiku na Filološkom fakultetu u Beogradu ili Diplomirala na Medicinskom fakultetu u Cirihi).

U situaciji gde postoji živa sagovornica kojoj je posvećena enciklopedijska odrednica, njeno usmeno svedočenje može biti korišćeno za pisanje odrednice u delovima koji su neprecizni ili nedostaju, uz propisano navođenje takvog svedočenja u izvorima/literaturi.

Pokazalo se da ustanovljena pravila treba modifikovati u konkretnim primerima:

1. Ako osoba ima više profesija i titula – da li ih navoditi sve ili ne?;
2. Nedoumica u vezi sa profesionalnim određenjem učesnica u Drugom svetskom ratu;
3. Nedoumice u vezi sa dužinom bibliografije za konkretnu ženu;
4. Nedostatak pisanih izvora o ženama u odrednicama, a imajući u vidu nezastupljenost u enciklopedijama;

Za svako od ovih pitanja rešenje je sledeće:

1. Navoditi sve titule i zanimanja, jer je kod nekih žena nemoguće jednim određenjem obuhvatiti titule, profesije i zanimanja.
2. Učesnice Drugog svetskog rata su obuhvaćene nazivom mirovnjakinje (narodne herojke i borkinje, pripadnice antifašističkog pokreta);
3. Najpre, nemaju sve žene u enciklopedijama bibliografiju, zatim i ako je imaju – veoma su različite: naučne, književne, stručne i sl. Imajući to u vidu, odlučeno je da bibliografije budu svedene na najviše 6 bibliografskih jedinica;
4. Tamo gde smo mogli, dolazili smo do usmenog svedočenja.

Zaključak o metodu istraživanja

1. Prvi uzorak koji se sastoji iz odrednica o ženama iz postojećih enciklopedija na srpskohrvatskom jeziku je veoma mali i rodno diskriminatoran.
2. Drugi uzorak koji smo formirali, uprkos postojanju kriterijuma za odabir žena za pisanje odrednica o njima, ipak u sebi ima određenu meru subjektivnosti. Tu „određenu meru subjektivnosti” smo pokušali da svedemo na najmanju moguću, tako što smo konkretan izbor pravdali referencama i raznim vidovima društvenih priznanja, kao i recepcijom.

3 REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Rezultati istraživanja obuhvataju rezultate analize navedenih enciklopedija (na slova A i B) i rezultate istraživanja novoformiranog korpusa, praćenog tabelarnim prikazima.

Rezultati analize istraživanih enciklopedija na slova A i B

Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka (NE)

Ukupni podaci o ženama i disciplinama na slova A i B.

Enciklopedizam kao akademski žanr na jugoslovenskom prostoru zvanično se rađa, zahvaljujući istoričaru, univerzitetskom profesoru i Novosađaninu, prof. dr Stanoju Stanojeviću⁴⁹. O idejama za nastanak, kao i uzrocima za neuspeh pisanja i objavljivanja jugoslovenske enciklopedije uoči Krfske deklaracije od strane Londonskog i Pariskog odbora piše Lj. Trgovčević⁵⁰. Među članovima i jednog i drugog odbora nije bilo žena⁵¹. U Hrvatskoj je prva enciklopedija objavljena u Osijeku 1887, pod nazivom *Hrvatska enciklopedija: priručni rječnik sveopćeg saznanja*, autora I. Zocha i J. Mencina. Planirano je da bude objavljena u šest tomova, ali su objavljena samo dva. Tokom Drugog svetskog rata u Zagrebu je objavljena *Hrvatska enciklopedija* M. Ujevića, u pet knjiga (slova A–E).

Tridesetih godina 20. veka Stanoje Stanojević je počeo da okuplja tim saradnika sa prostora cele Kraljevine SHS, sa zadatkom da sačini abecedar/alfabetar za

⁴⁹ Namerno naglašavamo jugoslovenskom, jer su kod “prečanskih Srba” počeci vezani za dela Енцклопедія или Краткое описаніе свію наука / на просто преведена Пантелеимономъ Михаиловичъ, Учителемъ Сербскимъ, и посвящена Дражайшему Роду и Отечеству своему (1818) i Кратка всемірна исторія / Kurze allgemeine Weltgeschichte autora Đ. Magaraševića i P. Stamatovića (Budim, 1831). Enciklopedijskom žanru je blisko i delo P. Stamatovića, Младый Сербльинъ у всемірномъ царству / Der jugend Serbeniz (1834). Na nastanak ideje o potrebi moderne enciklopedije u Vojvodini u znatnoj meri je svojom delatnošću uticao Vasa Stajić, kao i istoričari i arheolozi okupljeni oko GIDNS-a pred početak Drugog svetskog rata.

⁵⁰ Up. Lj. Trgovčević, *Pokušaj pisanja jugoslovenske enciklopedije tokom Prvog svetskog rata*, Istorijski časopis, knj. 29/30 (1982/1983), 513–525.

⁵¹ Prim. aut.

Narodnu enciklopediju srpsko-hrvatsko-slovenačku. Alfabetare su sačinili saradnici, Stanojević ih je pregledao, dao svoje sugestije i započet je rad na pisanju članaka. Svaki članak koji je objavljen u NE, Stanojević je pročitao i dao saglasnost da bude objavljen, posle čega ih je upućivao na „prepravljanje i ujednačavanje, osobito stilsko” (Predgovor, VIII) i zatim ih je vraćao autorima da izvrše prepravke. Kada je i to bilo urađeno, svaki prepravljeni članak je kucan u tri primerka i tako je bio spreman za štampu⁵².

NE je izdata u četiri knjige, u vremenskom intervalu 1925–1929. u Zagrebu, a izdavač je bio Bibliografski zavod Zagreb (A–H, 1925; I–M, 1927; N–R, 1928. i S–Ž, 1929). Objavljena je i na latiničnom i na ćiriličnom pismu, a izdanja nisu sasvim identična.

Po svojoj koncepciji i po rečima glavnog urednika, zadatak NE je bio da se tri naroda međusobno bolje upoznaju, dakle nesumnjivo je imala jugoslovenski ili trinarni karakter. To se ogleda i u strukturi saradnika, njih oko 150 sa prostora bivše Jugoslavije, tada Kraljevine SHS, ali i u pismima na kojima je štampana. Osim toga, NE je promovisana u Ljubljani, Zagrebu i Beogradu, što je opet pokazivalo nameru glavnog urednika da i na ovaj simboličan način dokumentuje državno zajedništvo. Bez obzira na nameru, ceo poduhvat je osporavan i to najviše Beogradu i Zagrebu, a u njegovom osporavanju učestvovali su kako političari tako i javni i naučni radnici.

Nas u ovom slučaju interesuje i aspekt rodne ravnopravnosti, koji sveden na brojke za A i B slovo izgleda ovako: ukupno na A i B slovo ima 508 odrednica, od čega se 26 odnosi na žene, što čini svega 5,11 % enciklopedijskog teksta. Glavni urednik u Pogovoru, govoreći o nedostacima i zamerkama koje mu se tim povodom upućuju, iskreno među njima navodi i “ženski pokret i žensko pitanje”.⁵³ Pored toga, zanimljivo nas uopšte učešće žena u njenom stvaranju. Ni tu situacija nije bolja, jer među saradnicima/piscima odrednica **nema** žena.⁵⁴ Kao što smo naveli u prethodnom delu, tzv. Glavne redakcije ili odbora nije bilo, i u tom kontekstu onda ne možemo da posmatramo ni učešće žena. Stanojević navodi Redakciju koja se bavila isključivo tehničkim poslovima, bila je četvoročlana a u njoj je radila Vera Stojić, koja je obavljala sekretarske poslove.⁵⁵

U NE najveći broj žena je u uvršten po osnovu rodbinskih odnosa (16). Oblasti delovanja su: umetnost (12), dobrotvorni rad (2), obrazovanje (1), kultura (1)⁵⁶. U NE nema fotografija.

⁵² Up. D. Popović, NE, knj. 3, Zagreb 1928, 14–15.

⁵³ Up. S. Stanojević, Pogovor, III.

⁵⁴ Pogledati nap. 13, op. aut.

⁵⁵ Isto, op. aut.

⁵⁶ Autori odrednica su različito definisali delatnost žena, neki su to izražavali kroz jedno određenje, drugi kroz dva ili tri. Mi smo evidentirali sva takva određenja, tako da prosti zbir ženskih biografskih odrednica u jednom izdanju ne odgovara zbiru pobrojanih oblasti delovanja. Kako su autori odrednica određivali oblasti delovanja žena o kojima su pisali može se pratiti u tabelama koje se nalaze u Prilogu. Fusnota važi za sve podatke o oblastima delovanja žena u ovom poglavlju.

Enciklopedija Jugoslavije, prvo i drugo izdanje

EJ je objavljena u izdanju Jugoslavenskog leksikografskog zavoda, a glavni urednik je bio Miroslav Krleža, takođe i direktor JLZ. Za svaku republiku i pokrajinu postojala je redakcija. Prvo izdanje je objavljivano u periodu 1955–1971. Sastojalo se iz osam tomova/knjiga (A–Bosk, 1955; Bosna–Dio, 1958; Dip–Hiđ, 1958; Hil–Jugos, 1960; Jugos–Mak, 1962; Maklj–Put, 1965; R–Srbija, 1968. i Srbija–Ž, 1971). Drugo izdanje je objavljeno u periodu 1980–1990. i od planiranih 12 tomova, objavljeno je šest. Raspad Jugoslavije i građanski rat onemogućili su završetak ovog značajnog kulturnog i civilizacijskog poduhvata (A–Biz, 1980; Bje–Crn, 1982; Crn–Đ, 1984; E–Hrv; Hrv–Janj, 1988. i Jap–Kat, 1990). Prvo izdanje je bilo latinično, a drugo na oba pisma, ali i na jezicima naroda i narodnosti SFRJ, tako da je EJ bila prvo enciklopedijsko izdanje uopšte na albanskom i makedonskom jeziku. Na srpskohrvatskom jeziku i ćirilici objavljena su dva toma, na slovenačkom jeziku četiri, na makedonskom i albanskom po dva i na mađarskom jeziku jedan tom⁵⁷. Urednik EJ i direktor Leksikografskog zavoda (1991–2001) bio je Dalibor Brozović, lingvista i član HAZU. Ostalo je zabeleženo da je lično tih godina, predvodio tzv. knjigocid, tako što je naredio da se preostalih 40.000 primeraka EJ uništi⁵⁸.

Tokom rada na prvom i drugom izdanju, često su u javnost izbijala konceptijska neslaganja, koja su uglavnom dolazila iz Beograda i Zagreba (posebno nakon hrvatskog proljeća 1971. i potom Memoranduma SANU).

Sa stanovišta rodne ravnopravnosti, podaci su sledeći:

- u prvom izdanju na A i B slovo ima 1.123 odrednice, od toga je 57 posvećeno ženama, što čini 5,8%;
- od ukupno 511 saradnika, 41 su žene, što je 8,7%;
- od 17 članova Glavne redakcije, 2 su žene, što je 11,7%;
- u drugom izdanju na A i B slovo ima 1.015 odrednica, od toga je 90 posvećeno ženama, što čini 8,86% ;
- od ukupno 787 saradnika, 91 su žene, što je 11,5%;
- među 14 članova Glavne redakcije, nema žena.

Oblasti delovanja u kojima se žene pojavljuju su: umetnost (38), određenje po osnovu rodbinskih odnosa (18), obrazovanje (6), politika (5), nauka (4), kultura (4), vladari (4), borba protiv fašizma (3), privreda (2), crkva-religija (1), rodnost i rodne studije (1). U EJ 1 ima 4 fotografije uz ženske odrednice.

Srpska enciklopedija

Skupština Republike Srbije je decembra 2005. usvojila Zakon o srpskoj enciklopediji, što je bila formalno-pravna prekretnica, jer je omogućila pre svega stabilno finan-

⁵⁷ O Krležinoj koncepciji, D. Roksandić, *Krležina Enciklopedija Jugoslavije između euroskepticizma i euronormativizma: prilog poznavanju početaka Krležina projekta Enciklopedije Jugoslavije*, u Zbornik radova Europa i enciklopedija: kultura i kodifikacija, Zagreb 2011–2015, 167–184.

⁵⁸ O tome, up. A. Lešaja, *Knjigocid: uništavanje knjiga u Hrvatskoj 1990-tih*, Zagreb 1999.

siranje ovog ambiciozno zamišljenog i dugogodišnjeg projekta, pa se 2010. u izdanju SANU, Matice srpske i Zavoda za izdavanje udžbenika pojavila prva knjiga (A–Beo), a naredne godine i druga knjiga prvog toma (Beograd – Buštranje). Projektom SE rukovodi Uređivački odbor (28 članova, nema članica), uspostavljena je „organizaciona struktura i imenovane su stručne redakcije” (SE, tom 1, knj. 1, Predgovor, 8). Uređivački odbor, govoreći o koncepciji SE tvrdi da je to nacionalna enciklopedija opšteg tipa, zasnovana na savremenim naučnim i leksikografskim znanjima (SE, tom 1, knj. 1, Predgovor, 8). SE na sistematizovan način obrađuje kulturno-istorijsku baštinu srpskog naroda i opisuje njegov doprinos evropskoj i svetskoj kulturi i civilizaciji (Da li? Prim. aut.), a onda dalje kaže da se SE u najvećoj meri bavi svim oblastima istorije srpskog naroda, ali uz to i istorijom drugih naroda koji su bili povezani sa Srbima (Da li? Prim. aut.), pri čemu glavni urednik definiše prostor na Srbiju kao matičnu državu, ali i na sve ostale prostore na kojima su živeli i žive Srbi (SE, tom 1, knj. 1, Predgovor, 8). Posebno upada u oči tvrdnja „da je obrada enciklopedijske građe po leksikografskim načelima zasnovana na pouzdanim izvorima i činjenicama, na primeni stroge naučne kritike i na znanjima koja su proverena i u nauci prihvaćena” (SE, tom 1, knj. 1, Predgovor, 9) i zato ova enciklopedija u punoj meri odražava aktuelno **stanje srpske nauke, ali i ukupne društvene svesti.**

Takva društvena svest treba da se promeni, jedan od zadataka nauke i obrazovanja jeste da tome doprinosi, svakako i SE. Da li društvena svest npr. isključuje u potpunosti rodnu ravnopravnost ili odrednicu o Autonomiji Vojvodine svodi na tendenciozno politički i unitaristički pisan članak Ratka Markovića, ili uvođenje pripadnika četničkog pokreta označava razlaz sa antifašizmom? Da li je to doprinos evropskoj i svetskoj kulturi i civilizaciji koja itekako poznaje i primenjuje postulate o rodnoj ravnopravnosti i moderne principe regionalizma?

U SE ima na A i B slovo 1.802 odrednice, od toga je 239 posvećeno ženama, što čini 13,2%; od ukupno 144 člana stručnih redakcija, 22 su žene, što je 15,2%; od 28 članova Glavne redakcije/Uređivačkog odbora, 1 je žena, što je 3,5% i od 493 ukupno angažovanih pisaca odrednica, 183 su žene, što je 37,12%.

Oblasti delovanja u kojima se javljaju žene su: umetnost (113), nauka (92), zdravstvo (21), određenje po osnovu rodbinskih odnosa (19), obrazovanje (15), informisanje (15), sport (13), kultura (9), vladari (9), politika (4), urbanizam (3), dobrotvorni rad (3), borba protiv fašizma (2), privreda (1), pravosuđe (1) i vojska (1).

Enciklopedija Vojvodine

Projekat izrade EV je započeo 2008. a nosilac projekta je bila Vojvođanska akademija nauka i umetnosti. Zapravo, projekat je obnovljen, budući da je još tzv. prva VANU započela rad na njemu (1980), sačinjen je abecedar, čak je štampan tzv. Probni tabak za deo slova A (1983). Napravljeni su imenici – abecedari i oni su dostupni u Biblioteci Matice srpske. U izmenjenim društvenim i političkim okolnostima, Skupština APV je u jesen 1989. donela odluku da prestane sa radom na EV „zbog nedostatka finansijskih mogućnosti za nastavak preambiciozno zamišljenog višegodišnjeg i višetomnog

projekta Enciklopedija Vojvodine”⁵⁹. U poznatim i tragičnim “dešavanjima naroda” VANU je jula 1992. ugašena, a njeno članstvo je prevedeno u SANU. Formiran je Ogranak SANU u Novom Sadu, a projekat izrade EV je ostao naravno po strani, sve do 2008. kada je reosnovana VANU (2004) opet pristupila njegovoj izradi.

Odlukama Ustavnog suda Srbije 2013/14. AP Vojvodini je osporeno pravo da se bavi naukom i tehnološkim razvojem, osporena je VANU, samim tim i rad na projektu Enciklopedija Vojvodine.

Projekat je finansirao Pokrajinski sekretarijat za kulturu i to tako što je VANU svake godine konkurisala na Javni poziv Sekretarijata, a Sekretarijat je svake godine opredeljavao određeni iznos, pri čemu je on bio nedovoljan i, iz godine u godinu, sve niži.

Osnovni problem jesu nestabilne političke prilike u kojima često dolazi do osporavanja ideje o *Enciklopediji Vojvodine* iako je jasno da u razvijenim državama i regionima Evrope, pisanje enciklopedija i leksikona nije samo državna i nacionalna stvar, nego naprotiv. I Novi Sad ima svoju enciklopediju, Niš takođe.

U EV na A i B slovo postoji 1.261 odrednica, od toga je 101 posvećena ženama, što čini 8%; od ukupno 88 članova stručnih redakcija, 23 su žene, što je 26,1%; od 19 članova Redakcije EV, 2 su žene, što je 10,5%. Od ukupno angažovanih pisaca 144 odrednica, 50 su žene, što je 34,7%.

Oblasti delovanja u kojima su žene prisutne su: umetnost (59), nauka (28), obrazovanje (9), borba protiv fašizma (9), kultura (9), zdravstvo (8), sport (6), politika (3), crkva-religija (2), privreda (1), vladari (2), urbanizam (2), dobrotvorni rad (2), informisanje (2), vojska (1).

Rezultati dobijeni na osnovu karakterističnih primera (odrednica)

Proces nastajanja enciklopedijskog žanra kao posebnog, akademskog teksta predstavljamo hronološkim redosledom objavljivanja enciklopedija, izdvajajući, po našem mišljenju, karakteristične odrednice u kojima je prisutna eksplicitna i implicitna rodna diskriminacija, kao i drugi vidovi ideologizacije.

Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka

Prema napred navedenom, u NE je 26 odrednica o ženama u kojima su prisutni različiti vidovi diskriminacije. Među njima, naročito je očigledna odrednica o Eustahiji Arsić (NE, knj. 1, 86), koju navodimo u celini:

ARSIĆ EVSTAHIJA, supruga Save Arsića (- 1824), građanina aradskog i dobrotvora srpske i rumunjske prosvjete. Ta nju je urednik Letopisa Matice Srpske (Budim, 1827, knj. 10, str. 18) rekao, da je: „u srpskoj literaturi perva od svoga nežnoga pola izdanim različni po većij časti poetičeski djela vnimanije i počitanije

⁵⁹ Up. *Prezentacija Enciklopedije Vojvodine i envoj.rs*

sebi dobila". Pjesnici su joj pjevali ode, a Joakim Vujić posvetio joj je svoje Životopisanijei priključenija. Od njenih radova važnije su dvije posebno štampane knjige *Sovjet maternij oboega pola junosti serbskoj i valahijskoj, aki iščadie nežnago čuvstvovanija, imže blago i ščastie otrasli roda svoego obimaet sočitelnica i Poleznaja razmišlenija o četireh godištnih vremenah, s osobenim pribavljenjem o trudoljubiji čelovjeka i ottudu proishodjaščeje vseobšteje polzje*.

R. G. (Radoslav Grujić, profesor univerziteta, Skopje).

Odrednica je posvećena njoj, zove se Eustahija Arsić, a započinje sa ...supruga Save Arsića! Nedopustivo i nedolično, samo moramo imati u vidu činjenicu da je NE nastala tridesetih godina 20. veka. Sem toga, većina prisutnih ženskih odrednica odnosi se na srednjovekovne ličnosti, od kojih je najčešća Ana (Komninova, Kantakuzinova, Paleologova, Savojska), pa je jedna Ana „Nemanjina žena”, druga je „udata za Vladislava”, treća je „učena kći”, četvrta i peta su „kćeri”, a šesta je „nećaka”. Angelina Branković je „žena i kći”, Danica Bandić je „kćer”, a imamo čak u dva slučaja i dual gde su Bozda Naum i Jelena definisani kao „narodni dobrotvori”, isto kao i Branovački Đena i Ida.

Primetno je i da je nekoliko autora koristilo rodno korektna određenja, pa su žene zastupljene u NE slikarke, glumice, književnice, novelistkinje i učiteljice, ali ima i autora koji za zanimanja osoba ženskog pola koriste muški rod, pa je tako „Milica Bešević – SLIKAR”!? Većina prisutnih ženskih odrednica pripada srednjovekovnoj istoriji, odnosno svetu umetnosti: glumice, pevačice.

Enciklopedija Jugoslavije, prvo i drugo izdanje

Analiza ovih podataka mora imati u vidu da su prvo i drugo izdanje objavljeni posle Drugog svetskog rata i devedesetih godina 20. veka, dakle tada su žene već uveliko bile u profesionalnom smislu prisutne u svim segmentima života i rada, dakle u obrazovanju, upravi, politici, nauci, zdravstvu, sportu, itd. Posmatrajući ovu činjenicu, zaključak koji se neminovno nameće jeste da je opet nedopustivo malo žena u enciklopedijskim odrednicama, da i dalje imamo eksplicitnu i implicitnu diskriminaciju u okviru odrednica, da je malo žena uključeno u pisanje odrednica, a sasvim simbolično u rad Glavne redakcije!

Opet uzimamo za primer odrednicu o Eustahiji Arsić, koju je napisao M. Leskovic (EJ 1, knj. 1, 217), odnosno (EJ 2, knj. 306):

ARSIĆ, Eustahija, rođ. Cincić, književnik (Irig, 14. III 1776 – Arad, 17. II 1843). Prva „slavenoserbska spisateljica i knjižestva slavenoserbskago ljubiteljica”, mecena Joakima Vujića, a svakako pod uticajem svoga trećeg muža, Save Arsića (5. 5. 1760 – 27. 3. 1824), senatora i gradonačelnika staroaradskog i „predugotovničkih valahijskoga učilišć pravitelja”, dobrotvorka i rumunskih prosvetnih i verskih ustanova u Aradu. Štampala je dva dela: *Sovjet maternij oboega pola junosti serbskoj i valahijskoj, aki iščadie nežnago čuvstvovanija, imže blago i ščastie otrasli roda svoego obimaet sočitelnica, Budim 1814; zatim, Poleznaja razmišlenija o četireh godištnih vremenah, s oso-*

benim pribavljenjem o trudoljubiji čelovjeka i ottudu proishodjaščeje vseobšteje polzje, Budim 1916, i njima „u serbskoj literaturi perva ot svoga nežnoga pola ... vnanie i počitanie sebi dobila”. Obe ove knjižice, u kojima se smenjuju stihovi sa prozom, po idejama i stilu slične su: kroz njih veje manje nacionalni a više kozmopolitski duh prosvetljenog apsolutizma XVIII. v. sa težnjom za prosvetenošću, sa pitomim „sovjetima materinskim” i bezazlenim didaktično-pedagoškim i moralističkim refleksijama, nimalo nestrpljivim. Zanimljivo je da se njeno interesovanje proteže i na prirodne nauke, pa se poziva ne samo na Dositeja i J. Rajića nego i na A. Stojkovića i E. Kengelca, piše i o antropologiji. A. se živo zalaže za modernije vaspitanje devojaka i ženskinja uopšte, potstičući ih pre svega na čitanje, kako lepe knjige ne bi ostale „paukovim ubruscem svjazane”. Njeni stihovi, čas po pseudoklasičnom obrascu čas u narodnoj metrici, pisani su čistijim jezikom no njena proza; samo retko kad prostruji njima doživljeniji lični ton i spokojna rezignacija jedne nepesničke i ne mnogo osećajne, uzdržane prirode: A. je pisala stihove u doba kada vidakovičevska čuvstvitelnost nemačkog porekla još nije bila zavladała srpskom poezijom.

LIT.: Sava ot Arsić (nekrolog), LMS, 1827, 10, str. 12–23; J. Vujić, *Životopisanije*, Karštat 1833, str. 97–98; Peštansko-budimski skoroteča, 1842, 22; I. *Ognjanović*, *Jevstahija pl. Arsića rođj Cincićeva, prva srpska spisateljica, Javor 1891*; D. A. *Živa-ljević*, Druga knjiga Jevstahije Arsičke, *ibid.*; I. *Ognjanović*, Kad se rodila i kad je umrla Jevstakija Arsička rođj Cincićeva, *ibid.*; *isti*, Na porodičnoj grobnici Evstahije pl. Arsičke, *ibid.*; M. *Leskovac*, Antologija starije srpske poezije, Novi Sad 1953.

M. Lac. (Mladen Leskovac)

ARSIĆ, Eustahija, rođ. Cincić, prva srpska književnica (Irig, 14. III 1776 – Arad, 17. II 1843). Mecena Joakima Vujića i rumunskih verskih i prosvetnih ustanova. Štampala je dve knjige u kojima se smenjuju stihovi sa prozom i kroz koje veje manje nacionalni, a više kosmopolitski duh prosvetljenog apsolutizma XVIII v., sa pitomim „sovjetima materinskim” i bezazlenim didaktično-moralističkim refleksijama. Njeno interesovanje proteže se i na prirodne nauke, a piše i o antropologiji. Stihovi su joj pisani boljim jezikom nego proza.

BIBL.: Sovjet maternij oboega pola junosti serbskoj i valahijskoj, aki iščadie nežnago čuvstvovanija, imže blago i ščastie otrasli roda svoego obimaet sočitelnica, Budim 1814; Poleznaja razmišlenija o četireh godištnih vremeneh, s osobenim pribavljenjem o trudoljubiji čelovjeka i ottudu proishodjaščeje vseobšteje polzje, Budim 1816.

LIT.: M. *Leskovac*, Antologija starije srpske poezije, Novi Sad 1953; T. *Petrović*, Eustahija Arsić, prva srpska spisateljica: Iz istorije srpske književnosti, Novi Sad 1974, str. 137–154 (s važnijom literaturom).

M. Lac. (Mladen Leskovac)

U prvom izdanju EJ, Eustahija Arsić je „književnik” u drugom je „prva srpska književnica”. Odrednice su napisane u rasponu od 25 godina, ali je obim odrednice u drugom izdanju gotovo tri puta manji. Što se tiče upotrebe rodno nediskriminativnog jezika, podaci su sledeći: Ane su i dalje „kći”, „udate za”, „nećake”, „žene”,

Angelina (Branković) je „srpska despotica” ne i svetica, opet imamo duale (Anastasijević Đuro i Sofija su „glumci”), i dalje je konkretna žena „slikar”, „profesor”, „politički radnik”, „slikar kostima”, „muzički pedagog”, „ministar”, „književni istoričar i publicist” i dr. Istovremeno, za druge autore odrednica konkretna žena je „slikarka”, „književnica”, „kiparka”, „tvornička radnica”, itd. Može se slobodno reći da su autori odrednica iz zapadnih delova SFRJ u jezičkom smislu bili korektniji prema ženama i njihovim zanimanjima (Pogledati Tab. br. 4 u Prilozima, op. aut). U manjem broju ženskih odrednica, dominiraju žene iz srednjeg veka, kao i žene iz sveta umetnosti: glumice, slikarke, pevačice, književnice. Polako se uvode, naročito u drugom izdanju, žene u nauci i visokom obrazovanju, kulturi i upravi, što je bilo povezano sa tradicijom NOB-a.

Srpska enciklopedija

Primetno je povećanje broja ženskih odrednica, kao i učešće žena u nastanku SE. Ipak, to povećanje ne odgovara stvarnom učešću žena u životu i radu, a osim toga i dalje imamo eksplicitnu i implicitnu diskriminaciju koja po svojim pojavnim oblicima više odgovara vremenu nastanka NE, iako je SE u hronološkom smislu nastavak EJ!? Kako dolazimo do tog zaključka? Tako što ponovo izložimo odrednicu o Eustahiji Arsić (SE, tom 1, knj. 1, 2010, 323):

ARSIC, Eustahija (Jevstahija), književnik, dobrotvor (Irig, 14. III 1776 – Arad, 17. II 1843). Početkom XIX v. prelazi s roditeljima u Arad, gdje je uz (trećeg) muža Savu postala dobrotvorka, pomažući izdavanje djela (J. Vujić, P. Berić), preplaćujući se na većinu srpskih knjiga i dajući priloge za otvaranje škola. Bila je priložnik Matice srpske i njen član od 1837. Pretpostavlja se da je znala njemački, mađarski, rumunski i latinski jezik. Pisala je u duhu evropskog prosvjetiteljstva, pod uticajem D. Obradovića. U knjizi *Sovjet maternij predragoj obojega pola junosti serbskoj i valahijskoj ...* (Budim 1814) ispoljila je pored moralno-poučne tematike esejistički stil i dobre primjere klasicističke lirike, pripovijetke i moralno-poučne članke objavljivala je u *LMS* (1829). U drugoj knjizi *Poleznaja razmišljenija o četireh godišnih vremenah ...* (Budim 1816), pod uticajem A. Stojkovića, opisala je vremenske prilike, karakteristike godišnjih doba, dala astronomske sadržaje i tumačenja atmosferskih padavina. LITERATURA: M. Leskovic, „Ka poznavanju Eustahije Arsić”, *Iz srpske književnosti*, N. Sad 1968; S. Gavrilović, „Iz prepiske srpske književnice Eustahije Arsić”, *ZMSKJ*, 1970, 2; T. Petrović, „Eustahija Arsić – prva srpska spisateljica”, *Iz istorije srpske književnosti*, N. Sad 1974; V. Milankov, *Eustahija pl. Arsić i njeno doba*, N. Sad 2001.

V. Milankov

Dakle, posle 55 godina i jednog svetskog rata, Eustahija 90-tih godina 20. veka jeste opet “književnik i dobrotvor”!? Opet je konkretna žena “kćer”, “udata za”, “istoričar umetnosti”, “pravnik”, “farmaceut”, “muzikolog”, “lekar”, “književnik”... Upotreba rodno nediskriminatornog jezika zapravo je nazadovala u odnosu na

EJ, istina imamo novih zanimanja i titula, ali su iskazani u muškom rodu! Ovakvu situaciju možemo objasniti jedino činjenicom da je nastanak SE zapravo bio u funkciji promocije države Srbije i da je enciklopedijski karakter pratio državno-politički, dakle, bio je izuzetno konzervativan!

Enciklopedija Vojvodine

Nedovoljan broj odrednica koje su posvećene ženama prisutan je i u EV, iako postoji čitav niz novih oblasti života i rada. Nešto je veći broj žena saradnika. Što se tiče upotrebe rodno nediskriminatornog jezika, opet se vraćamo Eustahiji Arsić:

ARSIĆ, Eustahija, književnica i dobrotvorka (Irig, 14. III 1776 – Arad, Rumunija, 17. II 1843). Pod uticajem Dositeja Obradovića pisala je u duhu evropskog prosvetiteljstva. Tematika njenih dela je moralno-poučna. Pripovetke i moralno-poučne tekstove objavljivala je u LMS (1829). Prvu knjigu, Sovjeti maternij predragoj obojogo pola junosti serbskoj i valahijskoj (Budim 1814), pisala je u esejističkom stilu, sledeći dobre primere klasicističke lirike. U drugoj knjizi, Poleznija razmišljenija o četireh Godišnih vremenah (Budim, 1816), pod uticajem Atanasija Stojkovića, opisala je vremenske prilike, dala astronomske sadržaje i tumačenja atmosferskih padavina.

U Aradu je, uz trećeg muža Savu Arsića, radila na izdavanju književnih dela, preplaćujući se na većinu srpskih knjiga i dajući priloge za otvaranje škola. Član i priložnik Matice srpske od 1837.

LIT.: *T. Petrović*, Eustahija Arsić – prva srpska spisateljica, Novi Sad 1974.

T. Ketig

U pogledu upotrebe rodno nediskriminatornog jezika, korektno je napisana, mada je implicitno diskriminirajuća, budući da autor pominje “trećeg muža”. I dalje, mada mnogo ređe, imamo primere ženske osobe koja je “hemičar”, “muzikolog”, “tapiserista”, “matematičar”, “prozni pisac”, “arhitekta” i sl.

Tekst o našoj književnici Eustahiji/Evstahiji Arsić postepeno se menja tokom devedesetak godina u navedenim enciklopedijama (ali neznatno), što bi eventualno bilo u saglasnosti sa opštim idejama o oslobođenju i emancipaciji žena u celini.

Činjenica je, međutim, da redakcija NE nije prećutala bračno stanje književnice Arsić (enciklopedija je štampana samo godinu dana nakon njene smrti) i da je ona u NE određena kao supruga poznate osobe (koja nije ušla u NE), a tek dalje u tekstu pominje se da „prva i tome sl.” i što je mnogo važnije da je bila dobrotvorka (pomagala Joakima Vujića). Ali već u EJ ona jeste književnik, ali je on njen treći muž što u znatnoj meri umanjuje i njenu veličinu književnice, a još više značaj koji ona ima za razvoj ženske emancipacije, jer je ona bila ta koja je pisala o važnosti obrazovanja devojaka. I nadalje, u SE ponavlja se njen značaj kao književnika i dobrotvora, zadržava odrednica trećeg muža, samo se stavlja u zagradu. Jezički rodno najkorektnija je odrednica o Eustahiji Arsić u EV, iako se i ovde navodi njeno bračno stanje

(treći muž). Razlika je što se u pomenutoj odrednici Eustahija stavlja u istu ravan sa mužem (navodi se njihov zajednički rad na izdavanju književnih dela). Uočavamo da su u svim pobrojanim enciklopedijama odrednicu o njoj pisale muške osobe.

Buduće enciklopedije treba da imaju kodeks neseksističke upotrebe jezika i to tako što će se navesti svi jezički oblici takve upotrebe.⁶⁰ Ovim povodom predlog je da se bračno stanje ne unosi u enciklopedijsku odrednicu, sem u izvesnim slučajevima, zato što je informacija o bračnom stanju privatna stvar svake osobe (kao i verska, nacionalna, polna, politička).

Za razliku od odrednice o Eustahiji Arsić koja se navodi u svim enciklopedijama, postoje primeri da se o nekoj ženi odrednice daju samo u jednoj ili dve enciklopedije: Jovanka Broz, očekivano je da o njoj nema podataka u NE; gotovo da nije očekivano da je nema u EJ 1 budući da je ona već tada imala čin majorke JNA i bila nositeljka Partizanske spomenice.

U SE iz 2011. Jovanka Broz ima posebnu odrednicu u celini, koju je napisao prof. dr Ljubodrag Dimić (SE, tom 1, knj. 2, Novi Sad 2011, 565). Navodimo odrednicu u celini:

BROZ, Jovanka, supruga Josipa Broza Tita (Pećani kod Gospića, 7. XII 1924). Rođena Budisavljević. Član SKOJ-a postala sa 17 godina. Narodnooslobodilačkom pokretu pristupila 1941, a Narodnooslobodilačkoj vojsci Jugoslavije (NOVJ) avgusta 1942. Bila je borac Prve omladinske čete u Lici i Trećeg bataljona Druge brigade Šeste ličke proleterske divizije, a zatim pri štabu Prvog korpusa NOVJ. Obavljala je dužnost komesara Interne bolnice u Drvaru i Hirurške bolnice Prve armije NOVJ. U 21. godini života dva puta je odlikovana za hrabrost. Po završetku Drugog svetskog rata, bila je angažovana u radu Generalštaba Jugoslovenske armije u Beogradu i štaba Prve armije u Nišu. Od kraja 1945. do 1952. radila je u Kabinetu maršala Jugoslavije na poslovima kontrole higijene, ispravnosti namirnica i bezbednosti. Vanredno je završila gimnaziju u Beogradu. Za Josipa Broza Tita udala se 1952. Imala je nesumnjiv uticaj na personalne smene u njegovom kabinetu, što ju već od 1970. dovodilo u sukob sa delom političkog vrha zemlje. Optuživana je za špijunažu u korist SSSR, odavanje državnih tajni, bliske odnose sa srpskim generalima, postavljanje i smenjivanje visokih državnih funkcionera i planiranje državnog udara. Poslednjih godina predsednikovog života, u bespoštednim obračunima za političko nasleđe J. B. Tita, u kojima su aktivno učestvovalе vodeće ličnosti državnog i političkog vrha zemlje, republički centri moći i bezbedonosne i vojne strukture na saveznom nivou, udaljena je iz političkog života i stavljena u izolaciju. Od 1975. nije pratila J. B. Tita u važnim diplomatskim putovanjima, a u javnom životu se poslednji put pojavila u leto 1977. Jula 1980, tri meseca posle smrti supruga, iseljena je iz rezidencije u kojoj je živela nekoliko decenija i stavljena u kućni pritvor. B.

⁶⁰ Up. Svenka Savić, *Rod i jezik*. Novi Sad: Ženske studije i istraživanja : Futura publikacije, 2009, 13–22. i Svenka Savić, *Žena sakrivena jezikom medija: kodeks neseksističke upotrebe jezika*, Novi Sad: Futura publikacije, 2004.

je rezervni major JNA, nosilac Partizanske spomenice i više jugoslovenskih i stranih odlikovanja. Živi u Beogradu.

IZVOR: V. Dedijer, Novi prilozi za biografiju Josipa Broza Tita, I–III, Zagreb, Rijeka 1980–1984.

LITERATURA: „Kako je odstranjena Jovanka Broz”, NIN, 31. V 2007; M. Gvero, Jovanka Broz: vreme izolacije (razgovori), Bg 2011.

Lj. Dimić

Kao prva identifikacija navodi se da je supruga Josipa Broza Tita, dakle, ništa se nije promenilo. Po našem mišljenju Jovanku Broz bi u polju za identifikaciju u odrednici trebalo identifikovati kao rezervnu majorku JNA, nositeljsku Partizanske spomenice ili kao borkinju i učesnicu NOB-a. Činjenicu o njenom bračnom stanju u ovom slučaju bi svakako trebalo navesti, s obzirom da je bila zakonita supruga doživotnog predsednika SFRJ, ali ne na samom početku enciklopedijske odrednice. Još je veći problem što autor odrednice koristi neproverene informacije o njenom ponašanju (i to na osnovu članka iz nedeljnika, op. aut.). Na samom kraju se navode njene titule, činovi i odlikovanja (fotografija izostaje, a ukupno ima 53 redaka teksta).

Očigledno je da je SE imala dobru nameru da uvrsti Jovanku Broz među značajne žene srpskog nasleđa, ali način na koji je to urađeno, jeste diskriminatoran. U narednim izdanjima enciklopedija svakako ne bi trebalo pisati odrednice samo na osnovu podataka iz nedeljne i dnevne štampe.

Rezultati istraživanja novoformiranog korpusa (Predlog ženskih biografija za novu enciklopediju)

Polazeći od stavova o rodnoj ravnopravnosti, istovremeno i svesni stvarnog stanja u kojem su žene sopstvenim snagama i obrazovanjem dale i daju doprinos u svim sferama života i rada, pažljivo smo analizirali postojeće enciklopedije i sačinili korpus enciklopedijskih odrednica o ženama.

Drugi uzorak čini 106 biografskih odrednica. Oblasti delovanja su sledeće: obrazovanje (65), nauka (44), borba protiv fašizma (borkinje i narodne herojke) (20), umetnost (17), zdravstvo (15), politika (14), kultura (9), javni poslovi (8), informisanje (7), rodnost i rodne studije (4), crkva, religija (4), poljoprivreda (4), sport (3), zanatstvo (2), dobrotvorni rad (2), vojska (1), urbanizam (1), vladarke (1). Imajući u vidu interferentnost zanimanja, naročito u oblasti visokog obrazovanja, ali i drugde, prosti zbir oblasti delovanja žena ne odgovara zbiru biografskih odrednica.

Tabela 10. Oblasti delovanja žena u korpusu 2

Obrazovanje	65
Nauka	44
Borba protiv fašizma (borkinje i narodne herojke)	20
Umetnost	17
Zdravstvo	15
Politika	14
Kultura	9
Javni poslovi	8
Informisanje	7
Rodnost i rodne studije	4
Crkva, religija	4
Poljoprivreda	4
Sport	3
Zanatstvo	2
Dobrotvorni rad	2
Vojska	1
Urbanizam	1
Vladarke	1

Uočavajući i beležeći nedostatke i propuste u metodologijama i konceptima prethodnih enciklopedijskih izdanja, došli smo da zaključka da, ukoliko želimo da ih prevladamo i stvorimo “novu enciklopediju” to možemo jedino uraditi ukoliko uspostavimo stvarni kontinuitet između Mi i Drugi. Drugim rečima, enciklopedijske odrednice o ženama moraju biti korektne u smislu njihovog odabira i uvrštavanja, jezičke formulacije i kompozicije odrednice. Isto tako, načela interkulturalnosti nalažu na konstruktivno uočavanje i razumevanje kulturnih i individualnih razlika, dakle na prevladavanje stereotipa i predrasuda.⁶¹

Kada kažemo korektne u smislu njihovog odabira i uvrštavanja, mislimo da treba imati u vidu pre svega tzv. promenu ženske realnosti, proizvodnju znanja i demistifikaciju patrijarhata (Up. M. Blagojević, u: *Femistička teologija*, Novi Sad 1999, 10–12). Dakle, svaki konkretan izbor mora biti u skladu sa doprinosima feminizma. Polazeći od tih saznanja, načinili smo Kriterijume za izbor enciklopedijskih odrednica koji su trebali da nam olakšaju stvaranje korpusa. Međutim, tada se desila potpuno obrnuta situacija u vidu pojave tzv. Noge u vratima (D. Stojanović, *Noga u vratima*, Beograd 2011). Dakle, došli smo do toga da ima puno žena na ovim

⁶¹ Dakle, po našem mišljenju, etnocentrizam nije vrednost kojoj treba stremiti, upravo zato njegove nuspojave jesu razni vidovi isključivosti i netolerantnosti. Etnorelativizam i interkulturalno obrazovanje na prihvatljiv način tretiraju kulturne i individualne razlike, tumačeći ih kao bogatstvo a ne nedostatak. Up. M. Bennett, *A Developmental Approach to Training for Intercultural Sensitivity*, International Journal of Intercultural Realations. No. 10 (1986), 179–196.

prostorima koje bi svojim likom i delom, a bez uplitanja u privatni život i rodbinske odnose, mogle i trebalo da budu predstavljene u enciklopedijama.

Važan segment, po mišljenju autora, jeste i predstavljanje žena na vodećim položajima, čega u prethodnim enciklopedijama nema, pa su tako u ovom korpusu zastupljene i: rektorke, dekanice, prodekanice, šefice odseka, upravnice muzeja i galerija, upravnice bolnica i apotekarskih ustanova, pomoćnice ministra, poslanice i pokrajinska sekretarka.

Sagledavajući žensko enciklopedijsko nasleđe, a imajući u vidu profesionalna dostignuća i profesionalnu orijentaciju žena u 20. i 21. veku, želeli smo da puno više žena bude u enciklopediji, da njihove profesije budu u skladu sa ekonomskom i akademskom realnošću (ne samo zabavljačice, glumice, pevačice i umetnice) i da one pokazuju stvarno učešće u važnim demokratskim i političkim procesima.

Naš izbor od 106 žena nastao je kao rezultat kombinovanja opštih sa posebnim kriterijumima, pri čemu smo recimo u oblasti nauke i visokog obrazovanja pokušali da budemo dosledni u predstavljanju žena koje se bave humanističkim, prirodnim i tehničko-tehnološkim naučnim disciplinama. Dalje antifaziizam, u poslednjim decenijama često osporavan i ismevan pojam, zapravo nije ništa drugo ni više nego, pripadnost oslobodilačkom, partizanskom pokretu u Drugom svetskom ratu koji bi po definiciji podrazumevao borbu protiv okupatora i kolaboracionističkih pokreta i odnosio bi se na ceo jugoslovenski geografski prostor. Vodili smo računa da budu zaastupljene žene iz svih delova tzv. jugosfere (Up. D. Stojanović, *Noga u vratima*, Beograd 2011). Na to se nadovezuje stremljenje da naš korpus bude na neki način anacionalan, ali ne da potire nacionalne pripadnosti već da potkrepljuje sposobnost i umešnost, gde su nacionalne pripadnosti samo uzgredne, u skladu sa principom interkulturalnosti. I na kraju, pokušali smo da afirmišemo i zabeležimo i žene u svim drugim delatnostima, naročito onim koje nisu bile prisutne u prethodnim enciklopedijama.

Očekivano je, da najveći broj odrednica pripada ženama u oblastima nauke i obrazovanja. To ne znači da su druge oblasti života i rada manje značajne, naprotiv. Izdvojili bismo u tom kontekstu značaj sporta i veliki broj žena koji se bavio i bavi raznim pojedinačnim i kolektivnim sportovima na vrhunskom nivou. Posebno je bitno to što je u korpus uvrštena sportistkinja sa invaliditetom koja je u nekoliko navrata birana za najbolju sportistkinju na svetu u toj kategoriji. U formiranju sopstvenog korpusa rukovodili smo se i činjenicom da današnja sredstva masovnih komunikacija veliki deo svog prostora ustupaju upravo sportistkinjama, uz oblast zabave i mode, a jedan od osnovnih kriterijuma bio je i zastupljenost u medijima, pa bi bilo neprincipijelno pisati odrednice o ženama iz sfere npr. zabave kada se svakodnevno o njima objavljuje veliki broj informacija u dnevnim novinama, časopisima i na internetu. Tome dodajemo i podatke da su u ovaj korpus uvrštene i žene iz oblasti crkve, religije, ali i žene koje su svoju karijeru nakon Drugog svetskog rata ostvarile u vojsci, i to su uslovno rečeno tekovine ovog korpusa.

Posebno značajna je i činjenica da u korpusu od 106 žena imamo i 94 fotografije.

Budući da je odrednica o Eustahiji Arsić prisutna u svim enciklopedijama, koje su predstavljene i analizirane u ovom radu, i da je na neki način ona paradigma

enciklopedijskog teksta o ženi na jugoslovenskom prostoru, prilažemo i svoj tekst enciklopedijske odrednice o njoj:

ARSIĆ rođ. CINCIĆ, Eustahija, *književnica, dobrotvorka*
(*Irig*, 14. 3. 1776 – *Arad*, 17. 2. 1843).

O njenom obrazovanju nema pouzdanih podataka, piše pod uticajem Dositeja Obradovića i evropskog prosvetiteljstva. Piše o potrebi obrazovanja žena. Zanimaju je i prirodne nauke, izlaže stavove o antropologiji i astronomskim i vremenskim prilikama. Dela joj imaju didaktički karakter.

Pomagala je J. Vujića i P. Berića, takođe i prosvetne i verske objekte u Aradu. Pretplatnica većine knjiga na srpskom jeziku, te je na taj način pomagala prosvetu.

Članica i priložnica Matice srpske od 1837.

BIBL.: *Sovjet maternij oboega pola junosti serbskoj i valahijskoj, aki iščadie nežnago čuvstvovanija, imže blago i ščastie otrasli roda svoego obimaet sočitelnica*, Budim 1814; *Poleznaja razmišlenija o četireh godištnih vremenah, s osobenim pribavljenjem o trudoljubiji čelovjeka i ottudu proishodjaščeij vseobštej polzje*, Budim 1816; *Moralna poučeniya*, LMS, god. 5, br. 19 (1829), 106–118.

LIT.: M. Bogdanović, *Stari i novi*, knj. 2, Beograd 1946, 27–29; M. Leskovic, *Antologija starije srpske poezije*, Novi Sad 1953; T. Petrović, *Eustahija Arsić, prva srpska spisateljica*, u: *Od baroka do klasicizma* (prir. M. Pavić), Beograd 1966, 507–511; T. Petrović, *Iz istorije srpske književnosti*, Novi Sad 1974, 137–154; G. Stojaković, *Eustahija Arsić*, u: *Znamenite žene Novog Sada*, 1, Novi Sad 2001, 65–66.

4 ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Cilj istraživanja bio je provera postojanja implicitne diskriminacije prema ženama iz različitih grupa u postojećim enciklopedijskim odrednicama, te predlog za prezentaciju žena u enciklopedijskom tekstu kojim se uvažavaju rodne i druge razlike i specifičnosti kako iz istorijske tako i iz savremene perspektive.

U postojećem enciklopedijskom korpusu na srpsko(hrvatskom) jeziku prisutan je nedovoljan broj enciklopedijskih odrednica o ženama. Analiza predloženih enciklopedijskih projekata na srpsko(hrvatskom) jeziku pokazala je da je ova hipoteza potvrđena, u smislu rodne diskriminacije u pogledu nedovoljnog broja enciklopedijskih odrednica o ženama. Osim toga, prisutna je i implicitna rodna diskriminacija. Druga hipoteza je, takođe, potvrđena, korišćenjem analitičkog metoda postojećih enciklopedijskih odrednica na srpsko(hrvatskom) jeziku o ženama. Različiti su njeni vidovi: odrednice o ženama su kraće (izraženo, kako je napred navedeno, brojem redaka) i u njima je često korišćen rodno diskriminatoran/seksistički govor. Uočeno je, takođe, da u uređivačkim koncepcijama postojećih enciklopedija postoji eksplicitna rodna diskriminacija. Njihovom analizom dolazimo do zaključka da je nedopustivo malo žena u uredništvima analiziranih enciklopedija, takođe i nedovoljan broj žena među autorima/kama enciklopedijskih odrednica. Jedino je glavni urednik NE Stanoje Stanojević, istina post festum u Pogovoru, istakao žal što su ženski pokret i žensko pitanje, između ostalih, izostali iz enciklopedije koju je on uređivao.

Kasnije, ostali urednici o pitanjima rodne ravnopravnosti, rodni studija, ženskog pokreta i sl. uopšte ne govore, i to jednostavno nisu bili delovi struka i oblasti u okviru organizacione strukture svake od pojedinačnih enciklopedija. Personalni sastavi uredništava i autora/ki enciklopedijskih odrednica su takve uređivačke koncepcije i sprovodile u delo!

Predlog od 106 novih enciklopedijskih odrednica o ženama jeste model koji treba da pokaže da nijedna od tri hipoteze zbog kojih smo i pristupili istraživanju, nije rezultat objektivnog stanja, već isključivo vekovne paradigme Mi i One, gde su One žene, i gde i Mi i One imamo svoje **posebne** i odvojene svetove, pri čemu u našem (muškom) svetu nema mesta za njih, a i ako ga ima, one su tu po osnovu rodbinskih odnosa ili su eventualno iz sveta zabave. Sve ostalo je pojedinačni slučaj.

Ne možemo se složiti sa tim da je u pitanju pojedinačni slučaj, već su žene zahvaljujući obrazovanju, kompetentnosti, požrtvovanosti i vrednoći u potpunosti pri-

sutne u svim aspektima života i rada. Čak ni stajalište da se to namerno i svesno ne primećuje, ne može da umanji i ugrozi tu činjenicu.⁶²

Oblasti nauke i visokog obrazovanja su možda i najrepresentativnije, budući da su zasnovane na principima kontinuiranog usavršavanja i obrazovanja, a žene sa uspehom postižu akademsku karijeru, izbore u zvanja, baveći se naučnoistraživačkim radom stižu reference, i to sve pod jednakim uslovima kao i muškarci. Posmatrano u celosti, realno je stanje da su žene brojnije na nekim fakultetima, institutima i univerzitetima, ali ih nema u tzv. upravljačkim strukturama koje mahom pripadaju muškarcima⁶³. Recimo, u istoriji Univerziteta u Beogradu na funkciju rektora do sada su birane samo dve žene i to u skorije vreme, nakon tzv. demokratskih promena. Na Univerzitetu u Novom Sadu imamo situaciju da je do demokratskih promena bila samo jedna rektorka, a nakon njih dve žene uzastopno su obavljale najvišu funkciju na Univerzitetu. Dekanati su po istom principu ustrojeni, dakle najčešće se muškarci biraju na tu funkciju, pa su dekanice i prodekanice veoma retko prisutne na našim fakultetima. Ovu pojavu moramo posmatrati u odnosu na tzv. Nogu u vratima i Mali krug slobode⁶⁴. U uslovima gde je nacionalna homogenizacija cilj državne politike, takođe i cilj kojem teži većina političkih stranaka zasnovanih na nacionalnoj srpskoj političkoj ideologiji, uz svesrdno oslanjanje na crkvu, pa i nacionalnu akademiju nauka, nema objektivnih uslova za pluralizam⁶⁵.

U navedenim uslovima ne postoji pluralno društvo koje bi stvarno uvažavalo i uvećavalo kapacitete tolerancije, između ostalih, i pitanje intekulturalnosti i rodne ravnopravnosti ili na primer, u skladu sa tzv. Novim evropskim regionalizmom⁶⁶ pitanje ustavnog položaja AP Vojvodine i regionalizacije uopšte, kao i druga značajna demokratska pitanja. Nepostojanje pluralnog društva i stvarne tolerancije plodno je tle za javno ispoljavanje npr. seksističkih i šovinističkih izjava nekih domaćih političkih lidera tokom izbornih kampanja.⁶⁷

⁶² Institucionalno treba težiti „politici jednakih mogućnosti” kako bi se smanjila i izbegla tzv. strukturna diskriminacija. O neophodnim uslovima, up. V. Jalušić, u: M. G. Antić, *Ženske – politike – mogućnosti. Perspektive politike enakih mogućnosti*, Ljubljana 2001, 15–18.

⁶³ Up. D. Popović, *Žene u nauci: od Arhimeda do Ajnštajna*, Beograd 2012, 161–164.

⁶⁴ Pišučić o položaju izdavaštva u nedemokratskom periodu od 1945. do 2000. istoričarka i profesorka univerziteta Dubravka Stojanović objašnjava da je 2000. godine došlo do promena, ali da one nisu bile suštinske, ali da su tada vrata ipak otvorena, međutim tranziciona vremena su ih držala i drže samo odškrnutim, a zapravo je u pitanju naše nesnalazjenje koje nije dovelo do suštinske transformacije društva nego do tzv. Malog kruga slobode, up. D. Stojanović, *Noga u vratima*, Beograd 2011, 161–227.

⁶⁵ Analizirajući ovo stanje, J. Komšić ga svodi na tip pluralne strukture sa jednom dominantnom etnonacionalnom grupom koju čini nekoliko političkih reprezenata većinske nacije, koji zahvaljujući svom komotnom položaju unutar sopstvenog kulturološkog i interesnog polja na monopolski način kontrolišu sve resurse državne vlasti. Up. J. Komšić, *Demokratsko upravljanje kulturološkim različitostima: Vojvodina u svetlu evropskih iskustava*, Novi Sad 2015, 61–66.

⁶⁶ Up. J. Komšić, *Demokratsko upravljanje kulturološkim različitostima: Vojvodina u svetlu evropskih iskustava*, Novi Sad 2015, 66–116.

⁶⁷ Posebno apostrofiramo nedolične izjave V. Šešelja i D. Maršićanina koje su objavljene na njihovim Tviter nalozima u februaru 2016, o čemu je izveštavala i dnevna štampa, a osudile su ih

Zaključak je da je žanr enciklopedijskog teksta sazrevao u srpskom jeziku tokom gotovo jednog veka i da danas u njemu nije prisutna rodno osetljiva dimenzija, a da interkulturalnost nije sistemski okvir. Nadamo se da će rezultati ovog istraživanja, u kojem smo pokušali da istražimo i afirmišemo značajno prisustvo i rezultate rada znamenitih žena iz svih oblasti života i rada (u okviru enciklopedijskog diskursa), dati mali doprinos istraživanju rodности ali i interkulturalnosti, a polazeći od sistema moralnih vrednosti koji je zasnovan na savremenim naučnim i leksikografskim znanjima i „na pouzdanoj faktografiji koja će biti stavljena u celokupni društveni kontekst u skladu sa dostignućima savremenog enciklopedizma, Brodela, Fevra i *Anala*, a ne politički kontekst i to jedna njegova strana.”⁶⁸ Ako se u enciklopedijama, makar i delimično, nalaze ovako koncipirani autorski tekstovi, dobijamo nešto što ima sasvim ograničen vek trajanja. Odsustvo, npr. ličnosti koje su u Drugom svetskom ratu dobili Orden narodnog heroja, a prisutnost „raznih četničkih vojvoda i pisaca”, svakako ne predstavlja dostignuća savremenog enciklopedizma.⁶⁹ Polazeći od iznetih rezultata potpuno je jasno da akademski i istraživački napori na rodним studijama i drugim humanističkim istraživanjima, kako pojedinačni tako i u okviru ženskih i strukovnih organizacija, imaju društvenu i socijalnu opravdanost i treba da budu još intenzivniji, jer za rezultat imaju zaštitu i prezentaciju kulturne i civilizacijske baštine na naučno ubedljiv i objektivna način.⁷⁰

Na samom kraju, treba ponoviti da je svrha enciklopedije da čitaocu i korisniku pruži proverena i savremena, naučna znanja o ličnostima i pojavama, svakako i na duži vremenski rok. Kako je tempo razvoja nauke i informacionih tehnologija

mnoge nevladine organizacije: Autonomni ženski centar, NUNS i dr., ali i poverenica za zaštitu ravnopravnosti polova, republički i pokrajinski ombudsman itd. Da li bi u Vladi koju bi sastavili jedan ili drugi, silovanje bio legitiman vid političke borbe, a legitiman vid komunikacije sa predstavnicama javnog informisanja primer ministra Gašića (prim. aut.).

⁶⁸ Srpska enciklopedija jeste pisana isključivo sa pozicije etnocentrizma, ali i sa ambicijom da „čitaocu ponudi proverena naučna i leksikografska znanja”. Da li je to tako, ako se u nju uvodi odrednica o Zvonimiru Vučkoviću Feliksu kao o „četničkom vojvodi i piscu”? U Drugom svetskom ratu postojao je samo jedan oslobodički pokret, bio je to partizanski, i zato je potpuno nejasno, po čemu je taj pripadnik kolaboracionističkog pokreta zaslužio da dobije odrednicu? Pomenuti Z. Vučković Feliks kao pisac nije zastupljen ni u književnim antologijama pa prema tome, njegovo zanimanje pisac je samo neubedljiv pokušaj da neko ko je bio pripadnik kolaboracionističke formacije dobije mesto u nacionalnoj enciklopediji, malo kao četnički vojvoda a malo kao pisac. U ovom slučaju, ali samo u ovom, bitno je napomenuti i da je Z. Vučković Feliks bio pripadnik hrvatskog naroda, što možda očitava nameru da se četnički kolaboracionistički pokret proglasi za jugoslovenski, a onda i oslobodilački? Uputno bi bilo pridržavati se proklamovanih redakcijskih kriterijuma, a ne pozivajući se na njih, koketovati na bazi spornih saznanja s nečim što je kolaboriralo sa fašizmom. Up. U. Belić, *Ideologizacija enciklopedijskog teksta i interkulturalizam*, Interkulturalnost u obrazovanju 2017, Novi Sad 2018.

⁶⁹ Navodimo primer odsustva Radovana Bate Vlajkovića (1924–2001), istaknutog pripadnika partizanskog pokreta, koji je posle Drugog svetskog rata obavljao mnoge odgovorne funkcije, među njima i funkciju predsednika Predsedništva SFRJ 1985–1986, isto.

⁷⁰ Možda odgovor na mogućnosti nastanka objektivne enciklopedije nudi S. Ravlić, u vrlo zanimljivom radu sa obiljem podataka. Up. S. Ravlić, *Enciklopedija kao socijalna utopija*, u: Zbornik radova Europa i enciklopedija: kultura i kodifikacija, Zagreb 2011–2015, 185–197.

veoma ubrzan, upravo uz primenu savremenih znanja iz informacionih tehnologija, može se postići, ako se to želi, redovno ažuriranje podataka u digitalnim izdanjima enciklopedija (Suber 2016).⁷¹ U zatvorenim i konzervativnim društvima očigledno štampana izdanja enciklopedija i biografskih leksikona, čije izdavanje traje decenijama, ima potpunu prednost u odnosu na digitalna izdanja. Evropska konferencija pod nazivom „Digitalizacija evropske kulturne baštine”, koja je održana u Parizu 2008, bavila se upravo pitanjem odnosa digitalizacije i kulturne baštine i to sa ciljem dalje demokratizacije, ali i promocije i zaštite kulturne baštine i slobodnog pristupa kulturnim, naučnim i obrazovnim sadržajima. Naprosto, zadatak inteligencije jeste da “stvara i održava kulturna dobra.”⁷²

Enciklopedije su bile i jesu ogledalo društva.

⁷¹ Govorimo o tzv. Otvorenom pristupu ili Open access (OA), koji omogućuje korišćenje digitalne literature, dostupne onlajn, bez naknade, ali oslobođenu i većeg dela ograničenja kopiranja i licenciranja, up. U. Belić, *Enciklopedijska izdanja opšteg tipa na srpskohrvatskom jeziku: štampana i/ili onlajn izdanja*, Digitalne medijske tehnologije i društveno–obrazovne promene 7, Novi Sad 2017, 51–61.

⁷² Up. B. Prpa, *Srpski intelektualci i Jugoslavija 1918–1929*, 9–16.

5 LITERATURA

- Antić Gaber, Milica, Jalušič, Vlasta (2001). *Ženske – politike – možnosti. Perspektive politike enakih možnosti*. Ljubljana: Mirovni inštitut: 15–18.
- Banja Luka: znamenite žene u istoriji grada (2014). Ur. Biljana Panić Babić. Banja Luka: Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske.
- Beauvoir, Simone de (1982). *Drugi pol*, 1–2. Beograd: BIGZ.
- Belić, Uglješa (2017). „Enciklopedijska izdanja opšteg tipa na srpsko(hrvatskom jeziku): štampana i/ili onlajn izdanja”. *Digitalne medijske tehnologije* 7, Novi Sad 2017: 51–61.
- Belić, Uglješa (2018). „Ideologizacija enciklopedijskog teksta i interkulturalizam”. *Intekulturalnost u obrazovanju 2017*. Novi Sad: Pedagoški zavod Vojvodine : Filozofski fakultet.
- Bennett, Milton J. (1986). „A Developmental Approach to Training for Intercultural Sensitivity”. *International Journal of Intercultural Realations* No. 10: 179–196.
- Bulatović, Melanija (2004). *Ženska mapa Crne Gore*. Podgorica: Kancelarija za ravnopravnost polova Vlade RCG.
- Duhaček, Daša (2014). *Od Deklaracije o pravima žene i građanke do drugog pola*. Beograd: Fakultet političkih nauka Univerziteta.
- Enciklopedija Jugoslavije*. Tom 1–8 (1955–1971). Glavni urednik Miroslav Krleža. Zagreb: Leksikografski zavod FNRJ.
- Enciklopedija Jugoslavije*. Tom 1–6 (1980–1990). Glavni urednik Miroslav Krleža, Jakov Sirotković. Zagreb: Leksikografski zavod FNRJ.
- Enciklopedija Novog Sada*. Knj. 1–30 (1993–2009). Glavni urednik Dušan Popov. Novi Sad: Novosadski klub : Gradska biblioteka.
- Encyklopedia ili Kratkoe opisanie sviju nauka* (1818). Budim: Pismeny Kral. Vseučil. Peštanskog.
- Gajić, Draga (2013). *Život i stvaralaštvo žena Banjaluke*. Banjaluka: Grafopapir.
- Hofmann, Michael (2013). „Interkulturalizam, stranost, različitost”. *Jat*, vol. 1, no 1: 10–34.
- Istorija ženskog organizovanja u Kruševcu* (2010). Ur. Jovana Pavlović. Beograd: Rekonstrukcija Ženski fond.
- Ivanić, Delfa (1906). „Kolo srpskih sestara”, *Vardar* 1.
- Jovanović, Ana (2013). *Ženska istorija Niša*. Niš: Ženski prostor.

- Ketig, Tomislav. „Predgovor”, u: *Enciklopedija Vojvodine*. envoj.rs (Pristupljeno 25. 10. 2016).
- Klajn, Ivan i Milan Šipka (2006). *Veliki rečnik stranih reči i izraza*. Novi Sad: Prometej.
- Komšić, Jovan (2015). *Demokratsko upravljanje kulturološkim različitostima: Vojvodina u svetlu evropskih iskustava*. Novi Sad: Centar za regionalizam ; Beograd: Dan graf.
- Kostadinović, Nataša (2014). *Rodna analiza u pisanim tekstovima o kompozitorkama Srbije krajem 20. i početkom 21. veka*. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu: ACIMSI Centar za rodne studije (doktorska disertacija).
- Kuljić, Todor (2018). *Prognani pojmovi. Neoliberalna pojmovna revizija misli o društvu*, Clio, Beograd 2018.
- Latić, Tanja, Vukašinović, Ljubinka i Radmila Žigić (2012). *Žene u istoriji Semberije*. Bijeljina: Organizacija žena „Lara”
- Leksikon narodnooslobodilačkog rata i revolucije u Jugoslaviji 1941–1945. Knj. 2. (1980). Beograd : Narodna knjiga ; Ljubljana : Partizanska knjiga.
- Leskovac iz ženskog ugla (2012). Ur. Snežana Tabački. Beograd: Žene u crnom.
- Lešaja, Ante (1999). *Knjigocid: uništavanje knjiga u Hrvatskoj 1990-tih*. Zagreb: Profil knjiga : Srpsko narodno vijeće.
- Magarašević, Georgije (1831). *Kratka vsemirna istoria*. Pešta: Matica srpska.
- Milošević, Srđan (2013). „Rehabilitacije saradnika fašizma”. *Peščanik*, 11. 9. 2013.
- Mrak, Mirko (2017). „Srpska enciklopedika u Srbiji”. *Studia lexicographica*, god. 11 br. 2.
- Perović, Latinka (2016). *Dominantna i neželjena elita: beleške o intelektualnoj i političkoj eliti u Srbiji (XX–XXI vek)*. 2 izd. Beograd: Dan Graf : Javna medijska ustanova Radio-televizija Vojvodine.
- Petrović, Jelena (2008). „Žensko autorstvo između dva svetska rata: prilog književnoj antropologiji roda”, u: *Teorije politike i roda* (ur. Tatjana Rosić). Beograd: Insitut za književnost i umetnosti: 67–81.
- Popović, Dragana (2012). *Žene u nauci: od Arhimeda do Ajnštajna*. Beograd: Službeni glasnik.
- Popović, Radovan (2017). „Pisac i prijatelji”. *Danas*, 17. 7. 2016.
- Popović Filipović, Slavica (2015). *Hrabrost između redova: Ani Hristić u Srbiji i vreme odvažnih*. Beograd: Društvo istoričara „Stojan Novaković”.
- Prezentacija Enciklopedije Vojvodine* (2010). Ur. Rudolf Kastori. Novi Sad: Vojvođanska akademija nauka i umetnosti.
- Prpa, Branka (2018). *Srpski intelektualci i Jugoslavija: 1918–1929*. Beograd: Clio.
- Ravlić, Slaven (2011–2015). „Enciklopedija kao socijalna utopija”, u: *Zbornik radova Europa i enciklopedija: kultura i kodifikacija: 185–197*.
- Ristić, Ljiljana (2012). *Prve hemičarke u Srbiji*. Beograd: Centar za promociju nauke: Srpsko hemijsko društvo.
- Roksandić, Drago (2011–2015). „Krležina Enciklopedija Jugoslavije između euro-skepticizma i euronormativizma”, u: *Zbornik radova Europa i enciklopedija: kultura i kodifikacija: 167– 184*.

- Roning, Ane Birgite (2010). „Simon de Bovoar: Drugi pol – uticaj na moderni feminizam”, u: Zečević, Svetlana i Nataša Krivokapić, *Rod, identitet i kultura*. Nikšić: Filozofski fakultet: 28–40.
- Suber, Piter (2016). *Otvoreni pristup*. Beograd: Clio.
- Savić, Svenka (1999). *Feministička teologija: zbornik referata sa Međunarodne konferencije „Feministička teologija: od teorije u praksu”*. Novi Sad: Futura publikacije.
- Savić, Svenka (2015). *Profesorke Univerzita u Novom Sadu: životne priče*. Novi Sad: Ženske studije i istraživanja : Futura publikacije.
- Savić, Svenka et al. (2009). *Rod i jezik*. Novi Sad: Ženske studije i istraživanja : Futura publikacije.
- Savić, Svenka (2007). *Romkinje*. Novi Sad: Futura publikacije : Ženske studije i istraživanja.
- Savić, Svenka i V. Mitro (2015). „Ženske romske nevladine organizacije u Vojvodini: 2000–2014”. *Nacionalni saveti nacionalnih manjina i kultura*. 2 (ur. Duško Radosavljević,
- Miroslav Keveždi, Eva Vukašinović). Novi Sad: Zavod za kulturu Vojvodine:191–204. *Savremeni književni prevodioci Jugoslavije (1970)*. Beograd: Savez književnih prevodilaca Jugoslavije.
- Srbija u modernizacijskim procesima 19. i 20. veka*. 2. Položaj žene kao merilo modernizacije: naučni skup (1998). Ur. Latinka Perović. Beograd: Institut za noviju istoriju.
- Srbija u modernizacijskim procesima 19. i 20. veka*. 4, Žene i deca (2006). Ur. Latinka Perović. Beograd: Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji.
- Srpska enciklopedija*. Tom 1, knj. 1–2 (2010–2011). Glavni urednici Čedomir Popov, Dragan Stanić. Novi Sad: Matica srpska ; Beograd: Srpska akademija nauka i umetnosti : Zavod za udžbenike.
- Stamatović, Pavle (1834). *Mladyi Serblin „u vsemirnom” carstvu*. Budim: Pismeny Kr. Vseučilišća Peštanskog.
- Stanojević, Stanoje (2001). *Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka*. 2. fototipsko izd. Novi Sad, Sremski Karlovci. Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.
- Stevanović, M. M. (2017). „Diskriminacija strukturno utisnuta u tekstove enciklopedija”. *Danas*. 16. 11. 2017.
- Stojaković, Gordana (2010). *Kikinda iz ženskog ugla*. Kikinda: Udruženje građanki i građana „Centar za podršku ženama“.
- Stojaković, Gordana (2001). *Znamenite žene Novog Sada 1*. Novi Sad: Futura publikacije: Ženske studije i istraživanja.
- Stojanović, Dubravka (2011). *Noga u vratima* Beograd: Biblioteka XX vek : Knjižara Krug.
- Stojanović, Dubravka (2017). „Jugoslavija i istoriografija”. *Peščanik*, 21. 11. 2017.
- Subotički, Dijana (2012). *Životne priče političarki*. Novo Miloševo: Banatski kulturni centar ; Kikinda: Udruženje građana „Postpesimisti Kikinde”.

- Subotički, Dijana (2013). *Životne priče političarki*. Novo Miloševo: Banatski kulturni centar ; Kikinda: Udruženje građana „Postpesimisti Kikinde”.
- Teorije politike i roda* (2008). Ur. Tatjana Rosić. Beograd: Institut za književnost i umetnosti.
- Trgovčević, Ljubinka (2003). *Planirana elita: o studentima iz Srbije na evropskim univerzitetima u 19. veku*. Beograd: Službeni glasnik : Istorijski institut.
- Trgovčević, Ljubinka (1982/1983). „Pokušaj pisanja jugoslovenske enciklopedije tokom Prvog svetskog rata”. *Istorijski časopis* knj. 29/30: 513–55.
- Užice i Bajina Bašta iz ženskog ugla* (2012). Ur. Snežana Tabački. Beograd: Žene u crnom.
- Zabilježene: žene i javni život Bosne i Hercegovine u 20. vijeku* (2014). Prir. Jasmina Čaušević. Sarajevo: Sarajevski otvoreni centar : Fondacija Cure.
- Zečević, Svetlana i Nataša Krivokapić (2010). *Rod, identitet i kultura*. Nikšić: Filozofski fakultet.
- Vujošević, Lela (2012). *Žensko lice istorije Kragujevca*. Kragujevac.
- Wodak, Ruth and Michael Mayer (2009). *Methods of critical discourse analysis*. Los Angeles: Sage.
- Zoch, Ivan i Josip Mencin (1887). *Hrvatska enciklopedija: priručni rječnik sveopćega znanja*. Osijek: Tisak Dragutina Laubnera.

GENDER DIMENSION OF AN ENCYCLOPEDIA TEXT

– IDEOLOGY AND INTERCULTURALISM –

Abstract

Development of basic principles for gender sensitive approach to an encyclopedic text is an important step towards a more comprehensive picture of our reality in the democratic processes society is undergoing today. It is also important from historical perspective to pay special attention to all those women from previous centuries who are significant in various domains of our historical practice but the data on them have not been justly put forward. The aim of this research is to review the existence of implicit discrimination towards women belonging to different groups in existent encyclopedic projects and to offer a suggestion for presentation of women in encyclopedic text in a manner which respect gender and other differences and specificities, both from historical and contemporary perspective. It is presupposed that in existing encyclopedias there are not enough entries on meritorious women, which is the result of implicit gender discrimination of those who edit encyclopedic texts, but it also represents a slow maturation process of encyclopedic text as a separate genre.

The corpus consists of 106 encyclopedia entries, and is based on the literature available in the last 15 years, from different disciplines, above all those that are interdisciplinary and new, and are typical of areas of activity of women today. The corpus of 106 encyclopedia entries is accompanied by the Encyclopedia entry guidelines, the literature list including all bibliography entries used in forming the corpus and a list of abbreviations.

The results of research show that there is insufficient number of women in existing encyclopedias; the entries lack in gender sensitive approach which is (partially) the consequence of editorial concept. The main result is the author's suggestion of 106 encyclopedia entries on meritorious women from all spheres of life and work (with 94 photos), selected according to established criteria for entry selection and written according to guidelines for using gender sensitive language. Thus

the results of this study may be useful for immediate operations of teams gathered around encyclopedic and lexicon projects in our country for their further work for oncoming generations.

The analyzed examples of the ideologized encyclopaedic text have been excerpted from the following encyclopaedias: *Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka* [*National Serbo-Croato-Slovenian Encyclopaedia*] (1925), *Enciklopedija Jugoslavije* [*Encyclopaedia of Yugoslavia*] (first edition: 1955–1971; second edition: 1980–1990) and *Srpska enciklopedija* [*Serbian Encyclopaedia*] (vol. 1: books 1–2 (2010–2011) and vol. 2 (2013)). This type of scientific work is usually ideologically framed, which is the result of the fact that, regardless of whether it is formally managed by one person (the editor-in-chief) or by a collective body (the editorial board), encyclopaedic entries reflect the ideological attitudes of their authors. Furthermore, the ideological attitudes of the authors must correspond to and actively coexist with the attitudes of the leading body of the encyclopaedia. The crucial points for analyzing this kind of an ideological framework are encyclopaedic entries that cover significant concepts and biographies of important people. The official attitudes of the editorial board or the editor-in-chief are announced in the preface at the beginning of the majority of encyclopaedias so a careful analysis can identify with great certainty the relationship of the editorial board towards the past, present and even future, i.e. the value system with regards to the events, personalities and phenomena.

The definition of interculturalism, according to the *Croatian Encyclopaedia*, is “a form of scientific research and public policies which enable the understanding of and cooperation among the members of different cultures and nations thus reducing or removing prejudice and stereotypes about others”. It does not leave much space for the presence of ideology in the encyclopaedic text, especially if we believe that interculturalism serves the function of the pluralistic and democratic development of a society.

7 PRILOZI

Spisak tabela

Tabela 1. Ukupni podaci o enciklopedijama i odrednicama o ženama u njima tokom 90 godina – (videti str. 7)

Tabela 2. S. Savić, Istraživanje – doprinos istraživačica i ženskih udruženja (sumarni pregled)

Tabela 3. Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka, Novi Sad 2001.

Tabela 4. Enciklopedija Jugoslavije, EJ 1, 1. izdanje Zagreb 1955–1956.

Tabela 5. Enciklopedija Jugoslavije, EJ 2, 2. izdanje, Zagreb 1980–1982.

Tabela 6. Srpska enciklopedija (2010–2011)

Tabela 7. Enciklopedija Vojvodine, slova A i B (envoj.rs)

Tabela 8. Ukupan broj žena po enciklopedijama po oblastima delovanja tokom devedeset godina (1925–2014) – (videti str. 19)

Tabela 9. Uzorak 2 – pregled 106 enciklopedijskih odrednica – (videti str. 122)

Tabela 10. Oblasti delovanja žena u korpusu 2 – (videti str. 142)

Tabela 2. S. Savić, Istraživanje – doprinos istraživačica i ženskih udruženja (sumarni pregled)

№	Naziv brošure	Autorke	Recenzija	Izdavač	Mesto i godina izdanja	Broj biografija	Tiraž
1.	Znamenite žene Novog Sada	Gordana Stojaković	Magdalena Veselinović Šulc	Futura publikacija i ženske studije i istraživanja	Novi Sad, 1999.	64	500
2.	Novi Sad iz ženskog ugla	Gordana Stojaković		Futura publikacija i ženske studije i istraživanja	Novi Sad, 1999/2001.	12	I-500*/1000 II-2000*/1000
3.	Kikinda iz ženskog ugla	Gordana Stojaković		Centar za podršku ženama	Kikinda, 2010.	28	700*/700
4.	Ženska mapa Crne Gore	Melanija Bulatović		Kancelarija za ravnopravnost polova Vlade RCG	Podgorica, 2004.	137	1000
5.	Istorija ženskog organizovanja u Kruševcu	Jovana Pavlović		Udruženje žena Peščanik	Kruševac, 2010.	66	500
6.	Beograd iz ženskog ugla	Snežana Tabački		Žene u crnom	Beograd, 2012.	11	500
7.	Zaslužne žene Užica i Bajine Bašte	Vladimir Jevtić	Snežana Tabački	Udruženje žene u crnom	Novi Sad, 2012.	19	50
8.	Leskovac iz ženskog ugla	Ljiljana Stojanović; Ivana Ristić; Mirjana Mijajlović		Udruženje žene u crnom	Beograd, 2012.	22	50
9.	Žene u istoriji Semberije	Tanja Lazić; Ljubinka Vukasinović; Radmila Žugjić	Milena Karapetrović	Organizacija žena Lara	Bijeljina, 2012.	65	200
10	Žensko lice istorije Kragujevca	Lela Vujošević	Svenka Savić, Biljana Sikimić	Javno izdavačko preduzeće Koraci ?	Kragujevac, 2012.	232	500
11	Ženska istorija Niša	Ana Jovanović	Svenka Savić	Udruženje ženski prostor	Niš, 2013.	23	300
12	Zabliježene - žene i javni život BiH u 20. vijeku	ur. Jasmina Čaušević	Svetlana Slapšak, Sarita Vujković	Sarajevski otvoreni Centar/Fondacija Cure Sarajevo	Sarajevo, 2014.	501	1765
						1157	11.265

Tabela 3. Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka, Novi Sad 2001.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Datum/ godina rođenja	Mesto smrti	Datum/ godina smrti	Titula	Profesija	Bibl	Lit.	Br. red.	Autori br. strane
1.	Adam	Žilijet	Verberi, Fr	1836.				književnica			7	Ibrovac Miodrag, 13.
2.		Ana ili Anastasija						Nemanjina žena			6	Vladimir Ćorović, 54.
3.	Kantakuzinova	Ana						Udata za Vladislava			4	Anastasijević Dragutin, 54.
4.	Kominova	Ana					Učena kći Aleksija I Komnina	Žena cezara Nićifora		1	14	Dragutin Anastasijević, 54.
5.	Kominova	Ana					Žena Stefana Radoslava	Kći cara Teodora I		1	11	Dragutin Anastasijević, 54.
6.	Paleologova	Ana						Kći Mihaila VIII			6	Dragutin Anastasijević, 54.
7.		Ana						Necaka Mihaila VIII			9	Dragutin Anastasijević, 54.
8.		Ana						Kći vizantijskog upravnika Berata			22	Dragutin Anastasijević, 54.
9.	Savojska	Ana					Žena vizant. cara Jovana V	Kći savojskog vojvode Amadea			16	Dragutin Anastasijević, 54.
10.	Branković	Angelina					Žena despota Stefana Brankovića	Kći Arjanita, elbansanskog gospodara			18	Vladimir Ćorović, 56.
11.	Aršić	Evstahija				1824.		Supruga grad. i dobrot. arad. Save			18	Radoslav Grujić, 74.
12.	Bandić	Danica	Zagreb	30.9.1871.			Učiteljica i književnica	Kći Laze Telečkog			26	Milan Šević, 115.
13.	Bandićeva	Milica	Velika Kikinda	25.10.1891.				Glumica			19	Rista Odavić, 115.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Datum/ godina na rođenja	Mesto smrti	Datum/ godina smrti	Titula	Profesija	Bibl	Lit.	Br. red.	Autori i br. strane
14.	Barto-Nadišek	Mariča	Trst	10.2.1867.				Novelistkinja			14	Ivan Prijatelj, 131.
15.	Belović-Bernađilkovska	Jelica	Osek	20.2.1874.				Učiteljica			12	Tkalčić Vlad, 146.
16.	Belok Svanton	Luiza	Rosel, Fr	1796.	Pariz	1861.		Književnica			8	Miodrag Ibrowac, 146.
17.	Bestal	Anka	Petrinja	21.11.1861.				Slikarica			9	Artur Šnajder, 169-170.
18.	Bešević	Milica	Split	1.11.1896.				Slikar			11	Vladimir Prestini, 171.
19.	Bozda	(Naum) i Jelena	Sentandrea	1800.	Budim-pešta	21.8.1868.	Narodni dobrotvori				10	Dušan Popović, 220.
20.	Bojnić	Vjera	Zagreb	1863.							11	Artur Šnajder, 222.
21.	Boreli-Alačević	Zoe	Zadar	15.4.1888.				Slikarka			16	Artur Šnajder, 226.
22.	Borštnik-Zvonarjeva	Sofija	Ljubljana	15.5.1868.				Dramska glumica		1	37	Fran Albreht, 228.
23.	Branovački rođ. Vujić	(Bena) i Ida	Senta	18.12.1853.				Narodni dobrotvori			12	Dušan Popović, 263.
24.	Brčić	Jagoda Marija Agata	Brod na Savi	5.2.1824.	Zagreb	15.4.1897.					9	Branko Vodnik, 276.
25.	Brčić Mažuranić	Ivana	Ogulin	1874.			Otaccjije Vladimir Mažuranić			2	23	Milan Šević, 276.
26.	Bukšek-Bergan	Berta	Ljubljana	3.7.1879.				Glumica			10	Fran Albreht, 291.
	UKUPNO									5	358 pros. 13,77	

Tabela 4. Enciklopedija Jugoslavije, EJ 1, 1. izdanje, Zagreb 1955–1956.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl	Lit.	Br. red.	Autori br. strane
1.	Abancourt	Helena de Franqueville	Beč	1879.	?	?		Knjižničarka	-	-	5	Juijje Benešić, 1.
2.	Aceva	Vera	Oreovec, Prilepski srez	1919.			Ministar narodnog zdravlja u Vladi SR Makedonije, ministar poljoprivrede	Duvanska radnica pre II sv. Rata	-	-	27	Laazar Mojsov, 4.
3.	Adelsheim-Popović	Marija	Košice	1822.	Beograd	1875.		Glumica	-	4	16	Živojin Petrović, 8.
4.	Alečković	Mira	Novi Sad	1924.				Pesnik	8	-	9	Eli Finci, 56.
5.		Ana					Kaluderica Anastasija	Žena velikog župana Stefana Nemanje	-	-	4	Mihailo Dmić, 95.
6.		Ana					Mati kralja Uroša I	Unuka mlatačkog dužda Enrika Dondola	-	1	2	Mihailo Dmić, 95.
7.		Ana					Žena kralja Radoslava	Kći epir. kralja Teodora Andela	-	2	3	Mihailo Dmić, 96.
8.		Ana						Treća žena kralja Milutina	-	-	3	Mihailo Dmić, 96.
9.		Ana					Udata za vidinskog kneza Mihaila Šišmana	Kći kralja Milutina	-	-	6	Mihailo Dmić, 96.
10.		Ana					Udata za cara Uroša	Kći vlaščkog vojvode Aleksandra	-	-	2	Mihailo Dmić, 96.
11.		Ana					Udata za litvanskog kneza Vasilija Ivanovića	Kći Stefana Jakšića	-	-	4	Živan Sečanski, 96.
12.	Komnina	Ana		1083.		1148.	Kći cara Aleksija I Komnina	Vizantijski istoričar	-	3	15	Mila Rajković, 96.
13.	Savojska	Ana		1306.		1360.	Žena cara Andronika I	Kći Amadea Savojskog	-	1	12	Barisa Krekić, 96.
14.	Anastasijević	(Đuro) i Sofija					Članovi pozorišne družine Novosađana	Glumci	-	-	9	Tihomir Dabiniović i Danica Mijjković, zajedno, 96-7.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl	Lit.	Br. red.	Autor i br. strane
15.	(Branković)	Angelina				Posle 1516.		Srpska despotica	-	2	46	Đorđe Radojičić, 115.
16.	Anić (Zagzda)	Jelka	Zagreb	1859.	Zagreb	1923.		Pevačica i glumica	-	-	7	Slavko Batusić, 117.
17.	(Anžuvinci)	Marija						Hrvatsko-ugarska kraljica 1382-85.	-	14	11	Bez potpisa, 133-4.
18.	Arsenović	Teodora	Vranjevo	1885.				Glumica	-	-	14	Milan Đoković, 216.
19.	Arsić rođ. Čučić	Eustahija	Irig	1776.	Arad	1843.	Prva "slavenoserbskaspisateljica"	Književnik	-	6	31	Mladen Leskovac, 217.
20.	Atanasijević	Ksenija	Beograd	1894.			BU	Profesor	15	-	18	Veljko Korac, 230.
21.	Babić	Nada	Sv. Juraj kod Senja	1903.	Zagreb	1951.		Glumica	-	-	12	Marijan Matković, 262.
22.	Babić	Olga	Pula	1910.				Glumica	-	-	9	Borivoje Jevtić, 262.
23.	Babić-Jovanović	Milica	Bosanski Šamac	1909.				Sljkar kostima	-	-	7	Milan Predić, 262.
24.	Babović	Spasenija Čana	Lazarevac	1908.			Ministar u Vladi SR Srbije	Politički radnik	-	-	55	Edip Hasanagić, 266.
25.	Bajza ud. Slavik	Ivana	Novi Marof	1834.	Zagreb	1882.		Glumica	-	-	10	Slavko Batusić, 287.
26.	Bališić	Jelena					Kći srpskog kneza Lazara	Zetska vladarka između 1366. i 1371-1443)	-	3	13	Đorđe Sp. Radojičić, 326.
27.	Bandić	Danica	Zagreb	1871.	Beograd	1950.	Učiteljica	Decji pisac	2-	-	10	Mladen Leskovac, 335.
28.	Bandobranska	Darinka	Sombor	1867.				Glumica	-	-	21	Slavko Batusić, 335.
29.	Barabaš	Marija		Oko 1860.				Glumica	-	-	7	Slavko Batusić, 361.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl	Lit.	Br. red.	Autor i br. strane
30.	Bartili-Pavlović	Milena	Požarevac	1909.	New York	1945.		Slikar	-	2	9	Pavle Vasić, 368.
31.	Bartol rođ. Nadlišek	Marića	Trast	1867.	Ljubljana	1939.	Učiteljica u Trstu	Književnica	-	1	12	Anton Slodnjak, 381.
32.	Begijn	Anica		II pol. XIX v.				Narodna pesnikinja	-	3	11	Tvrtko Čubelić, 408.
33.	Begović	Božena	Split	1901.				Kazališna radnica I književnica	4	-	7	Borko Nikolajević, 409.
34.	Belović-Ber-nadžikovska	Jelica	Osijek	1870	Novi Sad	1946.	Učiteljica	Pedagog i folklorista	17	2	10	Vladimir Trkalčić, 428.
35.	Berus	Anka	Split	1903.			Narodni zastupnik, narodni heroj	Politički radnik	-	-	16	Ivo Mardešić, 487.
36.	Bestal	Anka	Petrinja	1861.		?		Slikarica	-	-	7	N. Be., 489.
37.	Bešević	Milica	Split	1895.	Beograd	1941.	Restaurator u Narodnom muzeju	Slikarka	-	6	15	Pavle Vasić, 489.
38.	Bilbija	Jelena	Crni Lug, Bos. Grahovo	1902.				Dečji pisac	-	-	6	Eli Finci, 563.
39.	Bimički Rođ. Frida Blanke	Miroslava	Minhen	1876.			Profesor pjevanja i klavira	Pevačica i muzički pedagog	-	-	10	Stana Đurić Klajn, 567.
40.	Bobić	Ljubinka	Kruševac	1900.				Glumica	-	-	22	Milan Predić, 628.
41.	Bogdanović	Katarina	Trpinja kod Vukovara	1885.			Direktor gimnazije u Nišu i Kragujevcu, ur. Ženski pokret	Književni istoričar	-	-	13	Vido Latković, 632.
42.	Bogdanović (Ira Simeonova)	Milica	Linc	1882.			Doktorirala u Zagrebu na istoriji	Književnik i publicist	-	-	8	Dragoljub Pavlović, 633.
43.	Boić	Emma (Gemma)	Zagreb	1883.				Tragetkinja	-	3	15	Camill Lucerna, 648.
44.	Bojničić	Vjera	Zagreb	1883.				Slikarica i grafičarka	-	-	10	Nevenka Bezić, 651.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i br. strane
45.	Borelli-Vranska Alaćević	Zoe	Zagreb	1888.				Slikarica	-	2	7	Nevenka Bezić, 693.
46.	Boršnik	Marija	Borovica	1906.			Univerzitet u Ljubljani	Književni historičar	8	-	7	Fran Petre, 696.
47.	Boršnik rođ. Turk	Sofija	Ljubljana	1868.	Zagreb	1948.		Dramska glumica	-	4	44	Filip Kumbatović, 696-7.
48.	Boškova	Marija	Bitolj	1925.			Pozorište	Glumica	-	-	11	Dimitar Čostarov, 154.
49.	Branković	Jelača (Jelena, Marija)		Oko 1447.		Posle 1498.	Žena despota Stefana Tomaševića	Kći despota Lazara	-	1	12	Đorđe Sp. Radjočić, 183
50.	Branković	Katarina Kantakuzina					Grofica celjska	Žena Ulriha Celjskog	-	7	28	Đorđe Sp. Radjočić, 183-4.
51.	Branković	Mara	Ježevo kod Sera	?		1487.		Udara za sultana Murata II	-	-	10	Đorđe Sp. Radjočić, 184.
52.	Brlić-Mažuranić	Ivana	Ogulin	1874.	Zagreb	1938.		Književnica	1	3	8	- , 236.
53.	Bugarinović	Melanija	Bela Crkva	1905.				Operska i koncertna pevačica	-	-	7	Predrag Milošević, 263,
54.	Bukšek, rođ. Bergant	Berta	Ljubljana	1879.	Maribor	1929.	Pozorište	Glumica	-	1	8	Vladimir Kralj, 298.
55.	Bulovec	Karla	Bled	1895.				Kiparka i slikarka	-	-	16	Karel Dobrida, 302.
56.	Bursac	Marija	Kamenica, Bos. Petrovac	1924.	Podovi	1943.	Prva žena Narodni heroj u SFRJ		-	-	14	Futka Zukić, 311.
57.	Butorac	Anka	Donje Pazariste	1903.	Kostajnica	1942.	Posmrtno odlikovana ordenom Narodnog heroja.	Tvornička radnica	-	-	31	Dragutin Saili, 314.
	UKUPNO								55	96	742,	pros. 13,02

Tabela 5. Enciklopedija Jugoslavije, E.J 2, 2. izdanje, Zagreb 1980 – 1982.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl	Lit.	Br. red.	Autori i br. strane
1.	Abancourt	Helena de Franqueville	Beč	1879.	?	?		Knjižničarka	-	-	5	Julije Benešić, 1-2.
2.	Aceva	Vera	Orovec, Prilepski srez	1919.			Posle oslobođenja zauzima niz državnih i part. Funkcija	Politički radnik	-	-	17	Lazar Mojsov. 5.
3.	Adelsheim-Popović	Marija	Košice	1822.	Beograd	1875.		Glumica	-	-	12	Živojin Petrović, 8.
4.	Agbaba	Milka-Crna	Banatsko Karadordevo	1921.	Beograd	1969.	Poslanik u više saziva Skupštine SFRJ	Politički radnik	-	-	14	Đorđe Momčilović, 30.
5.	Alargić-Stambolić	Judita	Novi Sad	1917.			Komesar bolnice, partij. sekretar, pred. konferencije za društvenu aktivnost žena BGI Srbije	Politički radnik	-	-	9	Vladimir Đurić, 72.
6.	Alečković	Mira	Novi Sad	1924.				Pesnik i pripovedač	14	-	14	Slobodan Ž. Marković, 99.
7.	Aleksić-Pejković	Ljiljana	Kumanovo	1926.			Nauč. Sav. u isto. Inst. u Bg	Istoričar	3	-	7	Vladimir Stojančević
8.	Ali	Nezaket	Skoplje	1933.			Članica Turske drame u Pozorištu u Skoplju	Glumica	-	-	8	Fahri Kaja, 107.
9.	Ambrozić	Katarina	Mostar	1925.				Istoričar umetnosti i kritičar	3	-	12	Mirodrag Protić, 130.
10.		Ana					Kaluderica Anastasija	Žena velikog župana Stefana Nemanje	-	1	5	Mihailo Dmić, 133.
11.		Ana					Mati kralja Uroša I	Unuka mletačkog dužda Enrika Dondola	-	-	2	Mihailo Dmić, 133.
12.		Ana					Žena kralja Radoslava	Kći epi. Kralja Teodora Andeła	-	2	4	Mihailo Dmić, 133.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i br. strane
13.		Ana						Treća žena kralja Milutina	-	-	4	Mihailo Dmić, 133.
14.		Ana					Udata za vidinskog kneza Mihaila Šišmana	Kći kralja Milutina	-	-	7	Mihailo Dmić, 133.
15.		Ana					Udata za cara Uroša	Kći viaškog vojvode Aleksandra	-	-	2	Mihailo Dmić, 133.
16.		Ana					Udata za litvanskog kneza Vasilija Ivanovića	Kći Stefana Jakšića	-	-	5	Živan Sečanski, 133.
17.	Kommerna	Ana		1083.		1148.	Kći cara Aleksija I Komnina	Vizantijska istoričarka	-	3	18	Mila Rajković, 133.
18.	Anastasijević	(Đuro) i Sofija					Članovi pozorišne družine Novosadana	Glumci	-	-	11	Slavko Batušić, 134.
19.	Andrić	Radmila	Beograd	1936.				Glumica			12	Raško Jovanović, 144
20.	(Branković)	Angelina						Srpska despotica	-	1	13	Sima Ćirković, 151.
21.	Anić (Zagozda)	Jelka	Zagreb	1859.	Zagreb	1923.		Pevačica i glumica	-	-	6	Slavko Batušić, 152.
22.	(Anžuvinci)	Marija						Hrvatsko-ugarska kraljica 1382-85.	-	-	12	Redakcija, 199.
23.	Arsenović	Teodora	Vranjevo	1885.				glumica	-	-	15	Milan Đoković, 306.
24.	Arsić rođ. Cincić	Eustahija	Irig	1776.	Arad	1843.		Prva srpska književnica	2	6	10	Mladen Leskovac, 306.
25.	Arsova-Stojanova	Lenče	Bitolj	1919.			Na raznim političkim i društvenim dužnostima	Politički radnik	-	-	12	Marija Jovanović, 307.
26.	Artner	Therese	Šintava, Slovačka	1772.	Zagreb	1829.		Nemačka književnica	-	-	10	Branko Hećimović, 307

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i br. strane
27.	Asić	Jelka	Zagreb	1922.	Zagreb	1979.	Sopran	Dramska i operna umetnica	-	-	9	Anton Eberst, 308.
28.	Atanasijević	Ksenija	Beograd	1894.			Prosvetni inspektor i BU	Filozofski pisac	15	-	12	Veljko Korać, 318.
29.	Avramov	Smilja	Pakrac	1918.			Pravni fakultet Bg	Pravnica	1	-	14	Dragoš Benković, 385.
30.	Babić	Gordana	Valjevo	1932.				Istoričar umetnosti	4	-	7	Dejan Medaković, 392.
31.	Babić	Nada	Sv. Juraj kod Senja	1903.	Zagreb	1951.		Glumica	-	-	13	Marijan Matković, 394.
32.	Babić	Olga	Pula	1910.				Glumica	-	-	12	Josip Lešić, 395.
33.	Babić	Vlatka	Crikvenica	1901.	Rijeka	1979.	Radila u saveznim organima za prosvetu	Učiteljica	-	-	16	Dragutin Pazman, 396.
34.	Babić-Jovanović	Milica	Bosanski Šamac	1909.				Slikar kostima	-	1	15	Vanja Kraut, 396.
35.	Babović	Spasenija Čana	Lazarevac	1908.			Ministar u Vladi SR Srbije	Politički radnik	-	-	35	Đorđe Plijević, 399.
36.	Badanjac	Krista	Lačarak	1890.	Lačarak	1972.		Učesnica NOP-a	-	-	10	Žika Tadić, 414.
37.	Bajza ud. Slavik	Ivana	Novi Marof	1834.	Zagreb	1882.		Glumica	-	-	10	Slavko Batušić, 424.
38.	Bakočević	Radmila	Guča	1933.			Opera	Pevačica, sopran	-	-	14	Stana Đurić Klajn, 433.
39.	Baković	Rajka I Zdenka	Oruro, Bolivija	1920; 1918.	Zagreb	1941; 1941.		Revolucionarke			14	Igor Graovac, 434-5.
40.	Bališić	Jelena					Kći srpskog kneza Lazara	Zetska vladarka između 1366. i 1371-1443)	-	3	14	Đorđe Sp. Radjović, 465.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i br. strane
41.	Bandić	Danica	Zagreb	1871.	Beograd	1955.		Književnica	2	-	6	Mladen Leskovic, 478.
42.	Bandobranska	Darinka	Sombor	1867.				Glumica	-	-	15	Slavko Batušić, 478.
43.	Banjac	Mirjana	Erdevik	1929.				Glumica	-	-	12	Vlada Popović, 495.
44.	Bāranyi-Markov	Zlata	Žitište	1906.				Vajar i keramičar	-	-	13	Đorđe Jović, 507.
45.	Barili-Pavlović	Milena	Požarevac	1909.	New York	1945.		Slikar	-	4	21	Pavle Vasić, 512.
46.	Bašić	Elly	Zagreb	1908.				Muz teoretičar pedagog	-	-	8	Jerko Bežić, 523.
47.	Bebler	Damjana	Idrija	1915.			Pomoćnica ministra zdravstva	Liječnica	-	-	12	Miha Likar, 533.
48.	Bebler-Purković	Vilma	Goriča kod Murske Sobote	1918.				Politički radnik	-	-	10	Boštjan Perovšek, 533.
49.	Begić	Azra	Počitelj	1931.			Umetnička galerija u Sarajevu	Istoričar umetnosti	3	-	8	Ibrahim Krzović, 540.
50.	Begin	Anica	Luka Šipanska	1816.	Dubrovnik	1900.		Kazivačica narodnih pesama	-	3	7	Maja Bošković Stulli, 540.
51.	Begović	Božena	Split	1901.			Direktor Drame u HNK	Kazališna radnica i književnica	1	-	15	Branko Hečimović, 541.
52.	Belović-Ber- nadžikowska	Jelica	Ostjek	1870	Novi Sad	1946.	Učiteljica	Pedagog i folklorista	15	2	11	Vladimir Tkalčić, 556.
53.	Bergant	Milica	Železniki	1924.			Filozofski fakultet u Lju	Pedagog	-	-	14	Slavica Pavić, 602.
54.	Berković-Pi- sarev	Jelisaveta	Livno	1897.			Lekar, sanitetski major u Crvenoj armiji; živela u Moskvi	Učesnik Oktobarske revolucije	-	-	11	Rade Guberina, 605.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i br. strane
55.	Berus	Anka	Split	1903.			Narodni zastupnik, narodni heroj	Politički radnik	-	-	27	Ivan Perić, 611-2.
56.	Bestal	Anka	Petrinja	1861.	Zagreb	1946.		Slikarica	-	-	8	Nevenka Bezić Božanić, 613.
57.	Bešević	Milica	Split	1895.	Beograd	1941.	Restaurator u Narodnom muzeju	Slikarka	-	3	12	Pavle Vasić, 613.
58.	Bešter	Mara	Kamnik	1922.			Dekan Ekonomskog fakulteta u Lju	Ekonomista i društveno-politički radnik	10	-	12	Zorka Peršić, 614.
59.	Bezjak	Maja	Zagreb	1931.				Plesačica i koreografkinja	-	-	11	Krešimir Kovačević, 617.
60.	Bidjin	Nevenka	Osijek	1929.				Plesačica i koreografkinja	-	-	14	Krešimir Kovačević, 686.
61.	Bilbija	Jelena	Crni Lug, Bos. Grahovo	1902.	Beograd	1964.		Dečji pisac	6	-	7	Eli Finčić, 700.
62.	Binički rođ. Frida Blanke	Miroslava	Minhen	1876.	Beograd	1956.	Profesor pevanja i klavira	Pevačica i muzički pedagog	-	-	12	Stana Đurić Klajn, 567.
63.	Bjedov	Đurđa	Split	1947.			Plivanje	Sportsašica	-	-	7	Duško Marović, 1.
64.	Bjelogjević	Jovanika	Prnjavor, BiH	1931.				Solistkinja baleta	-	-	14	Raško Jovanović, 1.
65.	Blagojević	Vera	Beograd	1920.	Klenak	1942.		Revolucionar	-	-	11	Rade Guberina, 8.
66.	Blažević	Slava	Gospić	1919.			Nadžnik odeljenja Vojne bolnice u Zg	General-major JNA	-	-	13	Franc Peterka, 11-2.
67.	Bobić	Ljubinka	Kruševac	1900.	Beograd	1978.		Glumica	-	-	25	Milan Predić, 16.
68.	Boci	Bosiljka	Sremska Mitrovica	1932.				Glumica	-	-	10	Milan Đoković, 18.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl	Lit.	Br. red.	Autor i br. strane
69.	Bogdanović	Katarina	Trpinja kod Vukovara	1885.			Direktor gimnazije u Nišu i Kragujevcu, uređivala Ženski pokret	Književni istoričar	-	-	16	Vido Latković, 23.
70.	Bogdanović (pseudo. Ira Simeonova)	Milica	Linc	1882.			Doktorirala u Zagrebu na istoriji	Književnik i publicist	-	-	9	Dragoljub Pavlović, 633
71.	Boić	Emma (Gemma)	Zagreb	1883.	Zagreb	1914.		Tragetkinja	-	3	11	Camill Lucema, 637.
72.	Bojinić	Vjera	Zagreb	1883.				Slikarica i grafičarka	-	-	10	
73.	Borelli-Vranska Alačević	Zoe	Zagreb	1888.				Slikarica	-	2	9	Nevenka Bezić Božanić, 82.
74.	Boršnik	Marija	Borovica	1906.	Mijet	1982.	Univerzitet u Ljubljani	Književni historičar	-	6	30	Franc Peterka, 86-7.
75.	Borštnik	Zofija	Ljubljana	1868.	Zagreb	1948.		Dramska glumica	-	10	36	Filip Kumbatović, 87-8.
76.	Boškova	Marija	Bitolj	1925.			Pozorište	Glumica	-	-	16	Dimitar Čostarov, 376.
77.	Bošković	Nataša	Beograd	1901.	New York	1973.		Balerina			13	Milica Zajcev, 377.
78.	Bošković-Stulli	Maja	Osijek	1922.			Zavod za istraživanje folkloru	Istraživač usmene književnosti	12	1	11	Milko Matičetov, 381.
79.	Bračić	Mira	Ljubljana	1924.				Politički radnik			10	Ivka Kriznar, 396.
80.	Branković	Jelača (Jelena, Marija)		Oklo 1447.		Posle 1498.	Žena despota Štefana Tomaševića	Kći despota Lazara	-	-	14	Đorđe Sp. Radojčić, 405.
81.	Branković	Katarina Kantakuzina					Grofica celjska	Žena Ulriha Celjskog	-	7	21	Đorđe Sp. Radojčić, 405.
82.	Branković	Mara	?		Ježevo kod Sera	1487.		Učata za sultana Murata II	-	-	11	Đorđe Sp. Radojčić, 405.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl	Lit.	Br. red.	Autor i br. strane
83.	Brlić-Mažuranić	Ivana	Ogulin	1874.	Zagreb	1938.		Književnica	12	2	23	Nečejko Mihanović, 489.
84.	Bručić	Olga	Prelog	1923.			Sopran	Pevačica	-	-	7	Vlada Popović, 522.
85.	Bugarinović	Melanija	Bela Crkva	1905.			Mecosopran	Operska pevačica	-	-	11	Predrag Milošević, 540
86.	Bulovec-Mrak	Karla	Bled	1895.	Golnik	1957.		Kiparica i crtačica	-	-	18	Mirko Juteršek, 579.
87.	Bursać	Marija	Kamenica Bos. Petrovac	1924.	Podovi	1943.	Prva žena Narodni heroj u SFRJ		-	-	12	Futka Zukić, 590.
88.	Butorac	Anka	Donje Pazarište	1903.	Kostajnica	1942.		Revolucionarka	-	-	30	Bosijka Janjatović, 594.
89.	Butorac	Vesna	Zagreb	1943.				Balerina			16	Krešimir Kovačević, 594.
90.	Buturović-rođ. Čustović	Đenana	Trebinje	1934.			Naučni savetnik u Zemaljskom muzeju u Sa.	Povjesničar književnosti i stručnjak za narodnu poeziju	3	-	10	Đurđica Hunjak Mučibabić, 595.
	UKUPNO								110	60	1131, pros. 12,56	

Tabela 6. Srpska enciklopedija (2010–2011)

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl	Lit.	Br. red.	Autori i broj strane
1.	Abramović	Danica	Piljevija	1921.	Beograd	2007.	Direktor Muzeja revolucije	Istoričar umetnosti	1	-	18	Vesna Kruljac, 30-1.
2.	Abramović	Marina	Beograd	1946.			Prepravala na akademijama u Berlinu, Parizu, Hamburgu...	Umetnik proširenih medija, Akad. lik. umetnosti u Bg.	0	10	74	Jasmina Čubrilo, 30-1.
3.	Abramović-Stanojević	Nadežda	Pančevo	1946.			Članica reprezentacije SFRJ koja je osvojila zlatnu medalju na Sv. prvenstvu 1973	Rukomettašica	0	0	11	Miloš Novričić, 31.
4.	Avđalović	Vera	Niškić	1930.	Beograd	1992.	Univerzitetski profesor, šumarstvo	Pedolog	1	0	14	Mirjana Golubović, 39.
5.	Avramov	Smilja	Pakrac	1918.			Univerzitetski profesor	Pravnik	7	4	30	I. Babić, O. Stanojević, 41.
6.	Agbaša	Danica	Zemun	1953.			Univerzitetski profesor	Farmaceut	2	1	25	Dušanica Krajnović, 46-7.
7.	Adamov	Marija	Osijek	1945.			Predaje u srednjoj muzičkoj školi, umetnički direktor NOMUS-a	Muzikolog	0	0	23	Radmila Milinković, 65.
8.	Adanja	Katarina	Subotica	1921.	Beograd	1989.	Kustos u Muzeju PTT-a	Istoričar umetnosti i likovni kritičar	3	0	28	Vesna Kruljac, 68.
9.	Adanja-Polak	Mira	Budimpešta	1942.			Autor velikog broja intervju sa poznatim ličnostima i nekoliko dokumen. filmova	Novinar	0	0	32	Dušan Popov, 68.
10.	Adelshajm-Popović	Marija	Košice, SLO	1822.	Beograd	1875.		Glumica	0	3	34	Olga Marković, 70-1.
11.	Aksentijević	Nadežda	Knjaževac	1942.	-	-	Slobodni umetnik.	Slikar keramičar	0	2	28	Dijana Milašinović-Marić, 101.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i broj strane
12.	Alavanja	Nada	Beograd	1952.				Slikar	0	3	32	Lidija Merenik, 114-5.
13.	Albala-Lebl	Paulina	Beograd	1891.	Los Angeles	1967.	Profesor u gimnaziji, jedan od urednika Ženskog pokreta i predsednik Udruženja univerzitetski obrazovanih žena	Profesor i prevodilac	3	0	38	Mira Radojević-Svetlana Šešatović, 118-9.
14.	Aleksić	Vesna	Obrenovac	1958.			Radila kao školski psiholog i saradnik u predškolskim ustanovama.	Decji pisac	14	3	26	Zorana Opačić, 157.
15.	Aleksić	Stojanka	Baćina, Kruševac	1934.			Univerzitetski profesor, od 1970. Radi u Higijenskom institutu u Hamburgu	Lekar	4	-	37	Vladimir Kanjuh, 163.
16.	Aleksić-Kovačević	Sanja	Beograd	1965.				Veterinar	4	0	29	Bogosav Soldatović, 164.
17.	Aleksić-Pejković	Ljiljana	Kumanovo	1926.			Stekla sva naučna zvanja u istoriji. Inst. SANU	Istoričar	3	1	30	Mihajlo Vojvodić, 164.
18.	Alečković	Mira	Novi Sad	1924.	Beograd	2008.	Urednik dečjih časopisa	Književnik	12	2	28	Zorana Opačić, 165.
19.	Alečković-Nikolić	Mila	Beograd	1959.			Predavač antropologije i filozofije u Parizu.	Psiholog	6	1	28	Marko Lopišina, 166.
20.	Alimpić	Branka	Sremska Mitrovica	1935.			Univerzitetski profesor	Matematičar	3	-	32	Siniša Crvenković, 167.
21.	Alimpić	Mileva	Srezojevci kod G. Milanovca	1833.	Beograd	1914.		Književnik	-	4	32	Tatjana Jovičević, 167-8.
22.	Almaši	Radmila	Kragujevac	1950.			Univerzitetski profesor	Entomolog	3	1	13	Branka Lazić, 73.
23.	Ambrozić	Katarina	Mostar	1925.	Beograd	2003.	Univerzitetski profesor	Istoričar umetnosti	3	3	40	Jasna Jovanov, 183.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i broj strane
24.		Ana		Oko 1130		Između 1196. i 1199.		Supruga velikog župana Stef. Nemanje	-	2	46	Gordana Tomović-Radomir Milošević, 196.
25.		Ana	Venecija	Kr. XII v	Srbija	Oko 1258.	Majka kralja Uroša I i arhimandrita Save II	Supruga Stefana Prvoventanog	-	4	35	Gordana Tomović, 196.
26.		Ana		Oko 1207.		Oko 1258.		Supruga kralja Radoslava I kcer episkopog vladara Teodora I Andela	-	3	34	Radioje Radić, 196-7.
27.		Ana	Budim	1226/7	Mačva	Posle 1270.	Gospodarica Mačve i Bosne	Ćerka ugarskog kralja Bele IV i udovica bana ostislava Mihailovića	-	1	22	Jelena Mrgić, 197.
28.		Ana	-	Posle 1260.	-	Prva četvrtina XIV veka		Supruga kralja Stefana Uroša II Milutina	-	2	52	Srdan Pirivatnić, 197.
29.		Ana (Neda)	Srbija, između 1275-80	Posle 1346.	Dubrovnik		Bugarska carica, žena cara Mihaila	Ćerka kralja Stefana Uroša II Milutina	-	-	45	Gordana Tomović, 197.
30.		Ana (Ana / Anča)		?1339.		Posle 1370.		Supruga cara Stefana Uroša	-	3	31	Gordana Tomović, 197-8.
31.		Ana		Pre 1490.	Rusija	Posle 1547, možda 1553.	Knežinja	Ćerka vojvode Stefana Jakšića, udata za litvanskog kneza Vasilija Ljovića Glinskog	-	3	12	Momčilo Spremić, 198.
32.	Komin	Ana		1083.		1153/55	Pisac	Vizantijska princeza	-	1	10	
33.	Ananijević Pandej	Jordanka	Beograd	1950.			Univerzitetski profesor	Iekar	3	1	19	Srećko I. Nedeljković, 201.
34.	Anastasijević	Julijana	Niš	1934.				Operska pevačica	-	-	31	Ana Kotevska, 202.
35.	Anastasijević	Sofija, Soka		? 1812.	Vinkovci	1894.		Glumica	-	3	19	Zoran Maksimović, 203.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i broj strane
36.	Anastasovska-Obućina	Svetlana	Beograd	1961.			U ekipi koja je osvajala zlatne medalje na OI u Moskvi i Los Angelesu	Rukometašica, trener	-	-	22	Milojko Tubić, 203.
37.	Branković	Angelina	?Kroja, Albanija	Sred. XV veka	Srem	Vеровatno 1520.	Despotica	Žena despota Stefana Brankovića	-	2	58	Mončilo Spremić, 205.
38.	Angelović-An-tunović	Marija	Subotica	1954.			Osvajala medalje na evropskim prvenstvima, višestruka prvakinja države	Džudistkinja	-	1	11	Milenko Brustulov, 206.
39.	Andrejević	Jelena	Novi Sad	1933.	Novi Sad	1998.	Umetnički rukovodilac u AKUD Sonja Marinković	Balerina	-	-	30	Ljiljana Mišić, 214.
40.	Andrejević	Danica	Trstenik	1948.			Univerzitetski profesor	Književni kritičar	2	3	28	Vasilije Radikić, 215.
41.	Andrejević Kun	Nada	Vidin	1908.	Beograd	1993.	Muzejski radnik, director Muzeja primenjene umetnosti u Bg.	Istoričar umetnosti	-	-	29	Nikola Kusovac, 219.
42.	Andrić	Radmila	Beograd	1934.				Glumica	0	1	35	Petar Volk, 226.
43.	Andelković-Dimitrijević	Branislava	Beograd	1966.			Direktor Fonda za otvoreno društvo, komesar Paviliona na Bijenalu u Veneciji 2003.	Istoričar umetnosti	2	-	36	Lidija Merenik, 233.
44.	Andelković-Milosav Ljević	Draginja	Niš	1934.			Univerzitetski profesor	Farmakolog	4	2	23	Ljiljana Gojković-Bukarica, 234.
45.	Antić	Danica	Beograd	1910.	Beograd	1989.		Slikar	0	2	36	Vesna Kruljac, 248.
46.	Antić-Božić	Radmila	Beograd	1922.	Beograd	1999.	Kustos u Muzeju grada Beograda	Istoričar umetnosti	6	0	29	Jasna Marković, 252.
47.	Antić-Veljković	Jadranka	Beograd	1953.			Član reprezentacije na svet. prv. u Helsinkiju i Bg osvojila srebrnu i zlatnu medalju.	Rukometašica	-	1	13	Milojko Tubić, 252.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i broj strane
48.	Antov	Anđelija	Gornji Kri- vodol, Dimi- trovgrad	1940.			Univerzitetski profesor, MS	Agonom	-	-	22	Timotej Čobić, 259.
49.	Antonijević	Dragana	Beograd	1957.			Doktorica na Fil. Fakultetu u Bg, radila u Etnografskom institutu SANU, sada radi na Fil. Fakult. u Bg	Etnolog, antropolog, folklorista	1	-	30	Dragana Radojičić, 264.
50.	Antunović	Mirjana	Aleksinac	1954.			Univerzitetski profesor	Farmaceut	1	1	24	Duškana Krajno- vić, 270.
51.	Arandelović	Nadežda Nada	Čuprija	1915.	Buenos Ajres	1996.	Od 1948. nastupala kao primabalerina u Argentini. Od 1960. Director ansambla "Ballet de Syr"	Balerina, baletski pedagog	-	2	23	Ksenija Šukuljević Marković, 302.
52.	Arbutina	Anđelija	Beograd	1967.			Članica reprezentacije Jugoslavije koja je osvojila srebrnu medalju na OI u Seulu 1988.	Košarkašica	-	1	18	Jovan Tanurđić, 307.
53.	Amerić	Neda	Beograd	1953.				Glumica	-	-	30	Božidar Zečević, 314.
54.	Arsenijević	Marina	Beograd	1969.			Završila Baletsku školu i Muzičku akademiju u Bg.	Kulturni radnik u iseljeništvu	-	1	14	Marko Lopišina, 320.
55.	Arsenović	Teodora (Toda)	Vranjevo, Novi Bečej	1885.	Beograd	1960.		Glumica, operna pevačica	-	3	41	Zoran T. Jovanović, 323.
56.	Arsenović-Šobić	Vera	Beograd	1929.			Univerzitetski profesor	Radiolog	3	2	19	Srećko I. Nedeljković, 323.
57.	Arsikin	Irina	Beograd	1938.			Univerzitetski profesor	Operna pevačica	-	-	26	Anica Sabo, 323.
58.	Aršić	Radmila	Beograd	1965.			Univerzitetski profesor u Bg i SAD	Filozof	2	-	16	Ilija Marić, 323.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i broj strane
59.	Aršić	Ljubica	Beograd	1955.			Profesor jezika i književnosti u Muz. školi "Mokranjac"	Književnik	5	3	41	Mihajlo Pančić, 324.
60.	Ast	Slobodanka	Drvar	1942.			Urednica u Min. Vreme	Novinar	-	-	17	Igor Holodkov, 363
61.	Ataljanc	Ašhen	Pančevo	1971.				Balerina	-	-	37	Milica Zajcev, 368.
62.	Atanasijević	Ksenija	Beograd	1894.	Beograd	1981.	Prva žena koja je doktorirala na BU 1922.	Filozof, prevodilac	4	6	53	Ilija Marić, 369-70.
63.	Atanasijević	Slavka Alojzija	Ošijek	1850. ili 1856.	Beč	1897.		Pijanista, kompozitor	-	3	34	Srećko I. Nedeljković, 370-1.
64.	Atanacković-Vukmanović	Olga	Beograd	1959.			Univerzitetski profesor	Astronom	3	-	31	Milan S. Dimitrijević, 374.
65.	Atlagić	Angelina	Stanišić, Sombor	1962.				Kostimograf	-	3	38	Aleksandra Milošević, 377-8.
66.	Aćin	Zdenka	Berane	1951.				Novinar	-	-	22	Dušan Popov, 382.
67.	Afanasijeva-Koleva	Antonina	Beograd	1931.	Sofija	1990.	Predavač na Sofijskom univerzitetu	Slavista, južnoslovenski filolog	-	1	34	Boško Suvajdžić, 418-9.
68.	Adžić	Nevenka	Novi Sad	1953.			Univerzitetski profesor u NS	Matematičar	3	-	24	Aleksandar Nikolić, 423.
69.	Adžić-Poznanović	Nada	Beočin	1944.				Slikar tekstila	-	1	18	Dijana Milišinić-Marić, 424.
70.	Ašanin	Ružica	Židovići, Pljevlja	1947.			Univerzitetski profesor u Bg	Mikrobiolog	-	-	23	Bogosav Soldatović, 424.
71.	Baba-Vojnović	Mariora	Seleuš, Rumunija	1950.	Novi Sad	2010.	Odgovorni urednik programa na rumunskom u RTV Novi Sad	Pesnik, pozorišni i filmski kritičar, novinar	2	3	32	Mariana Dan, 427.
72.	Babić	Gordana	Valjevo	1922.	Beograd	1993.	Univerzitetski profesor u Bg, dopisni član SANU	Istoričar umetnosti	-	3	87	Miodrag Marković, 432-3.
73.	Babić	Ljiljana	Beograd	1949.			Univerzitetski profesor u NS	Agronom	-	1	26	Ratko Nikolić, 435.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i broj strane
74.	Babić-Andrić	Milica	Bosanski Šamac	1909.	Herceg Novi	1968.	Univerzitetski profesor u Bg	Kostimograf	-	1	69	Dijana Milišić- no- vić-Marić, 438-9.
75.	Babić-Štućica	Mirjana	Zemun	1929.	Beograd	1977.	Univerzitetski profesor u Bg	Pijanistkinja	-	-	31	Ana Koteska, 439.
76.	Babović	Spasenija Čana	Lazarevac	1908	Beograd	1977.	Ministar, poslanik	Politički radnik, narodni heroj	1	4	44	Mila Radojević, 441-2.
77.	Bajalović-Hadžipešević	Marija	Cetinje	1924.	Beograd	2008.	Galerija MS, Muzej grada Beograda	Arheolog	3	-	21	Biljana Borić-Brešković, 453.
78.	Bakalović-Do- brinović	Sara	Srem. Mitrovica	1858.	Beograd	1938.	Pozorište	Glumica	-	3	27	Biljana Niškanović, 466.
79.	Bakaja	Radmila	Ašanija	1931.			Univerzitetski profesor u Bg	Lekar, transfuziolog	2	4	36	Srećko I. Nedeljković, 471.
80.	Bakočević	Radmila	Guča	1933.			Univerzitetski profesor	Operaska pevačica	-	1	67	Saša Marinković, 473.
81.	Balaž	Jelica	Futog	1946.			Univerzitetski profesor u NS	Biolog, fitopatolog	3	1	21	Branka Lazić, 482-3.
82.	Balteanu-Čo- banu	Eudenija	Torak, Vršac	1948.			Osnovna škola, Radio Novi Sad	Novinar, pesnik, urednik časopisa za decu.	-	2	23	Marijana Dan, 528.
83.	Bališić	Jelena		? između 1366-71.	Skadarsko ostrvo Gorica	Početak 1443.		Vladarka, književnica	-	5	38	Svetlana Tomin, 532.
84.	Ban	Jelena (Jelka)	Bosut	1906.	Beograd	1981.	Fiskulturni savez Jugoslavi- je, Gimnastički savez Srbije	Gimnastičarka			28	Jovan Paunović, 535.
85.	Bandić-Telečki	Danica	Zagreb	1871.	Beograd	1950.	Učiteljica	Decji pisac	8	1	20	Zorana Opačić, 557.
86.	Bandić-Čvetić	Nada	Borač kod Knjača	1901/ 1903	Beograd	1945.	Pozorište	Glumica		3	28	Nada Savković, 557.
87.	Bandobranska	Darinka	Sombor	1867.	Zagreb	1955.	Pozorište	Glumica	-	3	34	Jovan Stričević, 557.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i broj strane
88.	Bandur	Božena	Doksana, Češka	1904.	Beograd	1975.	Direktor Muzičke škole "Mokranjac"	Klavirski pedagog	-	1	14	Milica Gajić, 557.
89.	Bandur	Bojana	Brašov, Rumunija	1918.	Beograd	1999.	Univerzitetski profesor u Bg	Mikrobiolog	2	1	16	Ljubica Gojković-Bukarica, 557.
90.	Bajmina-Ostojić	Ana	Opatija	1949.	Beograd	1999.	Univerzitetski profesor u Bg	Mikrobiolog	3	-	37	Draga M. Simić, 563.
91.	Banović-Duranović	Natalija	Beograd	1927.			Univerzitetski profesor u Bg	Otorinolaringolog, plastično-rekonstruktivni hirurg	3	1	7	Dragoslav Đukanović, 575.
92.	Banjac	Mirjana Mira	Erdevik	1929.			Pozorište i film	Glumica			63	Zoran Maksimović, 583.
93.	Baranji-Markov	Zlata	Žitište	1906.	Novi Sad	1986.	Osnivač keramičkog odseka u školi za primenju umetnosti u NS	Vajar, keramičar	-	2	29	Tijana Palkovljević, 597-8.
94.	Barjaktarević	Jelena Adela	?	1883.	Beograd	1908.	Pozorište	Glumica	-	2	17	Jugoslav Veljkovski, 605.
95.	Barjaktarović	Nada	Beograd	1948.			KBC Zvezara, načelnik službe za laborator. dijagnostiku, viši naučni saradnik	Biolog	-	4	23	Marina Stamenković-Radak, 605-6.
96.	Barke (Barke Elksabeth)	Elizabet	London	1910.	London	1984.	Dopisnik Rojtera	Istoričar, novinar	-	9	26	Ljubodrag Dimić, 606.
97.	Bardovac	Marija Mara	Beograd	1864.	Skoplje	1925.	Pozorište	Glumica	-	1	19	Jugoslav Veljkovski, 607
98.	Basta	Danica	Beograd	1950.			Viša škola likovnih i primenjenih umetnosti Bg	Sljkar, likovni pedagog	-	2	44	Ljubica Miljković, 624.
99.	Basta-Jovanović	Gordana	Beograd	1952.			Univerzitetski profesor u Bg	Lekar, patolog	1	3	15	Ljubica Gojković-Bukarica, 625.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl	Lit.	Br. red.	Autor i broj strane
100.	Basta-Flajner	Lidija	Beograd	1948.			Ustavno pravo, Univerzitet u Luganu, aktivista Beogradskog centra za ljudska prava	Pravnik	1	6	23	Srbojlob Stamenković, 625.
101.	Baljević	Ljiljana	Sarajevo	1940.			Radila u Institutu društvenih nauka, 2005. Ambasador u Grčkoj	Psiholog, doktorirala	3	-	12	Aleksandar Kostić, 632.
102.	Bačić	Branka	Dobrinčić	1929.	Novi Sad	2003.	Univerzitetski profesor u NS	Agronom	-	-	24	Timotej Čobić, 638.
103.	Badović	Ljubinka	Prnjavor	1930.	Beograd	2002.	Docent u Sarajevu	Bibliotekar, doktorirala bibliotekarstvo u Pragu 1973	3	1	23	Suzana Šrnđović, 657.
104.	Begić-Janeva	Ana	Skoplje	1935.			Univerzitetski profesor u Bg	Lekar, patolog	2	1	26	Vladimir Kanjuh, 663.
105.	Begović	Dragana	Šabac	1956.			Direktor Centra za laborator. dijagnostiku, član radnih tela u Minist. Zdravlja	Farmaceut, doktorirala	2	1	31	Dušanica Krajinović, 663-4.
106.	Begović	Olga	Beograd	1926.	Beograd	1993.	Univerzitetski profesor u Bg	Biolog	1	1	12	Ljubica Gojković-Bukarica, 665.
107.	Belić	Sandra	Beograd	1960.			Univerzitetski profesor u Bg	Violončelista	-	-	28	Sonja Marinković, 689.
108.	Belović-Ber-nadžikovska	Jelena	Osijek	1870.	Novi Sad	1946.	Učiteljica, nastavnica	Pedagog, etnograf	1	-	19	Vesna Marjanović, 694.
109.	Berberović	Jelena	Sarajevo	1938.			Univerzitetski profesor	Filozofski pisac	-	1	25	Aleksandar Gordić, 92-3.
110.	Berberović	Milanka	Šabac	1942.			Univerzitetski profesor	Kostimograf	-	1	44	Dijana Mičašnović-Marić, 93.
111.	Bergamo	Marija	Celje	1937.			Univerzitetski profesor	Muzikolog	-	1	35	Sonja Marinković, 94.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i broj strane
112.	Berger Jekić	Olga	Zemun	1931.	Beograd	2008.	Univerzitetski profesor	Mikrobiolog	-	1	21	Ljiljana Gojković Bukarica, 95.
113.	Berović	Zaorka	Vina kod Knjaževca	1900.	Beograd	1988.	Prvi director Zavoda za reumatologiju u Bg	Internista, reumatolog	-	-	47	Vlastimir Mladenović, 101-2.
114.	Besarović	Vesna	Beograd	1946.			Univerzitetski profesor	Pravnik	4	1	21	Ilija Babić, 104.
115.	Bečković	Olja						Novinarka, glumica	-	1	26	Igor Holodkov, 111.
116.	Bežjski Vujaklija	Dragana	Beograd	1953.			Univerzitetski profesor	Inženjer organizacionih nauka	1	-	34	Nikola Marković, 116.
117.	Bešević	Alisa	Petrograd	1898.	Beograd	1976.	Docent na Muzičkoj akademiji Bg.	Pijanistkinja, klavirski pedagog.	-	-	15	Dragana Jeremić Molnar, 119.
118.	Bešević	Milica	Split	1896.	Beograd	1941.	Restorator u NM I scenograf u NP	Slikar, scenograf	-	1	43	Dijana Mičšinović-Marić, 119.
119.	Bešlić	Ana	Bajmok	1912.	Beograd	2008.		Vajarka	-	3	66	Suzana Vuksanović, 123.
120.	Biba	Leposava	Smederevo	1874.	Beograd	1930.		Dobrotvor, javni radnik.	-	2	22	Biljana Šimunović Bešlin, 124.
121.	Biberović	Milica Seša	Srpski Čanad	1833.	Niš	1906.		Glumica	-	5	24	Olga Marković, 124.
122.	Biga	Vesna	Zagreb	1948.				Književnica	7	2	25	Dušan Ivanić, 138.
123.	Biga	Sofija	Beograd	1934.	Beograd	2005.	Univerzitetski profesor	Lekar, oftalmolog.	-	2	32	Radoje Čolović, 138-9.
124.	Bizjak	Lidija	Beograd	1976.				Pijanistkinja	-	-	24	Ana Kotevska, 142.
125.	Bizjak	Sanja	Beograd	1988.				Pijanistkinja	-	-	17	Ana Kotevska, 142.
126.	Bijelić	Milica	Beograd	1959.				Balerina	-	-	25	Milica Zajcev, 145.
127.	Bikar	Fedora	Budimpešta	1931.	Novi Sad	2009.	Doktorirala na FF NS, bila zameni direktora Vojvd. Muzeja	Istoricar, kustos.	3	-	34	Vasilije Krestić, 150.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i broj strane
128.	Bila Lalić	Koviljka	Ključ	1929.	Beograd	2008.	Direktor zavoda za zdrav. zaštitu studenata	Lekar, internista	3	-	25	Vladimir Kanjuh, 151.
129.	Bilbija Lapčević	Jelena	Crni Lug kod Bos. Grahova	1902.	Beograd	1964.		Spikerka, glumica, pisac.	6	3	27	Valentina amović-Mile Nedeljković, 153.
130.	Bilić Vukas	Mirjana	Bačka Palanka	1936.			Prvakinja Jugoslavije, profesor fizičkog	Gimnastičarka trener	-	1	26	Milenko Tubić, 156.
131.	Binder	Aranka	Sombor	1966.			Na Olu Barseloni, bronzana medalja, višestruka prvakinja države	Strelac, trener.	-	1	26	Jovan Tanurđić, 163-4.
132.	Bimčki	Miroslava (Frida Blanke)	Minhen	1876.	Beograd	1965.		Koncertna pevačica.	-	3	26	Aleksandar Vasić, 261, 164.
133.	Birmančević	Miomirka	Ivanjica	1925.			Univerzitetski profesor, autorka prvog udžbenika iz farmacije	Farmaceut	1	1	24	Dušanka Krajnović, 183-4.
134.	Bjegojević	Jovanka	Prnjavor	1931.				Balerina	-	-	47	Milica Zajcev, 197.
135.	Bjelaković	Gordana	Niš	1942.			Univerzitetski profesor	Lekar, biohemičar.	3	-	15	Ljiljana Gojković Bukarica, 198.
136.	Bjeli	Jelica	Beočin	1922.	Novi Sad	2009.		Glumica	-	1	27	Vesna Krčmar, 200-1.
137.	Bjelogrlić	Nada	Beograd	1925.	Beograd	2008.		Reditelj, dramaturg, glumica.	-	-	33	Nada Savković, 203.
138.	Bjelogrlić Goldforti	Vesna	Beograd	1961.			Univerzitetski profesor	Književnik	-	1	44	Svetlana Đeatović, 203.
139.	Bjelopetrović	Bratislava	Beograd	1941.	Čikago	2002.	Aktivistka Srpske zajednice u SAD	Inženjer tehnologije	-	3	43	Milena Vučićević, 204-5.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i broj strane
140.	Blagojević	Zdenka	Zemun	1949.			Univerzitetski profesor	Veterinar	-	4	26	Bogosav Soldatović, 213.
141.	Blagojević	Zorka	Obrenovac	1921.			Univerzitetski profesor, Direktor Zavoda za farmaciju RS, poslanik u Skupštini Srbije u Veću naroda Savezne SK.	Farmaceut	-	2	61	Dušanka Krajnović, 213.
142.	Blagojević	Ljiljana	Zemun	1956.			Film, pozorište	Glumica, producent			38	Nikola Stojanović, 213-4.
143.	Blagojević	Ljiljana	Beograd	1960.			Univerzitetski profesor u Bg	Arhitekta	-	8	33	Miljan Mirković, 214.
144.	Blagojević	Marina	Beograd	1958.			Univerzitetski profesor u Bg	Sociolog, demograf	-	1	24	Milovan Mitrović, 214.
145.	Blagojević	Olga	Sarajevo	1939.	Sarajevo	2005.	Univerzitetski profesor u Sa	Stomatolog	3	-	30	Dragoslav Đukanović, 216.
146.	Blagotić	Milena	Beograd	1946.			Univerzitetski profesor	Lekar, anatom	3	-	14	Ljiljana Gojković Bukarica, 218.
147.	Blažencić	Jelena	Beograd	1936.			Univerzitetski profesor	Botaničar	-	6	69	Ljubinka Čulafić, 219.
148.	Blam	Nadežda Nada	Beograd	1951.			Pozorište, film	Glumica			26	Jelica Stevanović, 222.
149.	Bobić	Ljubinka	Kruševac	1897.	Beograd	1978.	Pozorište, film	Glumica, dramski pisac			77	Zoran T. Jovanović, 233-4.
150.	Bobić Mojsilović	Mirjana	Beograd	1959.				Novinar, književnik	-	10	25	Igor Holodkov, Dušan Popov, 234
151.	Bobrova Petrovna	Svetlana		1929.			Univerzitetski profesor u Voronježu	Istoričar	2	-	24	Aleksandar Rastović, 235.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i broj strane
152.	Bogavac	Milica	Beograd	1939.			Univerzitetski profesor	Hemičar	1	-	22	Duškanka Krajnović, 241.
153.	Bogdanović	Ivana Nana	Beograd	1925.	Beograd	2011.	Univerzitetski profesor	Esejista, prevodilac	1	-	20	Petar Petrović, 250.
154.	Bogdanović	Katarina	Trpinja, Slavonija	1885.	Kragujevac	1969.	Direktor gimnazije i urednik knjiž. časopisa	Književnik, učitelj	3	4	25	Svetlana Šeatović Dimitrijević, 251.
155.	Bogdanović	Maja	Beograd	1982.				Violontelista	-	-	24	Sonja Marinković, 252.
156.	Bogdanović	Marija	Žabljak	1940.			Univerzitetski profesor, rector BU	Sociolog	-	-	39	Milovan Mitrović, 252.
157.	Bogdanović	Milica	Linc	1882.	Beograd	1973.	Prva žena doctor nauka na južnoslovenskom prostoru 1908.	Književnik, istoričar, prevodilac	2	4	32	Dušan Ivanić, 253.
158.	Bogčević	Julijana	Arandelovac	1900.	Beograd	1976.	Univerzitetski profesor, počasni doctor BU	Lekar	-	2	25	Radoje Čolović, 259.
159.	Bogojević	Desanka	Beograd	1956.			Naučni savetnik u Institutu Siniša Stanković	Molekularni biolog, fiziolog	-	3	19	Marina Stamenković Rađak, 265.
160.	Bogojević	Jelena	Sombor	1934.			Univerzitetski profesor	Biolog, entomolog	1	6	28	Radmila Petanović, 265.
161.	Bogojević	Nataša	Valjevo	1966.			Bila asistent na FDU, od 2003. Predaje na Univerzitetu u Čikagu "De Paul"	Kompozitor	-	1	30	Ana Kotevska, 265-6.
162.	Bogosević	Dobrila	Uroševac	1929.			Opera	Operska pevačica	-	1	29	Roksanda Pejović, 283.
163.	Božinović	Ljube Ljubica	Topolo kod Dubrovnika	1924.			Univerzitetski profesor	Lekar, internista, kardiolog	2	5	39	Vladimir Kanjuh, 294-5.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i broj strane
164.	Božić	Milena P.	Velika Obarska kod Bijeljine	1944.			Univerzitetski profesor	Infektolog, pedijatar	3	1	26	Srećko Nedeljković, 299.
165.	Božićković	Olga	Brčko	1921.	Beograd	2004.		Novinar, TVkritičar	-	-	14	Dušan Popov, 302.
166.	Božićković Popović	Vera	Brčko	1920.	Beograd	2002.		Slikar	-	2	64	Jaša Denegri, 302.
167.	Božović Magazinović	Savka Saša	Beograd	1912.	Beograd	1996.	Tokom II sv. rata obavljala visoke dužnosti u sanitetu, pomoćnik dir. VMA, pukovnik JNA	Lekar, pneumofiziolog, književnik	-	2	27	Vladimir Kanjuh, 308.
168.	Božović Stamenović	Ružica	Beograd	1960.			Univerzitetski profesor, autor veliko broja objekata u zemlji i inostranstvu	Ahitektka	-	1	37	Branka Lancrođ Maldini, 308.
169.	Bojanić	Dušanika	Banjalučka	1927.	Beograd	2004.	Naučni savetnik u Istorijskom institutu SANU	Orientalni filolog, osmanista	-	4	38	Željko Vučadinović, 311.
170.	Bojanović	Jelena	Carigrad	1918.	Beograd	1992.	Univerzitetski profesor	Hemičar	1	1	13	Ljiljana Gojković Bukarica, 312.
171.	Bojić	Vera	Runjani kod Loznice	1937.			Kulturni radnik u iseljeništvu	Filolog	-	1	13	Marko Lopušina, 315.
172.	Bojković	Nataša	Beograd	1971.			Omladinska prvakinja sveta 1991, reprezentativka, igrala na šest ŠO, Univerzitetski profesor	Šahovski velemajstor	-	1	39	Slavko Stanojević, 317.
173.	Bojković	Svetlana	Zemun	1947.			Pozorište, film	Glumica	-	7	78	Ksenija Šukljević Marković, 318.
174.	Bojović	Anđelka	Beograd	1951.			Univerzitetski profesor	Slikar	-	3	45	Vesna Kruljac, 319.
175.	Bojović	Zlata	Beograd	1939.			Univerzitetski profesor	Književni istoričar	4	4	50	Bojan Đorđević, 320.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i broj strane
176.	Bojović	Snežana	Beograd	1945.			Univerzitetski profesor	Hemičar	-	7	35	Petar Pfenđ, 322-3.
177.	Bojčević	Svetlana	Beograd	1947.				Operska pevačica	-	-	30	Radmila Milinković, 323.
178.	Bokaduro	Vera	Nica	1936.				Balerina, koreograf	-	-	24	Ljubica Mišić, 339.
179.	Bokan	Neda	Zemun	1947.			Univerzitetski profesor	Matematičar	3	-	38	Milena Prvanović, 339.
180.	Bokšan	Kosara Kosa	Berlin	1925.	Beograd	2009.		Slikar	-	3	82	Vesna Kruljac, 345.
181.	Boleslava	?		? pre 1343.				Vlastelinka	-	2	21	Gordana Tomović, 346.
182.	Bologovska	Marija	Kijev	1892.	Beograd	1943.	Pozorište	Balerina, pedagog	-	2	20	Ksenija Šukuljević Marković, 358-9.
183.	Bončić Katerinić	Jovanka	Niš	1887.	Beograd	1966.		Arhitekta	-	3	28	Snežana Toševa, 367.
184.	Borisavljević	Ljubinka	Beograd	1925.	Beograd	2007.	Nauč. Sav. u Institutu za biološka istraž	Botaničar	3	-	36	Siobodan Jovanović, 377.
185.	Borisavljević	Mirjana	Beograd	1965.			Univerzitetski profesor	Matematičar	4	-	22	Silvija Gilezan, 378.
186.	Borić Brešković	Bojana	Mitorić kod Gospića	1947.			Direktor Narodnog muzeja u Bg. sekretar za kulturu grada Beograda	Klasični filolog, istoričar, muzejski savetnik	3	1	34	Ljubica Miljković, 379-80.
187.	Borojević	Katarina	Senta	1928.			Univerzitetski profesor	Agronom-genetičar	6	-	50	Dragoslav Marin-ković, 383-4.
188.	Bosić	Mila	Begeč	1930.			Rukovodilac Etnološkog odeljenja Muzeja Vojvodine	Etnolog, muzejski i naučni savetnik, doktor nauka	-	2	42	Vesna Marjanović, 402.
189.	Bosnić	Olga	Bihac	1931.	Beograd	2004.	Dnevne novine	Novinar	-	-	14	Vesna Kruljac, 449.
190.	Boci	Bosiljka	Sremska Mitrovica	1932.	Beograd	1997.	Pozorište	Glumica	-	3	27	Olga Marković, 456.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i broj strane
191.	Boškov	Mirjana	Novi Sad	1943.			Filozofski fakultet NS	Slavista	-	4	36	Svetlana Tomin, 458.
192.	Bošković	Darinka	Beograd	1943.			Univerzitetski profesor	Internista, hematolog	-	1	23	Srećko Nedeljković, 460.
193.	Bošković	Jelena	Konjic	1930.			Univerzitetski profesor	Genetičar	-	1	36	Branka Lazić, 461.
194.	Bošković	Natalija Nataša	Beograd	1901.	Njujork	1973.	Pozorište, baletske škole	Balerina, koreograf, pedagog	-	1	60	Ksenija Šukuljević Marković, 463-4.
195.	Bošković	Tatjana Tanja	Beograd	1953.			Pozorište, film	Glumica	-	1	37	Aleksandra Milošević, 470.
196.	Bošković	Teodora	Dubrovnik	1834.	Dubrovnik	1910.		Dobrotvor	-	1	14	Jovan Radojčić, 470.
197.	Bošković Stulli	Maja	Osijek	1922.			Nauč. sav. dugogodišnji direktor Instituta za etnologiju Zg	Folklorista, slavista	-	1	53	Snežana Samaržija, 470.
198.	Bošnjak	Tatjana	Šabac	1960.	Beograd	2011.	Muzejski kustos u Narodnom muzeju	Istoričar umetnosti	2	-	35	Vesna Kruljac, 472.
199.	Bošnjaković	Mileva Milica	Nevesinje	1894.	Beograd	1983.	Pozorište	Glumica, pevačica	-	2	32	Zoran T. Jovanović, 474.
200.	Brajović	Gordana	Subotinač kod Aleksinca	1940.	Beograd	1996.		Novinar, književnik	1	2	29	Mile Nedeljković, 481.
201.	Brajović	Saša	Beograd	1965.			Van. prof. Filozofski fakult. Bg	Istoričar umetnosti	3	-	19	Lidija Marenik, 482.
202.	Brakočević	Jovana	Zrenjanin	1988.			Reprezentacija SP bronzana medalja i EP srebrna medalja	Odbojkašica			20	Milijko Tubić, 483.
203.	Branković Armonjčević	Jelisaveta	Beograd	1906.	Beograd	1992.	Istraživač u Institutu za međunarodna istraživanja SANU	Psiholog, pedagog	-	-	21	Ivan Ivić, 498.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i broj strane
204.	Branković Sečanski	Vera	Sedlar	1924.	Beograd	1999.	Biblioteka SANU	Bibliograf, istoričar stare knjige	-	1	30	Olgica Momčilović, 498-9.
205.	Branković Subotina	Lidija	Samara, Rusija	1895.	Beograd	1978.	-	Pijanistkinja, klavirski pedagog	-	2	49	Roksanda Pejović, 499.
206.	Branković	Ratoslava	-	-	-	-	-	Kći vojvode Mladena I sestra sevastokratora Branka	-	14	9	Ljiljana Pešikan Ljuštanović, 499.
207.	Branković	Teodora (Vojislava)	-	-	-	-	-	Kći sevastokratora- Branka	-	14	3	Ljiljana Pešikan Ljuštanović, 499.
208.	Branković	Mara (Mara Lazarević)	-	-	-	-	-	Kći kneza Lazara, supruga Vuka Brankovića	-	14	2	Ljiljana Pešikan Ljuštanović, 500.
209.	Branković	Jerina	-	-	-	-	-	Supruga Vuka Brankovića	-	14	2	Isto, 500.
210.	Branković	Mara	-	-	-	-	-	"carica", starija kćerka despota Đurđa	-	14	72	Ljiljana Pešikan Ljuštanović, 501-2.
211.	Branković	Kantakuzina (Katarina)	-	-	-	-	Žena Ulriha II celjskog	Grofica, mlađa ćerka despota Đurđa	-	14	54	Ljiljana Pešikan Ljuštanović, 501.
212.	Branković	Angelina	-	-	-	-	Despota Štefana Slepog	Kći arbanaskog gospo- dina Đurđa Anjanita	-	14	3	Ljiljana Pešikan Ljuštanović, 502.
213.	Brancić	Branka	Bugojno	1925.	Beograd	2006.	Bila je u rukovodećim saveznim i republičkim udruženjima za profesional- nu orijentaciju	Psiholog	1	-	30	Dušan V. Ilić, 508.
214.	Bratonožić	Margita Maga	Beograd	1928.	Beograd	1996.	Pozorište	Baletska igradica	-	-	18	Ljiljana Mišić, 511.
215.	Briski Uzelac	Sanja	Beograd	1946.	-	-	Univerzitetski profesor	Istoričar umetnosti, slikar	3	1	40	Vesna Kruljac, 539.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i broj strane
216.	Brkić	Branislava	Beograd	1945.			Univerzitetski profesor	Farmaceut	1	3	39	Duškanka Krajinović, 556.
217.	Brkić	Jovanka	Čapljina	1926.			Predsednica Udruženja novinara Srbije	Novinar	-	-	20	Mile Nedeljković, 557.
218.	Broz	Jovanka	Pecani kod Gospića	1924.				Supruga Josipa Broza Tita.	-	3	47	Ljubodrag Dimić, 565.
219.	Brtko	Mira	Novi Banovci	1930.				Slikar	-	4	33	Jaša Denegri, 577.
220.	Brukner	Olga	Čačak	1930.			Konzervator savetnik	Arheolog	-	4	29	Sofija Petković, 579.
221.	Brući	Olga	Prelog, Hrvatska	1923.	Pula	2008.		Operna pevačica	-	-	32	Marija Nikolić, 581.
222.	Bugarinović	Melanija	Bela Crkva	1903.	Beograd	1986.		Operna pevačica	-	7	85	Vladimir Jovanović, 595-6.
223.	Bugarski	Vidosava Vida	Putinci	1878.	Beograd	1957.	Pozorište	Glumica	-	1	26	Zoran T. Jovanović, 600.
224.	Bugarski	Olga	Krušedol	1921..			Univerzitetski profesor	Hemičar	2	1	17	Aleksandar Lešić, 601.
225.	Budisavljević	Diana	Insbruk	1891	Insbruk	1978.		Humanitarni radnik	-	3	37	Milan Koljatin, 634.
226.	Budisavljević Oparnica	Marija	Džonstaun, Pensilvanija	1946.			Univerzitetski profesor	Filolog	-	2	19	Vladimir Grečić, 636.
227.	Buić	Jagoda	Split	1930.				Tapiserista, scenograf, kostimograf.	-	4	36	Vesna Kruljac, 641.
228.	Bujko	Marina	Celje	1947.			Univerzitetski profesor	Mikrobiolog, virusolog	3	-	21	Ljiljana Gojković Bukarica, 643.
229.	Bulanže	Jasmina	Kenoša, Viskonsin, SAD	1955.			Aktivista u iseljeništvu, doktorirala, predavač na koledžu	Pravnik, ekonomista	-	-	19	Milena Vučićević, 637.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibli	Lit.	Br. red.	Autor i broj strane
230.	Bulatova Vladimirovna	Rima	Balakov, Rusija	1933.			Institut za slavistiku Ak. Nauka Rusije	Filolog, lingvista, slavista	-	1	34	Jasmina Gričević Mejđtor, 688.
231.	Bulatović	Branka	Ivanjica	1937.			NBS	Bibliotekar, bibliograf	3	2	28	Radovan Mičić, 659.
232.	Bulatović Šijački	Milena	Bačko Gradšće	1936.			Pozorište	Glumica	-	2	50	Vesna Krčmar, 661-2.
233.	Bunarević	Anka	Stari Pavljani, Bjelovar	1920.	Zagreb	2004.	Univerzitetski profesor Zg.	Lekar, patolog	3	2	14	Vladimir Kanjuh, 668.
234.	Bunardžić	Sofija	Split	1955.				Šilkar, keramičar	-	4	43	Vera Grujić, 668.
235.	Bunuševac	Radmila	Beograd	1911.	Beograd	2006.	"Politika"	Novinar	-	-	16	Igor Holodkov, 671.
236.	Bunuševac Bingulac	Anđa	Niš	1901.	Stari Slanka- men	1980.	Prva profesionalna srpska novinarka	Novinar			15	Igor Holodkov, 671.
237.	Bursać	Ljiljana	Kragujevac	1946.				Šilkar	-	3	54	Ljubica Miljković, 679-80
238.	Bursać	Marija	Kamenica kod Drvara	1920.	Spasovine	1943.		Narodni heroj	-	4	30	Mira Padojević, 680.
239.	Bučko	Ahmeta	Mikoševci kod Vukovara	1951.			Rusinska redakcija Radio NS	Pesnik, novinar	1	1	13	Julijan Tamaš, 686.
	UKUPNO								245	470	7291, pros. 30,51	

Tabela 7. Enciklopedija Vojvodine, slova A i B (envovj.rs)

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl	Lit.	Br. red.	Autori i br. strane
1.	Abramović	Bijana	Novi Sad	1952.			Univerzitetski profesor	Hemičar	3	-	11	Nada Perišić Janjić, 1.
2.	Abramović-Stanojević	Nadežda	Pančevo	1946.			Reprezentativka	Rukometasica	-	-	7	Miloš Novičić, 1.
3.	Acigan Sredojev	Slobodanka	Kikinda	1919.	Kruševac	1943.	Studentkinja prava	Učesnica NOB-a	-	3	10	Uglješa Belić, 2.
4.	Acigan	Ljubica	Kikinda	1949.	-	1990.	Vanredna profesorka na Fil. Fak. U NS	Doktorica pedagoških nauka	-	-	13	Svetozar Dunder-ski, 12.
5.	Acin	Ivanka	Novi Sad	1925.	Novi Sad	2011.	Profesor na Višji pedagoškoj školi u NS	Vajarka	-	2	9	Sava Štepanov, 3.
6.	Adamov	Marija Ana	Osijek	1945.			Muzički urednik u Radio NS	Muzikolog	-	-	10	Ira Prodanov Krajišnik, 4.
7.	Adelshajm Popović	Marija	Košice, Slovačka	1822.	Beograd	1875.		Pozorišna glumica	-	-	14	Božidar Kovaček, 4.
8.	Adžić	Marijana	Beograd	1969.			Kostimograf na TVNS	Slikarka	-	1	14	Slobodan Medo-jević, 5.
9.	Adžić	Nada	Beočin	1944.			Profesor u "Bogdan Šuput"	Tapiserista	-	1	9	Sava Štepanov, 6.
10.	Adžić	Nevenska	Novi Sad	1953.			Fakulte tehničkih nauka NS	Matematičar	3	-	8	Endre Pap, 6.
11.	Ajnshtajn Marić	Mileva	Titel	1875.	Girih	1948.		Matematičarka	-	5	11	Svenka Savić, 10.
12.	Aladžić	Viktorija	Subotica	1959.				Prozni pisac, arhitekta	7	3	14	Milovan Miković, 11.
13.	Alargić	Judita	Novi Sad	1917.	?	?	Aktivna u radničkom i sindikalnom pokretu	Tekstilna radnica	-	1	12	Agneš Ozer, 12.
14.	Aldan	Lidija	Jekaterinburg, Rusija	1921.	Kozjak	1942.	Studentkinja medicine	Pripadnica ilegalnog partizanskog pokreta	-	4	7	Uglješa Belić, 13.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl	Lit.	Br. red.	Autori i br. strane
15.	Alečković	Mira	Novi Sad	1924.	Beograd	2008.		Pesnikinja	11	2	13	Tomislav Ketig, 13.
16.	Aleksin	Jelica	Dobrica	1923.	Zrenjanin	2010.	Šef Dečjeg dispanzera u Zr	Pedijatar	-	-	12	Vladimir Sakač, 15.
17.	Almaši	Radmila	Kragujevac	1950.			Univerzitetski prof. u NS	Entomolog	-	3	12	Rudolf Kastori, 16.
18.	Anastasija, Anastasija Sirmijska		Sirmium	4. vek				Hrišćanska svetica	-	1	8	Milenko Perović, 19.
19.	Andevski	Milica	Kovilj	1959.			Univerzitetski prof. u NS	Redovni prof. na Pedagogiji	-	-	24	Grozbanka Gojkov, 20.
20.	Andrejev	Jelena	Novi Sad	1933.	Novi Sad	1998.		Balerina	-	3	12	Svenka Savić, 20.
21.	Angelović-An-tunović	Marija	Subotica	1954.			Reprezentativka	Džudistkinja	-	2	8	Jovan Paunović, 22.
22.	Antić	Nevena	Ruma	1953.				Balerina	-	-	6	Aleksandra Ketig, 23.
23.	Antonić	Ivana	Novi Sad	1962.			Fil. Fakultet NS	Lingvistkinja	6	-	11	Svenka Savić, 24.
24.	Antov	Anđelija	Zrenjanin	1940.			Pojl. Fak NS	Štočar	1	-	12	Blagoje Stanić, 24.
25.	Aradski	Draginja	Subotica	1824.	Subotica	1897.		Dobrotvorka I zadužbinarka	-	2	10	Uglješa Belić, 27.
26.	Arhipova	Nadežda	?Rusija	1895.	Šabac	1967.		Operna pevačica	-	2	12	Redakcija
27.	Apasi (Arpaszi)	Ildiko	Subotica	1967.			Radio Subotica, TV Pannon	Novinarka	-	-	8	Nedim Sejdinović, Zagorka Radović, Vera Šoti, 30.
28.	Arsenijević	Nevenka	Pančevo	1898.		1995.	Docent Univerziteta u Bg.	Stomatolog	-	-	14	Vladimir Sakač, 31.
29.	Arsenijević	Teodora	Vranjevo, Novi Bečej	1885.	Beograd	1960.		Glumica Ioperska pevačica	-	5	9	Ira Prodanov Krajsnik, 31.
30.	Arsić	Eustahija	Irig	1776.	Arad	1843.		Književnica I dobro-tvorka	-	1	8	Tomislav Ketig, 32.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl	Lit.	Br. red.	Autor i br. strane
31.	Asić	Jelka	Zagreb	1922.	Zagreb	1979.	Pozorište	Glumica i operna pevačica	-	5	13	Milovan Miković, 33.
32.	Asić	Zvijezdana	Zagreb	1946.	Novi Sad	2000.		pjesnikinja, spisateljica, (radio, tv), slikarica i likovna kritičarka	3	1	18	Milovan Miković, 33.
33.	Asvatcitrjan Rođ. Muradian	Anait	Jerevan	1885.	?	?	Stomatološka praksa u Vršcu i Novom Sadu	Stomatološkinja	-	2	25	Mihajlo Stanić, 34.
34.	Atanasijević	Slavka Alojzija	Osijek	1850.	Beč	1897.?		Pijanistkinja i kompozitorica	-	5	7	Ira Prodanov Krajišnik, 35.
35.	Atlagić	Jovanka	Žegar, Obrovac, Hrvatska	1950.			Nauč. sav. u Institutu za ratarstvo i povrtarstvo	Citogenetičar	3		14	Rudolf Kastori, 36.
36.	Augustin fon Turnberg i Regelsberg	Marija Jozefa	Vršac	1806.	Beč	1886.		Književnica i slikarka	7	2	7	Tomislav Ketig, 37.
37.	Babić	Ljiljana	Beograd	1949.			Univerzitetski prof. u NS	Dipl. inženjer poljoprivredne tehnike	2	-	20	Miloš Tešić, 41.
38.	Babilon-Garaj	Olga	Erdevik	1905.	Novi Sad	1988.		Slikar, pisac za decu	1	-	8	Vićazoslav Hronjec
39.	Babin, rođ Maznijanin	Kristina-Daca	Belejš	1911.	Novi Sad	1994.		Urednica Antifašističkog fronta žena, sekretarka Crvenog krsta pripadnica partizanskog pokreta	-	1	6	Uglješa Belić, 41.
40.	Bačić	Branka	Dobrinci	1929.			Pojl. Fakultet u NS	Agronom, stručnjak za mliкарstvo.	2	-	15	Rudolf Kastori, 43.
41.	Badija	Katarina	Subotica	1927.	Subotica	2009.		Glumica	-	4	29	Milovan Miković, 47.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl	Lit.	Br. red.	Autor i br. strane
42.	Badnjarević (Badnjarević Petrović)	Jasna	Novi Sad	1948.			SNP	Kostimografkinja i ilustratorka	-	2	8	Sanja Kojić Mladenov, 47.
43.	Bakalović	Sara	Sremska Mitrovica	1858.	Beograd	1938.	Pozorište	Glumica	-	1	12	Tomislav Ketig, 51.
44.	Bakaja	Radmila	Ašanja	1931.				Lekar, transfuziolog	4	1	32	Miloš Malenković, 52.
45.	Balan	Marija	Uzdin	1923.		2008.	Naivna umetnost	Slikarka	-	1	7	Sanja Kojić Mladenov, 54.
46.	Balaž	Jelica	Futog	1946.			Red. prof. na Polj. fak. NS	Fitopatolog	2	-	14	Rudolf Kastori, 55.
47.	Balažević	Anica	Tavankut	1914.	Tavankut	1992.	Naivna umetnica u tehnici slame	Umetnica	-	4	9	Sanja Kojić Mladenov, 55.
48.	Baldi-Belošić (Baldy-Belosić)	Flora (Flóra)	Baja	1901.	Baja	1982.		Etnolog	2	4	5	Anđelija Ivkov Džigurski, 56.
49.	Bandid-Telečki	Danica	Zagreb	1871.	Beograd	1950.		Decji pisac	5	2	5	Tomislav Ketig, 60.
50.	Bandobranska	Darinka	Sombor	1867.	Zagreb	1955.		Glumica	-	2		Tomislav Ketig, 60.
51.	Banić rođ. Marić	Milica	Novi Sad	1939.			Univerzitetški prof. u NS	Lekar, fizijatar	4	1	26	Anđelija Antovi Vladimir-Skač, 61.
52.	Banjac	Mirjana	Erdevik	1929.			Pozorište	Glumica	-	15	23	Vera Vasiljić, 61.
53.	Banski (Banszky Maria)	Marija	Novi Kneževac	1946.				Etnolog	-	1	12	Anđelija Ivkov Džigurski, 62.
54.	Barčkov-Simin	Milana	Novi Sad	1938.				Profesor harmonike i dirigent	-	2	7	Ira Prodanov Krajšnik, 63.
55.	Baš	Ana-Marija	Felše-sentivan, Mađarska	1893.	Budimpešta	1979.	Članica KPJ	Učesnica Španskog građanskog rata	-	-	7	Kristina Meneši, 66.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl	Lit.	Br. red.	Autor i br. strane
56.	Beleslin rođ. Bogojevac	Dobriša	Despotovo	1927.	Novi Sad	2000.	Naučni savetnik	Inženjer tehnologije i doktor tehnoloških nauka	-	-	12	Miloš Tešić, 72.
57.	Belić	Branislava	Sremski Karlovci	1956.			Narodni poslanik, potpredsednik Skupštine APV	Lekar, transfuziolog-hematolog, profesor Univerziteta	5	-	26	Vladimir Sakač, 73.
58.	Belović Bernad-žikovski	Jelena	Osjek	1870.	Novi Sad	1946.	Nastavnik u školi	Nastavnik, romanopisac i etnolog	22	3	10	Andelija Ivkov Džigurski, 75.
59.	Bem	Livija-Lilka	Segedin	1919.	Novi Sad	1941.	Službenica	Pripadnica naprednog pokreta	-	3	10	Uglješa Belić, 75.
60.	Benka (Benkova, Viera)	Viera	Bački Petrovac	1939.				Pesnik, prozni pisac, novinar	22	9	10	Vičazoslav Hronjec, 76.
61.	Berdović	Vera	Dubrovnik	1941.			SNP	Operska pevačica	-	1	7	Ira Prodanov Krajišnik, 78.
62.	Berić rođ. Đukić	Vesna	Beograd	1935.			Univerzitetski prof. u NS	Germanistkinja	6	-	15	Svenka Šavić, 79.
63.	Beseđes Devavari (Beszedes Devavári Valéria)	Valerija	Subotica	1951.				Etnograf i folklorist	5	1	18	Agnes Nađ Abonij, 80.
64.	Bešlić	Ana	Bajmok	1912.	Beograd	2008.		Vajarka	-	7	21	Sanja Kojić Mladenov, 81.
65.	Bikar	Fedora	Budimpešta	1931.	Novi Sad	2009.	Muzej Vojvodine	Istoričar, muzejski savetnik	10	-	20	Suzana Milovanović, 83.
66.	Binder	Atanka	Sombor	1966.				Višestruka prvakinja i olimpijka u streličastvu	-	6	23	Mladen Bulut, 84.
67.	Bisak	Julija	Pančevo	1950.			Pozorište	Vokalni solista, sopran	-	2	7	Ira Prodanov Krajišnik, 87.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl	Lit.	Br. red.	Autor i br. strane
68.	Bjeli-Hadžić	Jelica	Beočin	1922.	Novi Sad	2009.		Glumica	-	1	14	Vera Vasilčić, 87.
69.	Bjelica	Ivana	Novi Sad	1969.				Akademski slikar	-	1	20	Slobodan Medojević, 88.
70.	Bjelica	Jelena	Novi Sad	1974.				Grafički dizajner, slikarka i likovni pedagog	-	1	10	Irena Sarić Medojević, 88.
71.	Bjelica	Ljiljana	Sarajevo	1940.				Grafičarka i slikarka	-	5	6	Slobodan Medojević, 88.
72.	Bodor	Aniko	Senta	1941.	Senta	2010.		Etnomuzikolog	4	1	10	Agnes Nad Aborij, 91.
73.	Botroža-Pantić	Olga	Novi Kneževac	1966.			PMF Novi Sad	Matematičarka	6	-	5	Endre Pap, 91.
74.	Bogdanović	Darinka	Salaš Noćajski	1951.			Pojoprivredni fakultet Novi Sad	Agrohemičar	3	-	13	Rudolf Kastori, 93.
75.	Bogjević rođ. Dragojlović	Jana	Banoštor	1926.	Novi Sad	1992.	Poštanska službenica	Komandant bataljona u II svetskom ratu	-	2	9	Uglješa Belić, 94.
76.	Bogino	Svetlana	Moskva	1942.			Muzička akademija, Novi Sad	Pijanista i pedagog	-	-	12	Ira Prodanov Krajsnik
77.	Bordaš	Bernadeta	Novi Sad	1951.			Pravni fakultet Novi Sad	Pravnica	-	1	14	Žožel Salma, 98.
78.	Borojević	Katarina	Senta	1928.			PMF Novi Sad	Genetičar	4		13	Srbislav Dencić, 98.
79.	Bosić rođ. Jeftić	Mila	Begeč	1930.			Muzej Vojvodine	Etnolog, mezejski i naučni savetnik	12	2	8	Anđelija Ivkov Džigurski, 99.
80.	Bošković	Jelena	Konjic	1950.			Pojoprivredni fakulteti u NS i Zemunu. Megatrend	Biolog-agronom	3	-	15	Rudolf Kastori, 101.
81.	Bošković rođ. Hrkalović	Ksenija	Kovin	1962.			Profesor Univerziteta NS	Lekar. fizijatar-reumatolog	4	1	16	Vladimir Sakač, 101.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl	Lit.	Br. red.	Autor i br. strane
82.	Bošnjak	Danica	Karavukovo	1955.			Pojoprivredni fakultet NS	Stručnjak za menadžment u organizaciji u pojoprivredi	5	-	19	Rudolf Kastori, 102.
83.	Bošnjak	Zita	Subotica	1963.			Ekonomski fakultet SU	Informatičar	6	-	20	Endre Pap, 102.
84.	Božanić	Snežana	Bački Brestovac	1973.			Fil. fak. NS	Istoričarka	4	-	7	Đura Hardi, 104.
85.	Božić rođ. Dedić	Đurđina	Sombor	1941.			Vodoprivreda	Gradevinski inženjer	-	-	34	Milorad Miloradov, 104.
86.	Božidarević	Desanka	Novi Sad	1938.			Pojoprivredni fak. NS	Agroekonomista	2	1	17	Rudolf Kastori, 105.
87.	Brakočević	Jovana	Zrenjanin	1988.			Reprezentativna tilkupska odbojka	Odbojkašica	-	-	12	Branko Onjin, 106.
88.	Branković	Angelina	Albanija	Oko 1440.				Despotica i monahinja	4	5	14	Svetlana Tomin, 107.
89.	Branković rođ. Jakšić	Jelena	?	?				Despotica	-	16	15	Snežana Božanić, 107.
90.	Brankovački-Žilnik	Ivana	Novi Sad	1942.				Pijanistkinja		2	5	Ira Prodanov Krajišnik
91.	Bratonožić	Margita-Maga	Beograd	1928.	Beograd	1996.	SNP	Solistkinja Baleta	-	3	6	Svenka Savić, 110.
92.	Brkić-Kaverz-njeva	Ljubica	Šabac	1884.	Beograd	1973.		Lekar, dermatovenerolog	-	3	10	Vladimir Sakač, 112.
93.	Brtko	Mira	Novi Banovci	1930.				Slikarka	-	2	29	Sava Stepa- nov, 113.
94.	Brući	Olga	Prelog, Međumurje	1923.	Poreč	2008.	Prvakinja Opere SNP	Operaska pevačica	-	2	7	Svenka Savić, 113.

№	Prezime	Ime	Mesto rođenja	Godina rođenja	Mesto smrti	Godina smrti	Titula	Profesija	Bibl	Lit.	Br. red.	Autor i br. strane
95.	Brukner	Olga	Čačak	1930.			Savetnik konzervator u Pokr. zav. za zašt. spomen.	Arheolog	2	1	6	Uglješa Belić, 114.
96.	Bugarinović	Melanjija	Bela Crkva	1903.	Beograd	1986.		Operska pevačica	-	5	17	Ira Prodanov Krajišnik, 117.
97.	Bukvić	Ana	Subotica	1947.				Slikarka	-	1	5	Sava Štepa- nov, 119.
98.	Bulatović rod. Šijački	Milena	Bačko Gradište	1936.				Glumica	-	-	8	Slobodan Me- dojević, 119.
99.	Bulatović	Mirjana	Lovćenac	1958.				Knjževnica	19	-	7	Slobodan Me- dojević, 119.
100.	Bulatović	Nadežda	Beograd	1934.				Pozorišna glumica	-	1	7	Vesna Ibrahimović, 119.
101.	Bursać	Milica-Beba	Banoštor	1910.	Novi Sad	1992.	Sekretarka gradskog odbora AFŽ u NS	Učesnica u NOP-u	-	1	8	Uglješa Belić, 123.
	UKUPNO								214	187	1261, pros. 12,49	

Spisak fotografija

1. ACIGAN, Ljubica
2. ALDAN, Lidija
3. ALEKSANDROVIĆ, Marija
4. ALMAŠI, Radmila
5. ANDREJEVIĆ, Jelisaveta Aneta
6. ANGELINA Branković
7. ARSIĆ, Eustahija
8. BAČIĆ, Branka
9. BALAŽ, Jelica
10. BEM, Livija Lili
11. BOGDANOVIĆ, Marija
12. BONČIĆ KATERINIĆ, Jovanka
13. BU, Ana
14. BURSAC, Milica Beba
15. CAREVIĆ, Olga
16. CVETIĆANIN, Livija
17. ČOBANSKI, Persa
18. DANILOVIĆ, Jelena
19. DAPČEVIĆ, Milena
20. DAUTOVA RUŠEVLJAN, Velika
21. DEBELJAK-KURAT, Margareta Margita
22. DEBIJAĐI, Hagara
23. DEJANOVIĆ, Katica Kaća
24. DORONJSKI, Aleksandra
25. FEJEŠ, Klara
26. FRANCEŠKO, Mirjana
27. GAJIN, Slavka
28. GAJIŠIN, Grozda
29. GARAJ BABILON, Olga
30. GAVRILOVIĆ, Vera
31. GNIP, Milanka
32. GRGINČEVIĆ, Mihaela Milka
33. GROS, Mirjana
34. GUDURIĆ, Snežana
35. HALJECKA-PETKOVIĆ, Eva
36. HARDI-KOVAČEVIĆ, Irina
37. HARKAI-VAŠ, Eva
38. HERCL, Margita
39. HODOLIĆ, Jarmila
40. HORVATOVIĆ, Anđelka
41. HRISTIĆ, Ani
42. JANEŽIĆ, Vida
43. JOKIĆ-KASPAR, Ljiljana
44. KARAMANDI, Elpida
45. KLEUT, Marija
46. KLOKOČAR, Nevena
47. KLJAJIĆ, Milanka
48. KOVAČEVIĆ, Srbislava
49. LAZAREVIĆ, Jelena
50. LAZIĆ, Zorka
51. LEVI JOVOVIĆ, Eva
52. MAGDU, Lia
53. MAGLAJLIĆ, Vahida
54. MALIVUK, Zagorka
55. MARINKOVIĆ NEDUČIN, Radmila
56. MARINKOVIĆ, Sofija Sonja
57. MATIĆ, Anka Grozda
58. MATUŠA, Svetlana
59. MEŠTEROVIĆ PANTIĆ, Julka
60. MIJAVEC, Marija
61. MIMICA-DUKIĆ, Neda
62. ODADŽIĆ, Ljubica
63. OKRAJNOV-ROTOVIĆ, Božica
64. OLENJINA, Marina
65. PALIK-KUNČAK, Ana
66. PAPAZOGLU OSTROGORSKI, Fanula
67. PAVKOV-HRVOJEVIĆ, Milica
68. PENAVIN, Olga
69. PERAZIĆ, Jasmina
70. PERIĆ-RANKOVIĆ, Borislava
71. PERIŠIĆ -JANJIĆ, Nada
72. PETROV Olga
73. PIHLER, Lujza (DEMIĆ Borka)
74. PRITA, Marija
75. PROTIĆ-BANIĆ, Milena
76. RAJAČIĆ-ČAPAKOVIĆ, Jelica
77. RAMADANSKI, Draginja
78. RANKOVIĆ, Anđelija Anđa
79. RANOGAJEC, Jonjaua

80. REĐEP, Jelka
81. SREDOJEV, Slobodanka
82. STANKOVIĆ, Fuada
83. STOJAKOVIĆ, Gordana
84. SUBOTIĆ, Ljiljana
85. ŠELMIĆ, Leposava
86. ŠOSBERGER, Vera
87. ŠURJANOVIĆ, Milena
88. VASIĆ, Ankica
89. VEGER, Marija
90. VESELINOV, Stanka
91. VESELINOVIĆ-ŠULC, Magdalena
92. VUKOVIĆ, Gordana
93. ZIROJEVIĆ, Olga
94. ŽIVANČEVIĆ SEKERUŠ, Ivana

8 IMENSKI REGISTAR

A

Acigan, Ljubica 22, 96, 113, 122, 197
Ajvaz, Sofija 15
Aldan, Lidija Mari 15, 22, 23, 119, 122, 189, 197
Aleksandrović, Marija 23, 96, 119, 122, 197
Aleksić, Jovanka 16
Alijagić-Jahić, Hajrija 17
Alkalaj, Rifka 16
Almaši, Radmila 24, 96, 97, 106, 121, 122, 171, 190, 197
Anastasijević, Đuro i Sofija 138, 159, 164, 172
Anastasijević, Ksenija 9
Andrejević, Jelisaveta Aneta 16, 24, 25, 105, 122, 197
Andrić, Ivo 9
Angelina Branković 25, 26, 116, 122, 136, 138, 157, 160, 164, 173, 186, 195, 197
Ankucić, Kornelija 65, 83
Antić Gaber, Milica 3, 149
Arsić, Eustahija 26, 97, 110, 114, 122, 135–140, 143–144, 157, 160, 164, 190, 197
Arsić, Sava 135–139
Atanacković, Žarko 68, 97

B

Babin, Kristina Daca 27, 105, 122, 191
Bačić, Branka 27, 97, 100, 110, 118, 122, 178, 191, 197
Bačvanski, Marija 28, 97, 122
Bahovec, Eva 10

Balaž, Jelica 29, 97–98, 106, 122, 176, 192, 197
Baum Gospić, Herta 16
Beauvoir, Simon de (Bovoar, Simon de) 10, 15, 151
Beleslin, Dobrila 29–30, 96–99, 115, 122, 193
Beleslin, Linka 15
Belić, Milan 60, 98
Belić, Nataša 93, 98
Belić, Uglješa 11, 34, 40, 56, 98, 147–149, 189–191, 193–194, 196
Bem, Livija Lili 30, 110, 122, 193, 197
Bennett, Milton J. (Benet, Milton) 149
Berić, Berislav 52, 98, 117
Berić, P. 26, 138, 144
Bernadžikovski-Belović, Jelica 15, 161, 178, 193
Bešević, Milica 136, 158, 161, 167, 179
Bingulac, Cveta 15
Blagojević, Marina 114, 142, 181
Bogdanović, Katarina 16, 161, 168, 182
Bogdanović, Marija 31, 98–99, 108, 121–122, 182, 197
Bogdanović, Milan 26, 99, 144
Bogdanović Rosandić, Mara 15
Bogojević Gluščević, Nevenka 38
Bojadžić Pavlović, Draga 16
Bončić Katerinić, Jovanka 31–32, 109, 116, 122, 184, 197
Bosanac, Relja 60, 120
Bošković, Hristina 16
Božinović, Neda 38, 62, 70, 99
Božić, Nikola 41, 99

Branković, Đorđe (vladika Maksim) 25,
85, 108, 112
Branković, Jovan 25, 108
Branković, Mara 162, 168, 186
Branković, Stefan 25, 173
Branovački, Đena i Ida 136, 158
Broz, Josip Tito 5, 140–141, 187
Broz, Jovanka 12, 140–141, 187
Brozović, Dalibor 133
Brukner, Olga 32, 40, 99–100, 122, 187, 196
Bu, Ana 33, 122, 197
Bujuklić, Žika 38, 99, 119
Bulatović, Melanija 14, 17, 99, 149, 156
Bulgakov 9
Bulja, Darinka 15
Bursać, Milica Beba 34, 98, 100, 118, 122,
196–197

C

Carević, Olga 34–35, 99, 103, 111, 122, 197
Cijuk Savić, Sultana 15
Cimer, Ana 15
Cocek Ajhart, Marija 15
Cvetičanin, Livija 35–36, 99, 115, 119–122,
197

Č

Čanak, Grozdana 72, 99
Čaušević, Jasmina 14, 17, 118, 152, 156
Černiševski, Nikolaj (Никола́й
Гаври́лович Черныше́вский) 9
Čobanski, Mila 34, 41, 47, 100
Čobanski, Milivoj 36–37
Čobanski, Persa 36–37, 122, 197
Čobić, Timofej 28, 100, 174, 178

Ć

Ćirković, Sima 75, 100, 102, 111, 164
Ćurčić, Julka 15

D

Dabižić, Miodrag 42, 100
Dabižinović, Ervina 17
Danilović, Jelena 37–38, 99–100, 105, 107,
119, 121–122, 197
Dapčević, Milena 38, 118, 120, 122, 197
Dautova Ruševljan, Velika 32, 39–40,
98–100, 123, 197
Debeljak Kurat, Margareta Margita 40,
108, 123, 197
Debijađi, Hagara 40–41, 115, 123, 197
Dedijer, Vladimir 141
Dejanović, Draga 15, 103
Dejanović, Dušica 41, 123
Dejanović, Katica Kaća 41, 117, 123, 197
Dimitrijević, Anastasija Nasta 16
Dimitrijević, Danica 42, 100–101, 105, 111,
123
Dimitrijević, Stevan 25, 101
Dimić, Ljubodrag 49, 100, 140–141, 177, 187
Dinić, Đurđelina Đuka 16
Dinić Knežević, Dušanka 26, 101
Dites, Fridrih 22, 96
Dizdarević Krnjević, Hatidža 85, 101
Doronjski, Aleksandra 42, 101, 123, 197
Drakulić, Anka 44, 123
Dragičević, Radojka 16
Dragojlović Aćimović, Kruna 16
Dubska-Bižić, Božena 15
Duhaček, Daša 10, 149

Đ

Đorđević, Jelena Ćučulika 16
Đorđević, Mara Ćučulika 16
Đorđević, Marija 16
Đukanović, Jovan 101
Đurđević Đukić, Olga 56, 60, 64–65, 68,
72, 83, 108
Đuričić, Vladimir 95, 102

E

Erić Đukanović, Zorka 16
Eskju, Elis (Alice Askew) 16

F

Feješ, Klara (Fejős Klára) 15, 44, 123, 197
Filipović, Ljubica 16
Finke, Peter 11
Franceško, Mirjana 45, 102, 111, 121, 123, 197
Frank, Josip 49, 103

G

Gajić, Draga 16, 64, 102, 149
Gajin, Slavka 46, 102–103, 119, 123, 197
Gajišin, Grozda 46–47, 123, 197
Garaj Babilon, Olga (Garayová-Babylo-
nová, Ol'ga) 47, 97, 105, 123, 128, 191, 197
Gavrilović, Slavko 138
Gavrilović, Vera 47–48, 80, 103, 107, 111,
123, 197
Genis, Aleksandar (Александр
Александрович Генис) 82
Glumac, Slobodan 46, 103
Gnip, Milanka 48, 99, 103, 112, 123, 197
Golubović, Zvonimir 30, 41, 47, 66, 79,
100, 103
Grdinić, Nikola 85, 103
Grginčević, Mihaela Milka 48–49, 103,
109, 119, 123, 197
Grginčević, Vesna 49, 103
Grgurova, Milka 15
Gross, Mirjana (Gross Mirjana) 49, 100,
103–104, 120, 123, 197
Grubačić, Emilija 50, 101, 104, 123
Grujić, Radoslav 136, 157
Grujić-Radović, Darinka 15
Gudurić, Snežana 50, 51, 96, 104, 107, 110,
121, 123, 197

H

Hadžić, Olga 90, 117
Haljecki, Marko 51
Haljecka Petković, Eva 16, 51–52, 98, 108,
123, 197
Hardi Kovačević, Irina 52, 111, 123, 197
Harkai Vaš, Eva (Harkai Vass Éva) 53, 104,
111, 123, 197
Hercl, Margita 53, 123, 197
Hodolič, Jarmila (Hodoličová Jarmila) 54,
104, 123, 197
Hofmann, Michael 11, 149
Horovic, Judita 15
Horvat, Đula 77, 104
Horvatović, Anđelka 54–55, 104, 124, 197
Hovorka, Zorka 15
Hristić, Ani (Annie Christitch) 55–56, 124,
150, 197
Hronec, Vičazoslav (Vítazoslav Hronec)
47, 105

I

Ilijić, Julka 15
Ivić, Aleksa 90, 117
Ivković, Dušan 27, 105

J

Jahić, Mineta 17
Jakovina, Tvrtko 120
Jalušič, Vlasta 146, 149
Janežič, Vida 56–57, 120, 124, 197
Janković, Zorka 15
Jaroši, Jaroslava 15
Jašarević, Fevzija 16
Jerkov, Dobrila 42, 105
Jeszenszkyné, Irén T. 15
Jojkić, Đurica 37
Jokić Kaspar, Ljiljana 57–58, 105–106, 121,
124, 197
Jorgović, Marta 15
Jovanović, Ana 14, 105, 149, 156

Jovanović, Milica 15
Jovanović, Nada 70
Jugović Risaković, Viktorija 15

K

Kabić, Danilo 90, 105
fon Karačonji, Roza 15
Karamandi, Elpida 58, 120, 124, 197
Karanović, Zoja 59, 105
Kasovic, Jelena 89
Kastori, Rudolf 6, 89, 150, 190–192, 194–195
Kazer, Max (Max Kaser) 37
Kecić, Danilo 23, 27, 61, 65, 67–68, 72, 79,
83, 92, 103, 105, 107, 112, 118
Ketig, Tomislav 6–7, 139, 150, 190–192
Kirković, Jovanka 15
Klajn, Ivan 1, 126, 150
Kleut, Marija 58–59, 105–106, 124, 197
Kljajić, Milanka 60, 109, 124
Klokočar, Nevena 59–60, 115, 124, 197
Kokanović Marković, Marijana 67, 106
Komšić, Jovan 3, 6, 146, 150
Kon, Jelena 15
Korvin, Matija 25
Kostadinović, Nataša 13–14, 150
Kostić, Nevena 16
Kovač, Zvonimir 11
Kovačević, Olga 15
Kovačević, Sribislava Marija 60–61, 92, 106,
120, 124, 197
Kresoja, Svetlana 30, 47, 67, 79, 115
Krdžalić, Zora Zaga 15
Krivic, Vladimir 56, 107
Krivokapić, Nataša 10, 151–152
Krlježa, Miroslav 4, 7, 101, 133, 149
Krusanov, Pavel (Павел Васильевич
Крусанов) 82
Kuljić, Todor 11, 150
Kvaternik, Eugen 49
Kumanov, Živan 30, 41, 47, 66, 79, 100, 103

L

Lakić, Radojka 16
Lazarević, Jelena 61–62, 106, 109, 124, 197
Lazić, Branka 24, 29, 106, 171, 176, 185
Lazić, Danica 15
Lazić, Zorka 15, 62, 107, 124, 197
Lazović, Miško 58, 106
Leskovac, Mladen 26, 97, 136–138, 144, 160,
164, 166
Lešaja, Ante 133, 150
Levi Jovović, Eva 63, 107, 124, 197
Lipničević, Atifa 17
Lipničević, Fadila 17
Lotić, Danica 15
Lotina, Radmila 95, 107
Lozanić, Jelena 56
Ludvik, Desanka 16

M

Magarašević, Georgije 131, 150
Magdu, Lia 63–64, 101, 107, 111, 124, 197
Maglajlić, Vahida 64, 124, 197
Marko, Jan (Ján Marko) 54, 69, 107
Maksimović, Jovan 48, 107
Malenica, Antun 38, 107
Maletin, Pavle 65, 107
Malivuk, Zagorka Zaga 64–65, 107, 124, 197
Mamuzić Ljubinković, Vida 27, 107
Mandić Belodedić, Darinka 15
Manojlović, Rahila 65, 107, 109, 124
Marasović, Olga 16
Maričić, Slobodan 79, 107
Marić-Ajnštajn, Mileva 15, 33, 57, 189
Marinković-Lengold, Katarina 15
Marinković, Leposava 16
Marinković Nedučin, Radmila 65–66, 105,
107, 113, 124, 197
Marinković, Sofija Sonja 66–67, 111, 124,
173, 197
Marinković, Zora 17
Marjanović, Jekica 16
Marković, Jelena Ilka 15

Marković, Ratko 134
Marković, Svetozar Toza 44, 49
Martinov, Dobrila 62, 70, 107
Markov Baranji, Zlata 15, 177
Marković Adamov, Pavle 84
Maržinec, Ljubica 67, 106, 124
Matić, Anka Grozda 67, 124, 197
Matuša, Svetlana 68, 121, 124, 197
Mencin, Josip 131, 152
Mešterović Pantić, Julka 68–69, 108, 110, 124, 197
Mičić, Milica 16
Mičatek, Eržika 15
Mijavec, Marija (Myjavcová Maria) 69, 125, 197
Mijojlić, Mirjana 17
Mijojlić, Sofija 17
Mikić, Đorđe 44, 108
Miklošič, Franc 25, 108
Miladinović, Milena 15
Milankov, Vladimir 138
Miličević, Predrag 23, 108
Milojević, Mileva 70, 107, 125
Milojević, Vojislav 52, 108
Milošević, Srđan 150
Milovuk, Katarina 15
Milutinović-Punktatorka, Marija 15
Mimica Dukić, Neda 70, 108, 120, 125, 197
Mirnić, Josip 90, 117
Mišić, Ljiljana 40, 73, 108, 173, 186
Mitro, Veronika 113–114, 151
Mitrović, Katarina 25, 108
Mitrović, Milovan 31, 108, 181–182
Mlakar, Boris 56
Mlakar, Mirko 8, 18, 150
Mo, Florens (Florence Maw) 16
Moć, Milica 15
Momčilović, Đorđe 66, 79, 108, 163
Moric, Tinde 76, 108

N

Narančić, Vidosava 16
Natošević, Dafina Nana 16
Nemešanji, Adel 15
Neofitović Grubješić, Ivanka 55, 109
Netović, Babeta Hana 16
Nikolas Ćoskov, Zorka 15
Nikolić, Aleksandra 62, 109
Nikolić, Magdalena Maga 16
Nikolić, Sofija 16
Nikolin, Svetlana 68, 80, 109
Ninković, Anka 15
Ninković, Milica 15
Novak, Zrnka 60, 120
Novaković, Boško 62

O

Obradović, Dositej 26, 138–139, 144
Obrenović, Ljubica 15
Odadžić, Ljubica 71, 125, 197
Odalović, Nataša 91
Odavić, Darinka 16
Ognjanović Fajt, Hedviga 72, 99, 125
Ognjanović, Ilija 137
Okrajnov Rotović, Božica 72, 116, 125, 197
Olenjina, Marina 73, 108, 125, 197
Osmanbegović, Hanuma 16
Orbović, Pavle 60, 109
Ostrogorski, Georgije 74

P

Paču, Julija Sida 15
Pajkanović, Zora 16
Palik Kunčak, Ana 73–74, 109, 125, 197
Panić Papić, Biljana 14, 32, 44, 54, 64, 93, 109, 149
Pantelić, Ivana 27, 54, 109, 113
Papazoglu Ostrogorski, Fanula 74–75, 100, 109–110, 125, 197
Papo, Roza 16
Pasković, Sofija 15

- Paulova, Miladá 9
 Pavić, Milorad 26, 109–110, 144
 Pavkov Hrvojević, Milica 75–76, 121, 125, 197
 Pavlović, Anka 16
 Pavlović, Jovana 14–15, 156
 Pavlović, L. 26, 110
 Pavlović, Slobodan 98, 106
 Pejčić, Ljerka 16
 Pejović, Roksanda 67, 110, 182, 186
 Pelcer Vujačić, Olga 75, 110
 Penavin, Olga 76, 108, 125, 197
 Perazić, Jasmina 76–77, 104, 121, 125, 197
 Perić Ranković, Borislava 77, 119, 125, 197
 Perišić Janjić, Nada 77, 99, 110, 125, 189, 197
 Perkućin, Radivoj 28, 110
 Perović, Latinka 2, 9, 150, 151
 Perović, Miloš 119
 Petković, Sofija 32, 187
 Petrov, Borislav 78
 Petrov, Olga 78, 125, 197
 Petrović, Jelena 3
 Petrović, Nadežda 16
 Petrović, Nina Ana 15
 Petrović, Razumenka Zuma 16
 Petrović, Tanja 26, 137–139, 144
 Petrović, Teodora 15
 Pihler, Ivan Hans 79
 Pihler, Lujza 79, 125, 197
 Piklović Petani, Dora 16
 Pletikos, Ines 35
 Polit, Vladislava Beba 15
 Popov, Čedomir 7, 100, 106–110, 114, 116, 151
 Popov, Dušan 62, 110–111, 113, 115–118, 149, 170, 175, 183
 Popov, Đorđe 110
 Popov, Jelena 110
 Popov, Nebojša 91
 Popović, Dragana 150
 Popović, Dušan J. 132, 146, 158
 Popović, Jovan St. 115–117
 Popović, Mihajlo 98
 Popović, Milan 115
 Popović, Radovan 150
 Popović Filipović, Slavica 56, 150
 Popović-Midžina, Katarina 15
 Popović, Živko 44
 Prica, Radomir 68
 Prita, Marija 79–80, 125, 197
 Protić Banić, Milena 80–81, 110–111, 125, 197
 Prpa, Branka 148, 150
 Psončak, Koviljka 16
 Putanov, Paula 66
- R**
- Radojčin, Dušan 37
 Radojčić, Đorđe Sp. 26, 97, 111, 160, 165
 Radonjić, Miroslav 85, 111
 Radulović, Jelka 16
 Rajačić Čapaković, Jelica 81, 111–113, 125, 197
 Rajković, Đura 89
 Rakić, Kornelija 15
 Ramadanski, Draginja 82, 111–112, 121, 125, 197
 Randelj, Đorđe 48, 112
 Rankin, Džin (Jean Rankin) 16
 Ranković, Aleksandar 83
 Ranković, Anđelija Anđa 82–83, 125, 197
 Ranogajec, Jonjaua 83–84, 111–112, 126, 197
 Ravlić, Slaven 18, 147, 150
 Redžić, Nail 79, 112
 Ređep, Jelka 84–85, 96, 101, 111–112, 126, 128, 198
 Ristić, Ivana 14, 16, 156
 Ristić, Ljiljana 13, 150
 Rnjak, Dušan 42
 Roksandić, Drago 133, 150
 Romano, Jaša 44, 112
 Roning, Ane Brigitte 10, 151
 Rosić, Tatjana 3, 150, 152
 Rotbart, Vladislav 34, 112
 Ruvidić, Desanka 16
 Ružić, Draginja 15
 Ružić, Vladislava 98, 106

S

Sandić, Ruža 16
Sartir, Žan Pol 10
Savić, Svenka 17, 23, 33, 40, 55, 59, 66, 71, 74, 81, 84, 86, 89, 91, 96, 100, 105, 109, 113–114, 128, 140, 151, 155–156, 189–190, 193, 195
Segi, Laslo (Szögi László) 80, 113
Sekicki, Isa i Mladen 37
Sendef, Ida 15
Serdjukova, Aleksandra 15
Simić, Mileva 15
Simin, Nevena 30, 34, 37, 47, 67, 113
Simin-Bošan, Magda 30, 34, 37, 47, 67, 113
Sirotković, Jakov 4, 7, 149
Sokolović, Slobodan 66, 113
Solonar, Jelena 15
Spariosu, Laura 64, 101
Spasić, Draga 15
Spasojević Jevtić, Cvjetana 16
Spevak, Zoroslav 22, 113
Sredojev, Kosta 85
Sredojev, Slobodanka 20, 85, 126, 128, 189, 198
Sremac, Desanka 15
Stajić, Vasa 131
Stamenković Kozakova, Vida 16
Stankov, Natalija 46
Stanković, Divna 16
Stanojević, Danijela 23, 96, 105
Stanojević, Stanoje 1, 3, 7, 9, 12, 21, 98, 131–132, 145, 151
Starčević, Ante 49
Stefanović, Mirjana 26, 114
Stevanović, M. M. 6, 151
Stjuart Mekfeil, Ketrin (Catherine Steward Macphail) 15
Stoiljković, Gordana 16
Stojadinović, Milica Srpkinja 15, 84
Stamatović, Pavle 131, 151
Stamenković, Lepasava Lepša 16
Stanković, Fuada 85–86, 110–111, 114, 126–128, 198

Stefanović, Bojana 15
Stojaković, Gordana 13–14, 23, 26–27, 30, 47, 52, 62, 67, 72, 79, 83, 85–87, 111, 114–115, 118–120, 126, 144, 151, 198
Stojanović, Dubravka 2, 11, 142–143, 146, 151
Stojanović, Jelena Lena 16
Stojanović, Vida 16
Stojić, Vera 9, 132
Stojković, Atanasije 9, 137–139
Stojković, Jovanka 15
Stratimirović, Amalija 15
Suber, Piter 148, 151
Subotić, Ljiljana 87–88, 93, 96, 115–116, 119, 126, 129, 198
Subotić, Savka 15
Subotički, Dijana 13, 151–152

Š

Šarenac, Danilo 41, 63, 115
Šauta, Fridrih (Friedrich Schauta) 51
Šelmić, Lepasava 88, 111, 115, 126, 198
Šeršavicki, Jelena 16
Šestakov, Rastislav 36, 115
Šipka, Milan 1, 126, 150
Šosberger, Paula 15
Šosberger, Pavle 115
Šosberger, Vera 89, 111, 113, 126, 198
Šovljanski, Radmila 60, 115
Štuceneger, Katarina Klara 16
Šurjanović, Milena 89–90, 105, 108, 115–116, 120, 126, 198

T

Tabački, Ljubomir 85, 116
Tabački, Snežana 14–15, 107, 116, 150, 152, 156
Tasić, Savka 16
Telečki, Katarina 15
Tikvicki, Geza 37, 107, 116
Timotijević, Miroslav 26, 116
Todorović, Marija 16
Tomić, Milica 15

Tomić, Nada 16
Tomić, Svetlana 114, 117,
Tomin, Svetlana 3, 26, 116, 176, 185, 195
Toševa, Snežana 32, 116, 184
Trandafil, Marija 15
Trbojević, Dušan 89
Trećakov, Slobodan 90, 116
Trgovčević Mitrović, Ljubinka 32, 61,
79–80, 116, 131, 152

U

Ujević, Mate 131

V

Vasić, Ankica 90, 116–117, 126, 198
Vasiljević Nikolić, Sofka 16
Veger, Marija (Véger Mária) 76, 91, 118,
126, 198
Verešmarti, Mihalj (Veresmarti Mihály)
93, 117
Veselinov, Jovan Žarko 91
Veselinov, Stanka 91–92, 117, 126, 198
Veselinović Šulc, Magdalena 92–93, 110,
117, 126, 156, 198
Vesković Vangeli, Vera 117
Vidović, Dušan 44
Vlajković, Radovan Bata 147
Vojnović, Dragica 41, 117

Vučetić, Nikola 79
Vučković, Zvonimir Feliks 147
Vujić, Joakim 136–139, 144
Vujić, Sofija 15
Vujin, Vladimir 91, 118
Vujošević, Lela 14, 16, 118, 152, 156
Vukmirović, Ljuba 38, 118
Vukmirović, Nikola 114
Vuković, Gordana 20, 93, 98, 106, 108, 115,
118, 126, 128–129, 198
Vulko-Varađanin, Vida 15
Vuksanović, Danica 16

W

Wodak, Ruth 10, 116, 152

Z

Zečević, Svetlana 10, 151–152
Zirojević, Olga 93–94, 111, 118, 126, 198
Zoch, Ivan 131, 152

Ž

Živaljević, Danilo 137
Žigić, Radmila 14, 16, 106, 150
Živančević Sekeruš, Ivana 94–96, 102, 113,
118, 121, 126, 198
Živić, Radoslav 52, 119